

INFORMACIJA

o zaključenju Ugovora o adaptaciji zgrade više ministarstava na Rimskom trgu, br.45 i br.46 u Podgorici (klaster III), koji se realizuju u okviru druge faze "Programa energetske efikasnosti u javnim zgradama"

1. Opšte informacije

Ministarstvo ekonomije u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, Ministarstvom rada i socijalnog staranja i Upravom za imovinu, implementira "Program energetske efikasnosti u javnim zgradama – faza II" (u daljem tekstu: Program), kojim je obuhvaćena primjena mjera energetske efikasnosti u odabranim obrazovnim i socijalnim ustanovama i administrativnim objektima, kao i primjena pratećih mjera. U prateće mjere spadaju nabavka softvera za proračun energetskih karakteristika zgrada, uspostavljanje sistema za monitoring potrošnje energije i vode u javnom sektoru, uspostavljanje sistema za energetski menadžment i poboljšanje sistema održavanja u institucijama koje su korisnici kredita i sl.

Program se realizuje po osnovu Ugovora o kreditu i Ugovora finansijskom doprinosu, potpisanim u decembru 2014.godine, između KfW banke i Ministarstva finansija, i po osnovu Posebnog ugovora, potpisanog između Ministarstva ekonomije i KfW banke, potpisanog takođe u decembru 2014.godine. Posebnim ugovorom Ministarstvo ekonomije je zaduženo da koordinira realizaciju druge faze "Programa energetske efikasnosti u javnim zgradama".

Za implementaciju programa obezbijedena su sredstva iz kredita KfW banke u vrijednosti od 20 miliona EUR i donacija u vrijednosti od 2,743 miliona EUR. Detalji vezani za uslove kreditiranja su definisani Ugovorom o kreditu, za čije praćenje je zaduženo Ministarstvo finansija.

Cilj programa je unaprijeđenje energetske efikasnosti i poboljšanje uslova za boravak i rad u odabranim objektima koji su u nadležnosti Ministarstva prosvjete, Ministarstva rada i socijalnog staranja i Uprave za imovinu, kao i podrška ispunjavanju zahtjeva iz Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl.list CG br.57/14, 3/15 i 25/19) u pogledu sertifikovanja zgrada i uspostavljanja sistema za energetski menadžment i monitoring potrošnje energije i vode.

Implementacija programa je počela u januaru 2015.godine, sa planiranim rokom završetka do kraja 2020.godine.

Od početka implementacije programa do marta 2020.godine, sprovedene su sledeće aktivnosti:
- Izvršeni su strukturni i energetski pregledi za 27 objekta, koji su predloženi od strane Ministarstva prosvjete, Ministarstva rada i socijalnog staranja i Uprave za imovinu;

- U julu 2016.godine je potpisan ugovor sa konsultantskom firmom JV Fichtner GmbH&Co.KG &Kopring PMC, čija je obaveza priprema tehničke i tenderske dokumentacije, pružanje podrške kod evaluacije ponuda i nadzor nad izvođenjem radova;
- U aprilu 2017.godine potpisan je ugovor o vršenju revizije tehničke dokumentacije sa konzorcijumom NikCom doo – Sienersys doo-Lars Fire doo – Agencija za projektovanje i planiranje Nikšić;
- U novembru 2017.god potpisan je ugovor sa konsultanskom firmom JV Fichtner GmbH&Co.KG&Kopring PMC&Belit doo, čija je obaveza implementacija sistema za energetske menadžment, prikupljanje podataka za izradu inventara zgrada, priprema tendera za nabavku softvera za sertifikovanje zgrada, verifikacija ušteda i sertifikovanje zgrada koje su obuhvaćene ovim programom;
- U periodu od 2016-2019.godine izvedeni su radovi na primjeni mjera energetske efikasnosti u 12 obrazovnih i jednoj socijalnoj ustanovi, pri čemu je vrijednost izvedenih radova iznosila 12,085 miliona eura;
- U aprilu 2019.godine, potpisan je ugovor sa Insitutom Fraunhofer za nabavku softvera za proračun energetskih karakteristika zgrada (sertifikovanje);
- U decembru 2019.godine je potpisan ugovor sa JV Roaming-Mezon-Si ing o rekonstrukciji JPU „Naša radost“ u Hercerog Novi;
- završen je tenderski postupak za odabir izvođača radova na adaptaciji zgrade više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici;
- u toku je tenderski postupak za odabir izvođača na implementaciji Centralnog informacionog sistema za monitoring potrošnje energije i vode u javnom sektoru.

Od sredstava kredita do sada je realizovano 14,15 miliona eura (71%), dok je preostalo da se do kraja godine realizuje još 5,85 mil eura. Od sredstava donacije je realizovano 1,9 miliona eura (71%), dok je preostalo za realizaciju 0,86 mil eura. Rok za isplatu sredstava iz kredita je decembar 2020.godine.

2. Podaci o predlogu Ugovora o adaptaciji zgrade više ministarstava na Rimskom trgu, br.45 i 46 u Podgorici (klaster III), koji se realizuje u okviru druge faze "Programa energetske efikasnosti u javnim zgradama"

Objekat koji je predmet adaptacije nalazi se na Rimskom trgu br.45 i 46, u Podgorici. Navedeni objekat koriste Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo nauke. Adaptacija objekta u okviru „Programa energetske efikasnosti u javnim zgradama“ je planirana kako bi se ispunile obaveze iz Plana rekonstrukcije službenih zgrada za period 2020-2022.godina, koji je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore, 12.decembra 2019.godine, a što je obaveza proizašla iz čl.8 Zakona o efikasnom korišćenju energije ("Službeni list Crne Gore" br. 57/14, 3/15 i 25/19).

Za realizaciju ugovora zaduženo je Ministarstvo ekonomije u saradnji sa Upravom za imovinu (Investitor).

Nadzor nad izvođenjem radova će vršiti konsultant na implementaciji programa Fichtner GmbH & Co.KG & Koprings PMC.

U skladu sa odredbama Posebnog ugovora, tenderski postupak za odabir izvođača radova je sproveden prema pravilima KfW banke. Na tenderski dokument, tenderski postupak i ugovor dobijena je saglasnost banke.

Takođe, na rezultate tenderskog postupka dobijena je i saglasnost Koordinacionog odbora, sa preporukom za potpisivanje ugovora. U skladu sa odredbama Posebnog ugovora, Koordinacioni odbor je zadužen za praćenje realizacije Programa i donošenje svih ključnih odluka u vezi sa istim. Koordinacioni odbor čine predstavnici Ministarstva ekonomije, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva prosvjete, Ministarstva finansija i Uprave za imovinu.

Javni poziv za pretkvalifikaciju objavljen je 23.05.2019.godine. Pretkvalifikacioni postupak je završen 23.10.2019.godine. Poziv kvalifikovanim ponuđačima za dostavljanje ponuda za tender za izvođenje radova na zgrade više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici – GB2 (klaster III), poslat je 23.10.2019.godine. Rok za dostavljanje ponuda je bio 30.12.2019.godine. Ponude su dostavili sledeći ponuđači:

1. JV Bombeton doo Cetinje i Telemont doo Podgorica;
2. JV Roaming Montenegro doo Nikšić, Mezon doo Danilovgrad i Termoinženjering doo Podgorica;
3. JV Ramel doo Nikšić, LD Gradnja doo Nikšić i Ening doo Nikšić
4. EDIL AL-IT sh.p.k. Tirana, Albanija

Kao najpovoljnija ponuda za izvođenje radova na adaptaciji, odabrana je ponuda JV Ramel doo Nikšić, Ening doo Nikšić i LD Gradnja doo Nikšić. **Vrijednost ponuđenih radova iznosi 4.807.575,72 eura, dok je rok za završetak radova sedam mjeseci.**

Ugovor o izvođenju radova će biti realizovan u skladu sa *FIDIC Pink book (MDB Harmonised Conditions of Contract for construction for participating development bank)*. U skladu sa odredbama predloga Ugovora o izvođenju radova, izvođač je dužan da prije početka radova obezbjedi garanciju za dobro izvršenje posla u iznosu od 10% od vrijednosti ugovorenih radova, sa rokom važenja do kraja ugovora.

Finansika realizacija Ugovora će biti odrađena kroz Avansno plaćanje Izvođaču radova, i kroz mjesečne situacije tj. račune koje Izvođač bude predavao. Sva plaćanja moraju biti ovjerena i odobrena od strane Nadzornog organa. Iznos Avansnog plaćanja je 20% Ugovorenog iznosa. Izvođač je u obavezi dostaviti, uz Avansni račun, i bankarsku garanciju na ukupan iznos Avansa. Avans Izvođač vraće umanjivanjem svakog mjesečnog obračuna, tj mjesečnog računa.

Adaptacija objekta će se finansirati iz sredstava kredita za realizaciju druge faze „Programa energetske efikasnosti u javnim zgradama“.

Informacija o predlogu Ugovora o adaptaciji zgrade više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici (klaster III), dostavlja se prije potpisivanja Vladi Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

Za potrebe usvajanja dostavljamo predlog ugovora (tekst ugovora, obavještenje o dodjeli ugovora, opšti i posebni uslovi), sa prevodom na crnogorski jezik, saglasnost KfW banke na tekst ugovora i zapisnik sa sjednice Koordinacionog odbora.

3. Prilozi

Prilog 1 – Predlog Ugovora o adaptaciji zgrade više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici (klaster III) (tekst ugovora, obavještenje o dodjeli ugovora, izjava o nezavisnosti, opšti i posebni uslovi), sa prevodom

Prilog 2 – Saglasnost KfW banke na tekst Ugovora o adaptaciji zgrade više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici (klaster III), sa prevodom

Prilog 3 – Saglasnost Koordinacionog odbora

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

Ugovor

Ovaj ugovor je potpisan dana _____,

između

**Ministarstva ekonomije
Direktorat za energetiku i energetske efikasnosti
Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora**

(dalje u tekstu "Investitor"), sa jedne strane,

i

**Ramel doo Nikšić
U ime JV Ramel-LD Gradnja_Ening
(koji čine: Ramel doo Nikšić, LD Gradnja doo Nikšić i Ening doo Nikšić)
Hercegovački put 17
81400 Nikšić
Crna Gora**

(dalje u tekstu "Izvođač"), sa druge strane,

gdje Investitor zahtjeva da Izvođač izvede radove u okviru "Programa energetske efikasnosti u javnim zgradama - faza II", na objektu iz klastera III (zgrada više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici), u skladu sa prihvaćenom ponudom za izvođenje radova, što obuhvata i otklanjanje nedostataka nastalih tokom izvođenja radova, za iznos od:

(brojevima): **4,807,575.72 EUR**

(slovima): **četiri miliona osam sto sedam hiljada petsto sedamdeset pet eura i sedamdeset dva centa**

(dalje u tekstu "ugovorena cijena").

Investitor i Izvođač se slažu oko sledećeg:

1. Tekst i izrazi u ovom ugovoru imaju isto značenje kao i odgovarajući tekst i izrazi koji su im dodijeljeni u ugovornoj dokumentaciji.

2. Sledeći dokumenti se se smatraju sastavnim dijelom i čitaće se i tumačiti kao dio ugovora. Ovaj ugovor će imati prednost u odnosu na ostalu ugovornu dokumentaciju:

- (i) Pismo o prihvatanju ponude
- (ii) Izvještaj sa pregovora prije potpisivanja ugovora (CD Dio 1- pojašnjenja)
- (iii) Ponuda sa priložima (CD Dio 2)
- (iv) Izjava o preuzimanju obaveza
- (v) Posebni uslovi ugovora, dio A – Podaci o ugovoru
- (vi) Posebni uslovi ugovora, dio B– Posebne odredbe
- (vii) Opšti uslovi
- (viii) Tehnički opisi
- (ix) Crteži (CD dio 3), i
- (x) Dinamički plan.

3. Da bi Investitor izvršio plaćanje prema Izvođaču, kao što je navedeno u ugovoru, Izvođač se obavezuje da izvede radove i otkloni nedostatke u skladu odredbama ugovora.

4. S druge strane, Investitor se obavezuje da isplati Izvođaču, za izvedene radove i otklonjene nedostatke, ugovorenu sumu ili neku drugu sumu, koja je određena za plaćanje u skladu sa odredbama ovog ugovora.

Počevši od dana potpisivanja, strane potvrđuju da će ugovor biti sproveden u skladu sa zakonom Crne Gore, od datuma navedenog gore u tekstu.

Potpisnici ugovora:

(za Investitora)

Dragica Sekulić
Ministarka ekonomije

Marko Radulović
Generalni direktor
Direktorata za energetiku i energetske efikasnosti

Potpisnici ugovora:

(za Izvođača)

Marinko Radulović
Direktor

Srđan Četković

Montenegro
Ministry of Economy

Contract Agreement

THIS AGREEMENT made on _____,

between

**Ministry of Economy
Directorate for Energy and Energy Efficiency
Rimski trg 46
81000 Podgorica
Montenegro**

(hereinafter “the Employer”), of the one part,

and

**Ramel doo Nikšić
on behalf of JV Ramel - LD Gradnja - Ening
(members: Ramel doo Nikšić, LD Gradnja doo Nikšić, Ening doo Nikšić)
Hercegovački put 17
81400 Nikšić
Montenegro**

(hereinafter “the Contractor”), of the other part:

WHEREAS the Employer desires that the Works known as **Energy Efficiency Programme in Public Buildings - Phase II, Cluster III (“Ministries building” at Rimski trg, Podgorica)** should be executed by the Contractor, and has accepted a Bid by the Contractor for the execution and completion of these Works and the remedying of any defects therein, in the sum of:

in figures: **4,807,575.72 EUR**

in words: **four million eight hundred seven thousand five hundred seventy five euro and 72/100)**

(hereafter called “the Contract Price”).

The Employer and the Contractor agree as follows:

1. In this Agreement words and expressions shall have the same meanings as are respectively assigned to them in the Contract documents referred to.

2. The following documents shall be deemed to form and be read and construed as part of this Agreement. This Agreement shall prevail over all other Contract documents.

- (i) the Notification of award
- (ii) the Bid report – Pre-award discussion (CD Vol 1- clarifications)
- (iii) the Letter of Bid and Appendix to Bid (CD Vol 2)
- (iv) the Declaration of Undertaking
- (v) the Particular Conditions Part A – Contract Data
- (vi) the Particular Conditions Part B – Specific Provisions
- (vii) the General Conditions
- (viii) the Technical Specifications
- (ix) the Drawings (CD Vol 3) and
- (x) the Time schedule.

3. In consideration of the payments to be made by the Employer to the Contractor as specified in this Agreement, the Contractor hereby covenants with the Employer to execute the Works and to remedy defects therein in conformity in all respects with the provisions of the Contract.

4. The Employer hereby covenants to pay the Contractor in consideration of the execution and completion of the Works and the remedying of defects therein, the Contract Price or such other sum as may become payable under the provisions of the Contract at the times and in the manner prescribed by the Contract.

IN WITNESS whereof the parties hereto have caused this Agreement to be executed in accordance with the laws of Montenegro on the day, month and year specified above.

Signed by:

(for the Employer)

Mrs. Dragica Sekulić
Minister of Economy

Mr. Marko Radulović
Director General of the
Directorate for Energy and Energy Efficiency

Signed by:

(for the Contractor)

Mr. Marinko Radulović
Director

Mr. Srđan Ćetković

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Datum:
Br.

Obavještenje o dodjeli ugovora

Za: **Ramel doo**
Hercegovački put 17
81400 Nikšić
Crna Gore

Ovim Vas obavještavamo da je Vaša ponuda za izvođenje radova u okviru **"Programa energetske efikasnosti u javnim zgradama - faza II, klaster III (zgrada više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici) BMZ ID 2010 66 877**, od 30/12/2019, za ponuđenu cijenu od:

(brojevima): **4,807,575.72 EUR**

(slovima): **četiri miliona osamsto sedam hiljada petsto sedamdeset pet eura i sedamdeset dva centa)**

korigovana u skladu sa uputstvima za ponuđače, prihvaćena.

Od Vas se zahtjeva da dostavite garanciju za dobro izvršenje posla u roku od 28 dana, u skladu sa uslovima ugovora, u predviđenoj formi, koja je data u okviru poglavlja ugovorni formulari koji su sastavni dio tenderske dokumentacije.

Potpis ovlašćenog lica: _____

Ime i funkcija: Marko Radulović,
Generalni direktor Direktorata za energetiku i energetske efikasnosti

Naziv institucije: Ministarstvo ekonomije Crne Gore

Date: xxxx
Ref No: xxx

Notification of Award

To: **Ramel doo**
Hercegovački put 17
81400 Nikšić
Montenegro

This is to notify you that your Bid dated 30/12/2019 for Works known as **Energy Efficiency Programme in Public Buildings - Phase II, Cluster III ("Ministries building" at Rimski trg, Podgorica), BMZ ID 2010 66 877** for the Accepted Contract Amount:

in figures: **4,807,575.72 EUR**

in words: **four million eight hundred seven thousand five hundred seventy five euro and 72/100)**

as corrected and modified in accordance with the Instructions to Bidders, is hereby accepted by our institution.

You are requested to furnish the Performance Security, within 28 days in accordance with the Conditions of Contract, using for that purpose one of the Performance Security Forms included hereafter – Contract Forms, of the Bidding Documents.

Authorized Signature: _____

Name and Title of Signatory: Mr. Marko Radulović, Director General of the
Directorate for Energy and Energy Efficiency

Name of institution: Ministry of Economy of Montenegro

Posebni uslovi ugovora, Dio A - Podaci

Uslovi	Tačka	Podaci
Naziv ugovora		Zgrada više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici (klaster III)
Naziv i adresa Investitora	1.1.2.2 i 1.3	Ministarstvo ekonomije Direktorat za energetiku i energetske efikasnosti Rimski trg 46 81000 Podgorica Crna Gora
Naziv i adresa Nadzornog organa	1.1.2.4 i 1.3	<i>Fichtner GmbH & Co KG</i> <i>Sarweystr. 3</i> 70191 Štuttgart Njemačka
Naziv banke	1.1.2.11	KfW razvojna banka
Naziv zajmoprimaoca	1.1.2.12	Crna Gora
Rok za završetak	1.1.3.3	210 kalendarskih dana
Rok za obavještanje o nepravilnostima	1.1.3.7	550 kalendarskih dana
Sekcije	1.1.5.6	Nije primjenjivo – samo na dijelovi objekta u kojima se izvode radovi
Sistemi elektronskog prenosa	1.3	Putem faksa ili sertifikovanom elektronskom poštom
Važeći zakon	1.4	Zakon Crne Gore
Jezik	1.4	Engleski
Jezik za komunikaciju	1.4	Engleski
Rok za pristup gradilištu	2.1	Dan početka
Dužnosti i ovlaštenje Nadzornog organa	3.1	Potrebna je saglasnost Investitora za izmjene koje rezultiraju uvećanjem prihvaćene cijene za više od 1% u ukupnom iznosu i 2000 EUR po izmjeni.
Garancija za dobro izvršenje posla	4.2	Potvrda za dobro izvršenje posla je u formi garancije, koja se aktivira na prvi poziv, u iznosu od deset (10) posto ugovorne cijene ("Činidbena garancija"). Činidbena garancija treba da bude u formi koju je navela banka i koja je u prilogu ovih posebnih uslova.
Uobičajeno radno vrijeme	6.5	40 sati/nedjeljno. Nedjelja nije radni dan.
Naknada štete prouzrokovane kašnjenjem za radove	8.7 i 14.15(b)	0,1% finalne Ugovorne cijene po danu.
Maksimalni iznos naknade štete prouzrokovane kašnjenjem	8.7	Deset (10) % finalne Ugovorne cijene.
Okvirne sume	13.5.(b)(ii)	Nije primjenljivo
Korekcije uslijed promjene troškova	13.8	Nije primjenljivo

Ukupna avansna uplata	14.2	Dvadeset (20) % posto od prihvaćene ugovorne cijene, koja je plativa u valutama i iznosima u kojima je plativa prihvaćena ugovorna cijena. Avansna garancija treba da bude u formi koju je navela banka i koja je u prilogu ovih posebnih uslova ("Avansna garancija").
Otplaćivanje stope amortizacije avansne uplate	14.2(b)	Dvadeset (20) %
Procenat garantnog depozita	14.3	5%
Limit garantnog depozita	14.3	Nema limita.
Minimalni iznos privremenih situacija	14.6	200,000 EUR.
Plaćanje	14.7	Plaćanje iznosa Izvođaču vrši se na sledećem računu/računima banke: (navesti podatke o bankovnom računu u vrijeme potpisivanja ugovora)
Izvor objavljivanja komercijalnih kamatnih stopa za finansijske troškove u slučaju odloženog plaćanja	14.8	Kamatna stopa je EUR LIBOR 12 meseci+200 baznih poena
Valuta plaćanja	14.15	Valuta plaćanja je EURO
Maksimalna ukupna odgovornost Izvođača prema Investitoru	17.6	Vrijednost proizvoda od 1.1. pomnožena sa prihvaćenom ugovornom cijenom.
Rokovi za dostavljanje osiguranja:	18.1	
a. dokaz o osiguranju.		14 dana
b. relevantne polise		14 dana
Maksimalni iznos odbitaka za osiguranje rizika Investitora	18.2 (d)	Nije primjenjivo
Minimalni iznos osiguranja od trećeg lica	18.3	1,000,000 EUR po slučaju, sa neograničenim brojem slučajeva
Datum do kada će biti imenovana Komisija za rješavanje sporova	20.2	28 dana nakon datuma početka, ali u svakom slučaju prije plaćanja avansa
Komisiju za rješavanje sporova čini	20.2	Jedan član
Spisak potencijalnih članova Komisije za rješavanje sporova	20.2	Nema ga
Imenovanje (ukoliko nije dogovoreno) vrši	20.3	Predsjednik FIDIC-a ili lice koje je imenovao predsjednik
Institucija za arbitražu	20.6 (a)	FIDIC
Pravila arbitraže	20.6 (a)	Međunarodna Privredna komora

Pravila arbitraže	20.6 (b)	Mjesto arbitraže: Podgorica, Crna Gora, za domaćeg izvođača Pariz, Francuska, za inostranog izvođača
--------------------------	----------	--

Posebni uslovi ugovora, dio B - Posebne odredbe

Tačka 1.1 – Definicije

Dodati tački 1.1:

1.1.1.1 “Ugovor”

Dodati u okviru tačke 1.1.1.1 “Ugovor” rečenicu:

“Ugovor zahtijeva i saglasnost od banke kako bi postao važeći za isplatu iz kredita banke”

1.1.1.8 “Tenderski dokument”.

Dodati sljedeću rečenicu na kraju:

Termin "Tenderski dokument" ima isto značenje kao i termin "Ponuda". Termin "Podnosilac ponude" ima isto značenje kao i termin "Ponuđač", kao i termin "Prilog uz Ponudu" i termin "Podaci o ugovoru", kao i termin "Tenderski dokument" sa terminom "Tenderska dokumentacija".

1.1.3.9 “dan i godina”

Ubaciti na kraju ove tačke

“i "mjesec" znači kalendarski mjesec”

1.1.6.11 “Inspekcija za građevinske radove” je organ zadužen za inspekciju tokom izvođenja građevinskih radova

Tačka 1.8 - Čuvanje i dostavljanje dokumentacije

Drugi stav se zamjenjuje sa sledećim:

Izvođač je dužan da se stara i da drži u posjed svaki dokument Izvođača, ukoliko i dok ih ne preuzme Investitor. Izvođač dostavlja Nadzornom organu dva primjerka svakog dokumenta Izvođača, a što se ne odnosi na fakture koje se dostavljaju u šest primjeraka.

Tačka 1.13 – Usaglašenost sa zakonima

Dodati kao novu alineju (d):

Izvođač izrađuje priručnik o bezbjednosti na gradilištu, naročito u pogledu bezbjednosti korisnika tokom građevinskih radova, u skladu sa propisima države, u skladu sa regulativom države i u skladu sa standardom OHSAS 18001, i da ih dostavi Investitoru na odobrenje.

Tačka 1.15 – Inspekcije i revizija od strane banke

Ova tačka se mijenja na sledeći način:

Izvođač je dužan da dozvoli i obezbijedi da njegovi predstavnici (bez obzira da li je to najavljeno ili ne), podizvođači, podkonsultanti, pružaoci usluga ili snabdijevači i njihovo osoblje, dozvole banci i/ili licima imenovanim od strane banke da izvrše pregled gradilišta i svih računa i evidencija koji se odnose na realizaciju ugovora i dostavljanje ponude i da revizori, imenovani od strane banke, izvrše reviziju računa i evidencija, ukoliko to zatraži banka. Izvođač se upućuje na tačku 15.6 (Koruptivne ili prevarne radnje) koja predviđa, između ostalog, da činjenja koja imaju za cilj da u materijalnom smislu spriječe inspekciju banke i reviziju, koja su predviđena u tački 1.15, su zabranjene aktivnosti što može dovesti do raskida ugovora.

Tačka 2.2 –Dozvole, licence i odobrenja

Izbrisati stav (b).

Tačka 2.5 – Finansijski aranžmani Investitora

U prvoj rečenici drugog stava izbrisati riječi "28 dana" i zamijeniti ih sa riječima "42 dana".

Tačka 3.1 – Obaveze i ovlašćenja Nadzornog organa

Ubaciti na kraju tačke 3.1:

Investitor imenuje Nadzorni organ u cilju dobijanja pune podrške, u cilju kontinuiranog obavješćivanja Investitora o projektu i kako bi postupao uz njegovu saglasnost u vezi projekta, odobravanja dokumentacije, inspekcije i nadzora nad proizvodnjom, ispitivanjem opreme, nadzorom izgradnje i građevinskih radova itd. za Isporuku i za radove tokom realizacije ugovora.

Pored toga, Nadzorni organ traži saglasnost Investitora prije vršenja sledećih dužnosti:

- Izdavanje naloga koji mogu da prouzrokuju izmjenu Ugovora;
- Oslobađanje Izvođača od bilo kakve odgovornosti u pogledu Ugovora.

Tačka 4.1 – Opšte obaveze izvođača

Dodati tački 4.1, stav (d).

Pored toga, Izvođač priprema i predaje Investitoru projektnu dokumentaciju o održavanju, koja je izrađena u skladu sa crnogorskim zakonodavstvom. Projekat koji se odnosi na održavanje se izrađuje i dostavlja u tri primjerka, na crnogorskom jeziku i dva CD-a, prije datuma početka Ispitivanja po završetku radova.

Dodati na kraju tačke 4.1.

Dokumenti koje treba dostaviti Investitoru u cilju pregleda, biće predati blagovremeno, uz obavještenje na način kao što je to dolje opisano. U sledećim odredbama ove tačke, (i) "rok za pregled" predstavlja period koji je potreban Investitoru za pregled i (ii) "Dokumentacija Izvođača" ne obuhvata dokumentaciju za koju nije navedeno da je potrebna da se preda kako bi se izvršio pregled.

Izvođač predaje investitoru svu relevantnu dokumentaciju na pregled u dva primjerka. Ukoliko Investitor naloži da je potrebna dodatna dokumentacija, Izvođač tu dokumentaciju priprema blagovremeno u okviru dogovorenog vremenskog roka. Svaki period za pregled neće biti duži od 21 dana, od dana kada je Investitor dobio dokument Izvođača.

Investitor može da, tokom perioda tokom koga se vrši pregled, obavijesti Izvođača da dokument Izvođača (u navedenoj mjeri) nije u skladu sa Ugovorom. Ukoliko dokumentacija Izvođača nije u skladu sa Ugovorom, biće izvršene izmjene, i dokument se ponovo dostavlja i pregleda u skladu sa ovom tačkom, o trošku Izvođača.

Za svaki dio radova i osim u obimu oko kog se strane dogovore:

- (a) izvođenje ovih djelova Radova neće započeti prije isteka perioda za vršenje pregleda svih dokumenata Izvođača koji su relevantni za projekat i izvođenje;
- (b) izvođenje takvih djelova radova su u skladu sa ovim dokumentima Izvođača, koji su podneseni na pregled, i
- (c) ukoliko Izvođač poželi da izmijeni bilo koji projekat ili dokument koji je prethodno dostavljen na pregled, Izvođač odmah obavještava Investitora, u skladu sa prethodno navedenom procedurom.

Takav dogovor (u okviru prethodnog stava) ili bilo koji pregled (u okviru ove ili druge tačke) ne oslobađa Izvođača bilo koje obaveze ili odgovornosti.

Ukoliko se u bilo kom trenutku nakon davanja saglasnosti od strane Investitora na dokumentaciju koju je predao Izvođač utvrdi da navedeni dokumenti nisu u saglasnosti sa uslovima ugovora ili da se podaci ne poklapaju sa dokumentima koji su ranije dostavljeni, takve izmjene i dopune, ukoliko Nadzorni organ bude smatrao potrebnim, biće izvršene od strane Izvođača, kao i odgovarajući radovi, bez dodatne nadoknade Izvođaču.

Izvođač od početka izvođenja građevinskih radova do izdavanja i uključujući izdavanje Potvrde o preuzimanju obezbjeđuje čuvanje građevinskog dnevnika, građevniske knjige, priručnika o zdravlju i bezbjednosti, kao i evidenciju o izvršenim inspekcijama, u skladu sa važećim propisima u državi.

Izvođač je dužan da pripremi i dostavi Investitoru Priručnik o bezbjednosti (na gradilištu) u cilju dobijanja saglasnosti istog, a koji je izrađen, u skladu sa važećim propisima u državi.

Izvođač preuzima obavezu da će projekat, dokumentacija Izvođača, izvođenje radova i završeni radovi biti u skladu sa:

- (a) zakonima države, i
- (b) dokumentima koji čine Ugovor, shodno izmjenama ili modifikacijama u Izmjenama

Izvođač se obavezuje da izvrši obuku osoblja investitora za eksploataciju i održavanje radova u obimu navedenom u Ugovoru. Ukoliko Ugovor predviđa da se obuka izvrši prije primopredaje, radovi se neće smatrati završenim za potrebe prijema, u skladu sa tačkom 10.1 (*Preuzimanje radova i sekcija*) sve dok se obuka ne završi.

Tačka 4.2 – Garancija za dobro izvršenje posla

Izbrisati posljednju rečenicu drugog stava i zamijeniti je sa rečenicom:

Garanciju o dobro izvršenom poslu izdaje renomirana banka ili finansijska institucija koju je odabrao Izvođač, a zaštita je potrebna saglasnost banke i garancija o dobro izvršenom poslu je u formatu koji je u prilogu Posebnih uslova.

Na kraju drugog stava, dodati rečenicu:

"Garancija je plativa na račun Investitora u banci, koja je navedena u priloženom formatu".

Tačka 4.4 – Podizvođači

Ubaciti sledeće na kraju stava (a):

Odstupanja ili zamjena spiska podizvođača i snabdijevača koji se dostavljaju uz ponudu neće biti dozvoljena bez pisane saglasnosti Investitora.

Dodati sledeće stavove na kraju stava (d):

Investitor neće priznati postojanje podizvođača ili snabdijevača u bilo kom pitanju koje se odnosi na administraciju Ugovora. Sva prepiska od strane bilo kog podizvođača se dostavlja isključivo preko Izvođača. Prepiska koja je od strane podizvođača upućena neposredno Investitoru i/ili Nadzornom organu neće biti priznata.

Investitor odobrava podizvođače.

Tačka 4.21 –Izveštaji o napretku

Izmijeniti naslov tačke 4.21 u:

Izveštaji o napretku i sastanci o napretku

Zamijeniti na kraju prve rečenice riječi "6 kopija" sa "jedna papirna kopija i dvije elektronske kopije".

Dodati kao alineju (i) sledeće:

Detaljna procjena o novčanom toku, svih plaćanja na koje će Izvođač imati pravo u okviru Ugovora;

Dodati na kraju tačke sledeće:

Sastanci u vezi koordinacije i projekta

Tokom realizacije Ugovora, Investitor može da sazove sastanke u vezi koordinacije i projekta, u sjedištu Investitora, kancelariji Nadzornog organa, na gradilištu ili u kancelariji Izvođača, ukoliko je to potrebno.

Predmet ovih sastanaka je koordinacija napretka radova i kontrolisanje istih, diskutovanje o procedurama koje se odnose na odobravanje i tehničkim detaljima kao i utvrđivanje svih ostalih pojedinosti koje se tiču ugovora, kako bi se postigao neometan napredak u radovima kao i brzo dostavljanje zaliha. Nadzorni organ kao i drugo odgovorno osoblje i glavni predstavnici svakog podugovorača biće prisutni na ovom sastanku.

Sastanci o napretku na gradilištu

Tokom građevinskih radova na gradilištu i testova o završetku, sastanci o napretku na nedjeljnom nivou se održavaju na gradilištu, po instrukcijama Investitora ili Nadzornog organa. Ovakvi sastanci se održavaju u cilju detaljnog pregleda ostvarenog napretka u radovima.

U cilju pružanja podrške Investitoru ili Nadzornom organu, Izvođač prilikom pregleda izvedenih radova, tokom sastanka o napretku, obezbjeđuje Investitoru ili Nadzornom organu detaljni pregled preciziranih pozicija radova koji su izvedeni, uz poređenje stvarnog i planiranog rasporeda, najmanje jedan (1) dan prije svakog sastanka.

Ukoliko su radovi ili djelovi radova odloženi, razlozi za odlaganje biće objašnjeni i biće podneseni predlozi u pogledu načina na koji je potrebno ubrzati odloženi dio radova (pogledati i Tačku 8 (Početak, Odlaganja i Prekid).

Izvođač je dužan da na svim sastancima o napretku obezbijedi najmanje jednog odgovornog, ovlašćenog člana njegove organizacije, koji je obavezan da posjeduje adekvatno znanje jezika za komunikaciju (definisane u tački 1.4 (Zakon i jezik)), kako bi obavezao Izvođača na bilo koji sporazum koji je postignut tokom prethodno navedenih sastanaka.

Tačka 6.1 – Angažovanje osoblja i radne snage

Dodati sledeće stavove Tački 6.1:

Izvođač može da uveze osoblje koje je potrebno za izvođenje radova. Izvođač treba da obezbijedi da ovo osoblje ima potrebne boravišne dozvole i radne dozvole. Izvođač je odgovoran za povratak Osoblja na mjesto odakle su dovedeni ili u zemlji porijekla odakle je dovedeno Osoblje izvođača. U slučaju smrti bilo kojeg člana ovog Osoblja ili članova njihovih porodica, Izvođač je na sličan način odgovoran za iznalaženje odgovarajućeg rješenja za njihov povratak ili sahranu.

Tačka 6.8 – Nadzor od strane Izvođača

Dodati sledeće stavove tački 6.8:

Imenovani ovlašćeni inženjer, koji rukovodi građenjem u cjelini, i ostali ovlašćeni inženjeri moraju biti prisutni na gradilištu od datuma početka. Imenovani ovlašćeni inženjer, koji rukovodi građenjem u cjelini, i ostali ovlašćeni inženjeri moraju biti prisutni na gradilištu tokom radnog vremena kao i tokom građevinskih radova koji su u toku.

Izvođač je dužan da o sopstvenom trošku preduzme sve pravovremene mjere kako bi se obezbjedilo pravilno izvođenje radova na izgradnji, oprema, instalacija, postrojenja i uređaja za bezbjednost radne snage, prolaznika, saobraćaja i zgrada u blizini, kao i zaštita životne sredine i radnog prostora.

Tačka 7.1 – Način izvođenja radova

Ubaciti na kraju Tačke 7.1 sledeće:

Materijali koji su pripremljeni i koji se koriste su novi.

Tačka 7.4 – Ispitivanje

Dodati na kraju tačke 7.4 sledeće

Procedure obaveznog testiranja su objašnjene u tehničkim opisima radova i predmjeru radova.

Tačka 8.3 – Dinamika radova

Na kraju tačke 8.3, u zadnjoj rečenici, dodati riječ:

"u roku od dvije nedjelje od datuma takvog obavještenja".

Dodati zadnjem stavu:

Dinamika radova je u vidu mrežnog programa koji prepoznaje kritične djelove i rane/kasne početke i datume završetka za sve aktivnosti. Program je pothranjen informacijama o resursima koje će biti dodijeljeni svakoj aktivnosti kako bi se svaka aktivnost završila u toku programiranog roka.

Tačka 8.6 – Brzina napredovanja radova

Izbrisati zadnji stav.

Tačka 10.1 – Preuzimanje radova i sekcija

Dodati na kraju tačke 10.1 sledeće:

Potvrda o preuzimanju radova biće pripremljena u skladu sa čl.102 i 103 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata (Sl.list CG br.64/17, 44/18 i 63/18).

Tačka 11.1 – Završetak neizvršenih radova i uklanjanje nedostataka

Izbrisati sledeće iz prve rečenice:

ili u najkraćem mogućem roku

Zamijeniti posljednju rečenicu Tačke 11.1 sledećom:

Ukoliko se takav nedostatak pojavi ili šteta nastane, Investitor ili Nadzorni organ bez odlaganja o tome obavještava Izvođača. Obavještenje o nedostacima se dostavlja u pisanoj formi. Izvođač se ponaša u skladu sa tim, u roku od 7 dana od prijema obavještenja.

Tačka 12.1 – Radovi podložni mjerenju

Dodati nakon drugog stava

Izvođač izrađuje evidenciju na mjesečnom nivou, u skladu sa crnogorskim zakonodavstvom. Evidencija se dostavlja u dva primjerka Nadzornom organu, na upoznavanje sa istim i na odobrenje:

- a) nakon završetka dijela radova koji će biti pokriveni ili izmjereni kasnije
 - b) 14 dana prije dostavljanja zahtjeva za plaćanje privremenih situacija
- Nadzorni organ provjerava evidenciju u roku od 7 dana nakon njihovog dostavljanja.

Tačka 12.3 – Vrednovanje

Izbrisati (iii) u stavu 4.

Tačka 14.2 – Avansne uplate

Izbrisati zadnju rečenicu u trećem stavu i zamijeniti je sa sledećom rečenicom

Ovu garanciju izdaje renomirana banka ili finansijska institucija koju je odabrao Izvođač, a za šta je potrebna saglasnost banke i garancija je u formi koji je u prilogu Posebnih uslova.

Na kraju trećeg stava dodati rečenicu

Garancije su plative na račun Investitora u banci koja je navedena u formatu u prilogu.

Dodati novi četvrti stav

Avansna uplata se ne vrši prije nego što Sporazum o Komisiji za rješavanje sporova nije potpisan, u skladu sa prilogom Opštih uslova.

Tačka 14.3 – Zahtjev za izdavanje privremenih situacija

Zamijeniti prvu rečenicu Tačke 14.3 sa sledećom

Izvođač podnosi Nadzornom organu obračun u 6 primjeraka na kraju svakog drugog mjeseca, počevši od datuma početka radova, u formatu koji odobri Nadzorni organ i u kome su detaljno prikazani iznosi na koje Izvođač ima pravo, zajedno sa pratećom dokumentacijom koja obuhvata izvještaj o napretku radova tokom ova dva mjeseca, u skladu sa tačkom 4.21 (*Izvještaji o napretku radova*).

Dodati na kraju prvog stava sledeće

Prateću dokumentaciju provjerava Nadzorni organ.

Dodati na kraju tačke sledeće

Izvođač nema pravo na dodatno plaćanje koje se odnosi na prekovremeni rad, posebne uslove, naporan rad ili zbog drugih razloga.

Izvođač dostavlja, uz svaku fakturu, raspored isplata koji prikazuje broj fakture, vrstu fakture, datum fakturisanja, fakturisani iznos i iznos koji se dobija i datum kada se iznos dobija. Ažurirana verzija se prilaže uz izvještaje o napretku.

Izvođač dostavlja trenutni status faktura za svaki dio snabdijevanja i usluga, produžavanjem spiska sa cijenama (u elektronskoj formi); već fakturisanog iznosa, trenutne fakture i fakturisanog iznosa, preostalog iznosa koji treba da se fakturiše. Elektronska kopija izmijenjenog spiska sa cijenama, dostavljaju se zajedno sa svakom fakturom.

Tačka 14.4 – Vremenski raspored plaćanja

Dodati na kraju tačke 14.4 sledeće;

Investitor plaća Izvođaču po uslovima smjernica banke koje se odnose na isplate, na sledeći način:

20% ugovorne cijene kao avansno plaćanje, nakon stavljanja na uvid Garancije o avansnom plaćanju i Garancije za dobro izvršenje posla.

80% ugovorene cijene biće plaćen preko privremenih situacija (koje se ispostavljaju svakog drugog mjeseca), u zavisnosti od dinamike izvođenja radova, i okončane situacije.

Prva situacija se dostavlja u roku od 60 dana nakon datuma početka. Danom dostavljanja situacije i potpisane građevinske knjige se smatra dan dostavljanja na arhivu Investitora.

Tačka 14.7- Plaćanje

Stav (a) se zamjenjuje sa sledećim;

Avansno plaćanje u roku od 42 dana nakon dobijanja dokumentacije, u skladu sa tačkom 4.2 Potvrda o dobrom izvršenju posla i tačkom 14.2 Avansno plaćanje, zavisno od toga šta se dogodi kasnije.

Tačka 14.9- Plaćanje garantnog depozita

Izbrisati prvu rečenicu u prvom stavu i zamijeniti je sa sledećom;

Ukoliko nije drugačije navedeno u posebnim uslovima, kada je potvrda o preuzimanju radova izdata za radove i prva polovina garantnog depozita je potvrđena za plaćanje od strane Nadzornog organa, izvođač ima pravo da preostali iznos garantnog depozita zamijeni garancijom, koja je izdata od strane renomirane banke ili finansijske institucije koju je izabrao Izvođač i za koju je potrebna saglasnost banke. Garantni depozit treba da bude prihvatljiv banci u formi i u sadržaju.

Dodati tački 14 – Ugovorna cijena i plaćanje, sledeće tačke:

Tačka 14.16 – Oporezivanje

Osim ukoliko nije drugačije navedeno, sledeće odredbe se odnose na oporezivanje roba i usluga.

Nema izuzeća od plaćanja poreza ili carina za uslugu, materijal ili opremu koja se koristi u okviru Ugovora.

Plaćanje izvršeno Izvođaču za usluge koje su izvršene od strane lokalnog osoblja nije izuzeto od poreza na dobit države.

Odgovornost je Izvođača da se u potpunosti informiše o poreskim zakonima i zakonima o akcizama države, prije početka realizacije ugovora.

Izvođač treba da se upozna sa administrativnim procedurama za dobijanje dozvola za uvoz i licenci i u ovom postupku treba da sarađuje sa Investitorom, koji će mu pružiti podršku, prilikom dobijanja potrebnih dozvola i licenci, pri čemu će Izvođač blagovremeno učiniti dostupnom svu potrebnu i odgovarajuću dokumentaciju.

Tačka 14.17 – Vraćanje novca

Ukoliko se plaćanja u vezi ovog ugovora za robe i usluge trebaju izvršiti iz sredstava, bilo koja naknada, garancija ili slična potraživanja i bilo koje plaćanje u vezi osiguranja se vrši prema *KfW, Frankfurt amMain, IBAN: DE53 5002 0400 3800 0000 00, BIC: KFWIDEFF, accountno.38 000 000 00 for account of MoE.*

Ova sredstva mogu ponovo da se iskoriste za izvođenje radova, uz saglasnost banke.

Tačka 15.6 Koruptivne ili prevarne radnje

Investitor i izvođači, snabdijevači ili konsultanti se moraju pridržavati najvišeg standarda etičnosti tokom realizacije ugovora i nabavki u okviru istog.

Ponuđači i izvođači, snabdijevači i konsultanti potpisuju Izjavu o preduzimanju koja u prilogu posebnih uslova i dozvoliće banci da izvrši pregled njihovih računa i evidencija koji se odnose na nabavku i realizaciju ugovora koje banka finansira i da revizori, imenovani od strane banke, izvrši reviziju istih. Banka ima pravo da preduzme bilo kakvu aktivnost koju smatra da je neophodna kako bi proverila da li se ova etička pravila poštuju i, naročito, zadržava pravo da:

a) odbije predlog za dodjelu ugovora ukoliko je utvrđeno da je tokom procedure izbora, ponuđač, direktno ili njegov agent, koji je preporučen da mu se dodijeli ugovor, osuđen za korupciju, ili je umiješan u antitržišne aktivnosti u cilju dobijanja ugovora;

b) proglasi lošu nabavku kada se utvrdi da je, u bilo kom trenutku, Investitor, Izvođač, snabdijevač, konsultant ili njihovi predstavnici umiješani u koruptivne aktivnosti, prevarne ili antitržišne aktivnosti tokom nabavke u okviru ugovora ili realizacije istog, a da Investitor nije blagovremeno preduzeo odgovarajuće aktivnosti koji su zadovoljavajući za banku, kako bi se ispravila situacija, uključujući i neobavješćavanje banke u trenutku kada oni znaju za takve aktivnosti.

U svrhu ove odredbe, uslovi koji su dolje navedeni su definisani na sledeći način:

a) Korupcija javnog službenika je:

- obećavanje, nuđenje ili davanje javnom službeniku, posredno ili neposredno, bilo kakve prednosti njemu ili drugoj osobi ili subjektu, kako bi taj službenik postupao ili se uzdržavao od činjenja po službenoj dužnosti.
- kada javni službenik zagovara ili prihvata, posredno ili neposredno, bilo kakvu prednost njemu ili drugoj osobi ili subjektu, kako bi taj službenik postupao ili se uzdržavao od činjenja po službenoj dužnosti.

b) Javni službenik je:

- osoba koja vrši zakonodavnu, izvršnu, administrativnu ili sudsku funkciju (u državi investitora) bez obzira na to da li je ta osoba postavljena ili izabrana, bez obzira da li je to privremeno ili neograničeno, plaćeno ili neplaćeno i bez obzira na poziciju u hijerarhiji koju ta osoba zauzima;
- osoba koja vrši javnu funkciju, uključujući državni organ ili preduzeće u državnom vlasništvu ili koje vrši javnu uslugu;
- bilo koja druga osoba koja je definisana kao javni službenik u zakonima države Investitora.

c) Korupcija fizičkog lica je:

- obećavanje, nuđenje ili davanje bilo kojoj osobi, pored javnog službenika, posredno ili neposredno, bilo kakve prednosti njemu ili drugoj osobi ili subjektu, kako bi ta osoba postupala ili se uzdržavala od činjenja kojim krši njegove zakonske, ugovorne ili profesionalne obaveze: ili
- kada bilo koja osoba, pored javnog službenika zagovara ili prihvata, posredno ili neposredno, bilo kakvu prednost njemu ili drugoj osobi ili subjektu, kako bi taj službenik postupao ili se uzdržavao od činjenja kojim krši njegove zakonske, ugovorne ili profesionalne obaveze

d) Prevara je nečasno ponašanje (činjenje ili nečinjenje), bez obzira da li je riječ o krivičnom djelu, sa namjerom da se drugi dovedu u zabludu, namjerno sakrivanje stvari, kršenje dogovora, zaobilaženje zakonskih ili regulatornih zahtjeva i/ili kršenje internih pravila u cilju dobijanja nezakonitih koristi.

e) Antitržišne aktivnosti su:

- bilo kakve dogovorene ili podrazumijevane aktivnosti koje za cilj imaju sprečavanje, ograničavanje ili poremećaj nadmetanja na tržištu, naročito kada (i) ograničavaju pristup tržištu ili nadmetanju drugih preduzeća, (ii) sprečavanje slobodnog utvrđivanja cijena kao posljedicu nadmetanja, vještačkim podizanjem ili spuštanjem cijena, (iii) ograničavanje ili kontrola proizvodnje, tržišta, investicija ili tehničkog napretka; ili (iv) podjelom udjela na tržištu ili izvora snabdijevanja.
- bilo kakva zloupotreba kompanije ili grupe kompanija koje imaju dominantnu poziciju na unutrašnjem tržištu ili na značajni dio tržišta.
- bilo kakva aktivnost gdje su cijene nerazumno niske, a što ima za cilj eliminisanje preduzeća ili njegovih proizvoda sa tržišta ili da ih spriječi da uđu na tržište.

Tačka 16.1 Pravo Izvođača na obustavu radova

Na kraju drugog stava dodati rečenicu:

Banka nema zakonskih obaveza prema Izvođaču i nema obavezu da obavijesti Izvođača o obustavljanju plaćanja ili obustavljanju drugih okolnosti ili aktivnosti.

Tačka 17.2 – Staranje o radovima od strane Izvođača

Dodati sljedeće stavove:

Izvođač mora da provjeri ispravnost opreme nakon dolaska na gradilište u cilju izgradnje. U slučaju otkrivanja bilo kakvih nedostataka po dopremanju opreme na gradilište ili tokom izgradnje, o tome treba da bude obaviješten Investitor, odmah nakon otkrića ovakvih nedostataka, i potrebno je ove nedostatke uključiti u sledeći izvještaj o napretku.

Od početka radova do izdavanja Potvrde o preuzimanju, Izvođač o sopstvenom trošku obezbeđuje čuvare za opremu i materijale, obezbeđuje zaštitu od štete, habanja, otklanjanja ili uništavanja. Obaveza Izvođača je da napravi ograde i skloništa, rasvjetu, zaštitarsku službu i sve relevantne mjere u ispunjavanju svojih obaveza.

Pored pravilnog skladištenja i čuvanja opreme, materijala i alata koji su potrebni za radove, Izvođač vrši pregled količine i kvaliteta roba, vođenjem evidencije o primljenoj i isporučenoj opremi, uz tehničku dokumentaciju.

Tačka 18.2 – Osiguranje Radova i opreme Izvođača

Izbrisati prvu rečenicu u petom stavu i zamijeniti je sa sledećom:

Osiguratelj osigurava radove, postrojenje, materijale i dokumentaciju izvođača na iznos od minimum 115% prihvaćene ugovorne vrijednosti.

Dodati sledeće stavove:

Izvođač obezbeđuje osiguranje tereta u ugovornoj valuti od strane renomirane osiguravajuće firme, koje pokriva sve gubitke ili oštećenja robe dok se prevozi od mjesta na kojem se izvođe radovi ili prodavnice snabdijevača ili proizvođača, dok materijal ne bude osiguran od strane osiguranja tereta u zemlji.

Osiguranje je potrebno uzeti u slobodno konvertibilnoj valuti kada je riječ o deviznim troškovima.

Polisa osiguranja obezbeđuje isplate za račun Investitora, shodno tački 14.17.

Tačka 20.1 – Potraživanja Izvođača

Ubaciti na kraju prvog stava:

Obavještenje se odnosi na ovu tačku 20.1. Obavještenje je u pisanoj formi (faks ili pismo, ali ne kao dio drugog dokumenta, npr. izvještaja o napretku) i dostavlja se lično (uz priznanicu) ili putem faksa. Ukoliko obavještenje ne ispunjava ove uslove, smatraće se da je obavještenje o potraživanju neuspješno dostavljeno.

Tačka 20.3 – Nemogućnost postizanja dogovora o sastavu Komisije za rješavanje sporova (KRS)

Dodati na kraju prve rečenice u zadnjem stavu, nakon riječi "KRS":

sa spiskova međunarodnih arbitara ili adekvatnih spiskova domaćih arbitara.

Energy Efficiency Program in Public Buildings - phase II (EEPPB II)
Cluster III- Contract documents

(V) Particular Conditions of Contract Part A - Contract Data

Conditions	Sub-Clause	Data
Name of Contract		“Ministries buildings”, at Rimski trg, Cluster III
Employer’s name and address	1.1.2.2 & 1.3	Ministry of Economy Directorate for Energy Efficiency Rimski trg 46 81000 Podgorica Montenegro
Engineer’s name and address	1.1.2.4 & 1.3	Fichtner GmbH & Co KG Sarweystr. 3 70191 Stuttgart Germany
Bank’s name	1.1.2.11	KfW Development Bank
Borrower’s name	1.1.2.12	Montenegro
Time for Completion	1.1.3.3	210 calendar days
Defects Notification Period	1.1.3.7	550 calendar days
Sections	1.1.5.6	Not applicable – Only sections as working areas in the same building
Electronic transmission systems	1.3	Facsimile transmission or certified electronic mail
Governing Law	1.4	Law of Montenegro
Ruling language	1.4	English
Language for communications	1.4	English
Time for access to the Site	2.1	Commencement Day
Engineer’s Duties and Authority	3.1	Variations resulting in an increase of the Accepted Contract Amount in excess of 1% in total and 2000 EUR per variation shall require approval of the Employer.
Performance Security	4.2	The Performance Security will be in the form of an unconditional bank guarantee in the amount of ten (10) percent of the Contract Price (“Performance Bond”). The Performance Bond has to follow the form specified by the Bank and as attached to these Particular Conditions.

Normal working hours	6.5	40 hours/week
Delay damages for the Works	8.7 & 14.15(b)	0.1% of the final Contract Price per day
Maximum amount of delay damages	8.7	Ten (10) % of the final Contract Price
Provisional Sums	13.5.(b)(ii)	Not applicable
Adjustments for Changes in Cost	13.8	Not applicable
Total advance payment	14.2	Twenty (20) % Percentage of the Accepted Contract Amount payable in the currencies and proportions in which the Accepted Contract Amount is payable. The Advance Payment guarantee has to follow the form specified by the Bank and as attached to these Particular Conditions ("Advance Payment Bond").
Repayment amortization rate of advance payment	14.2(b)	Twenty (20) %
Percentage of Retention	14.3	5%
Limit of Retention Money	14.3	No limit.
Minimum Amount of Interim Payment Certificates	14.6	200,000 EUR
Payment	14.7	Payment to the Contractor of the amount due shall be made into the following bank account(s): (insert at the moment of contract signing)
Publishing source of commercial interest rates for financial charges in case of delayed payment	14.8	The interest rate is EUR LIBOR 12 months + 200 bp
Currency of Payment	14.15	The currency of payment shall be EURO
Maximum total liability of the Contractor to the Employer	17.6	The product of 1.1 times the Accepted Contract Amount
Periods for submission of insurance:	18.1	
a. evidence of insurance.		14 days

b. relevant policies		14 days
Maximum amount of deductibles for insurance of the Employer's risks	18.2 (d)	Not applicable
Minimum amount of third party insurance	18.3	1.0 million EUR per occurrence, with unlimited number of occurrences.
Date by which the DB shall be appointed	20.2	28 days after the Date of Commencement, but in any case prior to the disbursement of the Advance Payment.
The DB shall be comprised of	20.2	One sole Member
List of potential DB sole members	20.2	None
Appointment (if not agreed) to be made by	20.3	President of FIDIC, or a person appointed by the President
Arbitration institution	20.6(a)	FIDIC
Rules of arbitration	20.6(a)	International Chamber of Commerce
Rules of arbitration	20.6(b)	Place of Arbitration: Podgorica, Montenegro, for domestic contractor Paris, France, for foreign contractor

(VI) Particular Conditions of Contract Part B - Specific Provisions

Sub-Clause 1.1 – Definitions

Add to Clause 1.1:

1.1.1.1 “Contract”

Add under 1.1.1.1 “Contract” the sentence:

“The Contract requires the non-objection by the Bank for becoming eligible for any disbursement under the Bank's loan.”

1.1.1.8 “Tender”

Add the following sentence at the end:

“The word ‘Tender’ is synonymous with ‘Bid’ and the word ‘Tenderer’ with ‘Bidder’ and the words ‘Appendix to Tender’ with ‘Contract Data’ and the words ‘Tender Document’ with ‘Bidding Document’.

1.1.3.9 “day and year”

Insert at the end of this Sub-clause:

“and “month” means calendar month.”

1.1.6.11 The “**Inspection for Construction Works**” is an authority in charge of inspection during construction works.

Sub-Clause 1.8 - Care and Supply of the Documents

The second paragraph shall be replaced by:

Each of the Contractor’s Documents shall be in the custody and care of the Contractor, unless and until taken over by the Employer. The Contractor shall supply to the Engineer two copies of each of the Contractor’s Documents, with exception of the Invoices, which shall be submitted in six copies.

Sub-Clause 1.13 – Compliance with laws

Add as new item (d):

The Contractor shall prepare a Manual on Safety on the Site, in particular with respect to safety during construction work of the users, in line with the regulations of the Country and in conjunction with the standard OHSAS 18001, and submit it to the Employer for approval.

Sub-Clause 1.15 – Inspections and Audit by the Bank

This clause shall be amended as follows:

The Contractor shall permit, and shall cause its agents (whether declared or not), sub-contractors, sub-consultants, service providers, or suppliers and any personnel thereof, to permit, the Bank and/or persons appointed by the Bank to inspect the Site and all accounts and records relating to the performance of the

Contract and the submission of the bid, and to have such accounts and records audited by auditors appointed by the Bank if requested by the Bank. The Contractor's attention is drawn to Sub-Clause 15.6 [Corrupt or Fraudulent Practices] which provides, inter alia, that acts intended to materially impede the exercise of the Bank's inspection and audit rights provided for under Sub-Clause 1.15 constitute a prohibited practice subject to contract termination."

Sub-Clause 2.2 – Permits, Licences or Approvals

Delete paragraph (b).

Sub-Clause 2.5 - The Employer's Claims

In the first line of the second paragraph delete the words: "28 days" and replace with the words "42 days".

Sub-Clause 3.1 – Engineer's Duties and Authority

Insert at the end of sub-clause 3.1:

The Employer will appoint the Engineer for full assistance, to continuously inform the Employer related to the Project and to act with his consent in particular for design, documentation approval, inspection and supervision of equipment manufacturing, testing, supervision of erection and construction works, etc. for the Delivery and Works during the Contract implementation.

Furthermore, the Engineer requires the consent of the Employer before exercising the following duties:

- Issuance of orders which might cause modification of the Contract;
- Releasing the Contractor of any responsibility with respect to the Contract.

Sub-Clause 4.1 – Contractor's General Obligations

Add at 4.1 (d).

In addition to this, the Contractor shall prepare and submit to the Employer the As-built Design documentation, prepared according to the Montenegrin legislation. The As-built Design shall be prepared and submitted in three paper copies in Montenegrin language and two CDs, prior to the date of commencement of the Tests on Completion.

Insert at the end of sub-clause 4.1:

Documents which are to be submitted to the Employer for review shall be submitted accordingly, together with a notice as described below. In the following provisions of this Sub-Clause, (i) "review period" means the period required by the Employer for review, and (ii) "Contractor's Documents" exclude any documents which are not specified as being required to be submitted for review.

The Contractor shall submit to the Employer for review all relevant documents in two copies. If the Employer instructs that further Contractor's Documents are required, the Contractor shall prepare them promptly within a timeframe to be agreed. Each review period shall not exceed 21 days, calculated from the date which the Employer receives a Contractor's Document.

The Employer may, within the review period, give notice to the Contractor that a Contractor's Document fails (to the extent stated) to comply with the Contract. If the Contractor's Document so fails to comply, it shall be rectified, resubmitted and reviewed in accordance with this Sub-Clause, at the Contractor's cost.

For each part of the Works, and except to the extent that the Parties otherwise agree:

- (a) execution of such part of the Works shall not commence prior to the expiry of the review periods for all the Contractor's Documents which are relevant to its design and execution;
- (b) execution of such part of the Works shall be in accordance with these Contractor's Documents, as submitted for review; and
- (c) if the Contractor wishes to modify any design or document which has previously been submitted for review, the Contractor shall immediately give notice to the Employer in accordance with the above procedure.

Any such agreement (under the preceding paragraph) or any review (under this Sub-Clause or otherwise) shall not relieve the Contractor from any obligation or responsibility.

Should it be found at any time after approval has been given by the Employer to any documents submitted by the Contractor that the said documents do not comply with the terms and conditions of the Contract or that the details do not agree with any documents submitted previously, such alterations and additions as may be deemed necessary by the Employer shall be made therein by the Contractor and the work carried out accordingly without extra payment to the Contractor thereof.

The Contractor shall, from the start of Construction up to and including the issuance of Taking-Over Certificate provide correct keeping of the site logbook, civil construction book, health & safety manual as well as inspection record book in compliance with the effective regulations in the Country.

The Contractor shall prepare and furnish for the Employer's approval a Safety Manual (on site), prepared in compliance with the effective regulations in the Country.

The Contractor undertakes that the design, the Contractor's Documents, the execution and the completed Works will be in accordance with:

- (a) the Laws in the Country, and
- (b) the documents forming the Contract, as altered or modified by Variations.

The Contractor shall carry out the training of the Employer's Personnel in the operation and maintenance of the Works to the extent specified in the Contract Agreement. If the Contract specifies training which is to be carried out before taking-over, the Works shall not be considered to be completed for the purposes of taking-over under Sub-Clause 10.1 [Taking-Over of the Works and Sections] until this training has been completed.

Sub-Clause 4.2 – Performance Security

Delete last sentence of second paragraph and replace by the sentence:

The Performance Security shall be issued by a reputable bank or financial institution selected by the Contractor and requiring the Bank's non-objection, and shall be in the form annexed to the Particular Conditions."

At the end of the second paragraph, add the sentence:

"Guarantees are to be made payable to the Employer's account at the Bank as listed in the annexed form."

Sub-Clause 4.4 – Subcontractors

Insert at the end of paragraph (a) the following:

No deviations from, or substitutions of the list of Subcontractors and suppliers submitted with the Bid shall be allowed without the written permission of the Employer.

Add at the end of paragraph (d) the following paragraphs:

The Employer will not recognize the existence of any Subcontractor or supplier in any matter concerning the administration of the Contract. All correspondence from any Subcontractor shall be submitted only through the Contractor. Correspondence by the Subcontractor directly sent to the Employer and or Engineer will not be acknowledged.

Subcontractors are subject to approval by the Employer.

Sub-Clause 4.21 – Progress Reports

Change title of Sub-Clause 4.21 into:

Progress Reports and Progress Meetings

Replace at the end of the first sentence the words “six copies” by “one paper copy and two electronic copies”.

Add as sub-point (i) of chapter “Each report shall include”:

Detailed cash flow estimate, of all payments to which the Contractor will be entitled under the Contract;

Add at the end of the Sub-Clause the following:

Coordination and Design Meetings

During execution of the Contract the Employer may call for coordination and design meetings, either at the Employer's head office, the office of the Engineer, the site, or the office of the Contractor, as deemed necessary.

The object of these meetings is to coordinate the progress of work and its control, discuss approval procedures and technical details and to determine all other matters pertinent to the Contract, in order to achieve a smooth and undisturbed progress of work as well as expeditious supply delivery. The Engineer as well as other responsible personnel and senior Representatives of each Sub-Contractor shall be present at these meetings.

Progress Meetings on the Site

During the construction on the Site and the tests on completion, weekly progress meetings shall be conducted on the Site as directed by the Employer or the Engineer. These meetings are to discuss and review in detail the up-to-date progress of the Works.

In order to assist the Employer or the Engineer in his review during the progress meeting of the work done, the Contractor shall provide the Employer or the Engineer with a detailed schedule of specific items of works that had been performed, with a comparison of the actual and planned schedule at least one (1) day in advance to each meeting.

If any work or part of work is delayed, the reasons for the delay shall be explained and the proposals how to expedite the delayed part of Works shall be submitted (see also Clause 8 [Commencement, Delays and Suspension]).

At all such progress meetings, the Contractor shall provide at least one responsible authorized member of his organization, compulsory having adequate knowledge of the language for communications (defined in Sub-clause 1.4 [Law and Language]), to commit the Contractor to any agreement reached during said meetings.

Sub-Clause 6.1 – Engagement of Staff and Labour

Add the following paragraphs to Clause 6.1:

The Contractor may import any personnel who are necessary for the execution of the Works. The Contractor must ensure that these personnel are provided with the required residence visas and work permits. The Contractor shall be responsible for the return to the place where they were recruited or to the domicile of imported Contractor's Personnel. In the event of death in the Country of any of these personnel or members of their families, the Contractor shall similarly be responsible for making the appropriate arrangements for their return or burial.

Sub-Clause 6.8 – Contractor's Superintendence

Add the following paragraphs to Clause 6.8:

The assigned Site Manager and Site Engineer shall be present on the Site as of the Commencement Date. The assigned Site Manager and Site Engineers, shall be always present on the Site during working hours as well as during ongoing construction works.

The Contractor shall at his own cost undertake timely all prescribed measures to secure correct execution of the erection works, equipment, installations, plant and devices for safety of the labour, persons passing-by, traffic and neighbouring structures, as well as for environmental and working area protection.

Sub-Clause 7.1 – Manner of Execution

Insert at the end of Sub-Clause 7.1 the following:

The materials furnished and used shall be new.

Sub-Clause 7.4 – Testing

Insert at the end of Sub-Clause 7.4 the following:

The mandatory testing procedures are detailed in the Technical Descriptions of Work and the Price Schedules.

Sub-Clause 8.3 – Programme

Add at the end of Sub-Clause 8.3, last sentence, the words:

"within two weeks from the date of such notice".

Add to the last paragraph:

The time programme shall be a network type programme identifying the critical path and early/late starts and finish dates for all activities. The program shall be supported by information of resources that will be dedicated to each activity to accomplish each within the duration programmed.

Sub-Clause 8.6 – Rate of Progress

Delete the last paragraph.

Sub-Clause 10.1 – Taking over of the works and sections

Add at the end of Sub-Clause 10.1 the following:

Taking over certificate shall be prepared according to the Art.102 and 103 of the Law on Spatial Planning and Construction of Structures (Official Gazette of Montenegro No 64/17, 44/18 i 63/18).

Sub-Clause 11.1 – Completion of Outstanding Works and Remedying Defects

Delete the following from the first sentence:

or as soon as practicable thereafter

Replace the last sentence of Sub-Clause 11.1 by the following:

If any such defect appears or damage occurs, the Employer or the Engineer shall forthwith notify the Contractor thereof. The Notice of Defects shall be given in writing. The Contractor shall act accordingly within 7 days from receipt of the Notice.”

Sub-Clause 12.1 –Works to be Measured

Add after the second paragraph:

The Contractor shall prepare measurements sheets on a monthly basis, according to the Montenegrin legislation. The measurements sheets shall be submitted in two copies to the Engineer, for examination and approval:

- a) after completion of the part of the works which shall be covered or measured later;
- b) 14 days before submission of the application for interim payments.

Engineer shall check the measurement sheets within 7 days after their submission.

Sub-Clause 12.3 – Evaluation

Delete (iii) in paragraph 4.

Sub-Clause 14.2 – Advance Payment

Delete last sentence of third paragraph and replace by the sentence:

This guarantee shall be issued by a reputable bank or financial institution selected by the Contractor and requiring the Bank's non-objection, and shall be in the form annexed to the Particular Conditions.

At the end of the third paragraph add the sentence:

Guarantees are to be made payable to the Employer's account at the Bank as listed in the annexed form.

Insert new fourth paragraph:

The Advance Payment shall not be disbursed before the Dispute Board Agreement according to the Appendix of the General Conditions has been concluded.

Sub-Clause 14.3 – Application for Interim Payment Certificates

Replace the first sentence of the Sub-Clause 14.3 by the following:

The Contractor shall submit a statement in six copies to the Engineer after completion of every second month, counted from the Commencement Date, in a form approved by the Engineer, showing in detail the amounts to which the Contractor considers himself to be entitled, together with supporting documents which shall include the report on the progress during these two month in accordance with Sub-Clause 4.21. Only the accepted measurement documentation according to the Montenegrin legislation will be subject for payments.

Add at the end of the first paragraph the following:

The supporting documents shall be certified by the Engineer.

Add at the end of the Sub-clause the following:

No extra payment in respect of overtime, special conditions and hardship or otherwise shall be claimed by the Contractor.

The Contractor shall submit, together with each invoice, a disbursement schedule showing: invoice number, type of invoice, invoicing date, invoiced amount, and amount received, and date received. An updated version shall be added to the Progress Reports.

The Contractor shall submit the current status of invoicing for each item of the supply & services, by extending the price sheets by the following (in electronic form): already invoiced amount, current invoice & invoiced amount, remaining amount to be invoiced. An electronic copy of the modified price sheets shall be submitted together with each invoice.

Sub-Clause 14.4 – Schedule for Payments

Add at the end of Sub-Clause 14.4 the following:

The Employer will pay to the Contractor under the terms and condition of the Bank's Guidelines for the Disbursement, as follows:

20% of the contracted value as an advance payment against presentation of the Advance Payment Guarantee and Performance Security.

80% of the Contract Price will be paid in bi-monthly instalments (i.e. every 2nd month), based on the progress of the works, and final instalment.

The first estimate shall be submitted within 60 days after the Commencement date. The submission date is the date of the entrance of the hardcopy of the invoice to the archive of the Employer, including the related accepted measurement documentation.

Sub-Clause 14.7 – Payment

Paragraph (a) shall be replaced with:

The advance payment within 42 days after receiving documents in accordance with Sub-Clause 4.2 (Performance Security) and Sub-Clause 14.2 (Advance Payment), whichever is later;

Sub-Clause 14.9 - Payment of Retention Money

In the first paragraph, delete first sentence and replace by the sentence:

Unless otherwise stated in the Particular Conditions, when the Taking-Over Certificate has been issued for the Works, and the first half of the Retention Money has been certified for payment by the Engineer, the Contractor may substitute a guarantee issued by a reputable bank or financial institution selected by the Contractor and requiring the Bank's non-objection, for the second half of the Retention Money. The guarantee for the release of the Retention Money has to be acceptable in form and substance to the Bank.

Add to Clause 14 – Contract Price and Payment the following Sub-Clauses:

Sub-Clause 14.16 – Taxation

Except as otherwise stated, the following provisions shall be applied for the taxation of supplies and services:

There will not be tax or custom duty exemption for any service, material or equipment used under this contract.

The payment made to the Contractor for the services rendered by the local personnel shall not be exempted from the income tax of the Country.

It is the responsibility of the Contractor to acquaint himself fully with the tax and excise laws of the Country prior to the commencement of the Contract.

The Contractor shall make himself familiar with the administrative procedures for obtaining import permits and licenses and shall assist and cooperate with the Employer when obtaining the necessary permits and licenses and shall make available all necessary and appropriate documents in due time.

Sub-Clause 14.17 – Repayment Clause

If payments due under this Contract for goods and services are to be made from the Funds, any reimbursement, guarantee or similar claimable payments and any insurance payment shall be effected to KfW, Frankfurt am Main, IBAN: DE53 5002 0400 3800 0000 00, BIC: KFWIDEFF, account no.38 000 000 00foraccountof MoE.

Such funds may be re-utilized for the execution of the Projects with the Bank's consent.

Sub-Clause 15.6 - Corrupt and Fraudulent Practices

This clause is replaced entirely as follows:

The Employer and the contractors, suppliers or consultants must observe the highest standard of ethics during contract procurement and performance.

The bidders and contractors, suppliers and consultants shall sign a Declaration of Undertaking as attached to these Particular Conditions and will permit the Bank to inspect their accounts and records relating to the procurement and performance of the Bank-financed contracts, and to have them audited by auditors appointed by the Bank.

The Bank shall have the right to take any action it deems appropriate to check that these ethics rules are observed and reserves, in particular, the rights to:

- a) reject a proposal for a contract award if it is established that during the selection process the bidder that is recommended for the award has been

convicted of corruption, directly or by means of an agent, or has engaged in fraud or anti-competitive practices in view of being awarded the Contract;

- b) declare misprocurement when it is established that, at any time, the Employer, the contractor, the supplier, the consultant or its representatives have engaged in acts of corruption, fraud or anti-competitive practices during the contract procurement or performance without the Employer having taken appropriate action in due time satisfactory to the Bank to remedy the situation, including by failing to inform the Bank at the time they knew of such practices.

For the purposes of this provision, the terms set forth below are defined as follows:

- a) Corruption of a public officer means:

- the act of promising, offering or giving to a public officer, directly or indirectly, an undue advantage of any kind for himself or for another

person or entity, for such public officer to act or refrain from acting in his official capacity; or

- the act by which a public officer solicits or accepts, directly or indirectly, an undue advantage of any kind for himself or for another person or entity, for such public officer to act or refrain from acting in his official capacity.

- b) A "public officer" shall be construed as meaning

- any person who holds a legislative, executive, administrative or judicial mandate (within the State of the Employer) regardless of whether that person was nominated or elected, regardless of the permanent or temporary, paid or unpaid nature of the position and regardless of the hierarchical level the person occupies;
- any other person who performs a public function, including for a State institution or a State-owned company, or who provides a public service;
- any other person defined as a public officer by the national laws of the Employer.

- c) Corruption of a private person means:

- the act of promising, offering or giving to any person other than a public officer, directly or indirectly, an undue advantage of any kind for himself or for another person or entity, for such person to perform or refrain from performing any act in breach of its legal, contractual or professional obligations; or
- the act by which any person other than a public officer solicits or accepts directly or indirectly, an undue advantage of any kind for himself or for another person or entity, for such person to perform or refrain from performing any act in breach of its legal, contractual or professional obligations.

- d) Fraud means any dishonest conduct (act or omission), whether or not it constitutes a criminal offence, deliberately intended to deceive others, to intentionally conceal items, to violate or vitiate consent, to circumvent legal or regulatory requirements and/or to violate internal rules in order to obtain illegitimate benefits.

- e) Anti-competitive practices means:

- any concerted or implied practices which have as their object or effect the prevention, restriction or distortion of competition within a marketplace,

especially where they (i) limit access to the marketplace or free exercise of competition by other undertakings, (ii) prevent free, competition-driven price determination by artificially causing price increases or decreases, (iii) restrict or control production, markets, investments or technical progress; or (iv) divide up market shares or sources of supply.

- any abuse by one undertaking or a group of undertakings which hold a dominant position on an internal market or on a substantial part of it.
- any practice whereby prices are quoted or set unreasonably low, the object of which is to eliminate an undertaking or any of its products from a market or to prevent it from entering the market.

Sub-Clause 16.1 Contractor's Entitlement to Suspend Work

At the end of the second paragraph add the sentence:

The Bank has no legal obligations towards the Contractor and is not obliged to inform the Contractor about suspension of disbursements or any other circumstances or conduct.

Sub-Clause 17.2 – Contractor's Care of the Works

The following sub-paragraphs shall be added:

The Contractor has to check the faultlessness of all equipment after arriving on site for erection. Any defects, detected after arrival of the equipment on site or during erection, are to be reported to the Employer immediately after detection of such defects and is to be included in the next Progress Report.

From commencement of Works up to issuance of Taking Over, the Contractor shall at his own cost provide guardians protection of for the equipment and materials, secure protection against damage, weathering, removal or destruction. It shall be the Contractor's obligation to construct fences, shelters, lighting and all relevant measures in fulfilment of his duties.

In addition to correct storage and keeping of equipment, materials and tools necessary for the Works, the Contractor shall inspect the quantity and quality of the goods, by keeping records on received and delivered equipment, accompanied by technical documentation.

Sub-Clause 18.2 – Insurance for Works and Contractor's Equipment

In the first paragraph, delete first sentence and replace by the sentence:

The insuring Party shall insure the Works, Plant, Materials and Contractor's Documents for not less than 115% of the Accepted Contract Amount.

The following sub-paragraphs shall be added:

The Contractor shall arrange an all risk cargo insurance in the contractual currency from a reputed insurance company covering any loss or damage to goods occurring, while in transit from the supplier's or manufacturer's works or stores until the material is covered by the inland transport insurance.

The insurance has to be taken out in freely convertible currency as far as foreign exchange costs are concerned.

The insurance cover note shall provide for payments to be made for the account of the Employer as per sub-clause 14.17.

Sub-Clause 20.1 – Contractor's Claims

Insert at the end of the first paragraph:

The notice shall make reference to this sub-clause 20.1. The notice shall be in writing (fax or letter but not being part of another document e.g. progress reports) and delivered by hand (against receipt) or submitted by fax. A notice not fulfilling these conditions will be considered as failure to give notice of a claim.

Sub-Clause 20.3 – Failure to Agree Dispute Adjudication Board

Add at the end of the first sentence of the last paragraph after the words "of the DB" the words:

out of the international or related national lists of certified adjudicators.

OPŠTI USLOVI UGOVORA

NAPOMENA: Prevod Opštih i Posebnih uslova ugovora namijenjen je samo za internu upotrebu Ministarstva ekonomije, i ne smije se koristiti za javno objavljivanje, kopiranje niti u bilo kakvu drugu svrhu

DIO I: OPŠTI USLOVI

SADRŽAJ

1 OPŠTE ODREDBE	1
1.1 Definicije	1
1.2 Tumačenje	6
1.3 Komunikacije	7
1.4 Zakon i jezik	7
1.5 Prioritet dokumenata	7
1.6 Ugovor	7
1.7 Prenos	8
1.8 Čuvanje i dostavljanje dokumentacije	8
1.9 Kašnjenje u dostavi crteža ili naloga	9
1.10 Korišćenje dokumentacije Izvođača od strane Investitora	9
1.11 Korišćenje dokumentacije Investitora od strane Izvođača	9
1.12 Povjerljivi podaci	10
1.13 Usaglašenost sa zakonima	10
1.14 Solidarna odgovornost	10
1.15 Inspekcija i revizija od strane banke	11
 2 INVESTITOR	 11
2.1 Pravo pristupa gradilištu	11
2.2 Dozvole, licence ili odobrenja	11
2.3 Osoblje Investitora	12
2.4 Finansijski aranžmani Investitora	12
2.5 Potraživanja Investitora	12
 3 NADZORNI ORGAN	 13
3.1 Obaveze i ovlašćenja Nadzornog organa	13
3.2 Davanje ovlašćenja od strane Nadzornog organa	14

3.3 Nalozi Nadzornog organa.....	15
3.4 Zamjena Nadzornog organa.....	15
3.5 Odluke.....	15
4 IZVOĐAČ.....	16
4.1 Opšte obaveze Izvođača.....	16
4.2 Garancija za dobro izvršenje posla.....	17
4.3 Predstavnik Izvođača.....	17
4.4 Podizvođači.....	18
4.5 Prenos koristi od podugovora.....	18
4.6 Saradnja.....	19
4.7 Obilježavanje.....	19
4.8 Bezbjednosne procedure.....	19
4.9 Utvrđivanje kvaliteta.....	20
4.10 Podaci o gradilištu.....	20
4.11 Adekvatnost prihvaćene ugovorne cijene.....	20
4.12 Nepredviđeni fizički uslovi.....	21
4.13 Pravo prolaza i pogodnosti.....	22
4.14 Izbjegavanje ometanja.....	22
4.15 Prilazni put.....	22
4.16 Prevoz dobara.....	22
4.17 Oprema Izvođača.....	23
4.18 Zaštita životne sredine.....	23
4.19 Električna energija, voda i gas.....	23
4.20 Oprema Investitora i besplatni materijal.....	24
4.21 Izvještaji o napretku radova.....	24
4.22 Obezbjedenje gradilišta.....	25
4.23 Aktivnosti Izvođača na gradilištu.....	25
4.24 Fosilni ostaci.....	25

5 NOMINOVANI PODIZVOĐAČI.....	26
5.1 Definicija nominovanog podizvođača.....	26
5.2 Prigovor na nominovanje.....	26
5.3 Plaćanje nominovanim podizvođačima.....	27
5.4 Dokaz o plaćanju.....	27
 6 OSOBLJE I RADNA SNAGA.....	 27
6.1 Angažovanje osoblja i radne snage.....	27
6.2 Visina zarada i uslovi zapošljavanja.....	27
6.3 Lica zaposlena kod Investitora.....	28
6.4 Zakoni o radu.....	28
6.5 Radno vrijeme.....	28
6.6 Smještaj za osoblje i radnu snagu.....	28
6.7 Zdravlje i bezbjednost.....	29
6.8 Nadzor od strane Izvođača.....	29
6.9 Osoblje Izvođača.....	30
6.10 Evidencija osoblja i opreme Izvođača.....	30
6.11 Nepropisno ponašanje.....	30
6.12 Inostrano osoblje.....	30
6.13 Snabdijevanje prehrambenim proizvodima	30
6.14 Snabdijevanje vodom	30
6.15 Mjere protiv insekta i štetočina.....	31
6.16 Alkoholna pica i droge	31
6.17 Naoružanje i municija.....	31
6.18 Festivali i religiozni običaji.....	31
6.19 Organizacija sahrane	31
6.20 Zabrana prinudnog ili obaveznog rada	31
6.21 Zabrana štetnog dječjeg rada	31
6.22 Evidencija o zapošljavanju radnika.....	31
6.23 Radničke organizacije.....	32

6.24 Nediskriminacija i jednake mogućnosti.....	32
---	----

7 POSTROJENJE, MATERIJALI I IZRADA.....	32
7.1 Način izvođenja.....	32
7.2 Uzorci.....	32
7.3 Pregled.....	33
7.4 Ispitivanje.....	33
7.5 Odbijanje.....	34
7.6 Otklanjanje nedostataka.....	34
7.7 Vlasništvo nad postrojenjima i materijalima.....	35
7.8 Naknade.....	35
 8 POČETAK, KAŠNJENJE I OBUSTAVA	35
8.1 Početak radova.....	35
8.2 Rok za završetak.....	36
8.3 Dinamika radova.....	36
8.4 Produženje roka za završetak	37
8.5 Kašnjenje prouzrokovano mjerama nadležnih organa.....	37
8.6 Brzina napredovanja radova.....	37
8.7 Naknada štete prouzrokovane kašnjenjem.....	38
8.8 Obustava radova.....	38
8.9 Posljedice obustave	38
8.10 Plaćanje za postrojenje i materijale u slučaju obustave.....	39
8.11 Produžena obustava.....	39
8.12 Nastavak radova.....	39
 9 ISPITIVANJE PO ZAVRŠETKU RADOVA.....	39
9.1 Obaveze Izvođača.....	39
9.2 Odložena ispitivanja.....	40
9.3 Ponovljena ispitivanja.....	40

9.4 Nezadovoljavajući rezultati ispitivanja na završetku radova.....	40
10 PREUZIMANJE RADOVA OD STRANE INVESTITORA	41
10.1 Preuzimanje radova i sekcija.....	41
10.2 Preuzimanje djelova radova.....	41
10.3 Ometanje ispitivanja po završetku radova.....	42
10.4 Površine koje zahtijevaju vraćanje u prvobitno stanje.....	43
11 ODGOVORNOST ZA NEDOSTATKE.....	43
11.1 Završetak nezavršenih radova i otklanjanje nedostataka.....	43
11.2 Troškovi otklanjanja nedostataka.....	43
11.3 Produženje roka za prijavljivanje nedostataka.....	43
11.4 Neotklanjanje nedostataka.....	44
11.5 Uklanjanje radova sa nedostacima.....	44
11.6 Dodatna ispitivanja.....	44
11.7 Pravo pristupa.....	45
11.8 Obaveza Izvođača da istražuje.....	45
11.9 Potvrda o dobrom izvršenju posla.....	45
11.10 Neizvršene obaveze.....	45
11.11 Raščišćavanje gradilišta.....	45
12 MJERENJE I PROCJENA.....	46
12.1 Radovi podložni mjerenju.....	46
12.2 Metod mjerenja.....	46
12.3 Vrednovanje.....	46
12.4 Nepovoljni rezultati ispitivanja poslije završetka.....	47
13 IZMJENE I KOREKCIJE.....	48
13.1 Pravo na izmjene.....	48
13.2 Tehnika vrednovanja.....	48

13.3 Postupak izmjene.....	49
13.4 Plaćanje u predviđenim valutama.....	49
13.5 Okvirne sume.....	50
13.6 Dodatni radovi.....	50
13.7 Korekcije zbog izmjena u zakonskim propisima.....	51
13.8 Korekcije zbog izmjena u troškovima.....	51
 14 UGOVORNA CIJENA I PLAĆANJE	53
14.1 Ugovorna cijena.....	53
14.2 Avansne uplate.....	53
14.3 Zahtjev za izdavanje privremenih situacija.....	54
14.4 Vremenski raspored plaćanja.....	55
14.5 Postrojenja i materijali predviđeni za izvođenje radova.....	55
14.6 Izdavanje privremenih situacija.....	56
14.7 Plaćanje.....	57
14.8 Kašnjenje u plaćanju.....	57
14.9 Plaćanje garantnog depozita.....	58
14.10 Obračun po završetku.....	58
14.11 Zahtjev za okončanu situaciju.....	59
14.12 Razrješenje.....	59
14.13 Odobrenje završne situacije.....	60
14.14 Prestanak odgovornosti Investitora.....	60
14.15 Valute plaćanja.....	60
 15 RASKID UGOVORA OD STRANE INVESTITORA.....	61
15.1 Zahtjev za ispravku.....	61
15.2 Raskid ugovora od strane Investitora.....	62
15.3 Procjena na dan raskida ugovora.....	62
15.4 Plaćanje poslije raskida ugovora.....	63
15.5 Pravo Investitora na raskid ugovora bez obrazloženja.....	63
15.6 Koruptivne ili prevarne radnje.....	63

16 OBUSTAVA I RASKID OD STRANE IZVOĐAČA	64
16.1 Pravo Izvođača na obustavu radova	64
16.2 Raskid ugovora od strane Izvođača	64
16.3 Prestanak radova i uklanjanje opreme Izvođača	65
16.4 Plaćanje po raskidu ugovora	65
17 RIZIK I ODGOVORNOST	66
17.1 Obeštećenja	66
17.2 Staranje o radovima od strane Izvođača	66
17.3 Rizici Investitora	67
17.4 Posljedice rizika Investitora	67
17.5 Prava Intelektualne i industrijske svojine	68
17.6 Ograničenje odgovornosti	68
17.7 Korišćenje smještaja/objekata Investitora	69
18 OSIGURANJE	69
18.1 Opšti zahtjevi za osiguranje	69
18.2 Osiguranje radova i opreme Izvođača	70
18.3 Osiguranje za slučaj povrede lica i oštećenja imovine	72
18.4 Osiguranje osoblja Izvođača	72
19 VIŠA SILA	73
19.1 Definicija više sile	73
19.2 Obavještenje o nastanku više sile	73
19.3 Obaveza da se kašnjenje svede na minimum	74
19.4 Posljedice više sile	74
19.5 Uticaj više sile na podizvođača	74
19.6 Opcioni raskid ugovora, plaćanje i oslobađanje po slobodnom izboru	74
19.7 Oslobađanje od izvršavanja	75

20 POTRAŽIVANJA, SPOROVI I ARBITRAŽA	75
20.1 Potraživanja Izvođača.....	75
20.2 Imenovanje komisije za rješavanje sporova.....	77
20.3 Nesaglasnost oko imenovanja Komisije za rješavanje sporova.....	77
20.4 Dobijanje odluke Komisije za rješavanje sporova.....	78
20.5 Sporazumno rješavanje sporova.....	78
20.6 Arbitraža.....	79
20.7 Nepostupanje po odluci Komisije za rješavanje sporova.....	79
20.8 Istek mandata Komisije za rješavanje sporova.....	80

PRILOG

Dio A – Podaci.....	80
---------------------	----

OPŠTI USLOVI

(Naziv investitora)

(Naziv ugovora)

Predmetni Opšti uslovi su MDB harmonizovano izdanje Uslova ugovora za građevinske radove, pripremljeni i zaštićeni autorskim pravima od strane Međunarodne federacije konsalting inženjera.

Ovu publikaciju mogu isključivo da koriste Agencije koje realizuju projekat u projektima koji su finansirani, u cjelini ili djelimično, od strane KfW-a, shodno ugovoru o licenci od 10.marta2014.godine, potpisanog između KfW-a i FIDIC-a, i shodno tome, nijedan dio ove publikacije ne može da se umnožava, prevodi, mijenja ili skladišti u sistemu za preuzimanje podataka ili dijeli, u bilo kom obliku ilibilo kojim sredstvima, bez obzira da li je riječ o mehaničkim, elektronskim, magnetnim sredstvima, fotokopiranjem, snimanjem ili na neki drugi način, bez prethodne pisane saglasnosti od strane FIDIC-a.

OPŠTI USLOVI

OPŠTE ODREDBE

1.1 Definicije

U Uslovima ugovora ("ovim uslovima"), koji obuhvataju Posebne uslove, djelove A i B i ove Opšte uslove, sljedeće riječi imaju dato značenje. Riječi koje označavaju lica ili strane obuhvataju privredna društva i ostala pravna lica, ukoliko kontekst ne ukazuje na nešto drugo.

1.1.1 Ugovor

1.1.1.1 "**Ugovor**" je Ugovorni sporazum, Potvrdu o prihvatanju ponude, Ponudu, Uslove, Specifikacije, Crteže, Tabele i ostale dokumente (ako ih ima) navedene u tekstu Ugovora ili u Potvrdi o prihvatanju ponude.

1.1.1.2 "**Ugovorni sporazum**" je Ugovorni sporazum koji se pominje u tački 1.6 (*Ugovor*).

1.1.1.3 "**Potvrda o prihvatanju**" je dokument koji je potpisan od strane Investitora, o formalnom prihvatanju ponude, ponuda, uključujući i bilo koju priloženu bilješku koja čini potpisan sporazum između obje Ugovorne strane. U nedostatku Potvrde o prihvatanju, izraz Potvrda o prihvatanju predstavlja Ugovor, a datum izdavanja ili prijema Potvrde o prihvatanju predstavlja datum potpisivanja Ugovora..

1.1.1.4 "**Ponuda**" je dokument naslovljen kao ponuda, koji dostavlja Izvođač i koji sadrži potpisanu ponudu Investitoru u vezi radova.

1.1.1.5 "**Specifikacija**" je dokument naslovljen kao Specifikacija, kao što stoji u Ugovoru, kao i sve izmjene i dopune Specifikacije u skladu sa ugovorom. Ovaj dokument precizira radove.

1.1.1.6 "**Crteži**" predstavljaju crteže radova, kao što stoji u ugovoru, kao i sve izmjene i dopune crteža izdate od strane (ili u ime) Investitora, a u skladu sa Ugovorom.

1.1.1.7 "**Tabele**" su dokumenti koji su naslovljeni kao tabele, koje su sačinjene od strane Izvođača i priložene uz ponudu, kao što stoji u ugovoru. Ovaj dokument može da sadrži Predmjer radova, podatke, spiskove, i cijene.

1.1.1.8 "**Ponuda**" je ponuda i svi ostali dokumenti koje je Izvođač priložio uz nju, kao što stoji u Ugovoru.

- 1.1.1.9 “**Prilog uz ponudu**” su popunjene stranice naslovljene kao Ugovorni podaci, koje su priložene uz i čine sastavni dio Ponude.
- 1.1.1.10 “**Ugovorni podaci**” su stranice popunjene od strane Investitora, a koje su sastavni dio dijela A Posebnih uslova.

1.1.2 Strane i lica

- 1.1.2.1 “**Strana**” je Investitor ili Izvođač, zavisno od konteksta.
- 1.1.2.2 “**Investitor**” je lice koje je naslovljeno kao Investitor u Ugovoru i njegove pravne sledbenike.
- 1.1.2.3 “**Izvođač**” je lice(a) koje je imenovano kao izvođač u ponudi, prihvaćen od strane Investitora, i njegovi pravni sljedbenici.
- 1.1.2.4 “**Nadzorni organ**” je lice koje je imenovao Investitor za vršenje poslova Nadzornog organa za potrebe Ugovora i koje je, kao takvo, imenovano u Ugovoru, ili neko drugo lice koje Investitor povremeno imenuje, i o tome obavijesti Izvođača, kao što je predviđeno tačkom 3.4 (Zamjena Nadzornog organa).
- 1.1.2.5 “**Predstavnik Izvođača**” je lice koje je Izvođač imenovao u Ugovoru ili koje on bude odredio s vremena na vrijeme u skladu sa tačkom 4.3 (*Predstavnik Izvođača*), i koje djeluje u ime Izvođača.
- 1.1.2.6 “**Osoblje Investitora**” predstavlja Nadzorni organ, pomoćnike navedene u tački 3.2 (Delegiranje od strane Nadzornog organa) i ostalo osoblje, radnike i druga lica zaposlena d strane Nadzornog organa i Investitora, i sve ostale službenike za koje Izvođač primi obavještenje od Investitora ili rukovodioca izgradnje da pripadaju osoblju Investitora.
- 1.1.2.7 “**Osoblje Izvođača**” je predstavnik Izvođača i cjelokupno osoblje koje Izvođač koristi na gradilištu, koje uključuje osoblje, radnike i ostale zaposlene Izvođača i svih podizvođača, kao i cjelokupno ostalo osoblje koje pomaže Izvođaču u izvođenu radova.
- 1.1.2.8 “**Podizvođač**” je lice koje je u Ugovoru imenovano kao Podizvođač ili bilo koje drugo lice označeno kao podizvođač dijela radova; i pravne sljedbenike ovih lica.
- 1.1.2.9 “**Komisija za rješavanje sporova**” je lice ili tri lica koja su imenovana u Ugovoru u skladu sa tačkom 20.2 (*Imenovanje Komisije za rješavanje sporova*) ili tačkom 20.3 (*Nesaglasnost oko imenovanja Komisije za rješavanje sporova*).
- 1.1.2.10 “**FIDIC**” predstavlja Međunarodnu federaciju konsalting inženjera.

- 1.1.2.11 **"Banka"** je finansijska institucija (ukoliko je ima) koja je navedena u ugovoru.
- 1.1.2.12 **"Zajmoprimac"** je lice (ukoliko ih ima) koji je naveden kao zajmoprimac u ugovoru.

1.1.3 Datumi, ispitivanja, rokovi i završetak

- 1.1.3.1 **"Osnovni datum"** predstavlja 28 dana prije posljednjeg datuma za podnošenje ponude.
- 1.1.3.2 **"Datum početka"** je datum koji je naveden u tački 8.1 (*Početak radova*)
- 1.1.3.3 **"Rok za završetak"** je rok za završetak radova ili neke sekcije (zavisno od slučaja) u skladu tačkom 8.2 (*Rok završetka radova*), kao što je navedeno u Ugovoru (sa eventualnim produženjima u skladu sa tačkom 8.4 (*Produžetak roka za završetak radova*)), računajući od datuma početka.
- 1.1.3.4 **"Ispitivanja po završetku"** su ispitivanja predviđena Ugovorom ili koja su dogovorena između strana ili naložena kao izmjena, a koja se vrše u skladu sa tačkom 9 (*Ispitivanja po završetku*) prije preuzimanja radova ili sekcije (zavisno od slučaja) od strane Investitora.
- 1.1.3.5 **"Potvrda o prijemu"** je potvrda koja se izdaje u skladu sa tačkom 10 (*Prijem od strane Investitora*).
- 1.1.3.6 **"Provjere nakon završetka"** su (eventualna) ispitivanja predviđena ugovorom koja su u skladu sa Specifikacijama nakon prijema radova ili sekcije (zavisno od slučaja) od strane Investitora.
- 1.1.3.7 **"Rok za prijavljivanje nedostataka"** je rok za prijavljivanje nedostataka u radovima ili sekcijama radova (zavisno od slučaja) u skladu sa tačkom 11.1 (*Završetak neizvršenih radova i otklanjanje nedostataka*), koji traje duže od 365 dana, osim u slučaju kada je drugačije utvrđeno u Ugovoru (u slučaju produženja, shodno tački 11.3 (*Produženje roka za prijavljivanje nedostataka*)), a koji se računa od datuma završetka radova ili sekcije radova, u smislu tačke 10.1 (*Preuzimanje Radova i sekcija*).
- 1.1.3.8 **"Potvrda o dobro izvršenom poslu"** je potvrda izdata u skladu sa tačkom 11.9 (*Potvrda o dobrom izvršenju poslu*).
- 1.1.3.9 **"Dan"** je kalendarski dan, a **"godina"** je 365 dana.

1.1.4 Novac i plaćanja

- 1.1.4.1 “**Prihvaćena ugovorna cijena**” je iznos. koji je prihvaćen u Potvrdi o prihvatanju ponude za izvođenje i završetak radova, i otklanjanje eventualnih nedostataka.
- 1.1.4.2 “**Ugovorna cijena**” je iznos iz tačke 14.1 (Ugovorna cijena), i obuhvata korekcije u skladu sa Ugovorom.
- 1.1.4.3 “**Trošak**” su svi opravdani izdaci kojima je Izvođač izložen (ili će biti izložen), bilo na Gradilištu ili izvan gradilišta, uključujući režijske i slične troškove, ali ne obuhvata dobit.
- 1.1.4.4 “**Konačna situacija**” je situacija shodno tački 14.13 (*Odobrenje konačne situacije*).
- 1.1.4.5 “**Završni obračun**” je obračun koji je definisan u tački 14.11 (Zahtjev za konačnu situaciju)
- 1.1.4.6 “**Stranavaluta**” je valuta u kojoj se plaća dio ugovorene cijene (ili u cjelini), ali to nije lokalna valuta.
- 1.1.4.7 “**Privremena situacija**” je svaka situaciju koja je izdata shodno tački 14 (Ugovorna cijena i isplata), osim konačne situacije.
- 1.1.4.8 “**Lokalna valuta**” je valuta zemlje.
- 1.1.4.9 “**Potvrda o plaćanju**” je potvrda o plaćanju koja je izdata shodno tački 14 (Ugovorna cijena i isplata).
- 1.1.4.10 “**Okvirna suma** je (eventualni) iznos koji je naveden u Ugovoru kao okvirni iznos koji je potreban za izvođenje bilo kog dijela radova ili za nabavku opreme, materijala ili usluga shodno tački 13.5 (Okvirne sume).
- 1.1.4.11 “**Garantni depozit**” je ukupan iznos akumuliranog garantnog depozita koji Investitor zadržava u skladu sa tačkom 14.3 (*Zahtjev za privremenu situaciju*) i isplaćuje shodno tački 14.9 (*Isplata garantnog depozita*).
- 1.1.4.12 “**Obračun**” je izvještaj koji Izvođač dostavlja u okviru zahtjeva za izdavanje situacije, shodno tački 14 (Ugovorna cijena i isplata).

1.1.5 Radovi i dobra

- 1.1.5.1 “**Oprema Izvođača**” su sve sprave, mašine, vozila i ostale stvari koje su potrebne za izvođenje i završetak radova i otklanjanje eventualnih nedostataka. Međutim, oprema Izvođača ne obuhvata privremene radove, opremu Investitora (ako postoji), postrojenja, materijale i bilo koje druge stvari koje su predviđene da budu ili već jesu sastavni dijelovi trajnih radova.
- 1.1.5.2 “**Dobra**” predstavljaju opremu, materijale, postrojenja i privremene radove Izvođača ili svaki od ovih pojmova pojedinačno, po potrebi.

- 1.1.5.3 “**Materijali**” su raznovrsni predmeti (bez postrojenja) koji su predviđeni da budu ili već jesu sastavni djelovi trajnih radova, uključujući i potrošne materijale (ako ih ima) koje isporučuje Izvođač po ugovoru.
- 1.1.5.4 “**Trajniradovi**” su trajni radovi koje Izvođač izvodi u skladu sa ugovorom.
- 1.1.5.5 “**Postrojenje**” predstavlja sprave, mašine i vozila koji su dio trajnih radova ili su predviđeni da budu dio trajnih radova.
- 1.1.5.6 “**Sekcija**” je dio radova koji je naveden kao takav u prilogu ponude (ukoliko ih ima).
- 1.1.5.7 “**Privremeniradovi**” su svi privremeni radovi bilo koje vrste (osim Opreme Izvođača) koji su potrebni na gradilištu za izvođenje i završetak Trajnih radova i otklanjanje eventualnih nedostataka.
- 1.1.5.8 “**Radovi**” sui trajni radovi i privremeni radovi ili svaki od ovih radova pojedinačno, po potrebi.

1.1.6 Ostale definicije

- 1.1.6.1 “**Dokumentacijalizvođača**” predstavlja proračune, kompjuterske programe i ostali softver, crteže, priručnike, makete i ostalu dokumentaciju tehničke prirode (ako ih ima), koju Izvođač dostavlja po Ugovoru.
- 1.1.6.2 “**Država**” je zemlja u kojoj se nalazi gradilište (ili njegov veći dio) i u kojoj će se izvoditi trajni radovi.
- 1.1.6.3 “**OpremaInvestitora**” predstavlja sprave, mašine i vozila (ako su predviđeni) koje Investitor stavlja Izvođaču na raspolaganje prilikom Izvođenja radova, kako je to predviđeno Specifikacijom, ali ne obuhvata Postrojenja koja nisu preuzeta od strane Investitora,
- 1.1.6.4 “**Višasila**” je definisana u tački 19 (*Viša sila*).
- 1.1.6.5 “**Zakoni**” su svi nacionalni (ili državni) zakoni, statuti, uredbe i ostali zakoni i propisi i podzakonska akta organa vlasti.
- 1.1.6.6 “**Garancijazadobroizvršenjeposla**” je garancija (ili garancije) iz tačke 4.2 (*Garancija za dobro izvršenje posla*).

- 1.1.6.7 **"Gradilište"** je mjesto na kojem će se izvoditi trajni radovi, uključujući površine za rad i skladištenje, na koje će biti isporučeni Postrojenja i materijali, kao i druga mjesta za koja je naznačeno u Ugovoru da čine sastavni dio Gradilišta.
- 1.1.6.8 **"Nepredvidive situacije"** su situacije koje iskusni Izvođač osnovano nije mogao da predvidi prije datuma podnošenja Ponude
- 1.1.6.9 **"Izmjene"** predstavljaju svaku promjenu u Radovima, koja je naložena ili odobrena kao izmjena shodno tački 13 (Izmjene i korekcije).
- 1.1.6.10 **"Obavještenje o nezadovoljstvu"** je obavještenje od strane jedne strane kad drugoj, shodno tački 20.4 (Dobijanje odluke Komisije za rješavanje sporova) u kojoj je navedeno nezadovoljstvo i namjera da se započne arbitraža.

1.2. Tumačenje

Ukoliko kontekst ne upućuje na nešto drugo, u ovom ugovoru:

- a) Riječi koje ukazuju na jedan rod obuhvataju sve rodove;
- b) Riječi koje ukazuju na jedninu takođe označavaju i množinu, a riječi koje ukazuju na množinu takođe označavaju i jedninu;
- c) Odredbe koje sadrže riječi "saglasiti", "saglasan" ili "dogovor" iziskuju da sporazum bude u pisanoj formi, i
- d) "Napisan" ili "u pisanoj formi" znači rukom napisano, otkucano, odštampano ili sačinjeno u elektronskoj formi tako da predstavlja trajni dokument.
- e) riječ "tender" je sinonim sa terminima "ponuda", a riječ "ponuđač" je sinonim sa terminom "podnosilac ponude", a izraz "tenderski dokument" je sinonim sa terminom "ponuda"

Riječi na marginama i ostali naslovi ne uzimaju se u obzir prilikom tumačenja ovih uslova.

U ovim uslovima, odredbe koje uključuju izraze poput "trošak" uz profit zahtijeva da ova zarada bude dvadeseti dio (5%) ovog troška, ukoliko nije drugačije navedeno u ugovoru..

1.3. Komunikacija

Gdje god se u Uslovima predviđa davanje ili izdavanje odobrenja, potvrda, saglasnosti, odluka, obavještenja, zahtijeva i razrješenja, komunikacija je:

- a) u pisanoj formi i dokumenti se dostavljaju (uz priznanicu), šalju se poštom ili po kuriru ili se prenose pomoću dogovorenih sistema elektronskog prenosa, kako je navedeno u Ugovoru; i
- b) dokumenti se dostavljaju, šalju ili upućuju na adresu primaoca, koja je navedena u ugovoru. Međutim,

- (i) ako primalac uputi obavještenje o promjeni adrese, komunikacija će se nadalje odvijati shodno tome; i
- (ii) ako primalac nije drugačije odredio prilikom traženja dozvole ili odobrenja, ista mogu biti poslata na adresu sa koje je zahtjev upućen.

Dozvole, potvrde, saglasnosti i odluke ne mogu se bez razloga uskratiti ili dostaviti sa zakašnjenjem. Kada se jednoj Ugovornoj strani izda potvrda, izdavalac potvrde dostavlja kopiju iste i drugoj Strani. Kada jedna ugovorna strana ili Nadzorni organ dostavljaju obavještenje drugoj Ugovornoj strani, kopija obavještenja šalje se Nadzornom organu ili drugoj Ugovornoj strani, zavisno od slučaja.

1.4. Zakon i jezik

Na ugovor se primjenjuje zakon zemlje koja je navedena u posebnim uslovima ili u skladu sa nekim drugim zakonodavstvom predviđenim Ugovornim podacima. Ako postoje verzije bilo kog dijela ugovora na nekoliko jezika, prednost se daje verziji koja je napisana na mjerodavnom jeziku, definisanom u posebnim uslovima. Jezik za komunikaciju navodi se u posebnim uslovima. Ako tamo nije naveden nikakav jezik, jezik za komunikaciju je onaj na kojem je ugovor (ili većim dijelom) napisan.

1.5. Prioritet dokumenata

Dokumenti, koji sačinjavaju Ugovor, smatraju se međusobno komplementarnim. Za potrebe tumačenja, prioritet dokumenata je kako slijedi:

- a) Ugovor (ako postoji),
- b) Potvrda o prihvatanju ponude,
- c) Ponuda,
- d) Posebni uslovi - dio A,
- e) Opšti uslovi
- f) Specifikacije
- g) Crteži, i
- h) Rasporedi - tabele, i druga dokumenta koja su sastavni djelovi Ugovora

U slučaju dvosmislenosti ili nedosljednosti u dokumentima, Nadzorni organ će dati potrebno pojašnjenje ili uputstvo.

1.6. Ugovor

Ugovorne strane će zaključiti Ugovor u roku od 28 dana nakon što Izvođač primi potvrdu o prihvatanju Ponude, osim ako nije drugačije predviđeno Posebnim uslovima. Ugovor se priprema u formi priloženoj uz Posebne uslove. Troškove ovjere i druge dažbine (ako ih ima) propisane zakonom, a u vezi zaključenja Ugovora, snosi Investitor.

1.7. Prenos

Nijedna strana nema pravo da izvrši prenos Ugovora u cjelini ili nekog njegovog dijela ili neku korist ili interes koji proizilazi iz Ugovora. Međutim, bilo koja strana može:

- a) da izvrši prenos ugovora u cjelini ili nekog njegovog dijela uz prethodnu saglasnost druge strane, po sopstvenom nahođenju i
- b) da kao obezbjeđenje prenese u korist neke banke ili finansijske institucije bilo koji iznos novca koji mu je plativ ili će biti plativ na osnovu Ugovora.

1.8. Čuvanje i dostavljanje dokumentacije

Investitor posjeduje i stara se o Specifikaciji i Crtežima. Ukoliko nije drugačije predviđeno Ugovorom, po dvije kopije ugovora i svakog naknadnog crteža dostavljaju se Izvođaču, koji može da napravi ili zatraži dodatne kopije o trošku Investitora.

Izvođač drži u posjedu svaki svoj dokument i stara se o njemu sve do eventualnog preuzimanja od strane Investitora. Ukoliko Ugovorom nije drugačije predviđeno, Izvođač će dostaviti Nadzornom organu po šest primjeraka svih svojih dokumenata. Izvođač se obavezuje da na Gradilištu drži jedan primjerak Ugovora, publikacije naznačene u Specifikaciji, dokumenta Izvođača (ako ih ima), Crteže i Izmjene, kao i drugu prepisku dostavljenu prema Ugovoru. Osoblje Investitora ima pravo pristupa svim ovim dokumentima u svako razumno doba. Ako neka Ugovorna strana otkrije grešku ili nedostatak u nekom dokumentu koji je pripremljen za potrebe izvođenja Radova, ona je dužna da o tome obavijesti drugu Ugovornu stranu bez odlaganja.

1.9. Kašnjenje u dostavi crteža ili naloga

Izvođač se obavezuje da Nadzorni organ obavijesti o mogućem kašnjenju ili prekidu Radova ako potrebni Crteži ili nalozi ne budu dostavljeni Izvođaču u predviđenom razumnom roku. Obavještenje sadrži podatke o potrebnim Crtežima ili uputstvima, razloge i rok za dostavu i prirodu i trajanje zastoja ili prekida u slučaju zakasnele dostave.

Ako Izvođač kasni i/ili bude izložen troškovima zbog propusta Nadzornog organa da mu blagovremeno dostavi tražene crteže ili naloge u razumnom roku koji je obrazložen u obavještenju, Izvođač dodatno obavještava Nadzorni organi shodno odredbama tačke 20.1 (Potraživanja Izvođača) ima pravo na:

- (a) produžetak vremena za svako zakašnjenje, ako je završetak odložen ili će biti odložen, u smislu tačke 8.4 (Produženje roka za završetak), i
- (b) naplatu svih troškova uvećanih za iznos dobiti, a koji će biti obuhvaćeni Ugovornom cijenom.

Nakon dobijanja ovog obavještena, Nadzorni organ nastavlja da se ponaša u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) kako bi se dogovorio ili kako bi se izjasnio po ovim pitanjima.

Međutim, ako je propust Nadzornog organa izazvan greškom ili kašnjenjem na strani Izvođača, uključujući i grešku ili kašnjenje u dostavljanju nekog od dokumenata Izvođača, tada Izvođač neće imati pravo na produžetak roka, naplatu troškova ili dobiti.

1.10. Korišćenje dokumentacije Izvođača od strane Investitora

Kao što je uobičajeno između ugovornih strana, Izvođač zadržava autorska i ostala prava intelektualne svojine na dokumentaciju Izvođača i na ostalu projektnu dokumentaciju pripremljenu od strane Izvođača (ili u njegovo ime).

Smatra se da je (potpisivanjem Ugovora) Izvođač dao Investitoru vremenski neograničenu, prenosivu, neekskluzivnu i besplatnu dozvolu da umnožava, koristi i prenosi dokumentaciju Izvođača, uključujući i unošenje izmjena i korišćenje istih u izmijenjenom obliku. Ova dozvola:

- a) važi tokom stvarnog ili predviđenog perioda trajanja odgovarajućih Radova (zavisno od toga koji period je duži),
- b) daje pravo licima kojima je propisno povjeren dio Radova, da umnožavaju, koriste i razmjenjuju dokumenta Izvođača za potrebe završetka, rada, održavanja, izmjene, korigovanja, popravke i rušenje Radova, i
- c) u slučaju dokumentacije Izvođača koja je u obliku računarskih programa i drugog softvera, dopušta njihovu upotrebu u bilo kom računaru na gradilištu i drugim mjestima predviđenim ugovorom, uključujući zamjenu bilo kog računara isporučenog od strane Izvođača.

Dokumentacija Izvođača i ostala projektna dokumentacija koja je pripremljena od strane (ili u ime) Izvođača ne može, bez saglasnosti izvođača, da bude korišćena, umnožavana ili prenijeta trećim licima od strane Investitora (ili u njegovo ime) ubilo koje druge svrhe osim onih koje su dozvoljene po odredbama ove tačke.

1.11. Korišćenje dokumentacije Investitora od strane Izvođača

Kao što je uobičajeno između Ugovornih strana, Investitor zadržava autorska i ostala prava intelektualne svojine na Specifikacije, Crteže i druga dokumenta izražena od strane (ili u ime) Investitora. Izvođač može da, o sopstvenom trošku, umnožava, koristi i pristupa ovim dokumentima za potrebe izvršavanja Ugovora. Izvođač nema pravo da ova dokumenta umnožava, koristi ili stavlja trećim licima na uvid bez saglasnosti Investitora, osim kada je to neophodno za potrebe Ugovora.

1.12. Povjerljivi podaci

Izvođač se obavezuje da Nadzornom organu stavi na uvid sve povjerljive i ostale podatke koji mogu biti potrebni radi provjere da li usaglašenosti sa ugovorom i kako bi se omogućila njegova realizacija.

Svako od njih će detalje ugovora smatrati za privatne i povjerljive, osim u obimu kad je potrebno u cilju vršenja njihovih obaveza u okviru ugovora ili kako bi se usaglasili sa važećim zakonima. Svako od njih neće objaviti ili staviti na uvid bilo koje detalje u vezi radova, koje je pripremila druga strana, bez prethodne saglasnosti druge strane. Međutim, Izvođač može da stavi na uvid bilo koju informaciju ili informaciju koja je potrebna kako bi predstavio svoje kvalifikacije u cilju nadmetanja za druge projekte.

1.13. Usaglašenost sa zakonima

Izvođač se obavezuje da u izvršavanju ugovora postupi u skladu sa važećim zakonima. Ako drugačije nije predviđeno posebnim uslovima:

- a) Investitor obezbjeđuje (ili će obezbijediti) urbanističke, planske, građevinske ili slične dozvole za Trajne radove, i sva druga odobrenja za koja je u Specifikaciji naznačeno da ih obezbjeđuje (ili će ih obezbijediti) Investitor; Investitor se obavezuje da obešteti Izvođača i oslobađa ga od odgovornosti za posljedice koje proisteknu iz propusta da to učini; i
- b) Izvođač se obavezuje da izdaje sva saopštenja, placa sve poreze, carine i takse i da pribavi sve dozvole, licence i odobrenja koja su predviđena zakonima u vezi izvođenja i završetka radova i otklanjanja nedostataka. Izvođač se obavezuje da Investitora obešteti i oslobodi ga od odgovornosti da zbog propusta to učini, ukoliko Izvođač nije spriječen da realizuje ove aktivnosti i ako ne pokaže dokaz o svom radu.

1.14. Solidarna odgovornost

Ako Izvođač pristupi (u skladu sa primjenljivim zakonima) zajedničkom ulaganju, konzorcijumu ili nekom drugom obliku nekorporativnog udruživanja dva ili više lica:

- a) ova lica se smatraju solidarno odgovornim Investitoru za izvršavanje Ugovora;
- b) ova lica obavještavaju Investitora o tome ko je njihov rukovodilac koji je ovlašćen da obaveže Izvođača i svakog od ovih lica; i
- c) Izvođač ne može da mijenja svoj sastav ili pravni status bez prethodne saglasnosti Investitora.

1.15. Inspekcije i revizija od strane banke

Izvođač će omogućiti banci i/ili licima koja su imenovana od strane banke da izvrše inspekciju na gradilištu i/ili da izvrše inspekciju račune i evidenciju Izvođača, a koji se odnose na izvršenje ugovora i da omogući da predmetni računi i evidencije budu provjerene od strane revizora koje je imenovala banka, ukoliko to banka zahtijeva.

2 INVESTITOR

2.1. Pravo pristupa gradilištu

Investitor daje Izvođaču pravo pristupa i posjeda na sve djelove Gradilišta u okviru vremenskog perioda predviđenog Ugovorom. Pravo pristupa i posjeda ne mora biti ograničeno samo na Izvođača. Ako je ugovorom predviđeno da Investitor preda (Izvođaču) u posjed neki temelj, objekat, postrojenje ili sredstva pristupa, Investitor se obavezuje da to učini u roku i na način koji su navedeni u zahtjevima Investitora. Međutim, Investitor može uskratiti pravo posjeda do prijema garancije o dobrom izvršenju posla.

Ukolikorok nije predviđen Ugovorom, Investitor se obavezuje da Izvođaču da pravo prilaza i posjeda Gradilištu u roku koji je potreban Izvođaču da nastavi sa radom bez ometanja u skladu sa dinamikom koja je dostavljena shodno tački 8.3 (Dinamika radova). Ako Izvođač kasni i/ili bude izložen troškovima uslijed propusta Investitora da mu da pravo pristupa i posjeda u predviđenom roku, Izvođač o tome obavještava Nadzorni organ i shodno tački 20.1 (Potraživanja Izvođača) ima pravo na:

- a) produženje roka za svako takvo kašnjenje, ako završetak radova kasni ili će kasniti, shodno tački 8.4 (Produženje roka za završetak), i
- b) naknadu takvih troškova uvećanu za primjernu dobit, sto se uključuje u ugovorenu cijenu.

Po prijemu ovog obavještenja, Nadzorni organ se obavezuje da postupi u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) kako bi se saglasio ili zauzeo stav po ovom pitanju. Međutim, ako je propust Investitora bio uslovljen nekom greškom ili kašnjenjem od strane Izvođača, uključujući grešku ili kašnjenje u podnošenju bilo kog dokumenta Izvođača, Izvođač nema pravo na produženje roka, naknadu troškova ili dobiti.

2.2 Dozvole, licence ili odobrenja

Investitor se obavezuje da Izvođaču, na njegov zahtjev, pruži podršku, kako bi na adekvatan način pribavio:

- a) primjerke zakona države koji se odnose na ugovor, a kojim su lako dostupni, i
- b) dozvole, licence ili odobrenja predviđenih zakonima države, i to:

- (i) Onih koji je Izvođač dužan da pribavi u skladu sa tačkom 1.13 (*Usaglašenost sa zakonima*),
- (ii) Za isporuku dobara, uključujući carinjenje, i
- (iii) Za izvoz opreme Izvođača po njenom iznošenju sa gradilišta.

2.3 Osoblje Investitora

Investitor se obavezuje da se postara o tome da osoblje Investitora i njegovih ostalih Izvođača na gradilištu:

- a) sarađuje sa Izvođačem u skladu sa tačkom 4.6 (*Saradnja*), i
- b) preduzima mjere slične onima koje je Izvođač obavezan da preduzima u skladu sa stavovima (a), (b) i (c) tačkom 4.8 (*Bezbjednosne procedure*) i tačkom 4.18 (*Zaštita životne sredine*).

2.4. Finansijski aranžmani Investitora

Investitor se obavezuje da prije datuma početka radova i nakon toga u roku od 28 dana od prijema zahtjeva Izvođača, podnese odgovarajući dokaz o tome da su napravljeni i da se održavaju finansijski aranžmani koji će Investitoru omogućiti da isplati ugovornu cijenu (u to vrijeme procijenjenu), u skladu sa tačkom 14 (*Ugovorna cijena i plaćanje*). Prije nego što izvrši bilo kakvu bitnu promjenu u svojim finansijskim aranžmanima, Investitor se obavezuje da Izvođača o tome obavijesti sa svim pojedinostima.

Pored toga, ukoliko je Banka obavijestila zajmoprimca da je banka obustavila isplate u okviru kredita, preko koga se, dijelom ili u celini, finansira izvršenje radova., Investitor o tome na detaljan način obavještava Izvođača, uključujući i datum kada je dobio takvo obavještenje, sa kopijom za Nadzorni organ, u roku od 7 dana otkad je zajmoprimac dobio obavještenje od banke o obustavljanju. Ukoliko su alternativna sredstva dostupna Investitoru u odgovarajućim valutama kako bi nastavio sa plaćanjima prema izvođaču nakon roka od 60 dana nakon datuma kada je dobijeno obavještenje od Banke o obustavljanju, Investitor u svom obavještenju obezbjeđuje odgovarajuće dokaze o iznosu u kojem će ta sredstva biti na raspolaganju.

2.5. Potraživanja Investitora

Ako Investitor bude smatrao da ima pravo na bilo kakvu isplatu na osnovu bilo koje tačke ovih uslova ili po nekom drugom osnovu, i/ili na produženje roka za obavještenje o nedostacima, Investitor ili Nadzorni organ će o tome uputiti obrazloženo obavještenje Izvođaču. Međutim, obavještenje nije potrebno za plaćanja po tački 4.19 (*Električna energija, voda i gas*) i tački 4.20 (*Oprema Investitora i besplatni materijal*) ili za ostale usluge zahtijevane od strane Izvođača.

Obavještenje se daje u najkraćem mogućem roku, i u roku ne dužem od 28 dana nakon što Investitor sazna za postojanje okolnosti koje mu daju pravo na potraživanje. Obavještenje koje se odnosi na produženje roka za prijavu nedostataka se dostavlja prije isteka tog roka.

Zahtjevtreba da se poziva na određeni član ili neki drugi osnov za potraživanje i da sadrži dokaz o iznosu i/ili produženje roka na koje Investitor smatra da ima pravo po ugovoru. Nadzorni organ nakon toga postupa u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke), kako bi se saglasio ili utvrdio (i) iznos (ako ga ima) na koji Investitor ima pravo da mu bude isplaćen od strane Izvođača, i/ili (ii) produženje (ako ga ima) roka za prijavljivanje nedostataka u skladu sa tačkom 11.3 (*Produženje roka za obavlještavanje o nedostacima*).

Iznos se može uključiti kao odbitak od Ugovorne cijene i situacija. Investitor ima samo pravo na kompenzaciju ili odbitak od iznosa koji je naveden u situaciji, ili da podnese zahtjev za naplatu od Izvođača, u skladu sa ovom tačkom.

3. NADZORNI ORGAN

3.1 Obaveze i ovlašćenja Nadzornog organa

Investitor imenuje Nadzorni organ koji će izvršavati obaveze koje su predviđene Ugovorom. Osoblje Nadzornog organa sastoji se od inženjera odgovarajućih kvalifikacija i od drugih stručnjaka koji su osposobljeni sa obavljanje ovakvih poslova.

Nadzorni organ nije ovlašćen da vrši izmjene u Ugovoru.

Nadzorni organ može da vrši ovlašćenje koje je predviđeno Ugovorom ili se iz njega podrazumijeva. Ako je Nadzorni organ dužan da pribavi saglasnost Investitora prije vršenja određenog ovlašćenja, zahtjevi u tom smislu podnose se u skladu sa Posebnim uslovima. Investitor se obavezuje da bez odlaganja obavijesti Izvođača o svakoj eventualnoj promjeni u ovlašćenjima Nadzornog organa.

Međutim, kada Nadzorni organ vrši određeno ovlašćenje za koje je potrebna saglasnost Investitora, smatra se (u smislu Ugovora) da je Investitor dao saglasnost. Ako nije drugačije predviđeno ovim Uslovima:

- (a) kada obavlja dužnosti ili vrši ovlašćenja, koja su definisana u Ugovoru, ili se podrazumijevaju po Ugovoru, smatra se da Nadzorni organ djeluje u ime Investitora; i
- (b) Nadzorni organ nije ovlašćen da oslobodi bilo koju Ugovornu stranu od bilo koje dužnosti, obaveze ili odgovornosti po Ugovoru; i
- (c) odobrenje, provjera, potvrda, saglasnost, pregled, inspekcija, nalog, obavještenje, predlog, zahtjev, ispitivanje ili bilo koja druga slična radnja koju izvrši Nadzorni organ (uključujući i odsustvo neodobravanja) ne oslobađa Izvođača od odgovornosti koju ima po Ugovoru, uključujući i odgovornost za greške, propuste, odstupanja i neizvršenja.
- (d) o bilo kojem činjenju Nadzornog organa kao odgovor na zahtjev Izvođača, osim ako nije drugačije eksplicitno navedeno, biće dostavljeno pisano obavještenje Izvođaču u roku od 28 dana od prijema obavještenja.

Sledeće odredbe se primjenjuju:

Nadzorni organ dobija konkretno odobrenje od strane Investitora prije nego što preduzme aktivnosti u okviru tačaka ovih uslova:

- (a) Tačka 4.12: definisanje ili dogovor u vezi produžetka roka i/ili dodatnog troška
- (b) Tačka 13.1: obavještenje o izmjeni, osim
 - (i) u slučaju hitnosti koju utvrdi Nadzorni organ, ili
 - (ii) ukoliko bi takva izmjena uvećala prihvaćenu vrijednost ugovora u manjem procentu od onog koji je naveden u Ugovoru.
- (c) Tačka 13.3: Odobravanje predloga za izmjenu koji je podnio Izvođač, u skladu sa Tačkom 13.1 ili 13.2
- (d) Tačka 13.4: Navođenje iznosa koji je plativ u svakoj od važećih valuta.

Bez obzira na prethodno navedenu obavezu, u cilju dobijanja odobrenja, ako, po mišljenju Nadzornog organa nastupi situacija koja može da utiče na bezbjednost ili trajanje radova ili imovine koja se nalazi u blizini, Nadzorni organ, bez oslobađanja Izvođača njegovih obaveza i odgovornosti po ugovoru, naloži Izvođaču da izvede sve radove ili da uradi sve što, po mišljenju Nadzornog organa, mogu biti neophodni da se ublaži ili smanji rizik. Izvođač je saglasan sa takvim nalogima Nadzornog organa, uprkos nepostojanju saglasnosti od strane Investitora. Nadzorni organ utvrđuje dodatak u ugovornu cijenu, shodno predmetnom nalogu, u skladu sa tačkom 13, i o tome obavještava Izvođača, uz kopiju koja se dostavlja Investitoru.

3.2. Davanje ovlašćenja od strane Nadzornog organa

Nadzorni organ ima pravo da povremeno dodijeli zaduženja i ovlašćenja pomoćnicima, kao i da povuče takva zaduženja ili ovlašćenja. Pomoćnici su Nadzorni inženjeri i/ili nezavisni inspektori koji su angažovani za vršenje kontrole i/ili ispitivanje djelova postrojenja i/ili materijala. Davanje ili povlačenje zaduženja i ovlašćenja vrši se u pisanoj formi i stupa na snagu tek po uručanju istih Ugovornim stranama.

Međutim, ako se Ugovorne strane drugačije ne dogovore, Nadzorni organ ne može da prenosi ovlašćenje koje se odnosi na bilo kakvo utvrđivanje po bilo kom pitanju shodno tački 3.5 (Odluke).

Svaki pomoćnik kome su dodijeljena zaduženja i/ili na koga su prenijeta ovlašćenja, ovlašćen je samo za izdavanje naloga Izvođaču u obimu koji je definisan predmetnim ovlašćenjem. Sva odobrenja, provjere, potvrde, saglasnosti, pregledi, nalozi, obavještenja, predlozi, zahtjevi, ispitivanja i slične radnje koje preduzima pomoćnik, u skladu sa prenosom ovlašćenja/zaduženja, imaju isto dejstvo kao da su sprovedena od strane Nadzornog organa. Međutim:

- a) nepostojanje negativnog mišljenja u vezi radova, postrojenja ili materijala, ne znači saglasnost, te stoga ne utiče na pravo Nadzornog organa da odbije radove, postrojenja ili materijale;
- b) ako Izvođač nije saglasan sa nekom odlukom ili nalogom pomoćnika, on može da se obrati Nadzornom organu koji će moći da odmah potvrdi, preinači ili izmijeni takvu odluku ili nalog.

3.3. Nalozi Nadzornog organa

Nadzorni organ može da izda Izvođaču (bilo kada) naloge i dodatne ili izmijenjenje Crteže koji mogu biti neophodni za izvođenje Radova i otklanjanje nedostataka, a sve u skladu sa Ugovorom. Izvođač može da prima naloge samo od Nadzornog organa ili od pomoćnika sa odgovarajućim ovlašćenjima shodno ovoj tački. Ako se nalog odnosi na neku izmjenu, primjenjuje se tačka 13 (Izmjene i korekcije).

Izvođač se obavezuje da postupi u skladu sa nalogima Nadzornog organa ili ovlašćenog pomoćnika, po bilo kom pitanju koji se odnosi na Ugovor. Kad god je to moguće, njihova uputstva trebalo bi da budu u pisanoj formi.

U slučaju da Nadzorni organ ili ovlašćeni pomoćnik:

- (a) izda usmeni nalog
- (b) dobije pismenu potvrdu o prijemu naloga od (ili u ime) Izvođača, u roku od dva radna dana po izdavanju naloga, i
- (c) ne odgovori davanjem izjave o odbijanju i/ili naloga u pisanoj formi u roku od dva radna dana od prijema potvrde,

potvrda predstavlja pisani nalog Nadzorni organ ili ovlašćenog pomoćnika (zavisno od slučaja).

3.4. Zamjena Nadzornog organa

Ako Investitor namjerava da zamijeni Nadzorni organ, on je obavezan da Izvođača obavijesti o imenu, adresi i relevantnim iskustvom novog Nadzornog organa, u roku od 21 dana prije predviđenog dana zamjene. Ukoliko Izvođač smatra da je zamjena nadzornog organa neodgovarajuća, on ima pravo da da primjedbu putem dostavljanja obavještenja Investitoru, uz odgovarajuće obrazloženje, a Investitor će razmotriti ovu primjedbu

3.5. Odluke

Kada god ovi uslovi predvide da će Investitor postupiti u skladu sa tačkom 3.5, da se saglasi ili utvrdi bilo koje pitanje, Investitor će konsultovati svaku stranu u nastojanju da se postigne dogovor. Ukoliko se ne postigne dogovor, Investitor je dužan da donese pravičnu odluku u skladu sa ugovorom, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti.

Nadzorni organ je dužan da obavijesti obje Ugovorne strane o svakom dogovoru ili odluci, sa detaljnim obrazloženjem, u roku od 28 dana od dobijanja odgovarajućeg potraživanja ili zahtjeva, osim ako nije drugačije naznačeno. Svaka Ugovorna strana je dužna da uvažava dogovor ili odluku, sve dok ona ne bude eventualno izmijenjena, u skladu sa tačkom 20 (Potraživanja, sporovi i arbitraža).

4. IZVOĐAČ

4.1 Opšte obaveze Izvođača

Izvođač je dužan da projektuje (u mjeri koja je predviđena ugovorom), izvede i završi radove u skladu sa Ugovorom i uputstvima Nadzornog organa i otkloni sve eventualne nedostatke na Radovima.

Izvođač obezbjeđuje Opremu i Dokumentaciju Izvođača koja je predviđena ugovorom, kao i cjelokupno osoblje Izvođača, dobra, potrošni materijal i ostale stvari i usluge, bilo privremene ili trajne prirode, koje su potrebne za projektovanje, izvođenje i završetak Radova i otklanjanje nedostataka.

Cjelokupni materijal i usluge koje treba uključiti ili koji budu potrebi u radovima, imaće porijeklo u bilo kojoj izvornoj zemlji, kao što je banka definisala.

Izvođač je odgovoran da svi radovi na Gradilištu i sve metode izgradnje budu odgovarajući, stabilni i bezbjedni. Uz ograničenja definisana Ugovorom, Izvođač:

- i) je odgovoran za svu dokumentaciju Izvođača, privremene radove i pripremu svakog elementa Pogona i Materijala koji su potrebni kako bi pozicije билu u skladu sa Ugovorom, i
- ii) neće na drugi način biti odgovoran za projektovanje ili specifikaciju Stalnih radova.

Na zahtjev Nadzornog organa, Izvođač dostavlja podatke o organizaciji i metodama koje Izvođač namjerava da primjeni za izvođenje radova. Nikakve značajne izmjene u organizaciji i načinu izgradnje ne mogu se izvršiti bez znanja Nadzornog organa. Ukoliko je Ugovorom predviđeno da Izvođač radi projekte bilo kog dijela Trajnih radova, a posebnim uslovima nije predviđeno drugačije:

- (a) Izvođač dostavlja Nadzornom organu Dokumentaciju Izvođača za taj dio radova po Ugovorom predviđenom postupku,
- (b) Dokumentacija Izvođača mora da bude u skladu sa specifikacijama i crtežima, sačinjena na jeziku za komunikaciju koji je definisan u tački 1.4. (Zakon i jezik), i sadrži sve dodatne informacije koje Nadzorni organ bude zahtijevao da se prilože uz Crteže radi koordinacije projekata svake Ugovorne strane,
- (c) Izvođač je odgovoran za ovaj dio, kojiće, nakon završetka radova, biti adekvatan za one potrebe za koje je taj dio radova namijenjen, kao što je definisano Ugovorom,
i
- (d) Prije početka ispitivanja po završetku radova, Izvođač dostavlja Nadzornom organu crteže u izvedenom stanju i po potrebi, priručnike za rad i održavanje u skladu sa Specifikacijama, kako bi Investitor mogao da koristi, održava, rasklopi, ponovo sklopi i popravljа taj dio Radova. Taj dio se ne smatra završenim u svrhe primopredaje shodno tački 10.1 (Primopredaja Radova i sekcija) sve dok se ova dokumentacija i priručnici ne dostave Nadzornom organu.

4.2 Garancija za dobro izvršenje posla

Izvođač pribavlja (o sopstvenom trošku) garanciju za dobro izvršenje posla, i to u iznosu u valuti koja je navedena u posebnim uslovima. Ako iznos nije naveden u posebnim uslovima, ova tačka se ne primjenjuje.

Izvođač dostavlja Investitoru garanciju za dobro izvršenje posla u roku od 28 dana nakon što obje strane potpišu Ugovor. Izdavač garancije za dobro izvršenje posla i zemlja izdavanja te garancije podliježu odobrenju Investitora, i ona se izdaje u formi priloženoj u posebnim uslovima ili u nekoj drugoj formi odobreno od strane Investitora.

Izvođač se obavezuje da se postara o tome da garancija za dobro izvršenje posla bude važeća i primjenjiva sve dok Izvođač ne izvede i završi radove i otkloni nedostatke. Ukoliko je u uslovima garancije predviđen datum prestanka njenog važenja, a Izvođač ne stekne pravo na povraćaj garancije 28 dana prije datuma prestanka garancije, Izvođač produžava rok važenja garancije sve do završetka radova i otklanjanja nedostataka.

Investitor nema pravo na potraživanja po osnovu garancije za dobro izvršavanje posla, osim u iznosima na koje ima pravo po ugovoru.

Investitor se obavezuje da Izvođača obešteti i zaštititi od šteta, gubitaka i troškova (uključujući i sudske takse i troškove) nastalih u vezi potraživanja na osnovu garancije za dobro izvršenje posla, u mjeri u kojoj Investitor nije imao pravo na potraživanje.

Investitor se obavezuje da Izvođaču vrati garanciju za dobro izvršenje posla u roku od 21 dana po prijemu kopije potvrde o dobro izvršenom poslu.

Bez ograničenja na odredbe preostalog dijela tačke, kad Investitor utvrdi dodatak ili smanjenje ugovorne cijene kao rezultat izmjene cijeni i/ili zakonodavstva, ili kao rezultat Izmjene, koja dostiže više od 25% dijela ugovorne cijene, a koja je plativa u određenoj valuti, Izvođač, na zahtjev Investitora, povećava ili može da umanji, u zavisnosti od slučaja, vrijednost garancije za dobro izvršenje posla u toj valuti u istom procentu.

4.3 Predstavnik Izvođača

Izvođač određuje predstavnika Izvođača i daje mu sva ovlašćenja koja su mu potrebna kako bidjelovao u ime izvođača u skladu sa ugovorom.

Ukoliko predstavnik Izvođača nije imenovan u Ugovoru, Izvođač se obavezuje da, prije datuma početka radova, Nadzornom organu podnese na saglasnost ime i podatke o licu koje Izvođač predlaže da imenuje za svog Predstavnika. Ako saglasnost bude uskraćena ili naknadno povučena, u smislu tačke 6.9 (Osoblje Izvođača) ili ako imenovano lice ne vrši dužnosti predstavnika Izvođača, Izvođač se obavezuje da na sličan način dostavi ime i ostale podatke o nekom drugom odgovarajućem licu za imenovanje na tu poziciju.

Izvođač ne može bez prethodne saglasnosti Nadzornog organa da poništi imenovanje svog predstavnika ili imenuje njegovu zamjenu. Predstavnik Izvođača je dužan da svoje radno vrijeme posveti izvršavanju Ugovora od strane Izvođača. U slučaju privremenog odsustva Predstavnika Izvođača sa Gradilišta, tokom izvođenja radova, imenuje se odgovarajuća zamjena uz prethodnu saglasnost Nadzornog organa, o čemu se Nadzorni organ obavještava.

Predstavnik Izvođača, u ime Izvođača, prima naloge, u skladu sa tačkom 3.3 (*Nalozi Nadzornog organa*).

Predstavnik Izvođača ima pravo da ovlašćenja i funkcije prenese na bilo koje kompetentno lice, kao i da u svako doba povuče takav prenos. Takvi prenosi ili poništaji ne mogu da stupe na snagu prije nego što Nadzorni organ ne primi prethodno obavještenje potpisano od strane Predstavnika Izvođača sa imenom i funkcijama i ovlašćenjima lica na koje se vrši prenos ili se takav prenos poništava.

Predstavnik Izvođača mora da tečno govori jezik, koji je određen za komunikaciju, a koji je definisan u tački 1.4 (*Zakon i jezik*). Ukoliko predstavnici Izvođača ne znaju tečno da govore predmetni jezik, Izvođač će obezbijediti da su stručni prevodioci dostupni tokom radnog vremena u broju koji Investitor smatra da je dovoljan.

4.4 Podizvođači

Izvođač nema pravo da radove u cjelini povjeri podizvođačima.

Izvođač je odgovoran za postupke i neizvršavanje obaveza bilo kojeg podizvođača, njegovih predstavnika ili radnika, isto kao da su to postupci ili neizvršavanja obaveza od strane Izvođača. Ukoliko drugačije nije predviđeno Posebnim uslovima:

- a) Izvođač nije obavezan da pribavi saglasnost za isporučiocima isključivo materijala ili za podugovor za koji je podizvođač imenovan u Ugovoru,
- b) Prethodna saglasnost Nadzornog organa potrebna je kada se radi o drugim predloženim podizvođačima,
- c) Izvođač je dužan da Nadzorni organ obavijesti najmanje 28 dana unaprijed o planiranom datumu početka rada svakog podizvođača, o početku rada na gradilištu, i
- d) Svaki Podugovor sadrži odredbe koja daju pravo Investitoru da traži da se podugovor prenese na Investitora shodno tački 4.5 (Prenos koristi od Podugovora) (ukoliko i kada se može primeniti), ili u slučaju raskida ugovora u skladu sa tačkom 15.2 (Raskid Ugovora od strane Investitora).

Izvođač obezbjeđuje da se zahtjevi koji se traže od Izvođača, shodno odredbi 1.12 (Povjerljivi podaci) odnose jednako na svakog podizvođača.

Izvođač daje ravnopravnu mogućnost izvođačima iz zemlje da budu imenovani kao podizvođači, gdje je to primjenjivo.

4.5 Prenos koristi od podugovora

Ukoliko obaveze podizvođača postoje i po isteku relevantnog roka za prijavljivanje nedostataka, a Nadzorni organ je, prije ovog datuma, naložio Izvođaču da koristi od takvih obaveza prenese na Investitora, Izvođač je dužan i da tako postupi. Ukoliko drugačije nije predviđeno dokumentom o prenosu, Izvođač nije odgovoran Investitoru za radove koje izvrši Podizvođač nakon što prenos stupa na snagu.

4.6 Saradnja

Po odredbama ugovora ili po nalogu Nadzornog organa, Izvođač je dužan da obavljanje poslova omogućiti;

- a) osoblju Investitora,
- b) drugim Izvođačima angažovanih od strane Investitora, i
- c) licima zaposlenim u organima javne uprave, koji mogu biti angažovani na izvođenju radova na gradilištu ili u blizini gradilišta, a koji nisu obuhvaćeni ugovorom.

Svaki takav nalog se smatra izmjenom, ukoliko je takvog obima da prouzrokuje kašnjenje i/ili izlaže Izvođača nepredviđenim troškovima. Usluge koje se pružaju ovim radnicima i drugim Izvođačima mogu da uključe korišćenje opreme Izvođača, privremene radove ili aranžmane za koje je odgovoran Izvođač.

Ukoliko je Investitor, shodno ugovoru, obavezan da Izvođaču preda u posjed bilo koji temelj, objekat ili postrojenje ili sredstva pristupa u skladu sa dokumentacijom Izvođača, Izvođač se obavezuje da takvu dokumentaciju preda Nadzornom organu u roku i na način naveden u Specifikacijama.

4.7 Obilježavanje

Izvođač će izvršiti obilježavanje Radova u odnosu na originalne kote, linije i referentne nivoe navedene u Ugovoru ili dostavljene od strane Nadzornog organa. Izvođač je odgovoran za pravilno postavljanje svih djelova Radova i dužan je da ispravi sve greške koje se odnose na položaje, nivoe, dimenzije ili pravce radova.

Investitor je odgovoran za sve greške u ovim referentnim stavkama, bez obzira da li su one prethodno navede ili je o njima dostavljeno obavještenje, i dužan je da u razumnoj mjeri provjeri njihovu tačnost prije korišćenja.

Ukoliko greška u navedenim referentnim stavkama prouzrokuje kašnjenje ili dodatne troškove Izvođaču, i ako se utvrdi da iskusni Izvođač nije mogao da otkrije takvu grešku i izbjegne kašnjenje ili troškove, Izvođač ima pravo da o tome obavijesti Nadzorni organ i shodno tački 20.1 (Potraživanja Izvođača), stiče pravo na:

- a) produženje roka za svako takvo kašnjenje, ukoliko je došlo ili će doći do odlaganja završetka radova, u skladu sa tačkom 8.4 (Produženje roka za završetak radova), i
- b) naplatu svih troškova uvećanih za dobit, što će biti uključeno u Ugovornu cijenu.

Po prijemu takvog obavještenja, Nadzorni organ je dužan da postupi u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) kako bi se saglasio ili utvrdio:

- (i) da li, i u kojoj mjeri takva greška objektivno nije mogla da bude otkrivena, i
- (ii) činjenica opisanih u stavovima (a) i (b) ove tačke.

4.8 Bezbjednosni postupci

Izvođač se obavezuje:

- a) da poštuje sve važeće propise o zaštiti na radu,
- b) da vodi računa o bezbjednosti svih lica koja imaju pravo da budu na Gradilištu,
- c) da se u razumnoj mjeri postara o tome da sa gradilišta budu uklonjene nepotrebne prepreke kako se ova lica ne bi izlagala opasnosti,
- d) da postavi ograde i rasvjetu i obezbijedizaštitu i kontrolu gradilišta sve do završetka i primopredaje radova, shodno tački 10 (Preuzimanje radova od strane Investitora), i
- e) da izvrši sve Privremene radove (uključujući puteve, staze, zaštitarsku službu i ograde) koji su potrebni za izvršenje radova, za korišćenje i zaštitu od strane stanovnika, vlasnika i korisnika okolnog zemljišta.

4.9 Utvrđivanje kvaliteta

Izvođač se obavezuje da uspostavi sistem utvrđivanja kvaliteta radi kontrolisanja ispunjavanja uslova Ugovora. Taj sistem mora da bude u skladu sa detaljima iz Ugovora. Nadzorni organ ima pravo da provjeri bilo koji aspekt sistema. Pojediniosti o svim postupcima i dokumentima o ispunjenju uslova dostavljaju se Nadzornom organu radi informisanja prije početka svake faze projektovanja i izvođenja. Pri podnošenju bilo kog tehničkog dokumenta Nadzornom organu, dokaz o prethodnom odobrenju Izvođača mora da bude vidno istaknut na samom dokumentu. Usaglašenost sa sistemom utvrđivanja kvaliteta ne oslobađa Izvođača od bilo koje ugovorne obaveze ili odgovornosti.

4.10 Podaci o gradilištu

Investitor se obavezuje da prije Osnovnog datuma Izvođaču, radi informisanja, dostavi sve relevantne podatke koje ima u vezi podzemnih i hidroloških uslova na gradilištu, uključujući i ekološke aspekte. Investitor se isto tako obavezuje da Izvođaču učini dostupnim podatke do kojih Investitor dođe poslije Osnovnog datuma. Tumačenje ovih podataka je obaveza Izvođača.

U mjeri u kojoj je to moguće (uzimajući u obzir troškove i vrijeme), smatraće se da je Izvođač pribavio sve potrebne podatke koji se odnose na rizike, nepredviđene izdatke i ostale okolnosti koje mogu uticati na Ponudu ili Radove. Isto tako, smatra se da je Izvođač izvršio pregled Gradilišta, njegove okoline, gore navedenih podataka i drugih dostupnih informacija, i da se prije podnošenja Ponuda informisao o svim relevantnim pitanjima, koja između ostalog obuhvataju (bez ograničenja):

- a) oblik i prirodu Gradilišta, uključujući podzemne uslove,
- b) hidrološke i klimatske uslove,
- c) obim i prirodu radova i Dobra potrebni za izvođenje i završetak radova i otklanjanje nedostataka,
- d) zakone, procedure i postupak angažovanja radnika u zemlji, i
- e) zahtjeve Izvođača koji se odnose na pristup, smještaj, pomoćna sredstva, osoblje, snabdijevanje električnom energijom, transport, snabdijevanje vodom i druge usluge.

4.11 Adekvatnost prihvaćene ugovorne cijene

Smatra se da je Izvođač:

- a) uvjeren u ispravnost i adekvatnost prihvaćene ugovorne cijene, i
- b) da je prihvaćenu ugovornu cijenu zasnovao na podacima, tumačenjima, potrebnim informacijama, pregledima i provjerama svih relevantnih faktora navedenih u tački 4.10 (Podaci o gradilištu).

Ukoliko nije drugačije predviđeno Ugovorom, prihvaćena ugovorna cijena pokriva sve obaveze Izvođača iz Ugovora (uključujući eventualne obaveze iz stavke Okvirna suma) i sve što je potrebno za propisno izvođenje i završetak Radova i otklanjanje nedostataka.

4.12 Nepredviđeni fizički uslovi

Fizički uslovi iz ove tačke predstavljaju prirodne fizičke uslove i vještačke i ostale fizičke prepreke i zagađivače na koje Izvođač nailazi na Gradilištu tokom izvođenja Radova, uključujući i podzemne i hidrološke uslove, ali ne i klimatske uslove.

Ukoliko Izvođač naiđe na nepovoljne fizičke uslove za koje smatra da se nisu mogli predvidjeti, on je dužan da o tome obavijesti Nadzorni organ u što je moguće kraćem roku.

Ovo obavještenje sadrži opis fizičkih uslova, tako da ih Nadzorni organ može provjeriti, i razloge zbog kojih ih Izvođač smatra nepredvidljivim. Izvođač nastavlja izvođenje radova uz primjenu valjanih i propisnih mjera za fizičke uslove i postupka u skladu sa eventualnim nalogima Nadzornog organa.

Ukoliko neki nalog predstavlja izmjenu, primjenjuje se tačka 13 (Izmjene i korekcije).

Ukoliko Izvođač naiđe na fizičke uslove koji se nisu mogli predvidjeti, podnese prijavu o tome i zbog toga kasni i/ili bude izložen troškovima, Izvođač ima pravo, pod uslovom da je podnio prijavu, shodno tački 20.1 (Potraživanja Izvođača) na:

- a) produženje roka za svako kašnjenje, ukoliko završetak radova kasni ili će kasniti, u skladu sa tačkom 8.4 (Produžetak roka za završetak radova), i
- b) naplatu time prouzrokovanih troškova, što će biti uključeno u Ugovornu cijenu.

Nakon prijema tog obavještenja i pregleda i/ili provjere tih fizičkih uslova, Nadzorni organ postupuje u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) kako bi se saglasio ili utvrdio

- (i) da li su i uolikoj mjeri ovi fizički uslovi bili nepredvidljivi, i
- (ii) radnje iz stavova (a) i (b) koje se odnose na taj stepen nepredvidljivosti.

Međutim, prije nego što se visina dodatnih troškova konačno odobri ili utvrdi u skladu sa stavom (ii), Nadzorni organ takođe može da preispita da li su drugi fizički uslovi na sličnim djelovima Radova bili povoljniji nego što se objektivno moglo predvidjeti u vrijeme kada je Izvođač dostavio svoju ponudu.

U mjeri u kojoj se ispostavi da su uslovi bili povoljniji, Nadzorni organ može da postupi u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) kako bi se saglasio ili odredio smanjenje troškova koji su prouzrokovani takvim uslovima, i koji će biti uključeni (kao umanjenja) u Ugovornu cijenu i pozicije. Međutim, neto efekat svih korekcija u skladu sa stavom (b), kao i sva umanjenja ove vrste za sve fizičke

uslove na koje se naiđe na sličnim djelovima Radova, neće dovesti do neto smanjenja Ugovorene cijene.

Nadzorni organ uzima u obzir dokaze o svim fizičkim uslovima koje je Izvođač predvidio prilikom podnošenja ponude, koje će mu Izvođač staviti na raspolaganje, ali Izvođačevo tumačenje dostavljenih dokaza neće biti obavezujuće za Nadzorni organ.

4.13 Pravo prolaza i pogodnosti

Ako nije drugačije predviđeno Ugovorom, Investitor obezbjeđuje pristup Gradilištu i daje isto u posjed, uključujući i posebna i/ili privremena prava prolaza koja su neophodna za izvođenje Radova. Izvođač pribavlja, na svoj rizik i o svom trošku, sva dodatna prava prolaza ili pogodnosti van Gradilišta koja mu mogu biti potrebna za izvođenje Radova.

4.14 Izbjegavanje ometanja

Izvođač nema pravo da bez potrebe ili nepropisno ometa:

- a) Građane, ili
- b) Pristup, korišćenje ili zauzimanje ulica, puteva i pješačkih staza, nezavisno od toga da li su oni javni ili u vlasništvu Investitora ili drugih lica.

Izvođač se obavezuje da Investitora obešteti i zaštititi od štete, gubitka i troškova (uključujući i sudske troškove) nastalih zbog nepotrebnog ili nepropisnog ometanja.

4.15 Prilazni put

Smatra se da se Izvođač uvjerio u podobnost i postojanje prilaznih puteva Gradilištu na dan osnovnog datuma. Izvođač će uložiti razumne napore da spriječi oštećenje puteva i mostova tokom transporta ili uslijed aktivnosti osoblja Izvođača. Ovi naponi uključuju pravilno korišćenje odgovarajućih vozila i trasa.

Ukoliko drugačije nije predviđeno ovim Uslovima:

- a) Izvođač je odgovoran za eventualno održavanje prilaznih puteva koje je potrebno kako bi mogao da ih koristi;
- b) Izvođač obezbjeđuje sve potrebne oznake i putokaze duž prilaznih puteva i pribavlja sve potrebne dozvole od nadležnih organa za korišćenje trasa, znakova i putokaza,
- c) Investitor nije odgovoran za zahtjeve koji proizilaze iz korišćenja bilo kog prilaznog puta,
- d) Investitor ne garantuje ispravnost ili podobnost pojedinih prilaznih puteva,
- e) Izvođač snosi troškove koji proizilaze iz neodgovarajućih stanja ili nepostojanja prilaznih puteva koji su potrebni Izvođaču.

4.16 Prevoz dobara

Ukoliko nije drugačije predviđeno Posebnim uslovima:

- a) Izvođač se obavezuje da Nadzorni organ obavijesti najmanje 21 dan unaprijed o datumu

- isporuke na Gradilište bilo kog Postrojenja ili bitnog dijela dobara,
- b) Izvođač je odgovoran za pakovanje, utovar, prevoz, prijem, istovar, skladištenje i zaštitu dobara i ostalih sredstava potrebnih za izvršenje radova, i
 - c) Izvođač je dužan da Investitora obešteti i oslobodi ga od odgovornosti za sve štete, gubitke i troškove (uključujući zakonske naknade i troškove) koji proističu iz prevoza dobara, i da pregovara i plati odštetne zahtjeve koji iz toga proizilaze.

4.17 Oprema Izvođača

Izvođač je odgovoran za svu opremu Izvođača. Kada se oprema Izvođača dopremi na Gradilište, smatra se da je namijenjena isključivo za izvođenje radova.

Izvođač ne može da sa Gradilišta ukloni nijedan bitan dio Opreme Izvođača bez saglasnosti Nadzornog organa.

Međutim, takva saglasnost nije potrebna za vozila kojima se prevoze dobra ili prevozi osoblje Izvođača sa Gradilišta.

4.18 Zaštita životne sredine

Izvođač se obavezuje da preduzme sve razumne mjere u cilju zaštite životne sredine (kako na gradilištu, tako i van njega), i da ograniči štetu i neugodnosti za ljude i imovinu prouzrokovane zagađenjem, bukom i drugim pratećim efektima radova.

Izvođač se obavezuje da se postara o tome da izduvni gasovi, površinska pražnjenja i otpadne vode nastale tokom izvođenja radova ne premašuju vrijednosti koje su navedene Specifikacijama ili koje su predviđene važećim zakonima.

4.19 Električna energija, voda i gas

Osim u dolje navedenim slučajevima, Izvođač je odgovoran za obezbjeđivanje električne energije, vode i ostalih usluga koje mu budu bile potrebne, za njegove aktivnosti u pogledu građevinskih radova i u obimu koji je naveden u specifikacijama, a kada je riječ o ispitivanjima.

Izvođač ima pravo da za potrebe izvođenja radova koristi električnu energiju, vodu, gas i ostale usluge koje mogu biti dostupne na gradilištu, u vezi kojih su pojedinosti i cijene dati u Specifikacijama. Izvođač se obavezuje da, na sopstveni rizik i o sopstvenom trošku, obezbijedi uređaje koji su mu potrebni za korišćenje tih usluga i mjerenje utrošenih količina.

Utrošene količine i iznose plative (po navedenim cijenama) za te usluge, odobrava ili utvrđuje Nadzorni organ u skladu sa tačkom 2.5 (Potraživanja Investitora) i tačkom 3.5 (Odluke).. Izvođač se obavezuje da te iznose plati Investitoru.

4.20 Oprema Investitora i besplatni materijal

Investitor se obavezuje da Izvođaču stavi na raspolaganje svoju opremu (ako postoji) radi izvođenja radova u skladu sa detaljima, aranžmanima i cijenama navedenim u Specifikaciji. Ukoliko nije drugačije predviđeno Specifikacijama:

- a) Investitor je odgovoran za opremu Investitora, s tim što je
- b) Izvođač odgovoran za svaki dio opreme Investitora tokom perioda u kojem Osoblje Izvođača tu opremu koristi, vozi, upravlja njom ili se ona nalazi u njegovom posjedu ili pod njegovom kontrolom.

Odgovarajuće količine i plativi iznosi (po navedenim cijenama) za korišćenje opreme Investitora odobrava ili određuje Nadzorni organ u skladu sa tačkom 2.5 (*Potraživanja Investitora*) i tačkom 3.5 (*Odluke*). Izvođač se obavezuje da te iznose isplaćuje Investitoru.

Investitor obezbjeđuje, bez naknade, "besplatan materijal" (ako je predviđen) u skladu sa pojedinostima navedenim u Specifikacijama. Investitor se obavezuje da na sopstveni rizik i o sopstvenom trošku obezbijedi ovaj materijal u vrijeme i na mjestu predviđenim ugovorom. Nakon toga, Izvođač vrši vizuelni pregled istog i odmah prijavljuje Nadzornom organu eventualne manjkove, kvarove i nedostatke u pogledu tog materijala. Ako se Ugovorne strane ne dogovore drugačije, Investitor je dužan da bez odlaganja reguliše prijavljeni manjak, kvar ili nedostatak.

Nakon vizuelnog pregleda, Nadzorni organ postaje odgovoran za držanje, čuvanje i kontrolu besplatnog materijala. Obaveza Izvođača da se stara o besplatnom materijalu ne oslobađa Investitora od odgovornosti za manjak, kvar ili nedostatak koji nije uočen prilikom vizuelnog pregleda.

4.21 Izvještaj o napredovanju radova

Ukoliko nije drugačije predviđeno posebnim uslovima, Izvođač se obavezuje pripremi i da Nadzornom organu podnosi mjesečne izvještaje o napredovanju radova u šest primjeraka. Prvi izvještaj obuhvata vremenski period od datuma početka radova do kraja tekućeg kalendarskog mjeseca. Izvještaji se nakon toga podnose mjesečno, i to u roku od 7 dana nakon posljednjeg dana vremenskog perioda na koji se izvještaj odnosi.

Obaveza izvještavanja traje sve dok Izvođač ne završi sve radove za koje se utvrdi da su ostali nedovršeni na dan završetka koji je naveden u Potvrdi o primopredaji radova.

Svaki izvještaj sadrži:

- a) Grafikone i detaljne opise napredovanja radova, uključujući svaku fazu projekta, (ukoliko takva postoji), dokumentaciju Izvođača, nabavke, proizvodnju, isporuku na gradilište, izgradnju, montažu i ispitivanje, kao i sve faze radova izvedenih od strane svakog imenovanog podizvođača pojedinačno (kako je predviđeno tačkom 5 (Naimenovanipodizvođači);
- b) Fotografije koje prikazuju stanje proizvodnje i napredak radova na gradilištu;
- c) Za izradu svakog većeg dijela postrojenja i materijala, naziv proizvođača, lokaciju proizvodnje, procenat napredovanja i stvarne ili očekivane datume:
 - (i) početka proizvodnje
 - (ii) kontrole od strane Izvođača

- (iii) Ispitivanja, i
- (iv) dostavljanje i isporuka na gradilištu.
- d) Pojednostosti koje su opisane u tački 6.10 (*Evidencija o Osoblju i Opremi Izvođača*);
- e) kopije dokumenata o određivanju kvaliteta, rezultate ispitivanja i potvrde za materijale,
- f) Spisak obavještenja datih u skladu sa tačkom 2.5 (*Potraživanje Investitora*) i obavještenja datih u skladu sa tačkom 20.1 (*Zahjevni Izvođača*);
- g) Statističke podatke o bezbjednosti, uključujući podatke o svim opasnim incidentima i aktivnostima koje se odnose na ekološke aspekte i odnose sa javnošću, i
- h) Poređenje ostvarenog i planiranog napretka, sa pojedinostima o svim događajima ili okolnostima koje bi mogle da ugroze završetak radova u skladu sa Ugovorom, i mjera koje su usvojene ili će biti usvojene u cilju sprečavanja kašnjenja.

4.22 Obezbjedenje gradilišta

Ukoliko nije drugačije predviđeno posebnim uslovima:

- a) Izvođač je odgovoran za sprečavanje ulaska neovlašćenih lica na gradilište, i
- b) ovlašćeno osoblje biće ograničeno na osoblje Izvođača i osoblje Investitora i na bilo koje drugo osoblje o kojem je obaviješten Izvođač, od strane Investitora ili Nadzornog organa, kao ovlašćeno osoblje drugih izvođača Investitora na gradilištu.

4.23 Aktivnosti Izvođača na gradilištu

Izvođač se obavezuje da svoje aktivnosti ograniči na gradilište, kao i na dodatne lokacije koje Izvođač obezbijedi, uz saglasnost Nadzornog organa, kao dodatne lokacije za rad. Izvođač je dužan da preduzme sve mjere predostrožnosti kako bi oprema Izvođača i osoblje Izvođača bili u okviru gradilišta i na pomenutim dodatnim lokacijama za rad i da ne prilaze okolnim lokacijama.

Izvođač se obavezuje da se postara o tome da, tokom izvođenja radova, na gradilištu ne postoje nepotrebne prepreke i da uskladišti ili odstrani svu opremu Izvođača ili višak materijala. Izvođač je dužan da raščisti i odstrani sa gradilišta sve ruševine, otpad i privremene radove koji više nisu potrebni.

Nakon izdavanja potvrde o primopredaji, Izvođač je dužan da sa tog gradilišta i radova na koje se potvrda o primopredaji odnosi, ukloni svu Opremu Izvođača, višak materijala, oštećene djelove, otpad i privremene radove.

Izvođač je dužan da taj dio gradilišta i radova ostavi u čistom i bezbjednom stanju. Međutim, tokom roka za prijavljivanje nedostataka, Izvođač može da zadrži na gradilištu dobra koja su mu potrebna za izvršenje ugovornih obaveza.

4.24 Fosilni ostaci

Svi fosilni ostaci, kovani novac, vrijedne stvari ili antikviteti, objekti i druge stvari ili predmeti koji predstavljaju geološku ili arheološku vrijednost, a koji budu pronađeni na gradilištu predaju se Investitoru na čuvanje. Izvođač se obavezuje da preduzme razumne mjere kako bi osoblje Izvođača ili druga lica sprečio da odnose ili oštećuju bilo koji od tih predmeta.

Izvođač se obavezuje da, po pronalaženju takvih stvari, o tome odmah obavijesti Nadzorni organ, koji je dužan da izda uputstva za dalje postupanje sa ovim predmetima. Ukoliko zbog

postupanja u skladu sa takvim uputstvima Izvođač kasni u izvođenju radova ili bude izložen troškovima, Izvođač o tome obavještava Nadzorni organ i shodno tački 20.1 (Potraživanja Izvođača), stiče pravo na:

- a) Produženje roka zbog takvog kašnjenja, ako je rok za završetak probijen ili će biti probijen, shodno tački 8.4 (Produženje roka za završetak radova), i
- b) Naplatu nastalih troškova, što se uključuje u ugovornu cijenu.

Po prijemu daljeg obavještenja, Nadzorni organ postupa u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke), kako bi se saglasio ili utvrdio način rješavanja ovog pitanja.

5 NOMINOVANI PODIZVOĐAČI

5.1 Definicija "Nominovanog podizvođača"

U smislu Ugovora, izraz "Nominovani podizvođač" podrazumijeva podizvođača:

- a) koji je naznačen u Ugovoru kao nominovani podizvođač, ili
- b) kojeg je Nadzorni organ, u skladu sa tačkom 13 (Izmjene i dopune) nalaže Izvođaču da angažuje kao podizvođača u skladu sa tačkom 5.2 (Prigovor na imenovanje).

5.2 Prigovor na imenovanje

Izvođač nije u obavezi da angažuje nominovanog Podizvođača u vezi čijeg imenovanja je Izvođač podnio Nadzornom organu opravdan prigovor, sa obrazloženjem, u što je moguće kraćem roku. Prigovor se smatra opravdanim ukoliko proističe (između ostalog) iz bilo kog od dolje navedenih slučajeva, osim u slučaju kada se Investitor pisanim putem ne saglasi da obešteti Izvođača za posljedice takvog angažovanja:

- a) kada postoje razlozi da se vjeruje da Podizvođač nema potrebnu osposobljenost, resurse ili finansijsku snagu,
- b) kada nominovani Podizvođač ne prihvati obavezu da obešteti Izvođača za svaki slučaj nemara ili zloupotrebe dobara od strane nominovanog Podizvođača, njegovih predstavnika ili radnika; ili
- c) kada nominovani Podizvođač ne pristane da zaključi podugovor po kojem, u vezi ugovorenih poslova (uključujući i eventualno projektovanje) imenovani Podizvođač:
 - (i) prihvata takve obaveze i odgovornosti koje će omogućiti Izvođaču da izvrši svoje obaveze i odgovornosti iz Ugovora, i
 - (ii) pristaje da obešteti Izvođača za sve obaveze i odgovornosti koje proizilaze iz ili u vezi sa Ugovorom, i kao za sve posljedice neizvršavanja ovih obaveza i odgovornosti od strane Podizvođača.
 - (iii) biće plaćen samo ako i kad je Izvođač dobio od Investitora plaćanja za plative iznose, shodno podugovoru koji je naveden u tački 5.3 (Plaćanje imenovanim podizvođačima)

5.3 Plaćanje imenovanim Podizvođačima

Izvođač se obavezuje da plati nominovanom Podizvođaču iznose koji su navedeni u fakturama imenovanog Podizvođača koje je Izvođač odobrio i za koje je Nadzorni organ potvrdio da dopijevaju za naplatu u skladu sa podugovorom. Takvi iznosi uvećani za ostale troškove uključuju se u Ugovornu cijenu, u skladu sa stavom (b) tačke 13.5 (Okvirne sume), osim ako nije drugačije predviđeno tačkom 5.4 (Dokaz o izvršenoj uplati).

5.4 Dokaz o plaćanju

Prije izdavanja situacije u kojoj se navodi iznos plativ nominovanom Podizvođaču, Nadzorni organ može da od Izvođača traži dokaz o tome da je imenovani Podizvođač primio sve novčane iznose plative u skladu sa prethodnim situacijama, umanjene za odgovarajuće odbitke, po osnovu depozita, ili po nekom drugom osnovu. Ukoliko Izvođač:

- a) ne dostavi tražene dokaze Nadzornom organu, ili
- b)
 - (i) ne uvjeri Nadzorni organ u pisanoj formi da Izvođač ima osnovano pravo da uskrati ili da odbije da plati ove iznose
 - (ii) ne dostavi Nadzornom organu dokaz o tome da je nominovani Podizvođač obaviješten o gore navedenom pravu Izvođača,

Investitor može (po sopstvenoj odluci) da nominovanom Podizvođaču neposredno isplati dio ili ukupni odobreni iznos (sa odgovarajućim odbicima) plativ nominovanom Podizvođaču, a za koji Izvođač nije podnio dokaz predviđen, prethodno navedenim, stavovima (a) i (b). Izvođač nakon toga vraća Investitoru iznos koji je Investitor platio direktno nominovanom Podizvođaču.

6 OSOBLJE I RADNA SNAGA

6.1 Angažovanje osoblja i radne snage

Ukoliko drugačije nije navedeno u Specifikaciji, Izvođač preduzima potrebne radnje za angažovanje cjelokupnog osoblja i radne snage, lokalne ili neke druge, kao i za njihovo plaćanje, smještaj, ishranu i prevoz.

Izvođač se ohrabruje da, u razumnom obimu i u obimu koji je izvodljiv, angažuje osoblje i radnu snagu sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom iz izvora u zemlji.

6.2 Visina zarada i uslovi zapošljavanja

Izvođač se obavezuje da isplaćuje predviđene zarade, poštuje uslove zapošljavanja, koji ne mogu biti na nižem nivou od onih koji su utvrđeni za tu djelatnost ili industriju u zemlji u kojoj se izvode radovi. Ukoliko postojeći iznosi ili uslovi nisu primjenjivi, Izvođač je dužan da isplaćuje zarade i poštuje uslove rada koji ne mogu biti niži od opšteg nivoa zarada i uslova koje primjenjuju lokalni poslodavci koji se bave istom djelatnošću kao i Izvođač.

Izvođač obavještava osoblje izvođača o njihovoj odgovornosti da plate lične poreze na zaradu u zemlji u pogledu njihovih plata, zarada, primanja i bilo kojih drugih prihoda koji su predmet poreza shodno zakonima zemlje, a koji su u to vrijeme na snazi i Izvođač vrši dužnosti u pogledu umanjenja, koji mu mogu biti nametnuti putem takvih zakona.

6.3 Lica zaposlena kod Investitora

Izvođač neće angažovati, niti pokušati da angažuje osoblje i radnu snagu iz redova osoblja Investitora.

6.4 Zakoni o radu

Izvođač je dužan da postupi u skladu sa svim važećim zakonima i propisima o radu koji su primjenljivi na osoblje Izvođača, uključujući zakone kojim se reguliše njihovo zapošljavanje, zdravstvena zaštita, zaštita na radu, socijalno osiguranje, imigracija i emigracija, i da poštuje sva njihova zakonska prava. Izvođač je dužan da od svojih radnika zahtijeva poštovanje svih odgovarajućih zakona, uključujući i one koji se odnose na zaštitu na radu.

6.5 Radno vrijeme

Na gradilištu se ne mogu izvoditi radovi u dane koji su lokalno prihvaćeni kao dani odmora, niti u trajanju dužem od normalnog radnog vremena predviđenog Ugovorom, osim:

- (a) ako je Ugovorom drugačije predviđeno;
- (b) ako je Nadzorni organ dao svoju saglasnost za to, ili
- (c) ako je takav rad neizbježan ili potreban radi zaštite života ili imovine ili bezbjednosti Radova, o čemu Izvođač odmah obavještava Nadzorni organ.

6.6 Smještaj za osoblje i radnu snagu

Ukoliko drugačije nije predviđeno Specifikacijama, Izvođač je dužan da obezbjedi i održava sve smještajne i prateće kapacitete za Osoblje Izvođača. Izvođač je takođe dužan da obezbjedi kapacitete za Osoblje Investitora, kao što je navedeno u Specifikacijama.

Izvođač nema pravo da dopusti bilo kom članu svog osoblja da dio Trajnih radova koristi za svoj privremeni i trajni smještaj.

6.7 Zdravlje i bezbjednost

Izvođač se obavezuje da stalno vodi računa o zdravlju i bezbjednosti svojih radnika u razumnim granicama. On se obavezuje da se u saradnji sa lokalnim zdravstvenim institucijama postara o tome da zdravstveni radnici, prva pomoć i ambulantne usluge budu stalno na raspolaganju radnicima Izvođača i Investitora na gradilištu i smještajnim objektima, kao i da se postara o higijenskoj zaštiti i zaštiti od epidemije.

Izvođač se obavezuje da na gradilištu angažuje referenta za zaštitu na radu, koji bi bio odgovoran za bezbjednost i zaštitu od nesreća. To lice mora da ima odgovarajuću kvalifikaciju i ovlašćenje da daje naloge i preduzima mjere za sprečavanje nesreća. Izvođač se obavezuje da tokom cijelog trajanja izvođenja Radova tom licu obezbijedi sve što mu je potrebno za izvršavanje njegovih obaveza i ovlašćenja.

Izvođač se obavezuje da Nadzornom organu podnese detaljan izvještaj o svakom nesrećnom slučaju u najkraćem mogućem roku poslije nastanka nesreće. Izvođač se obavezuje da vodi evidenciju i podnosi izvještaje u vezi zdravlja, bezbjednosti lica i šteti nanijetoj imovini, a na zahtjev Nadzornog organa.

Prevenција HIV-AIDS-a. Izvođač sprovodi program u cilju podizanja svijesti o HIV-AIDS-u, preko pružaoca takvih usluga koji je ovlašćen i preduzeće ostale mjere koje su navedene u ovom ugovoru kako bi se smanjio rizik prenošenja virusa HIV-a između osoblja Izvođača i lokalne zajednice, promoviše rano dijagnostifikovanje i pružanje podrške pojedincima koji su zaraženi.

Izvođač može preko ugovora (uključujući rok za prijavljivanje nedostataka): sprovodi kampanju informisanja, edukacije i komunikacije, najmanje svakog drugog mjeseca, koje se odnose na sve članove osoblja i radnike na gradilištu (uključujući sve zaposlene kod Izvođača, sve podizvođače i sve druge zaposlene kod Investitora ili Izvođača, sve vozače kamiona i osoblja koji vrši dostave na gradilište, a koje se odnose na građevinske aktivnosti) i neposredne lokalne zajednice, u pogledu rizika, uticaja, i odgovarajućeg ponašanja u cilju izbjegavanja polno prenosivih bolesti, ili polno prenosivih infekcija, , a naročito HIV-AIDS-a: (ii) obezbjeđivanje zaštite za sve zaposlene i osoblje na gradilištu i (iii) omogućavanje skrininga na polno prenosive infekcije i HIV/AIDS, dijagnostifikovanje, savjetovanje i upućivanje svih članova osoblja i zaposlenih u namjenski program na državnom nivou, a koji se odnosi na polno prenosive infekcije i polno prenosive bolesti (ukoliko nije drugačije dogovoreno).

6.8 Nadzor od strane Izvođača

Tokom cijelog perioda izvođenja Radova, kao i daljeg vremena potrebnog za izvršenje svih ugovornih obaveza Izvođača, Izvođač obezbjeđuje potreban nadzor za planiranje, organizovanje, davanje uputstava, rukovođenje, pregled i ispitivanje radova. Nadzor vrši odgovarajući broj lica koji posjeduju adekvatno znanje jezika za komunikaciju (kako je predviđeno tačkom 1.4 (Zakon i jezik) i koja su upoznata sa poslovima koji će se obavljati (uključujući potrebne metode i tehnike opasnosti sa kojima se mogu susresti i metode za sprečavanje nesrećnih slučajeva) radi zadovoljavajućeg i bezbjednog završetka radova.

6.9 Osoblje Izvođača

Osoblje Izvođača mora da ima odgovarajuće kvalifikacije, stručnost i iskustvo u poslu ili djelatnosti koju obavlja. Nadzorni organ ima pravo da od Izvođača zahtijeva da udalji (ili da izdejstvuje udaljenje) bilo kog lica zaposlenog na Gradilištu ili Radovima, uključujući i predstavnika Izvođača, koje:

- (a) kontinuirano ispoljava nepropisno ponašanje i nemar;
- (b) obavlja dužnosti na nestručan i nemaran način;

(c) ne poštuje odredbe Ugovora; ili

(d) nastavlja sa ponašanjem koje je štetno za bezbjednost, zdravlje ili zaštitu životne sredine.

Ukoliko je potrebno, Izvođač će nakon toga imenovati (ili izdejsstvovati da se imenuje) odgovarajuća zamjena.

6.10 Evidencija osoblja i opreme Izvođača

Izvođač se obavezuje da Nadzornom organu dostavi podatke o broju svojih radnika svih kategorija i svakoj vrsti opreme Izvođača na gradilištu. Izvještaj se podnosi svakog kalendarskog mjeseca na obrascu koji je odobren od strane Nadzornog organa, sve dok Izvođač ne završi sve radove koji nisu bili završeni na dan završetka radova koji je naznačen u Potvrdi o primopredaji radova.

6.11 Nepropisno ponašanje

Izvođač se obavezuje da stalno preduzima mjere za sprečavanje nezakonitog, buntovničkog ili nepropisnog ponašanja osoblja Izvođača, i očuvanje mira i zaštitu lica i imovine na gradilištu ili u blizini gradilišta.

6.12 Inostranoosoblje

Iz Izvođač može da u zemlju dovede osoblje koje je potrebno za izvođenje radova u mjeri u kojoj to dozvoljavaju važeći zakoni. Izvođač treba da obezbijedi da ovo osoblje ima potrebne boravišne dozvole i radne dozvole. Investitor, ukoliko to Izvođač bude zatražio, preduzima sve što je u njegovoj mogućnosti da blagovremeno i brzo pruži podršku Izvođaču u cilju dobijanja lokalnih, državnih, nacionalnih ili vladinih dozvolakoje su neophodne kako bi osoblje izvođača bilo dovedeno..

Izvođač je odgovoran za povratak Osoblja na mjesto odakle su dovedeni ili u zemlji porijekla odakle je uvezeno Osoblje izvođača. U slučaju smrti bilo kojeg člana ovog Osoblja ili članova njihovih porodica, Izvođač je na sličan način odgovoran za iznalaženje odgovarajućeg rješenja za njihov povratak ili sahranu.

6.13 Snabdijevanje prehrambenih proizvodima

Organizuje snabdijevanje u dovoljnoj količini odgovarajuće hrane , kao što može biti navedeno u specifikacijama, po razumnim cijenama, za osoblje izvođača u svrhu ili u vezi sa ugovorom.

6.14 Snabdijevanje vodom

Imajući u vidu lokalne uslove, Izvođač na gradilištu obezbjeđuje dovoljne količine pijaće i druge vode koje koristi osoblje izvođača.

6.15 Mjere protiv insekta i štetočina

Izvođač će povremeno da preduzme sve mjere u cilju zaštite osoblja izvođača koje je angažovano na gradilištu, od insekata i štetočina, i umanjíće opasnost za njihovo zdravlje. Izvođač se pridržava svih propisa lokalnih zdravstvenih organa, uključujući i odgovarajuće insekticide.

6.16 Alkoholna pica i droge

Ukoliko je to u skladu sa zakonima zemlje, Izvođač ne uvozi, ne prodaje, ne poklanja, ne razmjenjuje i ne odlaže alkohol ili droge i osoblju izvođača ne dozvoljava uvoz, prodaju, poklanjanje, razmjenu ili odlaganje alkohola ili droge.

6.17 Naoružanje i municija

Izvođač ne daje, ne razmjenjuje i ne odlaže bilo kojoj osobi, naoružanje ili municiju bilo koje vrste i ne dozvoljava osoblju izvođača da to čini.

6.18 Festivali i religiozni običaji

Izvođač poštuje zvanične festivale, dane odmora i religiozne ili druge običaje u zemlji.

6.19 Organizacija sahrane

Izvođač je odgovoran, u mjeri u kojoj mu to omogućavaju lokalni propisi, za organizaciju sahrane njegovih lokalnih, zaposlenih lica koji mogu da preminu dok su angažovani na radovima.

6.20 Zabrana prinudnog ili obaveznog rada

Izvođač ne zapošljava prinudnu radnu snagu, koja predstavlja rad ili uslugu, koja se ne izvodi dobrovoljno i koja je iznuđena od pojedinca uz pretnju sile ili kazne i uključuje nevoljan ili prinudan rad, kao što je najamni rad, dužnički rad ili poslovi koji su organizovani na sličan način.

6.21 Zabrana štetnog dječjeg rada

Izvođač ne angažuje djecu na način da ih ekonomski eksploatíše, ili koji će biti rizičan, niti se miješa u obrazovanjedjeteta, niti je štetan za zdravlje djeteta ili fizički, mentalni, duhovni, moralni ili društveni razvoj. Gdje relevantni zakoni o radu u zemlji imaju odredbe koje se odnose na zapošljavanje maloljetnika, Izvođač se pridržava tih zakona koji su važeći za Izvođača. Djeca mlađa od 18 godina se ne zapošljavaju na opasnim radnim mjestima.

6.22 Evidencija o zapošljavanju radnika

Izvođač vodi cjelovitu i preciznu evidenciju zapošljavanja radne snage na gradilištu. Evidencija sadrži imena, godine, pol, radne časove i isplaćene plate svim radnicima. Evidencija se objedinjava na mjesečnom nivou i dostavlja se Nadzornom organu. Ove evidencije su uključeni u detaljne podatke koje dostavlja Izvođač, shodno tački 6.10 (6.10 Evidencija osoblja i opreme Izvođača)

6.23 Radničke organizacije

U zemljama u kojima relevantni zakoni o radu prepoznaju pravo radnika da osnuju i da se učlane u radničke organizacije, po njihovom izboru, bez miješanja, i da pregovaraju zajedno, Izvođač će poštovati takve zakone. Gdje relevantni zakoni o radu u značajnoj mjeri ograničavaju radničke organizacije, Izvođač omogućava alternativna sredstva kako bi se osoblje izvođača žalilo i zaštitilo njihova prava u pogledu uslova na radnom mjestu i uslova zapošljavanja. U svakom od prethodno opisanih situacija i gdje se relevantni zakoni o radu ne primjenjuju, Izvođač neće sprečavati osoblje izvođačada osnuju ili da se učlane u radničke organizacije, po njihovom izboru, da pregovaraju zajedno i neće diskriminisati, niti će se svetiti osoblju izvođača koje učestvuje ili želi da učestvuje u takvim organizacijama i da zajedno pregovaraju. Izvođač će stupiti u kontakt sa takvim predstavnicima radnika. Očekuje se a će radničke organizacije nepristrasno zastupati radnike u radnoj snazi.

6.24 Nediskriminacija i jednake mogućnosti

Izvođač neće donositi odluke o zapošljavanju na osnovu ličnih osobina koje nisu vezane sa zahtjevima radnog mjesta. Izvođač će zasnivati odnose na radu na principu jednakih mogućnosti i ravnopravnog odnosa i neće vršiti diskriminaciju u bilo kojem segmentu rada, uključujući zapošljavanje, plaćanje (uključujući lični dohodak i beneficije), radne uslove i uslove zapošljavanja, dostupnost obukama, promociji, prekidu radnog odnosa ili penzionisanju i radnoj disciplini. U državama u kojima je zakonom definisan rad na nediskriminatorskoj osnovi, Izvođač se obavezuje da će poštovati ove zakone. Gdje odgovarajući zakoni ne obuhvataju nediskriminatorsko zapošljavanje, Izvođač se obavezuje da poštuje odredbe ovog člana. Posebne mjere zaštite i pomoći u prevazilaženju prethodnih diskriminatorskih postupaka ili izbora za određeno radno mjesto na bazi naslijeđenih zahtjeva se neće smatrati diskriminacijom.

7 POSTROJENJE, MATERIJALI I IZRADA

7.1 Način izvođenja

Izvođač se obavezuje da proizvede Postrojenje, proizvede i izradi materijal i izvede sve ostale Radove:

- (a) na način koji je predviđen Ugovorom (ako je predviđen),
- (b) na propisan način i pažljivo, u skladu sa opšte prihvaćenom praksom, i
- (c) korišćenjem propisno opremljenih kapaciteta i bezopasnih materijala, ukoliko Ugovorom nije drugačije predviđeno.

7.2 Uzorci

Izvođač je dužan da prije upotrebe materijala u izvođenju ili u vezi radova, Nadzornom organu dostavi sledeće uzorke materijala sa odgovarajućim podacima na odobrenje:

- a) standardne uzorke proizvođača materijala i uzorke navedene u ugovoru, sve o trošku Izvođača, i
- b) dodatne uzorke koje Nadzorni organ traži kao izmjenu

Svaki uzorak se označava sa etiketom sa podacima o porijeklu i predviđenoj upotrebi u izvođenju radova.

7.3 Pregled

Osoblje Investitora ima pravo u svako razumno doba na:

- (a) neometan pristup svim djelovima gradilišta i mjestima na kojima se dobijaju prirodni materijali, i
- (b) pregled, kontrolu, mjerenje i ispitivanje materijala i kvaliteta izrade i uvid u napredovanje proizvodnje postrojenja i proizvodnje i prerade materijala, tokom proizvodnje, prerade i izgradnje (na gradilištu ili na nekom drugom mjestu).

Izvođač je dužan da osoblju Investitora u punoj mjeri omogući vršenje ovih aktivnosti, uključujući obezbjeđenje pristupa, opreme, dozvola i zaštitne opreme. Nijedna od tih aktivnosti ne oslobađa Izvođača od bilo kakve odgovornosti ili obaveze.

Kad god je neki od radova spreman i prije njegovog pokrivanja, zaklanjanja ili pakovanja za skladištenje ili prevoz, Izvođač je dužan da o tome obavijesti Nadzorni organ. Nakon toga, Nadzorni organ je dužan da bez nepotrebnog odlaganja izvrši pregled, kontrolu, mjerenje ili ispitivanje ili da odmah obavijesti Izvođača da ne želi da to učini.

Ukoliko Izvođač ne uputi obavještenje, on je dužan da otkrije radove ako i kada to bude zahtijevao Nadzorni organ i da ih vrati u prvobitno stanje i popravi o sopstvenom trošku.

7.4 Ispitivanje

Ova tačka se primjenjuje na sva ispitivanja koja su predviđena Ugovorom, osim na (eventualna) ispitivanja poslije završetka radova.

Ako nije drugačije predviđeno Ugovorom, Izvođač se obavezuje da obezbijedi svu tehničku opremu, podršku, dokumentaciju i ostale informacije, električnu energiju, opremu, gorivo, potrošni materijal, instrumente, radnu snagu, materijal i kvalifikovane i iskusne radnike koji su potrebni za efikasno vršenje predviđenih ispitivanja. Izvođač se obavezuje da se sa Nadzornim organom dogovori o terminu i mjestu predviđenog ispitivanja svakog Postrojenja, Materijala i ostalih djelova Radova.

Nadzorni organ ima pravo, da u skladu sa tačkom 13 (*Izmjene i korekcije*) mijenja mjesto ili pojedinosti predviđenih ispitivanja ili da naloži Izvođaču vršenje dodatnih ispitivanja. Ako se tako izmijenjenim ili dodatnim ispitivanjima utvrdi da ispitivano postrojenje, materijali ili izrada nisu u skladu sa Ugovorom, troškove izmjene snosi Izvođač, bez obzira na ostale odredbe Ugovora.

Nadzorni organ se obavezuje da Izvođača obavijesti najmanje 24 časa unaprijed o svojoj namjeri da prisustvuje ispitivanjima. Ako Nadzorni organ ne bude prisutan u dogovoreno vrijeme

na dogovorenom mjestu, Izvođač može da nastavi sa ispitivanjima, ukoliko mu Nadzorni organ nije drugačije naložio, i tada će se smatrati da je ispitivanje izvršeno u prisustvu Nadzornog organa.

Ako Izvođač kasni i/ili bude izložen troškovima zbog postupanja u skladu sa tim nalogima ili kašnjenja za koje je odgovoran Investitor, Izvođač o tome obavještava Nadzorni organi shodno tački 20.1 (*Potraživanja Izvođača*) i ima pravo na:

(a) produženje roka za period kašnjenja, ukoliko je došlo ili će doći do kašnjenja, shodno tački 8.4 (*Produženje roka za završetak radova*), i

(b) naknadu takvih troškova uvećanih za primjerenu dobit, što će biti uključeno u ugovornu cijenu.

Po prijemu ovog obavještenja, Nadzorni organ postupa u skladu sa tačkom 3.5 (*Odluke*) kako bi se saglasio ili odlučio po ovim pitanjima.

Izvođač se obavezuje da bez odlaganja Nadzornom organu proslijedi propisno ovjerene izvještaje o ovim ispitivanjima. Ukoliko su rezultati ispitivanja pozitivni, Nadzorni organ izdaje potvrdu izvođača o ispitivanju ili mu izdaje potvrdu u tom pogledu. Ako Nadzorni organ nije prisustvovao ispitivanju, smatraće se da je on rezultate ispitivanja prihvatio kao tačne.

7.5 Odbijanje

Ukoliko se na osnovu rezultata pregleda, kontrole, mjerenja ili ispitivanja utvrdi da neko Postrojenje, Materijal ili kvalitet izrade ima nedostatke ili da nije u skladu sa Ugovorom, Nadzorni organ može da odbije takvo Postrojenje, Materijal i kvalitet izrade, tako što će o tome obavijestiti Izvođača uz navođenje razloga. Izvođač je dužan da nakon toga bez odlaganja otkloni nedostatke i pobrine se o tome da odbijena stavka bude u skladu sa Ugovorom.

Ukoliko Nadzorni organ zahtijeva da se takva Postrojenja, Materijali ili kvalitet izrade ponovo ispituju, ispitivanje se ponavlja pod istim uslovima. Ukoliko odbijanje i ponovno ispitivanje izlože Investitora dodatnim troškovima, Izvođač je dužan da mu te troškove nadoknadi shodno tački 2.5 (*Potraživanja Investitora*).

7.6 Otklanjanje nedostataka

Bez obzira na ranija ispitivanja ili potvrđivanja, Nadzorni organ ima pravo da Izvođaču naloži:

(a) da odstrani sa gradilišta i zamjeni bilo kog postrojenja ili materijala koji nije u skladu sa Ugovorom,

(b) da odstrani i ponovo izvede bilo kojih drugih radova koji nisu u skladu sa Ugovorom, i

(c) da izvede sve radove koji su hitno potrebni radi bezbjednosti Radova, bilo da je to uzrokovano nesrećnim slučajem, nepredviđenim događajima ili na neki drugi način.

Izvođač je dužan da postupi u skladu sa tim nalogima u razumnom roku, odnosno u roku koji je naveden u nalogima, ili bez odlaganja, u hitnim slučajevima kao što je navedeno u stavu (c).

Ako Izvođač ne postupi po nalogu, Investitor ima pravo da angažuje druga lica da obave te poslove i da im za to plati. Osim u slučaju kada Izvođač ima pravo na naknadu za radove, Izvođač je dužan, shodno tački 2.5 (*Potraživanja Investitora*), da Investitoru nadoknadi sve troškove koji proisteknu iz ovog neizvršenja.

7.7 Vlasništvo nad Postrojenjima i Materijalima

Svaki dio postrojenja i materijala postaje vlasništvo Investitora, u mjeri predviđenoj domaćim zakonima, bez ikakvih prava zadržavanja i ostalih tereta:

- (a) na dan ugradnje u Radove;
- (b) na dan isplate Izvođaču odgovarajuće vrijednosti Postrojenja i Materijala, shodno tački 8.10 (*Plaćanje za Postrojenja i Materijale u slučaju obustave*).

7.8 Naknade

Ukoliko nije drugačije navedeno u Specifikacijama, Izvođač plaća sve naknade, zakupnine i ostala naknade za:

- (a) prirodne materijale nabavljene izvan Gradilišta, i
- (b) uklanjanje materijala nakon rušenja i iskopavanja, kao i viška materijala (prirodnog ili vještačkog), osim kada su Ugovorom predviđena mjesta za odlaganje otpada na Gradilištu.

8 POČETAK, KAŠNJENJE I OBUSTAVA

8.1 Početak radova

Osim ako nije drugačije navedeno u Posebnim uslovima ugovora, datum početka je datum kada su svisledeći uslovi ispunjeni i kada Izvođač od Nadzornog organa dobije obavještenje koje se poziva na ugovor između obje strane o ispunjavanju uslova i u kojem se nalaže početak radova:

- (a) potpisivanje ugovora od strane obje strane, i ukoliko je to potrebno, odobrenje za ugovor od strane odgovarajućih organa u državi
- (b) dostavljanje dokaza Izvođaču o finansijskim aranžmanima Investitora (u okviru tačke 2.4 (finansijski aranžmani Investitora))
- (c) osim ako nije drugačije navedeno u ugovoru, nesmetan pristup i vlasništvo nad gradilištem koje je omogućeno Izvođaču zajedno sa dozvolom/dozvolama u okviru stava (a) tačke 1.13 (usaglašenost sa zakonima), jer je tračeno u cilju početka radova.
- (d) dobijanje avansnog depozita u okviru tačke 14.2 (Avansne uplate), pod uslovom da je garancija predmetne banke dostavljena Izvođaču.

Ukoliko Izvođač nije dobio predmetni nalog Nadzornog organa u roku od 180 dana od potpisivanja ugovora, Izvođač ima pravo da raskine ugovor shodno tački 16.2 (Raskid ugovora od strane Izvođača)

Izvođač je dužan da pristupi izvođenju radova u najkraćem mogućem roku nakon datuma početka radova, nakon čega pristupa izvođenju radova brzo i bez odlaganja.

8.2 Rok za završetak

Izvođač se obavezuje da završi Radove u cjelini i svaku pojedinačnu Sekciju (ukoliko ih ima) u Roku za završetak radova ili Sekcije (zavisno od slučaja). uključujući:

- a) postizanje pozitivnih rezultata Ispitivanja po završetku radova, i
- b) završetak svih radova predviđenih Ugovorom, a koji su potrebni da bi se Radovi ili Sekcija smatrali završenim za potrebe primopredaje, u skladu sa tačkom 10.1 (*Prijem Radova i sekcija*).

8.3 Dinamika radova

Izvođač se obavezuje da Nadzornom organu podnese detaljni vremenski raspored radova u roku od 28 dana od prijema obavještenja iz tačke 8.1 (Početak radova). Izvođač se takođe obavezuje da podnese izmijenjen program radova ako prethodni program radova nije bio u skladu sa stvarnim napredovanjem radova ili sa obavezama Izvođača. Svaki program radova obuhvata:

- a) redoslijed po kojem Izvođač namjerava da izvodi Radove, uključujući očekivani vremenski period za svaku fazu projektovanja (ako ga ima), dokumentaciju Izvođača, nabavke, izradu Postrojenja, isporuke na Gradilište, izgradnje, montaže i ispitivanja,
- b) svaku od ovih faza radova za imenovane podizvođače (kako su definisani u tački 5 (Imenovani podizvođači),
- c) Redoslijed i vremenski raspored pregleda i ispitivanja predviđenih Ugovorom, i
- d) prateći izvještaj koji sadrži:
 - i) opšti opis metoda koje Izvođač namjerava da primjeni i glavnih faza u izvođenju radova, i
 - ii) podatke o realnim procjenama Izvođača o broju ljudi u svakoj kategoriji Osoblja Izvođača i vrstama Opreme Izvođača koja je potrebna na Gradilištu u svakoj od glavnih faza.

Ukoliko Nadzorni organ, u roku od 21 dana od prijema programa radova, ne obavijesti Izvođača o mjeri u kojoj program nije u saglasnosti sa Ugovorom, Izvođač je dužan da postupa u skladu sa tim programom radova, pod uslovom da izvršava svoje ostale obaveze iz Ugovora. Osoblje Investitora može da se osloni na ovaj program radova u planiranju svojih aktivnosti.

Izvođač se obavezuje da odmah obavijesti Nadzorni organ o specifičnim mogućim događajima ili okolnostima koje mogu da nepovoljno utiču na radove, povećanje Ugovorne cijene ili kašnjenje u izvršenju radova. Nadzorni organ ima pravo da od Izvođača zahtijeva procjenu očekivanih efekata takvih budućih događaja ili okolnosti, i/ili predlog prema tački 13.3 (Postupak vršenja izmjene).

Ako Nadzorni organ, u bilo kom trenutku, obavijesti Izvođača da program nije u skladu sa Ugovorom (u navedenoj mjeri) ili da nije saglasan sa stvarnim napredovanjem i navedenim namjerama Izvođača, Izvođač je dužan da podnese Nadzornom organu revidiran program u skladu sa ovom tačkom.

8.4 Produženje roka za završetak

Izvođač ima pravo na produženje roka za završetak radova, u skladu sa tačkom 20.1 (*Potraživanja Izvođača*), u slučaju da je došlo ili će doći do kašnjenja u sledećim slučajevima:

- a) izmjena (ako nije bilo dogovoreno usklađivanje sa rokom završetka u skladu sa tačkom 13.3 (*Postupak za vršenje izmjena*) ili neka druga bitna promjena u pogledu obima neke pozicije radova koja je obuhvaćena Ugovorom,
- b) uzrok kašnjenja koji daje pravo na produženje roka prema odredbama Ugovora,
- c) izuzetno nepovoljni klimatski uslovi,
- d) nepredviđene nedostatke u pogledu dostupnosti Osoblja ili Dobra, uslijed epidemije ili državnih mjera, i
- e) kašnjenja, ometanja ili sprečavanja koja su izazvana od strane Investitora, Osoblja Investitora ili drugih izvođača Investitora.

Ako Izvođač smatra da ima pravo na produženje roka za završetak radova, Izvođač može o tome da obavijesti Nadzorni organ, u skladu sa tačkom 20.1 (*Potraživanja Izvođača*). Prilikom određivanja produžetka roka, u skladu sa tačkom 20.1, Nadzorni organ razmatra ranije odluke i može da produži, ali ne i da skрати, ukupno produženje roka.

8.5 Kašnjenja prouzrokovana mjerama nadležnih organa

Ako se radi o sledećim slučajevima:

- (a) Izvođač se u svemu pridržavao postupaka propisanih od strane nadležnih državnih organa,
- (b) ti organi odlažu ili ometaju radove Izvođača, ili
- (c) usporavanje ili ometanje nije bilo moguće predvidjeti

tada se takvo odlaganje ili ometanje smatra uzrokom kašnjenja, u skladu sa stavom (b) tačke 8.4 (*Produženje roka za završetak*).

8.6 Brzina napredovanja radova

Ako bilo kada:

- (a) stvarno napredovanje bude isuviše sporo za ispunjavanje roka za završetak, i/ili
- (b) napredovanje kasni (ili će kasniti) u odnosu na važeći program iz tačke 8.3 (*Dinamika radova*),

a to ne proizilazi iz razloga koji su navedeni u tački 8.4 (*Produženje roka za završetak*), Nadzorni organ ima pravo da Izvođaču naloži da podnese, u skladu sa sa tačkom 8.3 (*Dinamika radova*), izmijenjeni program radova sa pratećim izvještajem sa opisom izmijenjenih metoda koje Izvođač predlaže za usvajanje radi ubrzanja napredovanja i završavanja radova u predviđenom roku.

Ako Nadzorni organ ne naloži drugačije, Izvođač usvaja te izmijenjene metode, koje mogu iziskivati produženje radnog vremena i/ili povećanje broja radnika Izvođača i/ili Dobaru, i to na rizik i o trošku Izvođača.

Ako takve izmijenjene metode izlažu Investitora dodatnim troškovima, Izvođač se obavezuje da u skladu sa tačkom 2.5 (*Potraživanje Investitora*) Investitoru nadoknadi te troškove, pored obeštećenja za (eventualno) kašnjenje u skladu sa tačkom 8.7.

Dodatni troškove izmijenjenih metoda uključujući i mjere koje se odnose na ubrzanje radova, , koje je naložio Nadzorni organ kako bi se umanjila odlaganja nastala kao posljedica uzroka koji su navedeni u tački 8.4 Produženje roka za završetak plaća Investitor, što, međutim, neće prouzrokovati dodatnu naknadu za plaćanje Izvođaču.

8.7 Naknada štete prouzrokovane kašnjenjem

Ako Izvođač ne izvrši svoju obavezu iz tačke 8.2 (*Rok za Završetak Radova*), Izvođač se obavezuje da po prijemu obavještenja, u skladu sa tačkom 2.5 (*Potraživanja Investitora*), Investitoru plati naknadu štete prouzrokovane neizvršenjem ugovornih obaveza. Iznos naknade za štetu uslijed kašnjenja predviđen je Ugovorom i plaća se za svaki dan od isteka relevantnog Roka za završetak radova do datuma navedenog u Potvrdi o primopredaji radova. Međutim, ukupan iznos koji je plativ po ovoj odredbi ne može da bude veći od maksimalnog iznosa odštete uslijed kašnjenja koji je predviđen Ugovorom.

Ova odšteta je jedina odšteta koju Izvođač duguje po osnovu takvog neizvršenja, osim u slučaju raskida Ugovora shodno tački 15.2 (*Raskid Ugovora od strane Investitora*). prije završetka Radova.

Ova odšteta ne oslobađa Izvođača od obaveze da završi Radove, niti bilo kojih drugih dužnosti, obaveza i odgovornosti koje ima po ovom Ugovoru.

8.8 Obustava radova

Nadzorni organ ima pravo da u svako doba Izvođaču izda nalog za obustavu Radova u cjelini ili djelimično. Izvođač se obavezuje da tokom takve obustave štiti, uskladišti i obezbijedi Radove ili njihov dio od propadanja, gubitka ili oštećenja. Nadzorni organ takođe može navesti uzrok za obustavu. Ukoliko je taj uzrok saopšten i Izvođač snosi odgovornost za njega, tačke 8.9, 8.10 i 8.11 se ne primjenjuju.

8.9. Posljedice obustave

Ukoliko Izvođač kasni i/ili bude izložen troškovima zbog postupanja u skladu sa nalogima Nadzornog organa iz tačke 8.8 (*Obustava radova*) i/ili zbog nastavka radova, Izvođač je dužan da o tome obavijesti Nadzorni organ i koristiće prava, iz tačke 20.1 (*Potraživanja Izvođača*), na:

- (a) produženje roka zbog takvog kašnjenja, ako završetak kasni ili će kasniti shodno tački 8.4 (*Produženje roka za završetak radova*), i
- (b) naknadu svih takvih troškova, što će biti uključeno u Ugovornu cijenu.

Nakon prijema takvog obavještenja, Nadzorni organ postupuje u skladu sa tačkom 3.5 (*Odluke*) radi davanja saglasnosti ili određivanja po tim pitanjima.

Izvođač nema pravo na produženje roka ili na naknadu troškova u vezi otklanjanja posljedica grešaka u projektu Izvođača, loše izrade ili materijala, ili propusta Izvođača da obezbijedi, uskladišti ili zaštititi u skladu sa tačkom 8.8 (*Obustava radova*).

8.10 Plaćanje za postrojenje i materijale u slučaju obustave

Izvođač ima pravo na naknadu vrijednosti (na dan obustave) postrojenja i/ili materijala koji nisu isporučeni na gradilište, ukoliko je:

- (a) rad na postrojenju ili isporuka postrojenja i/ili materijala obustavljena u roku dužem od 28 dana, i
- (b) Izvođač označio postrojenje i/ili materijale kao vlasništvo Investitora u skladu sa nalogima Nadzornog organa.

8.11 Produžena obustava

Ukoliko obustava iz tačke 8.8 (*Obustava radova*) traje duže od 84 dana, Izvođač ima pravo da od Nadzornog organa zahtijeva dozvolu za nastavak Radova. Ukoliko Nadzorni organ ne izda dozvolu u roku od 28 dana od podnošenja zahtjeva, Izvođač ima pravo da, uz prethodno obavještenje upućeno Nadzornom organu, obustavu smatra propustom na dijelu Radova na koje se to odnosi, shodno tački 13 (*Izmjene i korekcije*). Ukoliko obustava utiče na Radove u cjelini, Izvođač ima pravo da otkaže Ugovor, shodno tački 16.2 (*Raskid Ugovora od strane Izvođača*).

8.12 Nastavak radova

Po izdavanju dozvole ili naloga za nastavak radova, Izvođač i Nadzorni organ vrše zajednički pregled Radova, Postrojenja i Materijala na koje je uticala obustava. Izvođač se obavezuje da sanira eventualne kvarove, manjkavost ili gubitak u vezi Radova ili Postrojenja ili Materijala, koji su nastali tokom obustave, nakon što dobije od Nadzornog organa nalog, shodno tački 13 (*Izmjene i korekcije*).

9. ISPITIVANJE PO ZAVRŠETKU RADOVA

9.1 Obaveze Izvođača

Izvođač se obavezuje da izvrši ispitivanje u skladu sa ovom tačkom i tačkom 7.4 (*Ispitivanje*) nakon obezbjeđivanja dokumentacije, u skladu sa tačkom 4.1, stav (d) (Opšte obaveze Izvođača).

Izvođač se obavezuje da Nadzorni organ obavijesti u roku od 21 dan o datumu poslije kojeg će Izvođač biti spreman da izvrši svako pojedinačno ispitivanje. Ukoliko nije drugačije dogovoreno, ispitivanje po završetku radova vršiće se u roku od 14 dana od tog datuma ili na dan, ili u dane koje Nadzorni organ bude odredio. Prilikom razmatranja rezultata ispitivanja, Nadzorni organ uzima u obzir posljedice korišćenja Radova od strane Investitora na performanse ili druge karakteristike Radova.

Nakon što Radovi ili Sekcije prođu ispitivanje, Izvođač je dužan da Nadzornom organu odmah podnese izvještaj o rezultatima ovih ispitivanja.

9.2 Odložena ispitivanja

Ukoliko Nadzorni organ nepropisno odloži ispitivanje po završetku radova, primjenjuje se član 7.4 (*Ispitivanje*) (stav pet) i/ili tačka 10.3 (*Ometanje ispitivanja po završetku radova*).

Ukoliko Izvođač nepropisno odloži Ispitivanje po završetku radova, Nadzorni organ može da mu uputi obavještenje sa zahtjevom da izvrši ispitivanje u roku od 21 dana od prijema obavještenja. Izvođač vrši ispitivanje na dan koji sam odredi u okviru tog perioda, i o kome obavještava Nadzorni organ.

Ukoliko Izvođač ne izvrši ispitivanje u roku od 21 dana, Osoblje Investitora ima pravo da izvrši ispitivanje na rizik i o trošku Izvođača. Smatra se da je ispitivanje po završetku obavljeno u prisustvu Investitora i rezultati ispitivanja se prihvataju kao tačni.

9.3 Ponovljeno ispitivanje

Ukoliko ispitivanja Radova ili Sekcija po završetku ne daju zadovoljavajuće rezultate, primjenjuje se tačka 7.5 (*Odbijanje*), a Nadzorni organ i Izvođač mogu zahtijevati da ispitivanja koja nisu dala zadovoljavajuće rezultate i sva Ispitivanja po završetku svih povezanih radova budu ponovljena pod istim uslovima.

9.4 Nezadovoljavajući rezultati ispitivanja na završetku radova

Ukoliko rezultati ponovljenog ispitivanja po završetku Radova ili Sekcija izvršenog u skladu sa tačkom 9.3 (Ponovljeno Ispitivanje) budu nezadovoljavajući, Nadzorni organ ima pravo da:

- (a) naloži dalje ponavljanje ispitivanja po završetku radova u skladu sa tačkom 9.3;
- (b) ukoliko uslijed nezadovoljavajućih rezultata Investitor u značajnoj mjeri ne može da ostvari korist od Radova ili sekcije, Nadzorni organ može da odbije Radove ili Sekciju (zavisno od slučaja), i u tom slučaju Investitor ima pravo na popravne mjere iz tačke 11.4 (Propust da se otklone nedostaci); ili
- (c) izda potvrdu o primopredaji, ukoliko Investitor to zahtijeva.

U slučaju iz stava (c), Izvođač nastavlja da postupa u skladu sa svim ostalim ugovornim obavezama, a ugovorna cijena se umanjuje za iznos koji odgovara umanjenom iznosu i za Investitora koja je nastala kao posljedica ovog propusta.

Osim kada je odgovarajuće umanjene u slučaju ovakvog propusta utvrđeno (ili kada je metod obračuna definisan u Ugovoru), Investitor može zahtijevati da se (i) ugovorne strane dogovore o umanjenu (za puno zadovoljenje samo po ovom propustu) i da se isto isplati prije izdavanja potvrde o primopredaji, ili (i) da se o umanjenu odluči i plati po tački 2.5 (Potraživanja Investitora) i tački 3.5 (Odluke).

10 PREUZIMANJE RADOVA OD STRANE INVESTITORA

10.1 Preuzimanje radova i sekcija

Osim slučaju navedenom u tački 9.4 (Nezadovoljavajući rezultat ispitivanja po završetku radova), Investitor preuzima Radove:

- i) po završetku Radova u skladu sa Ugovorom, uključujući pitanja opisana u tački 8.2 (Rok za završetak radova), izuzev onog što je dozvoljeno u stavu (a) u daljem tekstu, i
- ii) nakon izdavanja Potvrde o preuzimanju Radova, ili kada se smatra da je Potvrda izdata u skladu sa ovom tačkom.

Izvođač ima pravo da Nadzornom organu podnese zahtjev za izdavanje Potvrde o preuzimanju radova najmanje 14 dana prije nego što će Radovi, po mišljenju Izvođača, biti završeni i spremni za preuzimanje. Ukoliko su radovi podijeljeni u Sekcije, Izvođač ima pravo da na sličan način podnese zahtjev za izdavanje Potvrde o preuzimanju svake pojedinačne Sekcije.

Nadzorni organ se obavezuje da u roku od 28 dana od prijema zahtjeva Izvođača:

- a) izda Izvođaču Potvrdu o preuzimanju, sa naznakom datuma završetka Radova ili sekcije u skladu sa Ugovorom, izuzev za manje nedovršene radove i nedostatke koji ne utiču bitno na korišćenje Radova ili Sekcije u predviđenu svrhu (sve dok se takvi radovi ne obave ili nedostaci otklone); ili
- b) odbije zahtjev navodeći razloge i precizirajući radove koje bi Izvođač trebalo da izvrši kako bi omogućio izdavanje Potvrde o preuzimanju radova. Izvođač je dužan da prije podnošenja novog zahtjeva, shodno ovoj tački, završi sve takve radove.

Ukoliko Nadzorni organ ne izda Potvrdu o preuzimanju Radova ili odbije zahtjev Izvođača u roku od 28 dana, i ako su Radovi ili sekcija (zavisno od slučaja) u značajnoj mjeri u skladu sa Ugovorom, smatraće se da je Potvrda o preuzimanju izdata posljednjeg dana tog roka.

10.2 Preuzimanje djelova Radova

Nadzorni organ može na zahtjev Investitora da izda Potvrdu o preuzimanju bilo kog dijela Trajnih radova. Investitor ne može da koristi nijedan dio Radova (osim kao privremenu mjeru koja je ili utvrđena ugovorom ili dogovorena između Ugovornih strana) sve dok Nadzorni organ ne izda potvrdu o Preuzimanju tog dijela radova.

Međutim, ukoliko Investitor ipak koristi neki dio Radova prije izdavanja Potvrde o preuzimanju:

- (a) smatra se da je dio koji se koristi preuzet danom početka njegovog korišćenja,

(b) Izvođač od tog dana prestaje da bude odgovoran za vođenje računa o tom dijelu, a ta odgovornost prelazi na Investitora, i

(c) ukoliko Izvođač to zahtijeva, Nadzorni organ izdaje Potvrdu o preuzimanju tog dijela.

Nakon što Nadzorni organ izda Potvrdu o preuzimanju dijela Radova, Izvođaču će se omogućiti da, u što kraćem roku, preduzme mjere neophodne za izvršenje preostalih Ispitivanja po završetku radova. Izvođač je dužan da izvrši takva ispitivanja, što je prije moguće, a prije isteka odgovarajućeg roka za prijavljivanje nedostataka. Ukoliko Izvođač bude izložen troškovima zato što je Investitor preuzeo i/ili koristi dio Radova, ako takvo korišćenje nije predviđeno Ugovorom ili dogovoreno sa Izvođačem, Izvođač:

- I. o tome obavještava Nadzorni organ, i
- II. shodno tački 20.1 (Potraživanja Izvođača), ima pravo na naknadu takvih troškova uvećanih za odgovarajuću dobit, što će biti uključeno u Ugovornu cijenu.

Po prijemu ovog obavještenja, Nadzorni organ postupa u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) kako bi se saglasio ili utvrdio iznos tih troškova i dobiti.

Ukoliko je za neki dio Radova (a koji ne predstavljaju Sekciju) izdata Potvrda o preuzimanju, odšteta u slučaju kašnjenja u završetku preostalih radova se umanjuje.

Slično tome, odšteta u slučaju kašnjenja za preostali dio Sekcije (ako postoji) u kojoj se relevantni dio nalazi, takođe se umanjuje. Za svako kašnjenje poslije datuma navedenog u Potvrdi o preuzimanju obračunava se srazmjerno umanjenje odštete, zavisno od procentualnog učešća vrijednosti onog dijela za koji je Potvrda izdata u ukupnoj vrijednosti Radova ili Sekcije (zavisno od slučaja). Nadzorni organ postupa shodno tački 3.5 (Odluke) kako bi se saglasio ili utvrdio ovu razmjenu. Odredbe ovog stava primjenjuju se samo na dnevni obim odšteta u slučaju kašnjenja po tački 8.7 (Odšteta u slučaju kašnjenja) i ne utiče na maksimalni iznos ove odštete.

10.3 Ometanje ispitivanja po završetku radova

Ukoliko je Izvođač spriječen da obavi ispitivanje po završetku radova, u roku dužem od 14 dana, iz razloga za koje je odgovoran Investitor, smatraće se da je Investitor preuzeo radove ili sekcije (zavisno od slučaja) onog dana kada bi ispitivanje inače bilo izvršeno.

Zatim Nadzorni organ izdaje Potvrdu o preuzimanju, a Izvođač je dužan da izvrši ispitivanje po završetku radova čim to praktično bude moguće, a prije isteka Roka za prijavljivanje nedostataka. Nadzorni organ zahtijeva da se ispitivanja po završetku radova dostavljanjem naloga u roku od 14 dana, a u skladu sa relevantnim odredbama Ugovora.

Ukoliko uslijed kašnjenja u vršenju ispitivanja po završetku radova Izvođač kasni i/ili bude izložen troškovima, on je dužan da o tome obavijesti Nadzorni organ i, shodno tački 10.1 (Potraživanja Izvođača), ima pravo na:

- a) produženje roka za svako kašnjenje, ukoliko je došlo ili će doći do odlaganja završetka radova po tački 8.4 (Produženje roka za završetak Radova), i
- b) nadoknadu svih prouzrokovanih troškova i izgubljene dobiti, što će biti uključeno u Ugovornu cijenu.

Po prijemu ovog obavještenja, Nadzorni organ postupi u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) kako bi se saglasio ili odredio po ovom pitanju.

10.4 Površine koje zahtijevaju vraćanje u prvobitno stanje

Ukoliko u Potvrdi o preuzimanju nije drugačije navedeno, ne smatra se da Potvrda za Sekciju ili dio Radova istovremeno potvrđuje i završetak neke druge površine koja zahtijeva vraćanje u prvobitno stanje.

11 ODGOVORNOST ZA NEDOSTATKE

11.1 Završetak nezavršenih radova i otklanjanje nedostataka

Da bi se Radovi i Dokumentacija Izvođača, kao i svaka sekcija, doveli u stanje predviđeno Ugovorom (uzevši u obzir normalno habanje) do isteka roka za prijavljivanje nedostataka ili što je moguće prije toga, Izvođač se obavezuje da:

(a) završi sve radove, koji nisu bili završeni na dan izdavanja Potvrde o preuzimanju, u razumnom roku navedenom u nalogu Nadzornog organa, i

(b) izvede sve radove koji su potrebni za otklanjanje nedostataka ili oštećenja prijavljenih od strane Investitora (ili u njegovo ime) prije ili na dan isteka roka za prijavljivanje nedostataka Radova ili Sekcije (zavisno od slučaja).

Ako se pojavi nedostatak ili nastane oštećenje, Investitor (ili neko drugi u njegovo ime) o tome obavještava Izvođača.

11.2 Troškovi otklanjanja nedostataka

Svi radovi iz stava (b) tačke 11.1 (*Završetak preostalih radova i otklanjanje nedostataka*) izvodi se na rizik i o trošku Izvođača, ukoliko se, i u mjeri u kojoj se, radovi mogu pripisati:

(a) projektnoj dokumentaciji za koju je odgovoran Izvođač,

(b) postrojenjima, materijalima i kvalitetu izrade koji nisu u skladu sa Ugovorom, ili

(c) propustu Izvođača da ispuni bilo koju obavezu.

Ukoliko se, i u mjeri u kojoj se, takvi radovi mogu pripisati drugim uzrocima, Investitor je dužan da o tome bez odlaganja obavijesti Izvođača, pri čemu se primjenjuje tačka 13.3 (Postupak za vršenje izmjena).

11.3 Produženje roka za prijavljivanje nedostataka

Investitor ima pravo, u skladu sa tačkom 2.5 (*Potraživanja Investitora*), na produženje roka za prijavljivanje nedostataka za Radove ili sekciju, ukoliko se, i u mjeri u kojoj se, Radovi, sekcija ili neki bitan dio Postrojenja (u zavisnosti od slučaja, i nakon preuzimanja) ne mogu koristiti u

predviđene svrhe, a uslijed nedostataka i oštećenja koji se mogu pripisati Izvođaču. Međutim, Rok za prijavljivanje nedostataka ne može se produžiti za više od dvije godine.

Ukoliko je došlo do obustave izgradnje Postrojenja i/ili Materijala shodno tački 8.8 (Obustava radova) ili tački 16.1 (Pravo Investitora da obustavi radove), obaveze Izvođača po ovom članu ne odnose se na nedostatke i oštećenja koji nastanu više od dvije godine po isteku prvobitnog roka za prijavljivanje nedostataka utvrđenog za Postrojenja i/ili Materijale.

11.4 Neotklanjanje nedostataka

Ako Izvođač ne otkloni bilo koji nedostatak ili oštećenje u razumnom roku, Investitor (ili drugo lice u njegovo ime) ima pravo da odredi krajnji rok za otklanjanje tog nedostatka ili oštećenja. Izvođač se unaprijed obavještava o tom datumu. Ukoliko Izvođač ne otkloni nedostatak ili oštećenje do datuma navedenog u obavještenju, i ukoliko je bilo predviđeno da troškove ovih radova snosi Izvođač po tački 11.2 (Troškovi otklanjanja nedostataka), Investitor može (po sopstvenom izboru) da:

- (a) nastavi izvođenje radova samostalno ili uz angažovanje trećeg lica, na prikladan način i o trošku Izvođača, pri čemu Izvođač nije odgovoran za ove radove, s tim što je shodno tački 2.5 (Potraživanja Investitora) dužan da Investitoru nadoknadi troškove koji se odnose na otklanjanje nedostataka ili oštećenja;
- (b) zahtijeva od Nadzornog organa da se saglasi ili utvrdi razumno umanjenje Ugovorne cijene, u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke), ili
- (c) ukoliko zbog nedostataka ili oštećenja Investitor ne može da u bitnoj mjeri ostvari korist od Radova ili bitnog dijela Radova, da raskine ugovor u cjelini ili u dijelu koji se odnosi na pomenuti bitan dio koji se ne može privesti svojoj namjeni. Bez ograničenja drugih prava po Ugovoru ili po drugom osnovu, Investitor ima pravo na povraćaj svih iznosa plaćenih za Radove ili njihov dio (zavisno od slučaja), uvećanih za troškove finansiranja i demontaže istih, čišćenje Gradilišta i vraćanje Postrojenja i Materijala Izvođaču.

11.5 Uklanjanje Radova sa nedostacima

Ukoliko se nedostaci ili oštećenja ne mogu blagovremeno ukloniti ili popraviti na Gradilištu i ukoliko se Investitor sa tim saglasi, Izvođač može da ukloni sa Gradilišta one djelove Postrojenja koji se uslijed nedostatka ili kvara moraju popraviti. Davanje ovakve saglasnosti može iziskivati od Izvođača da uveća Iznos garancije za dobro izvršenje posla, u iznosu koji odgovara punoj vrijednosti zamijenjenih djelova ili da dostavi drugo odgovarajuće obezbjeđenje.

11.6 Dodatna ispitivanja

Ako rad na otklanjanju bilo kakvog nedostatka ili oštećenja može da utiče na izvođenje Radova, Nadzorni organ ima pravo da zahtijeva da se ponove bilo koja ispitivanja koja su Ugovorom predviđena. Zahtjev se podnosi u roku od 28 dana od uklanjanja nedostataka ili oštećenja.

Ova ispitivanja se vrše pod istim uslovima kao i prethodna ispitivanja, s tim što to ide na račun one Ugovorne strane koja je prema tački 11.2 (*Troškovi otklanjanja nedostataka*) odgovorna za troškove koji se odnose na uklanjanje nedostataka.

11.7 Pravo pristupa

Sve do izdavanja Potvrde o dobrom izvršenju posla, Izvođač ima pravo pristupa Radovima u mjeri u kojoj je to opravdano potrebno za izvršenje ove tačke, osim kada je to u suprotnosti sa opravdanim bezbjednosnim ograničenjima Investitora.

11.8. Obaveza Izvođača da istražuje

Ukoliko to zatraži Nadzorni organ, Izvođač se obavezuje da istraži uzroke nastanka bilo kog nedostatka po uputstvima Nadzornog organa. Ukoliko troškovi otklanjanja nedostataka idu na teret Izvođača, u skladu sa tačkom 11.2 (*Troškovi otklanjanja nedostataka*), troškovi istraživanja sa primjerenom dobiti potvrđuje ili utvrđuje Nadzorni organ, u skladu sa tačkom 3.5 (*Odluke*), i oni se uključuju u Ugovornu cijenu.

11.9 Potvrda o dobrom izvršenju posla

Neće se smatrati da je Izvođač ispunio svoje obaveze sve dok mu Nadzorni organ ne izda Potvrdu o dobrom izvršenju u kojoj se navodi datum kada je Izvođač ispunio svoje ugovorne obaveze. Nadzorni organ izdaje Potvrdu o dobrom izvršenju u roku od 28 dana od datuma isteka roka za prijavljivanje nedostataka ili u najkraćem mogućem roku nakon što Izvođač dostavi svu dokumentaciju Izvođača i završi sva ispitivanja Radova, uključujući otklanjanje eventualnih nedostataka. Jedan primjerak Potvrde o dobrom izvršenju dostavlja se Investitoru. Potvrda o dobrom izvršenju je jedini dokument koji dokazuje da su radovi prihvaćeni.

11.10 Neizvršene obaveze

Po izdavanju Potvrde o dobrom izvršenju posla, svaka strana ostaje odgovorna za izvršavanje svake obaveze, koja u tom trenutku nije izvršena. Za potrebe utvrđivanja prirode i obima neizvršenih obaveza Ugovor se još uvijek smatra pravosnažnim.

11.11 Raščišćavanje gradilišta

Izvođač se obavezuje da, po prijemu Potvrde o dobrom izvršenju posla, sa gradilišta ukloni svu preostalu opremu Izvođača, višak materijala, ruševine, otpad i privremene radove.

Ukoliko se pomenute stvari ne uklone u roku od 28 dana od prijema Potvrde o dobrom izvršenju posla od strane Izvođača, Investitor ima pravo da proda ili na drugi način odstrani sve preostale stvari. Investitor ima pravo na naknadu troškova kojima je bio izložen u vezi prodaje ili odstranjivanja tih stvari i vraćanje gradilišta u pređašnje stanje.

Eventualni preostali iznos prihoda od prodaje isplaćuje se Izvođaču. Ako je takav iznos manji od troškova Investitora, Izvođač se obavezuje da razliku isplati Investitoru.

12 MJERENJE I PROCJENA

12.1. Radovi podložni mjerenju

Radovi se mjere i procjenjuju za plaćanje u skladu sa ovom tačkom. Izvođač u svakom zahtjevu, shodno članu 14.3 Zahtjev za izdavanje privremenih situacija, 14.10 Obračun po završetku, i 14.11 Zahtjev za okončanu situaciju, prikazuje količine o ostale podatke koji detaljno prikazuju iznose za koje Izvođač smatra da su u okviru ugovora.

Kada Nadzorni organ zahtijeva da se obavi mjerenje bilo kog dijela Radova, on o tome blagovremeno obavještava Predstavnik Izvođača koji je dužan da:

- (a) odmah dođe ili pošalje nekog drugog kvalifikovanog predstavnika radi pružanja pomoći Nadzornom organu u vršenju mjerenja, i
- (b) dostavi podatke koje Nadzorni organ bude zahtijevao.

Ukoliko Izvođač ne bude prisustvovao ili nepošalje predstavnika, mjerenje koje obavi Nadzorni organ (ili drugo lice u njegovo ime) prihvata se kao tačno.

Ukoliko Ugovorom nije drugačije predviđeno, Trajni radovi se mjere prema evidenciji koju priprema Nadzorni organ. Ukoliko to od njega bude zahtijevano, Izvođač je dužan da učestvuje u pregledu evidencije i da je usaglasa sa Nadzornim organom, kao i da istu potpiše po usaglašavanju. Ukoliko Izvođač ne prisustvuje, evidencija se prihvata kao tačna. Ako Izvođač pregleda evidenciju i izrazi neslaganje sa istom i/ili je ne potpiše kako je bilo dogovoreno, onda je Izvođač dužan da Nadzorni organ obavijesti o pojedinostima koje smatra netačnim. Po prijemu ovog obavještenja, Nadzorni organ pregleda evidenciju i odlučuje da li da je prihvati ili izmijeni, uz odobravanje plaćanja za onaj dio koji nije sporan. Ako Izvođač ne dostavi obavještenje Nadzornom organu u roku od 14 dana nakon što je od njega traženo da pregleda evidenciju, ista se prihvata kao tačna.

12.2. Metod mjerenja

Osim ako je drugačije predviđeno Ugovorom i bez obzira na lokalnu praksu:

- (a) mjeri se neto stvarna količina svake pozicije Trajnih radova,
- (b) metod mjerenja mora da bude u skladu sa Predmjerom ili drugim odgovarajućim tabelama.

12.3. Vrednovanje

Ukoliko nije drugačije predviđeno Ugovorom, Nadzorni organ postupa u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) kako bi se saglasio sa Ugovornom cijenom ili utvrdio Ugovornu cijenu tako što će

procijeniti svaku pojedinačnu poziciju radova mjerenjem na način koji je dogovoren ili utvrđen u skladu sa tačkama 12.1 i 12.2 i na osnovu odgovarajućih cijena za svaku poziciju.

Za svaku poziciju radova, odgovarajući iznos ili cijena pozicije biće iznos ili cijena koja je za tu poziciju navedena u Ugovoru, ili ako takva pozicija ne postoji, iznos ili cijena navedena za sličan posao.

Pozicija koja je navedena u predmjeru za koju nije predviđena cijena ili iznos smatraće se da je uključena u druge iznose i cijene u predmjeru i ona se neće odvojeno platiti.

Međutim, nov iznos ili cijena smatraće se odgovarajućom za neku poziciju radova ukoliko:

a)

- i) izmjerena količina pozicijese mijenja za više od 25% u odnosu na količinu te pozicije koja je navedena u Predmjeru ili drugim tabelama,
- ii) promjena količine pomnožena sa iznosom utvrđenim za tu poziciju prelazi 0,25% od Prihvaćenog iznosa ugovora
- iii) ova promjena količine direktno mijenja Troškove po jedinici količine date pozicije za više od 1%, i
- iv) ova pozicija nije navedena u Ugovoru kao "pozicija sa fiksnim iznosom",
 - i) nalog za izvođenje radova je izdat shodno tački 13 (Izmjene i korekcije)
 - ii) u Ugovoru nije utvrđen iznos ili cijena za tu poziciju; i
 - iii) nijedna stopa ili cijena nije odgovarajuća jer data pozicija radova nije slične prirode, niti se izvodi po sličnim uslovima kao neka druga pozicija iz Ugovora.

Svaka novi iznos ili cijena se izvodi iz relevantnih iznosa ili cijena utvrđenih u ugovoru, uz opravdane korekcije kojima se uzimaju u obzir činjenice opisane u stavovima (a) i/ili (b), zavisno od slučaja. Ukoliko nijedna stopa ili cijena ne predstavlja relevantan osnov za utvrđivanje nove stope ili cijene, one se izračunavaju na osnovu opravdanih Troškova za izvođenje radova, zajedno sa dobiti, uzimajući pri tom u obzir i druge relevantne činjenice.

Dok se odgovarajuća stopa ili cijena ne dogovori ili utvrdi, Nadzorni organ određuje provizornu stopu ili cijenu za potrebe privremenih situacija.

12.4. Nepovoljni rezultati ispitivanja poslije završetka

Kad god izostavljanje bilo kojih radova sačinjava dio izmjene (ili cijelu) čija vrijednost nije dogovorena:

- a) ako će Izvođač imati (ili već ima) troškove, koji bi se, da nije došlo do izostavljanja, bili smatrani pokrivenim sumom koja sačinjava dio Prihvaćenog ugovornog iznosa,
- b) ako izostavljanje radova utiče na to da ova suma ne sačinjava dio Ugovorne cijene, i
- c) ako se ovaj trošak ne smatra uključenim u procjenu eventualnih zamijenjenih radova

Izvođač o tome obavještava Nadzorni organ, navodeći pojedinosti koje to potvrđuju. Nakon dobijanja obavještenja, Nadzorni organ postupa u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) kako bi se saglasio ili utvrdio iznos troškova koji će biti uključen u Ugovornu cijenu.

13 IZMJENE I KOREKCIJE

13.1. Pravo na izmjene

Nadzorni organ ima pravo da inicira izmjene bilo kada prije izdavanja Potvrde o preuzimanju, bilo davanjem uputstva ili zahtjeva Izvođaču da podnese predlog.

Izvođač je dužan da svaku izmjenu izvrši pri čemu je svaka za njega obavezujuća, ukoliko Izvođač odmah ne obavijesti Nadzorni organ (sa dokazom) da (i) ne može odmah da pribavi Dobra koja su potrebna za izmjenu ili (ii) takva promjena dovede do značajne promjene u redoslijedu ili napretku radova.

Po prijemu tog obavještenja, Nadzorni organ poništava, potvrđuje ili mijenja svoj nalog. Svaka izmjena može da obuhvati:

- a) promjenu količine bilo koje pozicije radova obuhvaćene Ugovorom (međutim, ovakve promjene ne moraju da predstavljaju izmjenu),
- b) promjenu kvaliteta i drugih svojstava neke od pozicija radova
- c) promjenu nivoa, položaja i/ili dimenzija nekog dijela Radova
- d) izostavljanja pozicija radova, osim kada te izostavljene radove obavljaju druga lica
- e) sve dodatne radove, Postrojenja, Materijale ili usluge potrebne za Trajne radove, uključujući odgovarajuća Ispitivanja po završetku radova, bušotine i druga ispitivanja i istražne radove, ili
- f) promjene u redoslijedu ili vremenskom rasporedu izvođenja Radova.

Izvođač ne može da vrši bilo kakvu promjenu i/ili korekciju na Trajnim radovima bez naloga ili odobrenja Nadzornog organa.

13.2. Tehnika vrednovanja

Izvođač ima pravo da u svako doba Nadzornom organu podnese predlog u pisanoj formi koji će, ako bude usvojen (po mišljenju Izvođača):

- (i) ubrzati završetak radova,
- (ii) smanjiti troškove Investitora koji se odnose na izvođenje, održavanje i korišćenje Radova,
- (iii) poboljšati efikasnost ili vrijednost završenih Radova u korist Investitora ili
- (iv) na neki drugi način biti od koristi Investitoru.

Ovakav predlog Izvođač priprema o svom trošku i njime obuhvata stavke navedene u tački 13.3 (Postupak Izmjena). Ukoliko neki predlog koji je usvojen od strane Nadzornog organa podrazumijeva promjene projektne dokumentacije dijela Stalnih radova, tada, ukoliko se ugovorne strane nisu drugačije dogovorile:

- a) Izvođač izrađuje projekat za taj dio
- b) primjenjuju se stavovi (a) do (d) tačke 4.1 (*Opšte obaveze Izvođača*); i
- c) ako ova promjena dovodi do smanjenja vrijednosti Ugovora za ovaj dio, Nadzorni organ postupa u skladu sa tačkom 3.5 (*Odluke*) radi ugovaranja ili utvrđivanja naknade koja će biti uključena u cijenu Ugovora.

Ova naknada predstavlja polovinu (50%) razlike između sledećih iznosa: (i) umanjene ugovorne cijene koja proističe iz promjene, bez korekcija iz tačke 13.7 (*Korekcije za promjene propisa*) i tačke 13.8 (*Korekcije za promjene u cijeni*), i (ii) umanjene (eventualno) vrijednosti koju izmijenjeni radovi imaju za Investitora, uzimajući u obzir smanjenja kvaliteta, očekivanog vijeka trajanja i operativne efikasnosti. Međutim, ako je iznos (i) manji od iznosa (ii), neće biti naknade.

13.3 Postupak izmjene

Ukoliko Nadzorni organ prije izdavanja naloga za izmjenu, zatraži od Izvođača njegov predlog, Izvođač je dužan da u najkraćem roku da odgovor u pisanoj formi, navođenjem razloga zbog kojih ne može da udovolji zahtjevu (ukoliko je to slučaj) ili podnošenjem:

- (a) opisa predloženih radova koje treba izvesti i program njihovog izvođenja,
- (b) predlog Izvođača sa svim potrebnim korekcijama u odnosu na program iz tačke 8.3 (*Dinamika radova*) i u odnosu na krajnji rok za izvršenje radova, i
- (c) predlog Izvođača o načinu procjene Izmjene.

Nadzorni organ je dužan da, po prijemu takvog predloga (po tački 13.2 (Tehnika vrednovanja) ili po nekoj drugoj tački), u, što je moguće kraćem roku, odgovori Izvođaču prihvatanjem, neprihvatanjem ili davanjem komentara. U očekivanju ovakvog odgovora, Izvođač ne može da odlaže izvođenje radova. Nadzorni organ izdaje Izvođaču nalog za vršenje izmjene sa uslovima za evidentiranje troškova i Izvođač je dužan da potvrdi prijem. Svaka izmjena se procjenjuje u skladu sa tačkom 12 (*Mjerenje i procjena*), ukoliko Nadzorni organ drugačije ne naloži ili odobri, u skladu sa ovom tačkom.

13.4 Plaćanje u predviđenim valutama

Ukoliko je Ugovorom predviđeno plaćanje Ugovorne cijene u više valuta, kad god se korekcija dogovori, odobri ili utvrdi, na gore opisani način, preciziraju se iznosi koji su plativi u svakoj predviđenoj valuti pojedinačno. U te svrhe se navode stvarni ili očekivani iznosi valuta u cijeni izmijenjenih radova i iznosi raznih valuta u kojima je predviđeno plaćanje ugovorne cijene.

13.5 Okvirne sume

Svaka privremena suma se koristi, u cjelini ili djelimično, isključivo u skladu sa nalogima Nadzornog organa i ugovorna cijena se koriguje shodno tome. Ukupan iznos koji se isplaćuje Izvođaču uključuje samo iznose za rad, isporuke i usluge na koje se okvirna suma odnosi, a po nalogu Nadzornog organa. Investitor ima pravo da za svaku privremenu sumu izda sledeće naloge:

- (a) da radove izvrši Izvođač (uključujući Postrojenje, Materijale ili usluge koje treba pribaviti), i da ih procjeni prema tački 13.3 (*Postupak Izmjene*), i/ili
- (b) da Izvođač nabavi od imenovanog Podizvođača (koji je definisan u tački 5 (*Imenovani podizvođači*)) ili na drugi način, Postrojenje, Materijale i usluge, i u te svrhe će u Ugovornu cijenu biti uračunati;
 - (i) stvarni iznosi koje je Izvođač platio (ili koje bi trebalo da plati), i
 - (ii) iznos za režijske troškove i dobit koji je obračunat kao procenat tih stvarnih iznosa primjenom (eventualnih) odgovarajućih procentualnih stopa navedenih u odgovarajućoj tabeli. Ukoliko takva stopa ne postoji, primijenice se procentualna stopanavedena u Prilogu ponude (Podaci o Ugovoru).

Izvođač se obavezuje da na zahtjev Nadzornog organa dostavi ponude, fakture, potvrde i obračune ili priznanice kao dokaznu dokumentaciju.

13.6 Dodatni radovi

U slučaju sitnijih ili sporednih radova, Nadzorni organ može da naloži vršenje Izmjene u vidu dodatnih radova. Takav rad će se zatim vrednovati prema Cjenovniku dodatnih radova koji je priložen uz Ugovor, a primjenjivaće se postupak opisan u daljem tekstu. Ukoliko Ugovor ne sadrži Cjenovnik dodatnih radova, ova odredba se neće primjenjivati.

Prije naručivanja dobara potrebnih za rad, Izvođač podnosi ponudu Nadzornom organu. Uz zahtjev za plaćanje, Izvođač podnosi fakture, vaučere i priznanice za sva dobra.

Osim za one pozicije za koje u Cjenovniku dodatnih radova nije navedeno da dospijevaju za naplatu, Izvođač svakog dana dostavlja Nadzornom organu tačne obračune u dva primjerka u kojima navodi sljedeće podatke o sredstvima korišćenim za izvođenje dodatnih radova prethodnog dana:

- (a) imena, zanimanja i utrošeno vrijeme osoblja Izvođača,
- (b) oznaku, vrstu i vrijeme korišćenja opreme Izvođača i privremenih radova Izvođača, i
- (c) količine i vrste korišćenih postrojenja i materijala.

Nadzorni organ potpisuje po jedan primjerak svakog obračuna, ako je tačan ili odobren, i vraća ga Izvođaču. Izvođač zatim podnosi Investitoru obračune sa cijenom korišćenih sredstava, prije nego što budu uključeni u sledeći obračun shodno tački 14.3 (*Zahtjev za privremene situacije*).

13.7 Korekcije zbog izmjena u zakonskim propisima

Ugovorna cijena se koriguje u slučaju povećanja ili smanjenja troškova nastalog uslijed promjene domaćih zakona (uključujući donošenje novih zakona i ukidanje i izmjene i dopune postojećih zakona) ili promjena u tumačenju tih zakona od strane sudskih ili zvaničnih državnih organa, izvršenih poslije Osnovnog datuma, a koja utiču na izvršenje ugovornih obaveza Izvođača.

Ukoliko zbog promjena zakona i tumačenja istih, a koje su izvršene poslije Osnovnog datuma, Izvođač bude kasnio (ili će kasniti) ili bude (ili će biti) izložen dodatnim troškovima, on ima pravo da o tome obavijesti Nadzorni organ i shodno tački 20.1 (Potraživanja Izvođača) ostvari pravo na:

- (a) produženje roka za svako takvo kašnjenje, ukoliko je došlo ili će doći do kašnjenja završetka radova, u skladu sa tačkom 8.4 (Produženje roka za završetak radova), i
- (b) na naplatu svih takvih troškova, što će biti uključeno u Ugovornu cijenu.

Po prijemu takvog obavještenja, Nadzorni organ postupuje u skladu sa tačkom 3.5 (*Odluke*) kako bi se saglasio ili odredio po ovom pitanju.

Bez obzira na prethodno navedeno, Izvođač nema pravo na produženje roka, ukoliko je odgovarajuće odlaganje uzeto u obzir prilikom utvrđivanja prethodnog produžavanja roka i predmetni trošak neće biti plaćen odvojeno ukoliko je isti uzet u obzir prilikom indeksiranja inputa u tabeli sa podacima o korekcijama, u skladu sa odredbama tačke 13.8 (Korekcije zbog izmjena u troškovima).

13.8 Korekcije zbog izmjene u troškovima

U smislu ove tačke, izraz "Tabela sa podacima o korekcijama" je popunjena tabelasa podacima o korekcijama podataka izraženih u lokalnoj i u stranim valutama, koja se nalazi u Tabelama priloženim uz Ugovor. Ukoliko takva tabela ne postoji, ovaj član se ne primjenjuje.

Ako se ova tačka primjenjuje, iznosi plativi Izvođaču se koriguju u skladu sa povećanjem odnosno smanjenjem radne snage, dobara i drugih ulaznih podataka koji se odnose na radove, dodavanjem ili oduzimanjem iznosa koji su definisani pomoću formula propisanih u ovoj tački. Ukoliko je potpuna nadoknada rasta u cijeni ili njenog umanjenja nije pokriven odredbama ove tačke ili drugih tačaka, smatraće se da prihvaćena ugovorna cijena uključuje iznose koji će pokriti eventualna povećanja ili umanjenja u troškovima.

Ako povećanje odnosno smanjenje nije obuhvaćeno odredbama ove ili drugih tačaka, smatra se da Prihvaćeni ugovorni iznos obuhvata nepredviđena povećanja odnosno smanjenja troškova. Korekcija koja se primjenjuje na iznos koji je inače plativ Izvođaču i koji je utvrđen u skladu sa odgovarajućim cjenovnicima i potvrđen u situacijama, određuje se pomoću formula za svaku valutu u kojoj je Ugovorna cijena plativa.

Korekcija se ne primjenjuje na radove vrednovane na osnovu troškova ili tekućih cijena. Formula za obračunavanje će imati sledeći opšti oblik:

$$P_n = a + b \frac{L_n}{L_o} + c \frac{E_n}{E_o} + d \frac{M_n}{M_o} + \dots$$

Gdje je: "**P_n**" množilac korekcije koji se primjenjuje na procijenjenu vrijednost ugovora u odgovarajućoj valuti za rad izvršen u periodu "**n**", odnosno u periodu od mjesec dana, ako nije drugačije navedeno u ugovornim podacima,

"**a**" je fiksni koeficijent, naveden u odgovarajućoj tabeli podataka o korekciji, a koji predstavlja dio plaćanja po ugovoru koji se ne može korigovati,

"**b**", "**c**", "**d**",... su koeficijenti koji predstavljaju procijenjenu razmjernu svakog troškovnog elementa koji se odnosi na izvođenje Radova, kao što je navedeno u odgovarajućoj tabeli sa podacima o korekciji. Tabela prikazuje troškovni elementi indikativni su za resurse kao što su radna snaga, oprema ili materijali:

"**L_n**", "**E_n**", "**M_n**",... su važeći indeksi cijena ili referentne cijene, za period "**n**", izraženi u odgovarajućoj valuti plaćanja, od kojih se svaki primjenjuje na odgovarajući tabelarno prikazani troškovni element 49 dana prije posljednjeg dana vremenskog perioda (na koji se predmetna situacija) odnosi;

"**L_o**", "**E_o**", "**M_o**".... su osnovni indeksi cijena ili referentne cijene, izražene u odgovarajućoj valuti plaćanja, od kojih se svaki primjenjuje na odgovarajući tabelarno prikazani troškovni element na dan Osnovnog datuma.

Koriste se indeksi cijena ili referentne cijene navedene u tabeli sa podacima o korekciji. Ukoliko postoji sumnja u vezi izvora, onda određivanje vrši Nadzorni organ. U tu svrhu koriste se vrijednosti indeksa na navedene datume (koje su navedene u četvrtoj i petoj koloni predmetne tabele) u cilju pojašnjavanja izvora; iako ovi datumi (pa samim tim i ove vrijednosti) možda neće odgovarati osnovnim troškovnim indeksima.

U slučajevima u kojima "valuta indeksa" nije odgovarajuća valuta plaćanja, svaki indeks se konvertuje u odgovarajuću valutu plaćanja po prodajnom kursu koji određuje centralna banka zemlje i koji važi na dan kada se indeks primjenjuje.

U periodu do datuma objavljivanja važećih troškovnih indeksa, Nadzorni organ utvrđuje privremeni indeks za potrebe izdavanja privremene situacije. Kada se objavi važeći troškovni indeks, korekcija se preračunava u skladu sa njim.

Ukoliko Izvođač ne izvede sve radove do roka određenog za završetak radova, korekcija cijena se potom vrši korišćenjem:

- (i) svakog indeksa ili cijene koja je bila važeća 49 dana prije isteka roka za završetak radova, ili
- (ii) tekućeg indeksa ili cijena, zavisno od toga šta je povoljnije za Investitora.

Ponderisane vrijednosti (koeficijenti) za svaki od ovih faktora troškova navedenih u tabelama podataka o korekcijama koriguju se samo ako se utvrdi da su neumjereni, neizbalansirani ili neprimjenljivi kao posljedica izmjena.

14 UGOVORNA CIJENA I PLAĆANJE

14.1 Ugovorna cijena

Ako drugačije nije predviđeno Posebnim uslovima:

- (a) Ugovorna cijena se ugovara ili određuje u skladu sa tačkom 12.3 (*Procjena*) i može da se koriguje u skladu sa Ugovorom.
- (b) Izvođač se obavezuje da plaća sve poreze, carine i dažbine za koje je po ugovoru obavezan da plaća, a ugovorna cijena ne može da se koriguje za ove troškove, osim u slučajevima predviđenim tačkom 13.7 (*Korekcija zbog promjene zakona*),
- (c) Sve količine navedene u Predmjeru ili u drugim tabelama predstavljaju procijenjene količine i ne uzimaju se kao stvarne i tačne količine:
 - i) radova koje Izvođač treba da izvede, ili
 - ii) u smislu tačke 12 (*Mjerenje i procjena*) i
- (d) Izvođač dostavlja Nadzornom organu analizu predloga raspodjele svakog paušalnog iznosa iz tabela, u roku od 28 dana od Dana početka radova. Nadzorni organ može da uzme u obzir takvu analizu prilikom izrade situacije, s tim što nije obavezan da to učini.

Bez obzira naodredbe stava (b), Oprema izvođača, uključujući rezervne djelove, koji su uvezeni od strane Izvođača isključivo u cilju izvršenja ugovora biće oslobođeni od plaćanja uvoznih dažbina i poreza nakon uvoza.

14.2 Avansne uplate

Kada Izvođač dostavi garanciju u skladu sa ovom tačkom, Investitor isplaćuje avans u vidu beskamatne pozajmice za pripremne radove i podršku novčanim tokovima. Ukupan iznos avansa, broj i termine za isplatu rata (ako ima više rata) i odgovarajuće valute i njihove razmjere su u skladu sa Ugovorom.

Ova tačka se ne primjenjuje sve dok Investitor ne dobije garanciju, ili ako ukupni iznos avansa nije naveden u Ugovornim podacima.

Nadzorni organ izdaje privremenu situaciju za prvu ratu nakon prijema Obračuna iz tačke 14.3 (Zahtjev za privremenu situaciju) i nakon što Investitor dobije (i) Garanciju za dobro izvršenje posla u skladu sa tačkom 4.2 (Garancija za dobro izvršenje posla) i (ii) garanciju u iznosima i valutama koje su ekvivalentne avansnom iznosu.

Ovu garanciju izdaje renomirana banka ili finansijska institucija koju je izabrao Izvođač i u formatu datom u prilogu Posebnih uslova ili u nekom drugom formatu koji odobri Investitor.

Izvođač je dužan da se postara o tome da garancija bude važeća i primenljiva sve do momenta vraćanja avansa, s tim što se iznos garancije postepeno umanjuje za iznos koji je Izvođač vratio, kako je naznačeno u situacijama.

Ukoliko je u uslovima garancije naveden datum isteka, a avans ne bude vraćen 28 dana prije datuma prestanka važenja, Izvođač produžava rok važenja garancije do otplate avansa. Avans se otplaćuje kroz procentualne odbitke u situacijama. Ukoliko u Ugovornim podacima nije navedeno drugačije avansno plaćanje se vraća preko procenta umanjenja od plaćanja privremenih situacija koji su definisani od strane Investitora, u skladu sa tačkom 14.6 Izdavanje privremenih situacija, na sledeći način:

- a) sa odbicima se počinje u sledećoj situaciji u kojoj ukupan iznos svih potvrđenih privremenih situacija (ne računajući avans i odbitke i otplatu depozita) prelazi 30% od Prihvaćene ugovorne cijene umanjene za Privremene sume; i
- b) odbici se vrše prema stopi amortizacije navedene u ugovoru od iznosa svake situacije (bez avansnog plaćanja i odbitaka za njihovo otplaćivanje kao i odbitaka za depozit) u valutama i iznosima avansa sve dok avans nije otplaćen, uz uslov da je avans u potpunosti otplaćen prije vremenskog perioda kada je 90 posto (90%) prihvaćenog ugovornog iznosa, koji je umanjen za okvirne sume, bio potvrđen za plaćanje.

Ukoliko avans ne bude vraćen do izdavanja Potvrde o preuzimanju radova, ili do momenta raskida Ugovora shodno tački 15 (Raskid od strane Investitora), tački 16 (Obustava i raskid Ugovora od strane Izvođača) ili tačke 19 (Viša sila) (zavisno od slučaja), neotplaćeni iznos postaje odmah plativ Investitoru od strane Izvođača i u slučaju raskida, shodno tački 15.2 (Raskid ugovora od strane Investitora), osim tačke 15.5 (Pravo Investitora na raskid Ugovora bez obrazloženja).

14.3 Zahtjev za izdavanje privremenih situacija

Izvođač podnosi Nadzornom organu obračun u 6 primjeraka na kraju svakog mjeseca, u formatu koji odobri Nadzorni organ i u kome su detaljno prikazani iznosi na koje Izvođač ima pravo (po sopstvenom priznaju), zajedno sa pratećom dokumentacijom koja obuhvata izvještaj o napretku radova tokom datog mjeseca, u skladu sa tačkom 4.21 (*Izvještaji o napretku radova*). Obračun sadrži sledeće pozicije, izražene u valutama u kojima je ugovorna cijena plativa, a po navedenom redoslijedu:

- (a) procijenjena ugovorna vrijednost izvedenih Radova i dokumentacija Izvođača izrađena do kraja mjeseca (uključujući izmjene, ali bez stavki iz stavova (b) do (g) iz daljeg teksta,
- (b) iznosi koji se dodaju ili odbijaju zbog promjena propisa i promjena u troškovima, u skladu sa tačkom 13.7 (*Korekcije zbog promjene zakonskih propisa*) i tačkom 13.8 (*Korekcije zbog izmjene u troškovima*);
- (c) iznos koji se odbija za garantni depozit, a koji se obračunava korišćenjem procenta garantnog depozita koji je naveden u Posebnim uslovima na ukupne, prethodno pomenute iznose, sve dok tako zadržani iznosi od strane Investitora ne dostignu limit (eventualnog) garantnog depozita iz Posebnih uslova;
- (d) Iznosi koji se dodaju za avans i (u slučaju više rata) koji se odbijaju za otplatu avansa shodno tački 14.2 (*Avansne uplate*),
- (e) sve iznose koji se dodaju ili odbijaju na ime opreme i materijala shodno tački 14.5 (*Postrojenja i materijali za izvođenje radova*);

- (f) sve ostale odbitke ili dodatke koji su dospjeli po Ugovoru ili po nekom drugom osnovu, uključujući i one iz tačke 20 (*Zahtjevi, sporovi i arbitraža*), i
- (g) odbitke u iznosima potvrđenim u svim ranijim pozicijama.

14.4 Vremenski raspored plaćanja

Ako Ugovor sadrži Vremenski raspored plaćanja u kojem se preciziraju tranše po kojima će ugovorna cijena biti plaćena, tada, ukoliko nije drugačije navedeno u ovom Vremenskom rasporedu plaćanja:

- (a) tranše navedene u Vremenskom rasporedu predstavljaju procijenjene ugovorne vrijednosti u smislu stava (a), tačke 14.3. (*Zahtjev za privremenu situaciju*),
- (b) tačka 14.5 (*Postrojenje i materijali predviđeni za Izvođenje radova*) se ne primjenjuje, i
- (c) ako ove rate nisu definisane u odnosu na stvarni napredak u izvođenju Radova i ako se utvrdi da je ostvareni napredak manji od onog na kome se zasniva raspored plaćanja, Nadzorni organ postupa u skladu sa tačkom 3.5 (*Odluke*), kako bi se saglasio ili utvrdio izmjenu rata, pri čemu uzima u obzir mjeru u kojoj napredak u radovima veći ili manji od onog na kojem su rate prvobitno bile zasnovane.

Ukoliko Ugovor ne sadrži raspored plaćanja, Izvođač podnosi neobavezujuće procjene iznosa za koje očekuje da će postati plativi u svakom kvartalu. Prva takva procjena dostavlja se u roku od 42 dana od Dana početka radova.

Revidirane procjene dostavljaju se kvartalno, sve do izdavanja Potvrde o preuzimanju Radova.

14.5 Postrojenja i Materijali predviđeni za izvođenje Radova

Ukoliko je ova tačka primenljiva, privremena situacija obuhvata, shodno stavu (e) tačke 14.3, (i) iznos za Postrojenje i Materijale koji su otpremljeni na Gradilište za ugradnju u Trajne radove, i (ii) smanjenje kada je ugovorena vrijednost Postrojenja i Materijala uključena kao dio Trajnih radova, shodno stavu (a) tačke 14.3 (*Zahtjev za Privremenu situaciju*).

Ukoliko spiskovi iz stavova (b) (i) ili (c) u daljem tekstu nisu uključeni u Tabele, ova odredba se ne primjenjuje. Nadzorni organ utvrđuje i potvrđuje svaki dodatak ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- a) Da je Izvođač:
 - i) vodio propisnu evidenciju (uključujući narudžbine, priznanice, Troškove i korišćenje Postrojenja i Materijala) koja se može dobiti na uvid, i
 - ii) dostavio obračun Troškova za nabavku i isporuku Postrojenja i Materijala na Gradilište, uz odgovarajući dokazni materijal, i ukoliko su
- b) predmetna Postrojenja i Materijali;
 - i) oni koji su navedeni u Tabeli za plaćanje po otpremi,

- ii) otpremljeni ka zemlji u kojoj se izvode radovi, na putu za Gradilište u skladu sa ovim Ugovorom, i
 - iii) opisani u tovarnom listu ili drugom dokazu o otpremi, koji je dostavljen Nadzornom organu skupa sa dokazom o plaćenom prevozu i osiguranju, i drugim opravdano zahtijevanim dokumentima, i bankarskom garancijom koja je izdata u obliku i od strane institucije koju je odobrio Investitor, u iznosima i valutama koji odgovaraju iznosima plativim po ovoj tački: ova garancija može da ima sličnu formu kao i garancija koja se pominje u tački 14.2 (*Avansne uplate*), i treba da bude na snazi do trenutka kada Postrojenje i Materijali budu na odgovarajući način uskladišteni na Gradilištu i zaštićeni od gubljenja, oštećenja ili propadanja, ili
- c) ako su predmetna Postrojenja i Materijali:
- i) oni koji su navedeni u tabelama za plaćanje nakon isporuke na Gradilište, i
 - ii) isporučeni i propisno uskladišteni na Gradilištu i zaštićeni od gubljenja, oštećenja i propadanja i naizgled su u skladu sa Ugovorom.

Dodatni iznos predviđen za potvrđivanje iznosi 80% od troškova koje je utvrdio Nadzorni organ za Postrojenje i Materijale (uključujući isporuku na Gradilište), uzimajući u obzir dokumenta navedena u ovom članu i ugovorenu vrijednost Postrojenja i Materijala.

Ovaj dodatni iznos je u valutama u kojima plaćanje dopijeva kada je ugovorena vrijednost uključena u skladu sa stavom (a) tačke 14.3 (*Zahtjev za Privremenu situaciju*).

U tom momentu, situacija obuhvata odgovarajuće umanjenje koje je po iznosu, valutama i razmjerama isto kao i ovaj dodatni iznos za predmetna Postrojenja i Materijale.

14.6 Izdavanje privremenih situacija

Nijedan iznos ne može biti potvrđen ili plaćen sve dok Nadzorni organ ne primi i odobri Garanciju za dobro izvršenje posla. Nakon toga, Nadzorni organ u roku od 28 dana od prijema Obračuna i prateće dokumentacije, dostavlja Investitoru i Izvođaču privremenu situaciju u kojoj se navodi iznos za koji je Nadzorni organ utvrdio da dopijeva za plaćanje, sa svim potrebnim podacima za bilo koje umanjenje ili zadržavanje, ako ih ima, od strane Nadzornog organa u vezi obračuna.

Međutim, prije nego što izda Potvrda o preuzimanju radova, Nadzorni organ nije obavezan da odobri privremenu situaciju za iznos koji bi (nakon depozita i drugih odbitaka) bio manji od minimalnog iznosa privremenih situacija (eventualno) navedenih u Prilogu ponude (ukoliko je takav minimum predviđen). U tom slučaju, Nadzorni organ o tome obavještava Izvođača. Situacija se ne može uskratiti iz bilo kojeg drugog razloga, iako:

- (a) u slučaju da određena isporuka ili radovi izvedeni od strane Izvođača nisu u skladu sa Ugovorom, troškovi popravke ili zamjene mogu biti uskraćeni sve do završetka ispravke ili zamjene, i/ili

- (b) ako Izvođač ne izvrši neku od obaveza ili radove po Ugovoru, i ukoliko je o tome obavješten od strane Nadzornog organa, vrijednost takvih radova ili obaveze može biti uskraćena do izvršenja.

Nadzorni organ ima pravo da u svakoj privremenoj situaciji vrši ispravke ili izmjene koje je trebalo izvršiti u nekoj od prethodnih privremenih situacija. Privremena situacija ne može se smatrati dokumentom koji potvrđuje prihvatanje, odobrenje, saglasnost ili zadovoljstvo Nadzornog organa.

14.7 Plaćanje

Investitor isplaćuje Izvođaču:

- (a) prvu tranšu avansa u roku od 42 dana od izdavanja Potvrde o prihvatanju ili u roku od 21 dana od prijema dokumenata u skladu sa tačkom 4.2 (Garancija za dobro izvršenje posla) i tačkom 14.2 (Avans), zavisno od toga koji događaj se dogodio kasnije,
- (b) iznos potvrđen u svakoj privremenoj situaciji u roku od 56 dana nakon što Nadzorni organ primi Obračun sa pratećom dokumentacijom, ili u trenutku kad je kredit ili zajam banke (odakle se vrše plaćanja Izvođaču) obustavljen, iznos koji je prikazan u obračunu koji je predao Izvođač u roku od 14 dana nakon dostavljanja tog obračuna, bilo kakvo odstupanje koje je ispravljeno u sledećem plaćanju Izvođaču i
- (c) iznos potvrđen Konačnom situacijom u roku od 56 dana nakon što Nadzorni organ primi konačnu situaciju ili u trenutku kad je kredit ili zajam banke (odakle se vrše plaćanja Izvođaču) obustavljen, nesporan iznos koji je prikazan u finalnom obračunu u roku od 56 dana nakon datuma obavještenja o obustavljanju, u skladu sa tačkom 16.2 (Raskid ugovora od strane izvođača)

Isplata dospjelih iznosa u svakoj valuti vrši se na bankovni račun koji navede Izvođač u zemlji plaćanja (za odgovarajuću valutu), koja je navedena u Ugovoru.

14.8 Kašnjenje u plaćanju

Ako Izvođač ne primi uplatu u skladu sa tačkom 14.7 (*Plaćanje*), Izvođač ima pravo da naplati troškove finansiranja koji se izračunavaju mjesečno na iznose koji nisu isplaćeni u periodu kašnjenja. Smatra se da taj period počinje na dan isplate iz tačke 14.7 (*Plaćanje*), nezavisno od (u slučaju stava (b)) datuma odobrenja privremene situacije.

Ukoliko drugačije nije predviđeno u Posebnim uslovima, ovi troškovi finansiranja obračunavaju se po godišnjoj stopi od tri procentna poena iznad diskontne stope centralne banke u zemlji valute plaćanja, ili ako taj podatak nije dostupan, po međubankarskoj kamatnoj stopi, i isplaćuje se u istoj valuti. Izvođač ima pravo na ovu isplatu bez formalnog obavještenja ili potvrde, i bez ograničenja drugih prava ili pravnih sredstava.

14.9 Plaćanje garantnog depozita

Nakon izdavanje Potvrde o preuzimanju Radova, Nadzorni organ odobrava isplatu prvog dijela garantnog depozita Izvođaču. Ako se Potvrda o preuzimanju odnosi na sekciju ili dio radova, odobrava se i isplaćuje odgovarajući dio depozita. Ovaj dio predstavlja polovinu (50%) iznosa koji se dobija dijeljenjem procijenjene ugovorne vrijednosti te sekcije ili dijela sa procijenjenom konačnom Ugovornom cijenom.

Odmah po isteku posljednjeg roka za prijavljivanje nedostataka, Nadzorni organ odobrava isplatu preostalog dijela garantnog depozita Izvođaču. Ukoliko se potvrda o preuzimanju izdaje za sekciju, srazmjerni dio druge polovine depozita odobrava se za isplatu odmah po isteku roka za obavještenje o nedostacima koji se odnose na datu sekciju. Ovaj dio predstavlja polovinu (50%) iznosa koji se dobija dijeljenjem procijenjene ugovorene vrijednosti te sekcije ili dijela sa procijenjenom konačnom Ugovornom cijenom.

Međutim, u slučaju preostalih radova za izvođenje, shodno tački 11 (Odgovornost za nedostatke), Nadzorni organ ima pravo da uskrati odobrenje procijenjenih troškova ovih radova do njihovog završetka. Kod izračunavanja ovih razmjera, u obzir se ne uzimaju korekcije izvršene shodno tački 13.7 (*Korekcije zbog Izmjene zakona*) i tačke 13.8 (*Korekcije zbog promjene troškova*).

Ukoliko je drugačije navedeno u posebnim uslovima, kada je potvrda o preuzimanju radova izdata za radove i prva polovina garantnog depozita je potvrđena za plaćanje od strane Nadzornog organa, izvođač ima pravo da zamijeni garanciju, u formatu koji se nalazi u prilogu Posebnih uslova ili u drugom formatu koji je odobren od strane Investitora i izdat od strane renomirane banke ili finansijske institucije, koju je izabrao Izvođač, za drugi dio garantnog depozita. Izvođač obezbjeđuje da je garancija u iznosima i valutama druge polovine garantnog depozita i da je važeća i na snazi, dok Izvođač nije izvršio i kompletirao radove i otklonio bilo kakve nedostatke, kao što je navedeno u Garanciji za dobro izvršenje posla, u tački 4.2. Nakon što Investitor dobije traženu garanciju, Nadzorni organ provjerava, a Investitor plaća drugu polovinu garantnog depozita. Isplata druge polovine garantnog depozita u odnosu na garanciju biće u skladu sa plaćanjem shodno drugom stavu ove tačke. Investitor vraća garanciju Izvođaču, u roku od 21 dan, po dobijanju kopije Garancije za dobro izvršenje posla.

Ukoliko je Garancija za dobro izvršenje posla, koja je tražena shodno tački 4.2, u formatu garancije potražnje i iznos je garantovan shodno istoj kada se izdaje Potvrda o preuzimanju radova veći od polovine garantnog depozita, onda garancija koja se odnosi na garantni depozit neće biti potrebna. Ako je iznos koji je garantovan, shodno Garanciji za dobro izvršenje posla, pri izdavanju Potvrde o preuzimanju radova, manji od polovine garantnog depozita, garancija koja se odnosi na garantni depozit je potrebna samo za razliku između polovine garantnog depozita i iznosa koji je garantovan shodno Garanciji za dobro izvršenje posla.

14.10 Obračun po završetku

U roku od 84 dana od prijema Potvrde o preuzimanju radova, Izvođač dostavlja Nadzornom organu u 6 primjeraka obračuna po završetku sa pratećom dokumentacijom u skladu sa tačkom 14.3 (*Zahtjev za privremenu situaciju*), navodeći:

- (a) vrijednost svih radova izvedenih, u skladu sa Ugovorom, do datuma navedenog u Potvrdi o preuzimanju radova;

- (b) sve dodatne iznose za koje Izvođač smatra da su plativi u njegovu korist, i
- (c) procjenu drugih iznosa za koje Izvođač smatra da će postati plativi u njegovu korist u skladu sa Ugovorom. Procijenjeni iznosi biće prikazani odvojeno u ovom obračunu po završetku.

Nakon toga Nadzorni organ vrši ovjeru u skladu sa tačkom 14.6 (*Odobrovanje privremene situacije*).

14.11 Zahtjev za okončanu situaciju

Izvođač se obavezuje da u roku od 56 dana od prijema Potvrde o dobrom izvršenju posla, podnese Nadzornom organu u šest primjeraka nacrt završnog izvještaja sa pratećom dokumentacijom u formi odobrenoj od strane Nadzornog organa, gdje se detaljno navodi:

- (a) vrijednost svih radova izvršenih u skladu sa Ugovorom, i
- (b) svi ostali iznosi za koje Izvođač smatra da su plativi u njegovu korist u skladu sa Ugovorom ili po nekom drugom osnovu.

Ako se Nadzorni organ ne saglasi ili nije u mogućnosti da potvrdi bilo koji dio nacrta završnog obračuna, Izvođač podnosi Nadzornom organu sve ostale podatke koje ovaj bude opravdano zatražio u roku od 28 dana od prijema predmetnog nacrta i vrši izmjene u nacrtu o kojima su se dogovorili. Izvođač zatim priprema i Nadzornom organu dostavlja usaglašenu konačnu verziju završnog obračuna. Usaglašeni obračun se u ovim Uslovima označava sa "Završni obračun". Međutim, ukoliko se nakon razgovora između Nadzornog organa i Izvođača i eventualnih usaglašenih izmjena nacrta završnog obračuna utvrdi da postoji neslaganje, Nadzorni organ dostavlja Investitoru privremenu situaciju za usaglašene djelove nacrta završnog obračuna (sa jednim primjerkom i za Izvođača).

Nakon toga, ukoliko se spor konačno riješi u skladu sa tačkom 20.4 (*Dobijanje odluke Komisije za rješavanje sporova*) ili tačkom 20.5 (*Sporazumno rješavanje sporova*), Izvođač izrađuje i Investitoru dostavlja Završni obračun (sa primjerkom za Nadzorni organ).

14.12 Razrješenje

Pri podnošenju Završnog obračuna, Izvođač se obavezuje da podnese izjavu o razrješenju kojom se potvrđuje da ukupni iznos koji je naveden u Završnom obračunu predstavlja cjelokupnu i konačnu isplatu svih iznosa plativih Izvođaču po ovom Ugovoru ili u vezi sa Ugovorom.

Izjava o razrješenju može da sadrži odredbu o tome da stupa na snagu kada Izvođač dobije Garanciju za dobro izvršenje posla, i preostali dio ukupnog iznosa, u tom slučaju izjava o razrješenju stupa na snagu tog dana.

14.13 Odobrenje konačne situacije

U roku od 28 dana nakon prijema Završnog obračuna i razrješenja u skladu sa tačkom 14.11 (*Zahtjev za konačnu situaciju*) i tačkom 14.12 (*Oslobađanje od obaveza*), Nadzorni organ podnosi Izvođaču konačnu situaciju u kojoj se navodi:

- a) iznos za koji pouzdano utvrdi da je konačno dospio na plaćanje, i
- b) po priznavanju svih iznosa koje je Investitor prethodno isplatio i svih iznosa na koje Investitor ima pravo, (eventualnu) razliku koja je plativa Izvođaču od strane Investitora ili Investitoru od strane Izvođača, zavisno od slučaja.

Ukoliko Izvođač nije podnio zahtjev za konačnu situaciju u skladu sa tačkom 14.11 (*Zahtjev za Konačnu situaciju*) i tačkom 14.12 (*Oslobađanje od obaveza*), Nadzorni organ može da od Izvođača zahtijeva da to učini. Ukoliko Izvođač ne podnese zahtjev u roku od 28 dana, Nadzorni organ odobrava konačnu situaciju u iznosu koji sam opravdano utvrdi da dopijeva za plaćanje.

14.14 Prestanak odgovornosti Investitora

Investitor nije odgovoran Izvođaču po bilo kom pitanju ili bilo kojoj stvari po Ugovoru ili u vezi Ugovora ili u vezi izvođenja radova, osim u mjeri u kojoj je Izvođač uključio iznos, isključivo u te svrhe:

- (a) u završnom obračunu, kao i
- (b) (osim po pitanjima koja proisteknu nakon izdavanja Potvrde o preuzimanju radova) u Obračunu na završetku radova, koji je opisan u tački 14.10 (*Obračun na završetku radova*).

Ova tačka ne ograničava odgovornost Investitora po osnovu njegovih obaveza za naknadu štete, ili u slučaju prevare, namjernog neizvršavanja obaveza, grube greške i nesmotrenog ponašanja Investitora.

14.15 Valute plaćanja

Ugovorna cijena se isplaćuje u valuti ili valutama navedenim u Tabeli valuta plaćanja. Ukoliko drugačije nije predviđeno Posebnim uslovima, ako je navedeno više valuta, plaćanje se vrši kako slijedi:

- (a) ako je prihvaćena ugovorna cijena izražena isključivo u domaćoj valuti:
 - (i) razmjera ili iznosi domaćih i stranih valuta i fiksni kursevi razmjene za korišćenje pri obračunu isplata navode se u Tabeli valuta plaćanja, osim ako se ugovorne strane nisu drugačije dogovorile.
 - (ii) plaćanja i odbici po tački 13.5 (*Okvirne sume*) i tački 13.7 (*Korekcije zbog izmjene zakonskih propisa*) vrše se u odgovarajućim valutama i razmjerama, i

- (iii) ostala plaćanja i odbici po osnovu stavova (a) do (d) tačke 14.3 (*Zahtjev za privremenu situaciju*) vrše se u valutama i razmjerama navedenim u stavu (a) (i) ove tačke:
- (b) plaćanje odštete, navedene u Posebnim uslovima, vrši se u valutama i razmjerama navedenim u Tabeli valuta plaćanja.
- (c) Izvođač vrši ostala plaćanja Investitoru u valuti u kojoj je Izvođač podmirio troškove ili u valuti o kojoj se Ugovorne strane međusobno dogovore,
- (d) ukoliko bilo koji iznos koji Izvođač treba da plati Investitoru u određenoj valuti prelazi iznos plaćanja koji Investitor treba da plati Izvođaču u toj valuti, Investitor može da povрати razliku iz iznosa koji su plativi u korist Izvođača u drugim valutama, i
- (e) ukoliko u Tabeli valuta plaćanja nisu navedeni kursevi, primjenjuju se kursevi koji su važili na osnovni datum, koje utvrđuje centralna banka zemlje u kojoj se izvode radovi.

15 RASKID UGOVORA OD STRANE INVESTITORA

15.1 Zahtjev za ispravku

Ukoliko Izvođač ne ispunji bilo koju ugovornu obavezu, Nadzorni organ može da od Izvođača zahtijeva da ispravi svoj propust u datom razumnom roku.

15.2 Raskid ugovora od strane Investitora

Investitor ima pravo da raskine ugovor, ukoliko Izvođač:

- a) ne postupi u skladu sa tačkom 4.2 (*Garancija za dobro izvršenje posla*) ili putem obavještenja u okviru tačke 15.1 (*Zahtjev za ispravku*).
- b) napusti radove ili na drugi način jasno pokaže da nema namjeru da nastavi sa ispunjavanjem obaveza iz ugovora,
- c) bez opravdanog objašnjenja
 - (i) ne nastavi sa izvođenjem radova, u skladu sa tačkom 8 (*Početak, kašnjenje i obustava*), ili
 - (ii) ne postupi u skladu sa obavještenjem izdatim u skladu sa tačkom 7.5 (Odbijanje radova) ili tačkom 7.6 (Otklanjanje nedostataka) u roku od 28 dana od prijema takvog obavještenja,
- d) zaključi podizvođački ugovor za sve radove ili prenese ugovor bez potrebnog dogovora,
- e) bankrotira ili postane nesolventan, ode u stečaj, ukoliko se uvede prinudna uprava, izvrši poravnanje sa svojim povjeriocima ili posluje pod kontrolom sudskog upravnika, povjerenika ili stečajnog upravnika u korist svojih povjerilaca ili ako se izvrši neko djelo ili nastanu okolnosti koje (prema važećim zakonima) imaju sličan uticaj na ova djela ili okolnosti, ili
- f) preda ili ponudi nekoj osobi (posredno ili neposredno) mito, poklon, napojnicu, nadoknadu ili drugu vrijednu stvar, kao što je podsticaj ili nagrada:
 - i) za činjenje ili nečinjenje u vezi ugovora ili

- ii) za favorizovanje ili nefavorizovanje neke osobe u vezi sa ugovorom ili ako neki član Osoblja Izvođača, zastupnici ili podizvođači daju ili ponude (posredno ili neposredno) podsticaj ili nagradu bilo kojoj osobi kao što je opisano u stavu (f).

Međutim, zakoniti, dozvoljeni podsticaji ili nagrade Osoblju Izvođača neće povlačiti za sobom i raskid Ugovora.

Ukoliko se bilo šta od ovoga dogodi, Investitor može da, nakon što izda upozorenje od 14 dana Izvođaču, raskine ugovor i udalji Izvođača sa gradilišta. Međutim, u slučaju stava e) ili f), Investitor može putem obavještenja odmah da raskine ugovor.

Odluka Investitora da raskine ugovor ne utiče na bilo koja druga prava Investitora, koja su predviđena ugovorom ili po nekom drugom osnovu.

Izvođač se zatim obavezuje da napusti gradilište i da Nadzornom organu preda svu traženu robu, svu dokumentaciju Izvođača i drugu projektnu dokumentaciju, koju je on izradio ili koja je izrađena za njega. Međutim, Izvođač se obavezuje da u granicama svojih mogućnosti odmah postupi u skladu sa nalogima sadržanim u obavještenju:

- (i) za prenos bilo kog podugovora, i
- (ii) za zaštitu života i imovine ili za bezbjednost Radova

Po raskidu ugovora, Investitor ima pravo da završi radove i/ili da organizuje da to urade neki drugi subjekti. Investitor i druga lica imaju pravo da koriste Dobra, Dokumentaciju Izvođača i drugu projektnu dokumentaciju koju je izradio Izvođač ili koja je u njegovo ime izrađena. Investitor zatim saopštava da će oprema Izvođača i privremeni Radovi biti stavljeni Izvođaču na raspolaganje na gradilište ili u blizini gradilišta. Izvođač je dužan da odmah organizuje njihovo o odstranjivanje, na svoj rizik i o svom trošku. Međutim, ukoliko do tog roka Izvođač nije izvršio isplate na koje Investitor ima pravo, Investitor ima pravo da proda predmetnu opremu i dokumente, kako bi namirio svoja potraživanja. Preostali prihodi od prodaje se isplaćuju Izvođaču.

15.3 Procjena na dan raskida Ugovora

U najkraćem mogućem roku po stupanju na snagu obavještenja o raskidu po tački 15.2 (*Raskid od strane Investitora*), Nadzorni organ je dužan da postupi u skladu sa tačkom 3.5 (*Odluke*) kako bi se saglasio ili utvrdio vrijednost Radova, Dobra i Dokumentacije Izvođača, kao i drugih iznosa koji su plativi Izvođaču za radove izvedene u skladu sa Ugovorom.

15.4 Plaćanje poslije raskida

Nakon što obavještenje o raskidu, po tački 15.2 (*Raskid od strane Investitora*), stupi na snagu, Investitor ima pravo da:

- a) postupi u skladu sa tačkom 2.5 (*Potraživanja Investitora*)
- b) obustavi dalja plaćanja Izvođaču sve dok se ne utvrde svi troškovi koji se odnose na izvođenje, završetak i otklanjanje nedostataka, odštete u slučaju kašnjenja (ukoliko ih ima) i ostali troškovi, koje je Investitor imao i/ili

- c) da naplati od Izvođača naknadu za sve gubitke i štetu koju je pretrpio Investitor kao i za sve dodatne troškove koje je imao, a odnose se na završetak radova, nakon uzimanja u obzir svih iznosa plativih Izvođaču prema tački 15.3 (*Procjena na dan raskida*). Po pokriću navedenih gubitaka, štete i dodatnih troškova, Investitor je dužan da eventualnu razliku isplati Izvođaču.
- d)

15.5 Pravo Investitora na raskid Ugovora bez obrazloženja

Investitor ima pravo da bilo kad raskine ugovor bez navođenja razloga davanjem obavještenja o raskidu ugovora Izvođaču. Raskid stupa na snagu 28 dana nakon kasnijeg datuma između datuma na koji je Izvođač primio otkaz ili dana kada Investitor vrati Garanciju za dobro izvršenje posla. Investitor nema pravo da raskine Ugovor po ovoj tački da bi sam izveo radove ili da to povjeri nekom drugom Izvođaču ili da izbjegne raskid ugovora od strane Izvođača shodno tački 16.2 (Raskid ugovora od strane Izvođača)

Nakon ovakvog raskida, Izvođač postupa u skladu sa tačkom 16.3 (*Prekid Radova i uklanjanje opreme Izvođača*), a isplate mu slijede u skladu sa tačkom 19.6 (*Plaćanje po raskidu*).

15.6 Koruptivne ili prevarneradnje

Ukoliko Investitor utvrdi, na osnovu dokaza, da je Izvođač umiješan u koruptivne, prevarne, tajne ili prisilne radnje u nadmetanju za ugovor ili izvršenje ugovora, onda Investitor može, nakon davanja obavještenja Izvođaču u roku od 14 dana, raskine ugovori udalji izvođača sa gradilišta i odredbe tačke 15 se primjenjuju ukoliko je do raskida došlo shodno tački 15.1 (Raskid od strane Investitora).

Ukoliko se utvrdi da je bilo koje zaposleno lice Izvođača, na osnovu dokaza, bilo umiješano u koruptivne, prevarne ili prisilne radnje tokom izvođenja radova, onda se taj zaposleni udaljava, shodno tački 6.9 (Osoblje izvođača).

U svrhu ove tačke

- (i) korupcija je nuđenje, davanje, primanje, zagovaranje, posredno ili neposredno bilo čega što je vrijedno, a što može na neodgovarajući način da utiče na djelovanje druge strane
- (ii) prevarna aktivnost je bilo kakvo činjenje ili nečinjenje, uključujući i lažno predstavljanje, koje svjesno ili nesvjesno pogrešno navodi ili nastoji da navede, stranu da dobije finansijsku ili drugu korist ili da izbjegne obavezu.
- (iii) Tajne aktivnosti je dogovor između dvije ili više strana, koji ima za cilj ostvarivanje neodgovarajućeg cilja, uključujući neodgovarajući uticaj na aktivnosti druge strane
- (iv) Opstrukcija je
 - (aa) namjerno uništavanje, falsifikovanje, mijenjanje ili sakrivanje dokaza koji su bitni za istragu ili davanje lažnih izjava istražiteljima u cilju sprečavanja istrage od strane banke, a povodom optužbi koje se odnos na koruptivne, prevarne, prisilne ili tajne radnje i/ili prijetnje, uznemiravanje ili zastrašivanje bilo koje strane, u cilju sprečavanja istih da objave informacije koje posjeduju o aktivnostima koje su bitne za istragu ili da pokrenu istragu, ili
 - (bb) djeluje kako bi spriječio istragu Banke i prava revizije koja su predviđena u tački 1.15 (Inspekcije i revizije od strane Banke).

16 OBUSTAVA I RASKID OD STRANE IZVOĐAČA

16.1 Pravo Izvođača na obustavu radova

Ukoliko Nadzorni organ ne izda odobrenje u skladu sa tačkom 14.6 (*Odobrenje privremene situacije*) ili ako Investitor ne postupi u skladu sa tačkom 2.4 (*Finansijski aranžmani Investitora*) ili tačkom 14.7 (*Plaćanje*), Izvođač ima pravo da nakon pisanog upozorenja Investitoru, dostavljenom najmanje 21 dan unaprijed, obustavi radove (ili da uspori dinamiku izvođenja radova) sve dok Izvođač ne primi situaciju, dokaz o izvršenoj uplati ili samu uplatu, zavisno od slučaja navedenog u obavještenju.

Bez obzira na prethodni stav, ako je banka obustavila isplate po zajmu ili kreditu iz koga se vrši isplata Izvođaču, djelimično ili u cjelini, za izvođenje radova, a ne postoje alternativna finansijska sredstva iz tačke 2.4 (*Finansijski aranžmani Investitora*), Izvođač može da uz prethodno obavještenje, obustavi radove ili smanji obim radova bilo kad, ali u roku koji nije kraći od 7 dana nakon što je korisnik kredita primio obavještenje o obustavi od Banke.

Postupak Izvođača ne utiče na njegovo pravo na finansijsku naknadu iz tačke 14.8 (Kašnjenje u plaćanju) i na pravo na raskid Ugovora na osnovu tačke 16.2 (*Raskid Ugovora od strane Izvođača*). Ukoliko Izvođač kasnije primi predmetnu situaciju, dokaz ili uplatu (kako je opisano u relevantnoj tački i gore pomenutom obavještenju) prije nego što podnese otkaz Ugovora, Izvođač je dužan da u najkraćem mogućem roku nastavi sa redovnim radom.

Ukoliko uslijed obustave radova (ili smanjenja dinamike radova) shodno odredbama ove tačke, Izvođač kasni ili bude izložen povećanim troškovima, Izvođač o tome obavještava Nadzorni organ i na osnovu tačke 20.1 (*Zahtjevi Izvođača*) ima pravo na:

- (a) produženje roka srazmjerno takvom zakašnjenju, ako se kasni ili će se kasniti u pogledu završavanja radova, u skladu sa tačkom 8.4 (*Produženje roka za završetak radova*) i
- (b) naknadu svih takvih troškova, koja je uvećana za primjerenu dobit, što se uključuje u Ugovornu cijenu.

Po dobijanju ovakvog obavještenja, Nadzorni organ postupa u skladu sa tačkom 3.5 (*Odluke*), kako bi se saglasio ili odredio po ovom pitanju.

16.2 Raskid Ugovora od strane Izvođača

Izvođač ima pravo da raskine ugovor ukoliko:

- (a) Izvođač ne dobije valjan dokaz u roku od 42 dana nakon davanja obavještenja u okviru tačke 16.1 (*Pravo Izvođača na obustavu radova*), u vezi propusta da se postupi u skladu sa tačkom 2.4 (*Finansijski aranžmani Investitora*),
- (b) Nadzorni organ u roku od 56 dana od prijema Obračuna i prateće dokumentacije ne izda odgovarajuću situaciju,
- (c) Izvođač ne dobije iznos, koji je plativ po privremenoj situaciji, u roku od 42 dana nakon isteka roka, koji je naveden u tački 14.7 (*Plaćanje*) tokom koga treba da se izvrši plaćanje (osim odbitaka, u skladu sa tačkom 2.5 (*Potraživanja Investitora*))
- (d) Investitor u značajnoj mjeri ne izvrši svoje obaveze iz ugovora, na način da u bitnoj i negativnoj mjeri utiče na ekonomsku stabilnost ugovora i/ili sposobnost Izvođača da realizuje ugovor
- (e) Investitor ne postupi u skladu sa tačkom 1.6 (*Ugovor*) ili tačkom 1.7 (*Prenos prava i obaveza iz Ugovora*)

- (f) prolongirana obustava utiče na sve radove, kao što je opisano u tački 8.11 (*Produžena obustava*), ili
- (g) Investitor bankrotira ili postane nesolventan, ode u stečaj, ode pod prinudnu upravu, izvrši poravnanje sa svojim povjeriocima ili posluje pod kontrolom sudskog upravnika, staratelja ili stečajnog upravnika u korist svojih povjerilaca ili ako se izvrši neko djelo ili se pojave okolnosti koje (u okviru važećih zakona) imaju slične posljedice kao ovdje navedeni slučajevi.
- (h) Izvođač ne dobije nalog od Nadzornog organa povodom praćenja ugovora obje strane o ispunjavanju uslova za početak radova, shodno tački 8.1 (*Početak radova*).

U svakom od ovih slučajeva, Izvođač ima pravo da raskine ugovor davanjem otkaznog roka Investitoru, u trajanju od 14 dana. U slučaju iz stava (f) ili (g), Izvođač ima pravo da odmah raskine Ugovor, uz pisano obavještenje o raskidu.

U slučaju da banka obustavi kredit ili zajam iz kojeg se vrši dio ili sva plaćanja Izvođaču, ukoliko Izvođač nije dobio iznose nakon isteka roka od 14 dana, koji je naveden u tački 14.7 (*Plaćanje*) za plaćanja u okviru plaćanja privremenih situacija, Izvođač može, bez predrasuda prema pravu Izvođača da finansira naknade, shodno tački 14.8 (*Kašnjenje u plaćanju*), preduzme jednu od sledećih aktivnosti, (i) obustavi radove ili smanji obim radova, shodno prethodno navedenoj tački 16.1 ili (ii) da raskine ugovor davanjem obavještenja Investitoru, raskid stupa na snagu 14 dana nakon davanja obavještenja.

Odluka Izvođača da raskine ugovor ne utiče na ostala prava Izvođača po Ugovoru ili po drugom osnovu.

16.3 Prestanak radova i uklanjanje opreme Izvođača

Nakon što obavještenje o raskidu po tački 15.5 (*Pravo Investitora na raskid ugovora*), tački 16.2 (*Raskid ugovora od strane Izvođača*) ili tački 19.6 (*Opcioni raskid, plaćanje i oslobađanje*) stupi na snagu, Izvođač bez odlaganja:

- (a) prekida sve dalje radove, osim kada je riječ o radovima koji mogu biti naloženi od strane Nadzornog organa radi zaštite lica ili imovine ili bezbjednosti radova,
- (b) predaje dokumentaciju Izvođača, postrojenje, materijale i druge radove za koje je Izvođač do tada bio plaćen, i
- (c) uklanja sva ostala dobra sa gradilišta, izuzev onih koji su neophodni radi bezbjednosti i napušta gradilište.

16.4 Plaćanje po raskidu Ugovora

Nakon što otkazni rok iz tačke 16.2 (*Raskid ugovora od strane Izvođača*) stupi na snagu, Investitor se obavezuje da, bez odlaganja:

- (a) vrati Izvođaču garanciju za dobro izvršenje posla,
- (b) izvrši plaćanje Izvođaču, u skladu sa tačkom 19.6 (*Opcioni raskid, plaćanje i oslobađanje*), i
- (c) izvrši plaćanje Izvođaču za gubitak ili štetu koja je nastala kao posljedica ovog raskida.

17 RIZIK I ODGOVORNOST

17.1 Obeštećenja

Izvođač se obavezuje da obešteti i oslobodi odgovornosti Investitora, osoblje Investitora i njihove zastupnike u svim slučajevim potraživanja, šteta, gubitaka i troškova (uključujući i sudske troškove) koji se odnose na:

- (a) tjelesne povrede, bolesti, oboljenja ili smrti bilo kojeg lica koje je nastalo iz, ili za vrijeme, ili uslijed projektovanja (eventualnog), izvođenja i završetka Radova od strane Izvođača i otklanjanja eventualnih nedostataka, osim kada se takav slučaj može pripisati nepažnji, namjernom činu ili kršenju Ugovora od strane Investitora, osoblja Investitora ili njihovih zastupnika, i
- (b) oštećenje ili gubitak imovine, nepokretne ili lične (osim radova) u mjeri u kojoj je takvo oštećenje ili gubitak proisteklo ili je nastalo tokom ili kao posljedica projekta Izvođača, izvođenja i završetka radova i otklanjanja nedostataka, ukoliko se takva oštećenja ili gubitak mogu pripisati nemaru, namjernom činu ili kršenju Ugovora od strane Investitora, Osoblja Investitora ili njihovih zastupnika ili bilo kog drugog lica koje oni neposredno ili posredno angažuju.

Investitor će obeštetiti i osloboditi odgovornosti Izvođača, Osoblje Izvođača i njihove zastupnike u svim slučajevim potraživanja, šteta, gubitaka i troškova (uključujući sudske troškove) koji se odnose na:

- (1) tjelesne povrede, bolesti, oboljenja ili smrti bilo kojeg lica koje se može pripisati nemaru, namjernom činu ili kršenju Ugovora od strane Investitora, Osoblja Investitora ili njihovih zastupnika, i
- (2) pitanja za koje odgovornost može biti isključena iz polise osiguranja, kao što je opisano u stavovima (d), (i), (ii) i (iii) tačke 18.3 (*Osiguranje protiv tjelesnih povreda i oštećenja imovine*).

17.2 Staranje o radovima od strane Izvođača

Izvođač preuzima punu odgovornost za staranje o Radovima i Dobrima od dana početka radova do izdavanja Potvrde o preuzimanju radova (ili kada se prema tački 10.1 *Preuzimanje radova i sekcija*) smatra da je Potvrda o preuzimanju izdata) kada se odgovornost za staranje o Radovima prenosi na Investitora. Ukoliko je Potvrda o preuzimanju radova izdata (ili se smatra da je izdata) za sekciju ili dio radova, odgovornost za brigu o toj sekciji ili dijelu radova prelazi na Investitora.

Nakon što je odgovornost na odgovarajući način prešla na Investitora, Izvođač preuzima odgovornost za brigu svim radovima koji su nedovršeni na dan koji je naveden u Potvrdi o preuzimanju radova, sve dok ovi radovi nisu završeni.

Ukoliko dođe do gubitka ili štete na radovima, dobrima ili dokumentaciji Izvođača u periodu tokom koga je Izvođač odgovoran za staranje o njima, iz bilo kog razloga koji nije naveden u tački 17.3 (*Rizici Investitora*), Izvođač je dužan da nadoknadi gubitak ili štetu na sopstveni rizik i o svom trošku, tako da radovi, dobra i dokumentacija Izvođača budu u skladu sa ugovorom.

Izvođač će biti odgovoran za svaki gubitak ili štetu koje su nastale uslijed aktivnosti od strane Izvođača nakon što je izdata Potvrda o preuzimanju. Izvođač će takođe biti odgovoran za sve

gubitke ili štetu koja nastane nakon izdavanja Potvrde o preuzimanju, a koja proistekne iz nekog prethodnog događaja za koji je Izvođač bio odgovoran.

17.3 Rizici Investitora

Rizici iz tačke 17.4 (Posljedice rizika Investitora), zato što na direktan način utiču na izvođenje radova u zemlji, su sledeći:

- (a) rat, sukobi (bez obzira da li je rat objavljen ili ne), invazija, djelovanje stranih neprijatelja,
- (b) pobuna, terorizam, revolucija, ustanak, vojna ili uzurpirana vlast ili građanski rat u zemlji,
- (c) neredi, gužva ili nemiri u zemlji od strane lica koja nisu Osoblje Izvođača i drugih lica zaposlenih kod Izvođača ili podizvođača
- (d) municija, eksplozivni materijali, jonizujuće zračenje ili zagađenje od radioaktivnog zračenja u zemlji, osim ako se to može pripisati korišćenju takve municije, eksploziva, radijacija i radioaktivnog zračenja od strane Izvođača i
- (e) vazdušni pritisci koje su izazvali avioni ili druge letilice koje putuju brzinom zvuka ili supersoničnom brzinom.
- (f) korišćenje ili zauzimanje bilo kog dijela Trajnih radova od strane Investitora, osim kako je utvrđeno Ugovorom,
- (g) projektovanje bilo kog dijela Radova od strane Osoblja Investitora ili drugih lica za koje odgovara, i
- (h) svako djelovanje prirodnih sila koje se ne može predvidjeti ili protiv kojeg se nije moglo opravdano očekivati od iskusnog Izvođača da preduzme adekvatne preventivne mjere

17.4 Posljedice rizika Investitora

Ukoliko, i u mjeri u kojoj bilo koji od rizika navedenih u članu 17.3 prouzrokuje gubitak ili štetu na Radovima, Dobrima ili Dokumentaciji Izvođača, Izvođač je dužan da o tome bez odlaganja obavijesti Nadzorni organ i sanira štetu i gubitke u mjeri u kojoj to zahtijeva Nadzorni organ.

Ukoliko uslijed saniranja takvih gubitaka ili štete Izvođač kasni ili bude izložen povećanim troškovima, Izvođač o tome obavještava Nadzorni organ i po tački 20.1 (*Potraživanja Izvođača*) ima pravo na:

- a) produženje roka za takvo kašnjenje, ukoliko je došlo ili će doći do odlaganja završetka radova u skladu sa tačkom 8.4 (*Produženje roka za završetak radova*), i
- (a) naplatu svih prouzrokovanih troškova, koji će biti uključeni u Ugovornu cijenu. U slučaju iz stavova (f) i (g) člana 17.3 (*Rizici Investitora*), u troškove je takođe uključena i izgubljena dobit u razumnoj mjeri.

Nakon dobijanja ovog obavještenja, Nadzorni organ postupa u skladu sa tačkom 3.5 (*Odluke*), kako bi se saglasio ili odredio po ovom pitanju.

17.5 Prava intelektualne i industrijske svojine

U ovom članu, izraz "prekršaj" znači kršenje (ili navodno kršenje) nekog prava na patent, registrovanog dizajna, autorskog prava, trgovačkog znaka, trgovačkog naziva, komercijalne tajne ili nekih drugih intelektualnih i industrijskih svojinskih prava, koja se odnose na radove; a izraz "potraživanje" predstavlja potraživanje (ili postupak koji se pokreće po potraživanju) u kojem se tvrdi da je došlo do prekršaja.

Ako jedna strana ne obavijesti drugu o potraživanju, u roku od 28 dana od prijema potraživanja, smatraće se da se ta strana odrekla svakog prava na obeštećenje, u skladu sa ovom tačkom.

Investitor je dužan da obešteti Izvođača i zaštititi ga od bilo kakve tužbe za navodni prekršaj, koji je ili je bio:

- (a) neizbjeжан zbog postupanja Izvođača, u skladu sa Ugovorom ili
- (b) posljedica korišćenja radova od strane Investitora:
 - I. u svrhu koja nije navedena u Ugovoru ili koja se po Ugovoru podrazumijeva u razumnim granicama ili
 - II. u vezi sa nečim što Izvođač nije isporučio, osim ako Izvođaču takvo korišćenje nije bilo saopšteno prije Osnovnog datuma ili ukoliko nije bilo predviđeno ugovorom.

Izvođač će Investitora obeštetiti i zaštititi od svakog drugog potraživanja koje proistekne iz ili u vezi sa (i) izradom, korišćenjem ili uvozom bilo kojih Dobra i (ii) bilo kojim projektom za koji je Izvođač odgovoran. Ukoliko neka Ugovorna strana ima pravo na naknadu štete po ovoj tački, Ugovorna strana koja je dužna da izvrši naknadu može da (o svom trošku) vodi pregovore za sporazumno rješenje tužbe, i sudskog spora ili arbitraže koja iz toga proizađe. Druga ugovorna strana je dužna da na zahtjev i o trošku Ugovorne strane koja je dužna da isplati naknadu štete, pruži pomoć u obaranju tužbenog zahtjeva. Druga strana (i njeno Osoblje) ne mogu da daju izjave koje mogu biti štetne za Ugovornu stranu koja je odgovorna za obeštećenje, osim u slučaju kada Ugovorna strana, koja je odgovorna za obeštećenje, ne postupi po zahtjevu Druge strane da pokrene postupak pregovora, sudski postupak ili arbitražu.

17.6 Ograničenje odgovornosti

Nijedna strana nije odgovorna drugoj strani za nemogućnost korišćenja Radova, izmaklu dobit, gubitak drugog ugovora, ili za indirektan ili posljedičan gubitak ili štetu koju pretrpi druga strana u vezi sa Ugovorom, osim u slučaju predviđenim tačkom 8.7 (Naknada štete prouzrokovana kašnjenjem), tačkom 11.2 (Troškovi otklanjanja nedostataka), tačkom 15.4 (Plaćanje poslije raskida ugovora), 16.4 (*Plaćanje po raskidu Ugovora*) i tačkom 17.1 (*Obeštećenja*), 17.4 (*b*)(*Posljedica rizika Investitora*) i tačkom 17.5 *Prava intelektualne i industrijske svojine*.

Ukupna odgovornost Izvođača prema Investitoru po ovom Ugovoru ili u vezi sa njim, izuzev one predviđene tačkom 4.19 (*Električna energija, voda i gas*), tačkom 4.20 (*Oprema Investitora i materijali koji se daju besplatno*), tačke 17.1 (*Obeštećenja*) i tačke 17.5 (*Prava intelektualne i industrijske svojine*), ne može da premaši sumu navedenu u Posebnim uslovima ili (ukoliko ta suma nije navedena) prihvaćenu ugovornu cijenu.

Ova tačka ne ograničava odgovornost u slučaju prevare, namjernog neizvršavanja obaveza ili nesmotrenog ponašanja odgovorne Ugovorne strane.

17.7 Korišćenje smještaja/objekata Investitora

Izvođač preuzima punu odgovornost za smještaj o objekte koje obezbijedi Investitor, ukoliko ih ima, kao što je navedeno u specifikaciji, od datuma uručivanja istih Izvođaču do prestanka boravišta u njima (gdje je uručenje ili prestanak boravišta može da se dogodi nakon datuma koji je naveden u Potvrdi o preuzimanju radova).

Ukoliko dođe o oštećenja na prethodno navedenim objektima, za vrijeme dok je izvođač odgovoran za njih, što proističe iz bilo kog razloga osim onih za koje je odgovoran investitor, Izvođač, o svom trošku, nadoknađuje gubitak ili štetu na zadovoljstvo Nadzornog organa.

18 OSIGURANJE

18.1 Opšti zahtjevi za osiguranje

U ovoj tački, "osiguratelj" označava, za sve vrste osiguranja, Ugovornu stranu koja je dužna da pribavi i održava osiguranje predviđeno odgovarajućim tačkama. Kada je Izvođač osiguratelj, svako osiguranje se vrši kod osiguravajućeg društva pod uslovima koje odobri Investitor. Takvi uslovi moraju da budu u skladu sa uslovima o kojima se Ugovorne strane dogovore prije datuma izdavanja Potvrde o prihvatanju ponude. Takav dogovor o uslovima ima prednost nad odredbama ove tačke. Kada je Investitor Osiguratelj, svako osiguranje se vrši kod osiguravajućeg društva pod uslovima koji su prihvatljivi za Izvođača. Takvi uslovi moraju da budu u skladu sa uslovima o kojima se Ugovorne strane dogovore prije datuma izdavanja Potvrde o prihvatanju ponude. Takav dogovor o uslovima ima prednost nad odredbama ove tačke. Ukoliko je potrebna polisa o zajedničkom osiguranju, pokriće će se primjenjivati posebno na svakog osiguranika, kao da je izdata posebna polisa za svako lice navedeno u polisi o zajedničkom osiguranju. Ukoliko polisa obuhvata i dodatne osiguranike po zajedničkom osiguranju, odnosno druga lica osim onih navedenih u ovom članu,

- (i) Izvođač djeluje po polisi u ime dodatnih osiguranika po zajedničkom osiguranju, s tim što Investitor djeluje u ime Osoblja Investitora,
- (ii) dodatni osiguranici po zajedničkom osiguranju nemaju pravo da primaju uplate direktno od osiguravajućeg društva niti da sa istim imaju direktne kontakte, i
- (iii) Osiguratelj će od svih dodatnih osiguranika zahtijevati da se pridržavaju uslova propisanih polisom.

Svaka polisa za osiguranje od gubitaka i štete je plativa u valuti u kojoj se vrši naknada štete ili gubitka. Sredstva isplaćena od strane osiguravajućih društava koriste se za nadomještanje šteta ili gubitaka. Osiguratelj je dužan da u intervalima navedenim u ugovornim podacima (računato od Datuma početka) drugoj strani dostavlja:

- a) dokaz da su osiguranja predviđena ovom tačkom izvršena,
- b) primjerke polisa za osiguranje predviđena tačkom 18.2 (*Osiguranje Radova i opreme Izvođača*) i tačkom 18.3 (*Osiguranje za slučaj tjelesnih povreda ili oštećenja imovine*).

Po plaćanju svake premije, Osiguratelj je dužan da drugoj Ugovornoj strani dostavi dokaze o uplati. Prilikom dostavljanja polisa ili dokaza, Osiguratelj je dužan da o tome takođe obavijesti Nadzorni organ.

Svaka Ugovorna strana je dužna da poštuje uslove iz svake polise osiguranja. Osiguratelj je dužan da osiguravajuće društvo obavještava o svim eventualnim promjenama u izvođenju Radova i da se stara o održavanju osiguranja u skladu sa ovom tačkom.

Nijedna Ugovorna strana nema pravo da vrši materijalne izmjene uslova osiguranja bez prethodne saglasnosti druge Ugovorne strane. Ukoliko osiguravajuće društvo izvrši (ili pokuša da izvrši) izmjenu, Ugovorna strana koja o tome prva primi obavještenje od osiguravajućeg društva, dužna je da bez odlaganja obavijesti drugu Ugovornu stranu.

Ukoliko Osiguratelj propusti da pribavi ili da održava bilo koje osiguranje po ovom ugovoru ili ne dostavi zadovoljavajuće dokaze i primjerke polisa u skladu sa ovom tačkom, druga Ugovorna strana ima pravo da (po sopstvenom izboru i bez uticaja na druga prava ili sredstva) pribavi osiguranje za relevantno pokriće i plati dospelje premije. Osiguratelj plaća iznose ovih premija drugoj Ugovornoj strani, a Ugovorna cijena se mijenja u skladu sa tim.

Ova tačka ni na koji način ne ograničava obaveze, odgovornosti ili dužnosti Izvođača ili Investitora po drugim odredbama Ugovora ili po drugom osnovu. Svi iznosi koji nisu osigurani ili povraćeni od osiguravajućeg društva idu na teret Izvođača i/ili Investitora u skladu sa ovim obavezama, odgovornostima ili dužnostima.

Međutim, ukoliko Osiguratelj ne pribavi i ne održava osiguranja koja je prema ovom Ugovoru dužan da pribavi i održava, a druga Ugovorna strana ne odobri takav propust i ne pribavi osiguranje za pokriće koje odgovara ovom propustu, Osiguratelj je dužan da isplati sredstva koja bi bila naplativa po takvom osiguranju.

Plaćanje koje jedna Ugovorna strana izvrši u korist druge Ugovorne strane mora da bude u skladu sa tačkom 2.5 (*Potraživanja Investitora*) i tačkom 20.1 (*Potraživanja Izvođača*), zavisno od slučaja.

Izvođač ima pravo da pribavi osiguranje koje se odnosi na ugovor (uključujući, ali se one ograničavajući na osiguranje iz člana 18) kod osiguravajućeg društva iz bilo koje prihvatljive zemlje.

18.2 Osiguranje radova i opreme Izvođača

Osiguratelj je dužan da osigura Radove, Postrojenja, Materijale i Dokumentaciju Izvođača najmanje na pun iznos troškova za vraćanje u prvobitno stanje, uključujući troškove rušenja, uklanjanja ruševina i naknade za stručne usluge i dobiti. Osiguranje važi od dana do kojeg se podnose dokazi shodno tački 18.1 (*Opšti zahtjevi za osiguranje*) do datuma izdavanja Potvrde o preuzimanju Radova.

Osiguratelj je dužan da održava ovo osiguranje kako bi se obezbijedilo pokriće do dana izdavanja potvrde o dobrom izvršenju, za gubitke i štetu za koje je odgovoran Izvođač, a koja je prouzrokovana prije dana izdavanja Potvrde o preuzimanju, kao i za gubitke i štetu koju prouzrokuje Izvođač u toku drugih aktivnosti (uključujući i one navedene u tački 11(*Otklanjanje nedostataka*)).

Osiguratelj je dužan da osigura Opremu Izvođača na iznos koji ne može biti manji od ukupnih troškova zamjene, uključujući troškove isporuke na Gradilište. Za svaki komad opreme Izvođača, osiguranje važi od njegovog prevoza do Gradilišta do prestanka potrebe za njim kao dijelom opreme Izvođača. Ukoliko drugačije nije predviđeno Posebnim uslovima, osiguranje po ovoj tački:

- a) pribavlja i održava Izvođač kao Osiguratelj
- b) glasi na ime obje Ugovorne strane, koje će imati zajedničko pravo na isplate od strane osiguravajućeg društva, zadržana plaćanja i plaćanja namijenjena Ugovornoj strani koja snosi troškove za nadomještanje gubitaka ili štete
- c) pokriva sve gubitke i štete nastale uslijed uzroka koji nisu navedeni u tački 17.3 (Rizici Investitora)
- d) takođe pokriva, u obimu koji je naveden u obavezujućim dokumentima ugovora, gubitke ili štete na dijelu Radova koje se mogu pripisati korišćenju ili zauzimanju nekog drugog dijela Radova od strane Investitora, kao i gubitke i štete uslijed rizika navedenih u stavovima (c), (g) i (h) tačke 17.3 (Rizici Investitora) izuzev (u svakom od ovih slučajeva) rizika koji se ne mogu osigurati pod komercijalno razumnim uslovima, sa odbicima po javljanju koji nisu veći od iznosa navedenog u Ugovoru (ukoliko takav iznos nije naveden, stav (d) se ne primjenjuje), i
- e) može da ne pokriva gubitke, oštećenja i vraćanje u prvobitno stanje::
 - i) dijela Radova u neispravnom stanju uslijed greške u projektu, materijalima ili kvalitetu izrade (s tim što su pokriveni svi drugi djelovi koji se izgube ili oštete kao direktna posljedica neispravnog, a ne kako je navedeno ustavu (ii) u nastavku,
 - ii) dijela Radova do čijeg gubljenja ili oštećenja dolazi uslijed potrebe da se u prvobitno stanje vrate drugi djelovi Radova, ukoliko su ti drugi djelovi u neispravnom stanju zbog manjkavosti projekta, materijala ili izrade,
 - iii) dijela Radova koji je preuzet od strane Investitora, osim kada je Izvođač odgovoran za gubitak ili štetu, i
 - iv) Dobra dok nisu u zemlji, prema tački 14.5 (Postrojenje i Materijali namijenjeni za izvođenje radova).

Ukoliko pokrće opisano u stavu (d) ne bude dostupno po razumnim tržišnim uslovima duže od godinu dana od Osnovnog datuma, Izvođač je dužan (kao Osiguratelj) da o tome obavijesti Investitora, uz navođenje potrebnih podataka. Investitor u tom slučaju (i) ima pravo na isplatu u skladu sa tačkom 2.5 (Potraživanja Investitora) iznosa koji odgovara razumnim tržišnim uslovima koje bi Izvođač očekivao da plati za takvo pokrće, i (ii) smatraće se da je odobrio propust u skladu sa članom 18.1 (Opšti zahtjevi za osiguranje), ukoliko nije obezbjedio pokrće po takvim razumnim tržišnim uslovima.

18.3 Osiguranje za slučaj povrede lica i oštećenja imovine

Osiguratelj je dužan da pribavi osiguranje od odgovornosti svake strane u slučaju gubitka, oštećenja, smrti ili tjelesne povrede bilo koje fizičke imovine (osim stvari osiguranih u skladu sa tačkom 18.2 (Osiguranje radova i opreme Izvođača) ili smrtnog slučaja ili tjelesne povrede lica (osim lica osiguranih prema tački 18.4 (*Osiguranje osoblja Izvođača*), a koji su prouzrokovani Izvođačevim izvršavanjem Ugovora i koji nastanu prije izdavanja Potvrde o preuzimanju radova. Iznos osiguranja je ograničen po slučaju, bez ograničenja broja slučajeva, i ne može da bude manji od iznosa navedenog u Ugovoru. Ukoliko iznos nije naznačen, ova tačka se ne primjenjuje.

Ukoliko drugačije nije predviđeno Posebnim uslovima, osiguranje iz ove tačke:

- a) pribavlja i održava Izvođač kao Osiguratelj
- b) glasi na zajedničko ime Ugovornih strana,
- c) pokriva odgovornost za gubitke i štetu na imovini Investitora (osim stavki osiguranih po tački 18.2) prouzrokovane Izvođačevim izvršavanjem Ugovora,
- d) može da isključi odgovornost u opsegu koji proizilazi iz:
 - (i) prava Investitora da se Trajni radovi izvode na, iznad, ispod, u ili kroz zemljište i da zauzima to zemljište za potrebe Trajnih radova,
 - (ii) štete koja je neizbježna posljedica obaveze Izvođača da izvede Radove i ukloni nedostatke, i
 - (iii) uzroka iz tačke 17.3 (*Rizici Investitora*), osim kada se takvo pokrće može obezbijediti po razumnim tržišnim uslovima.

18.4 Osiguranje Osoblja Izvođača

Izvođač je dužan da pribavi i održava osiguranje od odgovornosti u slučaju potraživanja, štete, gubitka i troškova (uključujući sudske troškove) koji proizilaze iz povrede, bolesti, oboljenja ili smrti bilo kog lica zaposlenog kod Izvođača ili bilo kog člana njegovog Osoblja.

Investitor i Nadzorni organ takođe imaju pravo na osiguranje od odgovornosti u slučaju potraživanja, štete, gubitka i troškova (uključujući sudske troškove) koji proizilaze iz povrede, bolesti, oboljenja ili smrti bilo kog lica zaposlenog kod Izvođača ili bilo kog člana njegovog Osoblja, s tim što ovo osiguranje može da ne pokriva gubitke ili potraživanja koja su posljedica bilo kog postupka ili nemara Investitora ili Osoblja Investitora.

Osiguranje se održava u punom obimu tokom čitavog perioda u kome osoblje pomaže u izvođenju radova. Podizvođač može da obezbijedi osiguranje za svoje radnike, s tim što je Izvođač odgovoran za postupanje u skladu sa ovom tačkom.

19 VIŠA SILA

19.1 Definicija više sile

U ovoj tački, "viša sila" znači neobičan događaj ili okolnost:

- (a) koja je izvan kontrole jedne strane,
- (b) od koje ta strana objektivno nije mogla da se obezbjedi prije zaključivanja ugovora,
- (c) koju, po njenom nastajanju, ta strana objektivno nije mogla da izbjegne ili savlada i
- (d) koja se u značajnoj mjeri ne može pripisati drugoj strani.

Viša sila može da uključi, ali se ne ograničava na sljedeće neobične događaje ili okolnosti, ukoliko su ispunjeni uslovi pod (a) do (d):

- (i) rat, neprijateljstva (bez obzira da li je rat objavljen ili ne), invaziju, djelovanje stranih neprijatelja,
- (i) pobunu, terorizam, revoluciju, ustanak, vojna ili uzurpirana vlast ili građanski rat,
- (ii) metež, nemir, nered, štrajk ili onemogućavanje radnicima prilaz svojim radnim mjestima, ukoliko se ne radi o radnicima Izvođača ili podizvođača,
- (iii) municiju, eksplozivna sredstva, jonizujuća zračenja ili radioaktivno zagađenje, ako se to ne može pripisati korišćenju municije, eksploziva, zračenja ili radioaktivnosti od strane Izvođača i
- (iv) prirodne katastrofe kao što su zemljotres, uragan, tajfun ili vulkanska aktivnost.

19.2 Obavještenje o nastanku više sile

U slučaju da neka strana bude spriječena da izvršava svoje ugovorne obaveze zbog više sile, ona obavještava drugu stranu o događaju ili okolnosti koje sačinjavaju višu silu i navodi obaveze koje ne može ili neće moći da izvršava. Obavještenje se podnosi u roku od 14 dana nakon što je strana saznala ili trebalo da sazna za takav događaj ili okolnost koji sačinjavaju višu silu.

Po podnošenju obavještenja, strana se oslobađa od izvršavanja takvih obaveza za sve vrijeme tokom kojega je spriječena uslijed više sile da izvršava obaveze.

Bez obzira na ostale odredbe ove tačke, viša sila se ne primjenjuje na obaveze jedne strane da drugoj strani vrši plaćanja, u skladu sa ugovorom.

19.3 Obaveza da se kašnjenje svede na minimum

Obije strane se obavezuju da se postaraju da kašnjenja u izvršavanju ugovora zbog više sile budu svedena na minimum.

Svaka strana se obavezuje da drugu obavijesti o prestanku dejstva više sile na nju.

19.4 Posljedice više sile

Ako Izvođač bude spriječen da izvrši bilo koju svoju ugovornu obavezu zbog više sile, o čemu je dato obavještenje u skladu sa tačkom 19.2 (*Obavještenje o nastanku više sile*) i zbog više sile kasni i/ili biva izložen trošku, on ima pravo, shodno tački 20.1 *Potraživanja Izvođača*, na:

- (a) produženje roka zbog takvog zastoja, ako se sa završetkom kasni ili će se kasniti, u skladu sa tačkom 8.4 *Produženje roka za završetak*,
- (b) naknadu troškova, ako je događaj ili okolnost poput onih koje su opisane u tačkama (i) do (iv) tačke 19.1 Definicija više sile i u slučajevima navedenim u stavovima (ii) do (iv) i ako su nastali u zemlji, uključujući i troškove koji se odnose na nadoknadu ili zamjenu radova i/ili roba oštećenih ili uništenih od strane više sile, u obimu u kojem nisu nadoknađeni preko polise osiguranja koja je navedena u tački 18.2 Osiguranje radova i opreme Izvođača.

Po prijemu takvog obavještenja, Investitor postupa u skladu sa tačkom 3.5 Odluke radi usaglašavanja ili utvrđivanja tih stvari.

19.5 Uticaj više sile na podizvođača

Ako neki podizvođač ima pravo na osnovu nekog ugovora ili sporazuma, koji se odnosi na radove, na oslobađanje zbog više sile pod dodatnim ili uslovima koji su opsežniji od onih koji su predviđeni ovom tačkom, takvi opsežniji događaji koji se odnose na višu silu ili okolnosti ne opravdavaju Izvođača za neizvršavanje njegovih obaveza, niti mu daju pravo na oslobađanje u skladu sa ovom tačkom.

19.6 Opcioni raskid ugovora, plaćanje i oslobađanje po slobodnom izboru

Ako izvođenje radova bude onemogućeno, praktično u cjelini, zbog dejstva više sile, u neprekidnom trajanju dužem od 84 dana, o kojoj je dato obavještenje u skladu sa tačkom 19.2 *Obavještenje o pojavi više sile*, ili u periodu, koji je sa prekidima duži od 140 dana, bilo koja strana može drugu stranu da obavijesti o raskidu ugovora. U tom slučaju, raskid stupa na snagu 7 dana po davanju obavještenja, a Izvođač postupa u skladu sa tačkom 16.3 *Prestanak radova i odstranjenje opreme Izvođača*.

Posle takvog raskida, Nadzorni organ utvrđuje vrijednost izvedenih radova i izdaje situaciju koja sadrži:

- (a) iznose, koji se plaćaju za sve izvedene radove, za koje je cijena navedena u ugovoru;

- (b) cijenu postrojenja i materijala koji su naručeni za radove i koji su isporučeni Izvođaču ili koje je Izvođač obavezan da primi: ovo postrojenje i materijal postaju vlasništvo Investitora (na njegov rizik) kada ih on bude platio, a Izvođač ih stavlja na raspolaganje Investitoru;
- (c) sve ostale troškove i obaveze, koje je Izvođač opravdano snosio, u očekivanju završetka radova;
- (d) troškove koji je odnose na odstranjivanje privremenih radova i opreme Izvođača sa gradilišta i njihovo vraćanje u zemlju Izvođača (ili na neko drugo mjesto, ali ne po većoj cijeni); i
- (e) trošak vezan za povratak osoblja Izvođača i druge radne snage, koja je u trenutku raskida u potpunosti angažovana na izvođenju radova.

19.7 Oslobođanje od izvršavanja

Bez obzira na ostale odredbe ove tačke, ako nastanu događaji ili okolnosti koje su, u skladu sa zakonom, van kontrole ugovornih strana (uključujući, pored ostalog, i višu silu) koje jednoj ili obema stranama onemogućavaju izvršavanje njihovih ugovornih obaveza ili ga čine nezakinitim ili koje, na osnovu zakona koji reguliše ugovor, oslobađaju ugovorne strane, obaveze daljeg izvršavanja ugovora, i jedna strana obavijesti drugu o takvom događaju ili okolnostima:

- (a) ugovorne strane se oslobađaju obaveze daljeg izvršavanja bez uticaja na prava bilo koje strane u vezi ranijeg kršenja ugovora i
- (b) iznos, koji Investitor treba da plati Izvođaču, jednak je iznosu koji bi bio plaćen, u skladu sa tačkom 19.6 *Opcioni raskid ugovora, plaćanje i oslobađanje po slobodnom izboru*, da je ugovor bio raskinut u skladu sa tačkom 19.6.

20 POTRAŽIVANJA, SPOROVI I ARBITRAŽA

20.1 Potraživanja Izvođača

Ako Izvođač smatra da ima pravo na produženje roka za završetak i/ili dodatne isplate po bilo kojoj tački ovih uslova ili po nekom drugom osnovu u vezi ugovora, on o tome obavještava Nadzorni organ i navodi događaj ili okolnosti koje služe kao osnov za potraživanje. Obavještenje se podnosi što prije, u roku od 28 dana od dana kada je Izvođač postao ili trebalo da postane svjestan tog događaja ili okolnosti. Ako Izvođač ne podnese svoje potraživanje u pomenutom roku od 28 dana, rok za završetak radova se ne produžava, Izvođač nema pravo na dodatnu isplatu i Investitor se oslobađa obaveza u vezi potraživanja. U suprotnom, primjenjuju se sljedeće odredbe ove tačke.

Izvođač se takođe obavezuje da dostavi sva ostala obavještenja koja su predviđena ugovorom i prateće podatke za potraživanje, koji se odnose na takav događaj ili okolnosti.

Izvođač je dužan da ažurno vodi evidenciju koja je potrebna radi dokumentovanja potraživanja, bilo na gradilištu ili na nekom drugom mjestu koje je Nadzornom organu prihvatljivo. Bez

priznavanja odgovornosti Investitora, Nadzorni organ može, po prijemu obavještenja iz ove tačke, da prati vođenje evidencije i/ili naloži Izvođaču da vodi još neku evidenciju. Izvođač se obavezuje da Nadzornom organu omogući pregled te evidencije i da mu na njegov zahtjev dostavi kopije.

U roku od 42 dana od dana kada je Izvođač postao (ili trebalo da postane) svjestan događaja ili okolnosti koje služe kao osnov za potraživanje ili u nekom drugom roku predloženom od strane Izvođača i odobrenom od strane Nadzornog organa, Izvođač se obavezuje da Nadzornom organu podnese u potpunosti obrazloženo potraživanje sa pratećim podacima, uz naznaku traženog produženja roka i/ili iznosa dodatnog plaćanja. U slučaju da je događaj ili okolnost koja služi kao osnov za potraživanje kontinuirane prirode:

- (a) potpuno obrazloženo potraživanje smatra se privremenim;
- (b) Izvođač dostavlja dalja potraživanja u mjesečnim intervalima, navodeći kašnjenje i /ili tražene iznose kumulativno, kao i sve ostale podatke koje Nadzorni organ bude opravdano tražio; i
- (c) Izvođač podnosi konačno potraživanje u roku od 28 dana od prestanka uticaja događaja ili okolnosti ili u nekom drugom roku predloženom od strane Izvođača i odobrenom od strane Investitora.

U roku od 42 dana od prijema potraživanja ili daljih podataka u vezi prethodnog potraživanja ili u nekom drugom roku predloženom od strane Nadzornog organa i odobrenom od strane Izvođača, Nadzorni organ odobrava potraživanje ili ga odbija i daje detaljno obrazloženje svoje odluke. On takođe ima pravo da traži dalje pojedinosti, s tim što je dužan da odgovori na kada je riječ o osnovama potraživanja u pomenutom roku

U prethodno definisanom roku od 42 dana, Nadzorni organ nastavlja da postupa, u skladu sa tačkom 3.5 (Odluke) da se saglasi ili utvrdi (i) produženje (ako ga ima) roka za završetak radova (prije ili nakon njegovog isteka), u skladu sa tačkom 8.4 (Produžetak roka za završetak radova) i/ili (ii) dodatne isplate (ako ih ima) na koje Izvođač ima pravo, shodno ugovoru..

Svaka privremena situacija mora da sadrži iznose potraživanja za koje je utvrđeno da su dospjeli u skladu sa odgovarajućom odredbom ugovora. Ukoliko i sve dok dostavljeni podaci nisu dovoljni da potkrijepe cio iznos potraživanja, Izvođač ima pravo samo na isplatu onog dijela potraživanja koji je uspio da dokaže.

Ukoliko Nadzorni organ ne odgovori u roku koji je definisan u ovoj tački, svaka strana može da razmotri da je potraživanje odbijeno od strane Nadzornog organa i bilo koja strana može da se obrati komisiji za rješavanje sporova, u skladu sa tačkom 20.4. Dobijanje odluke Komisije za rješavanje sporova.

Uslovi iz ove tačke smatraju se dodatkom uslovima iz bilo koje druge tačke koji se odnose na potraživanje. Ukoliko Izvođač ne postupi u skladu sa ovom ili nekom drugom tačkom u vezi nekog potraživanja, pri utvrđivanju produženja roka i/ili dodatnog plaćanja uzima se u obzir mjera (eventualna) u kojoj je taj propust spriječio ili uticao na ispravno ispitivanje osnova zahtjeva, osim u slučaju kada je zahtjev izuzet u drugom stavu ovog člana.

20.2 Imenovanje komisije za rješavanje sporova

Sporove rješava Komisija za rješavanje sporova (KRS) u skladu sa tačkom 20.4 *Dobijanje odluke Komisije za rješavanje sporova*. Ugovorne strane imenuju KRS o datuma koji je naveden u ugovoru..

Kako je navedeno u prilogu ponude, KRS se sastoji od jednog ili tri lica sa odgovarajućim kvalifikacijama ("članovi"), svaki član poznaće jezik za komunikaciju koji je definisan u ugovoru i biće stručnjaci sa iskustvom u vrsti građevine u radovima i u tumačenju ugovornih dokumenata. Ukoliko broj nije naveden i stranke se nisu dogovorile drugačije, KRS se sastoji od tri člana.

Ako strane nisu sporazumno imenovala KRS, 21 dan prije datuma koji je naveden u ugovoru, a KRS se sastoji od tri člana, svaka strana kandiduje po jednog člana i njegovo ime daje na saglasnost drugoj strani. Prva dva člana preporučuju i strane se sporazumno dogovaraju o trećem članu, koji će biti predsjedavajući.

Međutim, ako se strane sporazumno dogovore o spisku potencijalnih članova i ako ugovor sadrži spisak potencijalnih članova, članovi se biraju sa tog spiska pri čemu se ne uzimaju u obzir oni koji nisu u mogućnosti ili ne žele da budu članovi KRS.

Sporazum između ugovornih strana i ili jedinog člana, odnosno svakog člana pojedinačno, zaključuje se na osnovu opštih uslova sporazuma za rješavanje sporova, koji je u prilogu ovih opštih uslova, sa eventualnim zajednički dogovorenim izmjenama.

Pri usaglašavanju uslova postavljenja, Strane dogovorno utvrđuju naknadu koja se plaća jedinom članu, odnosno svakom članu pojedinačno, uključujući naknadu za stručno lice koji je konsultovan od strane KRS. Svaka od strana se obavezuje da ovu naknadu plaća po pola.

Ako se strane bilo kad dogovore u tom pogledu, one mogu da zajedno da se, po predmetnom pitanju, obrate KRS radi dobijanja mišljenja. Nijedna strana ne konsultuje KRS o bilo kojem pitanju bez saglasnosti druge strane.

Ako neki član odbije da radi ili ne bude u mogućnosti da radi uslijed smrti, onesposobljenosti ili prestanka postavljenja, zamjena se postavlja na isti način kao što je zamijenjeni član bio postavljen, kao što je opisano u ovoj tački.

Mandat bilo kog člana može da prestane ako se strane o tome dogovore, ali ne i voljom Investitora ili Izvođača. Ukoliko se strane nisu drugačije dogovorile, mandat KRS (ili svakog člana pojedinačno) prestaje kadazriješenje stupa na snagu, shodno tački 14.12.

20.3 Nesaglasnost oko imenovanja Komisije za rješavanje sporova

U bilo kojem od sledećih slučajeva:

- (a) ako se strane ne dogovore o određivanju jedinog člana KRS do datuma navedenog u prvom stavu tačke 20.2 *Imenovanje Komisije za rješavanje sporova*,
- (b) ako bilo koja strana ne imenuje člana (za odobrenje od strane druge strane) ili ne odobri člana imenovanog od strane druge strane, tročlane KRS do tog datuma.

- (c) ako se strane ne dogovore o postavljenju trećeg člana (u svojstvu predsjednika) KRS do tog datuma ili
- (d) ako se strane ne dogovore o postavljenju ili zamjeni u roku od 42 dana od dana kada je jedini član ili jedan od trojice članova odbio da radi ili je onemogućen da radi zbog smrti, onesposobljenosti, ostavke ili prestankamandata, tada će na zahtjev bilo koje ili obje strane i posle konsultacija, organ za postavljanje ili službenik koji je imenovan u prilogu ponude postaviti tog člana KRS. Takvo postavljenje je konačno. Obje strane su obavezne da po pola isplate naknadu organu za postavljanje i službeniku.

20.4 Dobijanje odluke Komisije za rješavanje sporova

U slučaju (bilo kakvog) spora između strana u vezi ugovora ili izvođenja radova, uključujući sporove u vezi ovjeravanja, utvrđivanja, naloga, mišljenja ili procjene Nadzornog organa, bilo koja strana može da pokrene spor i u pisanoj formi podnese KRS na odlučivanje, uz primjerke koji se dostavljaju drugoj strani i Nadzornom organu. U dokumentu je potrebno navesti da je dostavljen shodno ovoj tački.

U slučaju tročlane KRS, smatraće se da je spor pokrenut pred KRS onog dana kada bude primljen od strane predsjednika KRS.

Obje strane se obavezuju da odmah KRS stave na raspolaganje sve potrebne informacije i obezbijede pristup gradilištu i odgovarajućim objektima, koje Komisija za rješavanje sporova može da zatraži u cilju donošenja odluke u predmetnom sporu.. Smatra se da KRS ne djeluje u svojstvu arbitra.

U roku od 84 dana od prijema takvog dokumenta ili u nekom drugom roku predloženim od strane KRS i prihvaćenom od strane obje ugovorne strane, KRS donosi svoju odluku, koja mora da bude obrazložena sa naznakom da je donijeta u skladu sa ovom tačkom. Odluka je obavezujuća za obje strane, koje se obavezuju da odmah postupe po njoj, ukoliko i dok odluka ne bude promijenjena sporazumno ili arbitražnom odlukom. Ukoliko strane već nisu odustale od ugovora ili ga se odrekle ili raskinule, Izvođač se obavezuje da nastavi sa izvođenjem radova u skladu sa ugovorom.

Ako je bilo koja strana nezadovoljna odlukom KRS, ona može da, u roku od 28 dana od prijema odluke, svoje nezadovoljstvo saopšti drugoj strani saopštavajući svoje nezadovoljstvo i namjeru da se počne sa arbitražom. Ako KRS ne donese odluku u roku od 84 dana (ili u nekom drugom dogovorenom roku) od prijema spora, bilo koja strana može da svoje nezadovoljstvo saopšti drugoj strani u roku od 28 dana.

U svakom slučaju, u saopštenju o nezadovoljstvu navodi se da se isto daje u skladu sa ovom tačkom, izlaže se predmet spora i daje se obrazloženje nezadovoljstva. Osim onog predviđenog tačkom 20.7 *Nepostupanje po odluci Komisije za rješavanje sporova* i tačkom 20.8 *Istek mandata Komisije za rješavanje sporova*, nijedna strana nema pravo da spor preda na arbitražu, ukoliko prethodno nije bilo podnijeto saopštenje o nezadovoljstvu, u skladu sa ovom tačkom.

Ako po saopštenju odluke KRS objema stranama, nijedna strana ne podnese saopštenje o nezadovoljstvu u roku od 28 dana, odluka postaje konačna i obavezujuća za obje strane.

20.5 Sporazumno rješavanje sporova

U slučaju saopštenja o nezadovoljstvu podnijetog u skladu sa tačkom 20.4, strane se obavezuju da pokušaju da spor riješe mirnim putem prije početka arbitraže. Međutim, ukoliko se strane nisu drugačije sporazumjele, strana koja je dostavila saopštenje o nezadovoljstvu, u skladu sa tačkom 20.4, može da pokrene arbitražupostupak isteku 56. dana od dana kada je bilo saopštenje o nezadovoljstvu bilo podnijeto, čak iako nije bilo pokušaja da se spor riješi mirnim putem.

20.6 Arbitraža

Bilo kakav spor između strana koji proizilazi ili je u vezi ugovora, a koji nije riješen sporazumno, u skladu sa tačkom 20.5, i s obzirom da odluka KRS (ukoliko je ima) nije postala konačna i obavezujuća, se rješava putem arbitraže. Arbitraža se sprovodi na sledeći način:

(a) ako je ugovor zaključen sainostranim izvođačima

- (i) za ugovore koji su finansirani od svih banaka učesnica, osim kada je, shodno stavu (a) (2), koji je dolje naveden, riječ o međunarodnoj arbitraži (1) uz postupak kojim upravlja arbitražna institucija koja je imenovana u ugovoru ikoji je sproveden shodno pravilima arbitraže te institucije: ili, ukoliko je tako navedeno u ugovoru (2) međunarodna arbitraža u skladu sa arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili (3)ukoliko nijedna arbitražna institucija i arbitražna pravila UNCITRAL-a nisu navedena u ugovoru, sa procedurama kojima rukovodi Međunarodna trgovinska komora i koja je sprovedena u skladu sa arbitražnim pravilima Međunarodne trgovinske komore, imenovanjem jednog ili više arbitara, u skladu sa navedenim pravilima arbitraže.

(b) ukoliko je ugovor sa domaćim izvođačima, arbitraža sa procedurama koje su sprovedene u skladu sa zakonima zemlje Investitora.

Mjesto za arbitražu je neutralna lokacija koja je navedena u ugovoru i arbitraža se sprovodi na jeziku za komunikaciju, koji je definisan u tački 1.4 Zakon i jezik.

Arbitri su ovlašćeni da otvore, pregledaju i izmijene bilo koju potvrdu, odluku, nalog, mišljenje ili procjenu Nadzornog organa i bilo koju odluku KRS koja se odnosi na spor. Predstavnike strana i Nadzornog organa se ni na koji način ne mogu osloboditi obaveze svjedočenja i davanja podataka pred arbitrima po bilo kom pitanju u vezi spora.

Nijedna strana se ne može ograničiti u arbitražnom postupku na dokaze i argumente koji su ranije bili predloženi KRS radi dobijanja odluke ili na obrazloženje nezadovoljstva koje je dato u saopštenju o nezadovoljstvu. Bilo koja odluka KRS može se uzeti u obzir u arbitražnom postupku.

Arbitražni postupak može da počne prije ili poslije završetka radova. Obaveze ugovornih strana, Nadzornog organa i KRS ne mogu da se mijenjaju zbog arbitražnog postupka koji se vodi tokom izvođenja radova.

20.7 Nepostupanje u skladu sa odlukom Komisije za rješavanje sporova

U slučaju da jedna strana nije postupila u skladu sa konačnom i obavezujućom odlukom, onda druga strana ima pravo da bez uticaja na svoja ostala prava, to postupanje podnese na arbitražu u skladu sa tačkom 20.6 *Arbitraža*. U tom slučaju, ne važe tačke 20.6 *Dobijanje odluke Komisije za rješavanje sporova* i 20.5 *Sporazumno rješavanje sporova*.

20.8 Istek mandata Komisije za rješavanje sporova

U slučaju nastanka spora između strana u vezi ugovora ili izvođenja radova, a ne postoji KRS zbog isteka mandata ili iz drugih razloga:

- (a) tačka 20.4 *Dobijanje odluke Komisije za rješavanje sporova* i tačka 20.5 *Sporazumno rješavanje sporova* ne važe i
- (b) spor može da se neposredno podnese na arbitražu u skladu sa tačkom 20.6 *Arbitraža*.

PRILOG

Opšti uslovi sporazuma o Komisiji za rješavanje sporova

1 Definicije

Svaki "sporazum o rješavanju sporova" predstavlja trojni sporazum između:

- (a) "Investitora"
- (b) "Izvođača"
- (c) "Člana" koji je u sporazumu o rješavanju sporova definisan kao:
 - (ii) jedini član "KRS" (ili "sudija") i u tom slučaju pozivanje na "ostale članove ne važi",
 - ili
 - (iii) jedno od tri lica koja se zajedno nazivaju "KRS" "(ili "Komisija za rješavanje sporova") i u tom slučaju se druga dva lica nazivaju "ostali članovi".

Investitor i Izvođač su zaključili (ili namjeravaju da zaključe) ugovor koji se zove "Ugovor" koji je definisan u sporazumu o rješavanju sporova koji sačinjava ovaj prilog. Riječi i izrazi koji se koriste u sporazumu o rješavanju sporova imaju značenje kakvo im je dato u ugovoru, ukoliko nisu drugačije definisani.

2 Opšte odredbe

Ukoliko nije drugačije formulisano u Sporazumu o Komisiji za rješavanje sporova, ovaj Sporazum stupa na snagu najkasnije od dolje navedenih dana:

- a) Dan početka radova, koji je definisan u Ugovoru,
- b) Dan kada Investitor, Izvođač i član potpišu Sporazum o Komisiji za rješavanje sporova, ili
- c) Dan kada Investitor, Izvođač i svaki od ostalih članova (ako ih ima) potpišu Sporazum o Komisiji za rješavanje sporova.

Angažovanje člana predstavlja lično postavljenje. Član ima pravo da bilo kad podnese ostavku Investitoru i Izvođaču sa otkaznim rokom od najmanje 70 dana, nakon čega se Sporazum raskida.

3 Garancije

Član garantuje i saglasan je da on/ona jeste i da će biti nepristrasan i nezavisan od Investitora, Izvođača i Nadzornog organa. Član se obavezuje da svakog od njih i ostale članove (ako ih ima) odmah obavijesti o činjenicama ili okolnostima koje bi mogle da budu u neskladu sa njegovim/njenim garancijama isporazumom koji se odnosi na nepristrasnost i nezavisnost.

Pri postavljenju člana, Investitor i Izvođač se oslanjaju na tvrdnje člana da je on/ona:

- (a) iskusan u pogledu radova koje Izvođač obavlja po ugovoru,
- (b) iskusan u pogledu tumačenja ugovorne dokumentacije, i
- (c) da tečno govori jezikom za komunikaciju koji je predviđen ugovorom.

4 Opšte obaveze člana

Član:

- (a) ne smije da ima finansijski ili neki drugi interes u odnosu na Investitora, Izvođača ili Nadzornog organa, niti finansijski interes u vezi ugovora, osim isplata u skladu sa sporazumom o rješavanju sporova;
- (b) nije ranije bio angažovan kao konsultant ili u nekom drugom svojstvu od strane Investitora, Izvođača ili Nadzornog organa, osim pod okolnostima koje je saopštio Investitoru i Izvođaču u pisanoj formi prije nego što su oni potpisali sporazum o rješavanju sporova;
- (c) je dužan da u pisanoj formi predoči Investitoru, Izvođaču, i ostalim članovima (ako ih ima), prije zaključivanja Sporazuma o rješavanju sporova, u mjeri u kojoj mu je poznato, sve profesionalne ili lične odnose sa bilo kojim direktorom, službenikom ili radnikom Investitora, Izvođača i Nadzornog organa, i druge ranije angažmane u ukupnom projektu čiji je Ugovor sastavni dio;
- (d) ne može da, za vrijeme trajanja sporazuma o rješavanju sporova, bude angažovan kao konsultant ili u nekom drugom svojstvu od strane Investitora, Izvođača ili Nadzornog organa, osim ako to nije dogovoreno u pisanoj formi između Investitora, Izvođača i ostalih članova (ako ih ima);
- (e) je dužan da poštuje proceduralna pravila iz Priloga i odredbe tačke 20.4 Opštih uslova;

- (f) ne može da daje savjete Investitoru, Izvođaču, osoblju Investitora ili osoblju Izvođača u vezi izvršavanja ugovora, osim onih savjeta koji su u skladu sa priloženim pravilima postupka;
- (g) ne može da, za vrijeme svog mandata, pregovara ili pravi dogovor sa Investitorom, Izvođačem ili Nadzornim organom u vezi svog zaposlenja kod nekog od njih u svojstvu konsultanta ili u nekom drugom svojstvu, prije isteka svog mandata na osnovu sporazuma o rješavanju sporova;
- (h) mora da bude na raspolaganju kada je riječ o svim posjetama gradilištu i zasjedanjima, ako je to potrebno; i
- (i) je dužan da se upozna sa Ugovorom i napretkom Radova (i sa drugim djelovima projekta čiji je Ugovor sastavni dio), tako što će proučiti sva dokumenta koja primi, a koja će držati u dosijeu tekućih poslova;
- (j) mora da čuva tajnost i povjerljivost podataka iz Ugovora i svih aktivnosti i zasijedanja KRS i da ih ne objavljuje ili saopštava bez prethodne pisane saglasnosti Investitora, Izvođača i ostalih članova (ako ih ima); i
- (k) mora da bude na raspolaganju za davanje savjeta i mišljenja po bilo kom pitanju koje se odnosi na ugovor, a na zahtjev Investitora i Izvođača, pod uslovom da se sa tim slože ostali članovi (ako ih ima).

5 Opšte obaveze Investitora i Izvođača

Investitor, Izvođač, osoblje Investitora i osoblje Izvođača ne mogu da traže savjete ili da se konsultuju sa članom u vezi ugovora, osim u okviru redovnih aktivnosti KRS na osnovu ugovora i sporazuma o rješavanju sporova. Investitor i Izvođač su odgovorni za poštovanje ove odredbe od strane osoblja Investitora i osoblja Izvođača.

Investitor i Izvođač se obavezuju uzajamno i članu da ukoliko drugačije nije dogovoreno u pisanoj formi između Investitora, Izvođača, člana i ostalih članova (eventualnih), član ne može da:

- (a) bude postavljen za arbitra u bilo kom arbitražnom postupku u vezi ugovora;
- (b) bude pozvan za svjedoka u bilo kom sporu o kome odlučuju arbitri postavljeni za neku arbitražu u vezi ugovora, i
- (c) bude odgovoran za potraživanja za bilo kakvo činjenje ili nečinjenje u vršenju ili nevršenju funkcija članova, ukoliko se ne dokaže zlonamjernost činjenja ili nečinjenja.

Investitor i Izvođač se solidarno obavezuju da člana obeštete i zaštite od potraživanja za koja je oslobođen odgovornosti na osnovu prethodnog stava.

Kada Investitor ili Izvođač prenesu spor na dalju nadležnost KRS, shodno tački 20.4 Uslova ugovora, što će iziskivati od člana da posjeti gradilište i prisustvuje zasijedanju, Investitor ili Izvođač je dužan da pruži odgovarajuće obezbjeđenje za iznos koji odgovara troškovima koje će član pri tome imati. U obzir se ne uzimaju ostali iznosi koji dopijevaju za isplatu ili su već isplaćeni članu.

6 Plaćanje

Član će biti plaćen, kao što je prikazano u nastavku, u valuti koja je predviđena Sporazumom o Komisiji za rješavanje sporova:

(a) mjesečni honorar, koji se smatra cjelokupnom naknadom za:

- (i) raspoloživost za sve posjete gradilištu i za sva zasjedanja, uz prethodno obavještenje sa rokom od 28 dana;
- (ii) upoznavanje sa svim zbivanjima na projektu i vođenje ažurne dokumentacije;
- (iii) kancelarijske i režijske troškove, uključujući sekretarske usluge, fotokopiranje i kancelarijski materijal potrošen u vezi sa obavljanjem svojih dužnosti;i
- (iv) sve usluge izvršene prema ugovoru, osim onih navedenih u stavovima (b) i (c) ove tačke.

Honorar se isplaćuje za period od posljednjeg kalendarskog dana u mjesecu. u kome Sporazum o Komisiji za rješavanje sporova stupa na snagu, do posljednjeg kalendarskog dana mjeseca u kome je izdata Potvrda o preuzimanju cjelokupnih radova.

Prvog dana u mjesecu koji slijedi mjesec u kome je izdata Potvrda o preuzimanju cjelokupnih Radova, honorar se umanjuje za jednu trećinu. Takav umanjeni honorar se isplaćuje do prvog dana u mjesecu u kome član podnese ostavku, ili na drugi način dođe do Raskida Sporazuma o Komisiji za rješavanje sporova:

(b) dnevnicu koja se smatra cjelokupnom naknadom za:

- (i) svaki dan ili dio dana, do najviše dva dana, koji je proveden na putu u oba pravca između mjesta stanovanja člana i gradilišta, ili druge lokacije za sastanak sa Ostalim članovima (ukoliko ih ima);
- (ii) svaki radni dan tokom posjete gradilištu, tokom zasijedanja i pripremanja odluka;i
- (iii) svaki dan utrošen za čitanje podnesaka tokom pripreme za zasijedanje.

(c) svi razumni troškovi, uključujući putne troškove (avio karte u ekonomskoj klasi, hotel i troškove života i druge direktne putne troškove) nastale u vezi sa dužnostima člana, kao i troškovi telefonskih poziva, kurirske službe, faksa i teleksa: za svaku stavku koja prelazi 5% od dnevnice iz stava (b) ovog Člana potreban je računa);

(d) porezi propisani zakonom zemlje za plaćanja izvršena u korist člana (ukoliko nije državljanin ili nema stalni boravak u toj zemlji) shodno tački 6.

Mjesečni honorari i dnevnice preciziraju se u Sporazumu o Komisiji za rješavanje sporova. Ukoliko nije drugačije predviđeno, honorari i dnevnice su fiksni tokom 24 kalendarska mjeseca, nakon čega se dogovorom između Investitora, Izvođača i člana koriguju svake godine i to na godišnjicu stupanja na snagu Sporazuma o Komisiji za rješavanje sporova.

Ukoliko se strane sporazumno ne dogovore o mjesečnom honoraru i dnevnicu, subjekat koji imenuje ili imenovani službenik u ugovoru utvrđuje iznos dnevnica koje će biti korišćene.

Član podnosi fakture za isplatu mjesečnog honorara i naknadu troškova avio prevoza tromjesečno i to unaprijed. Fakture za druge troškove i za dnevnice dostavljaju se po završetku posjete gradilištu ili zasjedanja. Uz fakture se prilaže kratak opis aktivnosti koje su izvršene u toku odgovarajućeg perioda i one se šalju na adresu Izvođača.

Izvođač je dužan da u potpunosti izvrši isplatu, po svakoj fakturi člana, u roku od 56 kalendarskih dana od prijema svake fakture i podnosi zahtjev Investitoru (u Obračunima shodno ugovoru) za refundiranje jedne polovine iznosa ovih faktura. Investitor nakon toga vrši isplatu Izvođaču u skladu sa ugovorom.

Ako Izvođač ne isplati članu iznos na koji ovaj polaže pravo, shodno Sporazumu o rješavanju sporova, Investitor isplaćuje iznos koji se duguje članu i bilo koji drugi iznos koji je neophodan da bi se održale aktivnosti Komisije za rješavanje sporova, bez uticaja prava i pravna sredstva Investitora. Pored ostalih prava koji proističu iz ovog neizvršavanja, Investitor ima pravo na refundaciju svih plaćenih iznosa koji prelaze polovinu ovih uplata, i ostalih troškova nastalih u postupku povraćaja ovih iznosa i troškova finansiranja obračunatih po stopi navedenoj u tački 14.8 Uslova ugovora.

Ako u roku od 70 dana od podnošenja važeće fakture, član ne primi dospjelu uplatu, član ima pravo da (i) obustavi pružanje svojih usluga (bez obavještanja) sve dok ne primi uplatu, i/ili (ii) podnese ostavku na imenovanje tako što će dati otkaz shodno tački 7.

14 Raskid

U bilo kom trenutku:

- i) Investitor i Izvođač imaju pravo da zajednički raskinu Sporazum o Komisiji za rješavanje sporova tako što će članu uputiti obavještenje o raskidu sa otkaznim rokom od 42 dana; ili
- ii) član ima pravo da podnese ostavku kako je predviđeno tačkom 2.

Ukoliko član ne postupa u skladu sa Sporazumom o Komisiji za rješavanje Sporova, Investitor i Izvođač imaju pravo da, bez uticaja na njihova ostala prava, raskinu sporazum davanjem obavještenja članu. Otkaz stupa na snagu kada bude dostavljen članu.

Ako Izvođač ili Investitor ne postupe u skladu sa Sporazumom o Komisiji za rješavanje sporova, Član ima pravo da, bez uticaja na svoja ostala prava, koja mu pripadaju, raskine sporazum davanjem otkaza Investitoru i Izvođaču. Otkaz stupa na snagu kada bude uručen Investitoru i Izvođaču. Otkaz, ostavka ili raskid su konačni i obavezujući za investitora, izvođača i člana. Međutim, otkaz koji podnese investitor ili Izvođač, ali ne obojica, ne proizvodi dejstvo.

15 Neizvršavanje obaveza člana

Ako član ne izvršava bilo koju svoju obavezu predviđenu tačkom 4, stavovi (a) do (d), on nema pravo na honorar ili naknadu troškova predviđene sporazumom i dužan je da, bez uticaja na svoja ostala prava, nadoknadi Investitoru i Izvođaču sve honorare i naknade troškova koje su uplatili u korist člana i ostalih članova (ako ih ima), za postupke ili odluke (ako ih je bilo) KRS koje su proglašene nevažećim ili koje su stavljene van snage.

Ako član ne izvršava bilo koju svoju obavezu predviđenu tačkom 4, stavovi (e) do (k), on nema pravo na honorar ili naknadu troškova predviđene sporazumom, od datuma i u obimu u kojem ne izvršava obaveze i dužan je da, bez uticaja na njihova ostala prava, nadoknadi Investitoru i Izvođaču sve honorare i naknade troškova koje su uplatili u korist člana i ostalih

članova (ako ih ima), za postupke ili odluke (ako ih je bilo) KRS koje su proglašene nevažećim ili koje su stavljene van snage.

9 Sporovi

Svi sporovi ili potraživanja koja proisteknu iz ili u vezi ovog Sporazuma o Komisiji za rješavanje sporova, ili njegovog kršenja, raskida ili ništavnosti biće konačno riješeni u postupku arbitraže. Ukoliko nije dogovorena druga nadležnost, arbitražu vrši, po Pravilima arbitraže Međunarodne trgovinske komore, jedan arbitar koji je postavljen u skladu sa ovim Pravilima arbitraže.

Aneks – Proceduralna pravila

Ako se Investitor i Izvođač ne dogovore drugačije, KRS posjećuje Gradilište u intervalima koji nisu duži od 140 dana, uključujući periode kritičnih građevinskih događaja, a na zahtjev bilo Investitora, bilo Izvođača. Ako se Investitor, Izvođač i KRS ne dogovore drugačije, period između dvije uzastopne posjete ne može da bude kraći od 70 dana, osim ako je to potrebno za održavanje zasijedanja, kako je opisano u nastavku.

KRS, Investitor i Izvođač sporazumno utvrđuju vrijeme i program rada za svaku posjetu gradilištu, a u slučaju kada nema takvog sporazuma, odluku o tome donosi KRS. Svrha posjeta gradilištu jeste da se KRS upozna i da bude upoznata sa napretkom Radova i sa svim postojećim ili potencijalnim problemima ili zahtjevima, i da, koliko je to moguće, pokuša da spriječi da potencijalni problemi ili zahtjevi prerastu u sporove.

Posjete se obavljaju u prisustvu Investitora, Izvođača i Nadzornog organa, a koordiniše ih Investitor u saradnji sa Izvođačem. Investitor je dužan da obezbijedi odgovarajući konferencijski prostor, sekretarske usluge i usluge kopiranja. Po završetku svake posjete, a prije nego što napusti gradilište, KRS je dužna da pripremi Izvještaj o svojim aktivnostima tokom posjete i dostavi primjerke izvještaja Investitoru i Izvođaču.

Investitor i Izvođač su dužni da dostave KRS po jedan primjerak svakog dokumenta koji bi KRS mogao da zatraži, uključujući Ugovor, izvještaje o napretku radova, naloge za izmjene, potvrde i druga dokumenta od značaja za izvršavanje Ugovora. U prepisci između KRS i Investitora ili Izvođača, kopije se upućuju drugoj strani. Ako se KRS sastoji od tri lica, Investitor i Izvođač šalju kopije traženih dokumenata i prepiske svakom licu posebno.

Kada se spor prenese na dalju nadležnost KRS, u skladu sa tačkom 20.4 Uslova ugovora, KRS postupa u skladu sa tačkom 20.4 i ovim Pravilima. S obzirom na rok za donošenje odluka i ostale relevantne faktore, KRS je dužna da:

- (a) postupa pravično i nepristrasno u odnosu na Investitora i na Izvođača, dajući svakome od njih priliku da izloži svoje stanovište i da odgovori na stavove druge strane, i
- (b) usvoji odgovarajuće procedure za rješavanje spora, izbjegavajući nepotrebne zastoje ili troškove.

KRS može da drži zasijedanja u vezi spora, u kojem slučaju odlučuje o datumu i mjestu zasijedanja, i može da zatraži od Investitora i Izvođača da joj podnesu pisanu dokumentaciju i argumente prije zasjedanja ili na samom zasijedanju.

Ako se Investitor i Izvođač ne saglase drugačije u pisanoj formi, KRS je ovlašćena da usvoji istražni postupak, da ne odobri prisustvo sjednicama bilo kojih lica osim predstavnika Investitora, Izvođača i Nadzornog organa i da vodi postupak u odsustvu lica koja su uredno obavještena o zasijedanju, s tim što ima pravo da po sopstvenom nahođenju odluči da li će i do koje mjere koristiti ova ovlašćenja.

Investitor i Izvođač ovlašćuju KRS da, između ostalog:

- a) Utvrđuje proceduru koja će se primjenjivati pri odlučivanju o sporu,
- b) Odlučuje o sopstvenoj nadležnosti, kao i o obimu svakog spora koji joj je prenet na dalju nadležnost.
- c) Održava zasijedanja na način koji smatra prikladnim, ne podliježući bilo kojim drugim pravilima i procedurama osim onih navedenih u Ugovoru i ovim pravilima,
- d) Pokrene inicijativu za utvrđivanje činjenica i pitanja koja su potrebna za donošenje odluke.
- e) Koristi sopstvena specijalistička znanja, ako ih ima,
- f) Odlučuje o plaćanju finansijskih troškova, u skladu sa Ugovorom,
- g) Odlučuje o privremenim pravnim lijekovima, kao što su privremene ili zaštitne mjere, i
- h) Otvara, pregleda i revidira potvrde, odluke, rješenja, naloge, mišljenja ili procjene Nadzornog organa koja se odnose na spor.

KRS ne može da tokom zasijedanja izražava bilo kakva mišljenja koja se odnose na valjanost argumenata koje ugovorne strane iznose. Nakon toga, KRS će donijeti i saopštiti svoju odluku u skladu sa tačkom 20.4 ili na neki drugi način o kome se Investitor i Izvođač saglase u pisanoj formi. Ako se KRS sastoji od tri lica:

- a) članovi se sastaju iza zatvorenih vrata poslije zasijedanja, kako bi razmijenili stavove i pripremili odluku;
- b) članovi su dužni da se potrudu da donesu jednoglasnu odluku, a ako to nije moguće, važeća odluka donosi se većinom glasova, pri čemu se od manjinskog člana može zahtijevati da podnese pisani Izvještaj Investitoru i Izvođaču, i
- c) ako neki član propusti sastanak ili zasijedanje, ili ne izvrši tražene radnje, ostala dva člana mogu da nastave sa donošenjem odluke, osim u slučaju:
 - (i) kada se Investitor ili Izvođač ne slažu sa tim, ili
 - (ii) kada je odsutni član predsjednik i on/ona nalaže ostalim članovima da ne donose odluku.

General Conditions (GC)

1.	General Provisions	7
1.1	Definitions.....	7
1.2	Interpretation	13
1.3	Communications.....	14
1.4	Law and Language	15
1.5	Priority of Documents	15
1.6	Contract Agreement	16
1.7	Assignment.....	16
1.8	Care and Supply of Documents.....	16
1.9	Delayed Drawings or Instructions.....	16
1.10	Employer's Use of Contractor's Documents	17
1.11	Contractor's Use of Employer's Documents	18
1.12	Confidential Details.....	18
1.13	Compliance with Laws	19
1.14	Joint and Several Liability	19
1.15	Inspections and Audit by the Bank	19
2.	The Employer	20
2.1	Right of Access to the Site	20
2.2	Permits, Licences or Approvals	20
2.3	Employer's Personnel.....	21
2.4	Employer's Financial Arrangements	21
2.5	Employer's Claims.....	22
3.	The Engineer	22
3.1	Engineer's Duties and Authority	22
3.2	Delegation by the Engineer	24
3.3	Instructions of the Engineer	25
3.4	Replacement of the Engineer	26
3.5	Determinations	26
4.	The Contractor	26
4.1	Contractor's General Obligations.....	26
4.2	Performance Security	28
4.3	Contractor's Representative	29
4.4	Subcontractors	30
4.5	Assignment of Benefit of Subcontract.....	30
4.6	Co-operation.....	31
4.7	Setting Out	31
4.8	Safety Procedures	32
4.9	Quality Assurance	32

4.10	Site Data.....	33
4.11	Sufficiency of the Accepted Contract Amount	33
4.12	Unforeseeable Physical Conditions	34
4.13	Rights of Way and Facilities	35
4.14	Avoidance of Interference.....	36
4.15	Access Route	36
4.16	Transport of Goods.....	36
4.18	Protection of the Environment	37
4.19	Electricity, Water and Gas	37
4.22	Security of the Site	40
4.23	Contractor's Operations on Site.....	40
4.24	Fossils	40
5.	Nominated Subcontractors	41
5.1	Definition of "nominated Subcontractor"	41
5.2	Objection to Nomination	41
5.3	Payments to nominated Subcontractors.....	42
5.4	Evidence of Payments.....	42
6.	Staff and Labour.....	43
6.1	Engagement of Staff and Labour.....	43
6.2	Rates of Wages and Conditions of Labour	43
6.3	Persons in the Service of Employer.....	44
6.4	Labour Laws.....	44
6.5	Working Hours.....	44
6.6	Facilities for Staff and Labour	44
6.7	Health and Safety	44
6.8	Contractor's Superintendence	46
6.9	Contractor's Personnel	46
6.10	Records of Contractor's Personnel and Equipment.....	47
6.11	Disorderly Conduct	47
6.12	Foreign Personnel	47
6.13	Supply of Foodstuffs.....	47
6.14	Supply of Water	47
6.15	Measures against Insect and Pest Nuisance.....	47
6.16	Alcoholic Liquor or Drugs	48
6.17	Arms and Ammunition	48
6.18	Festivals and Religious Customs.....	48
6.19	Funeral Arrangements.....	48
6.20	Prohibition of Forced or Compulsory Labour	48
6.21	Prohibition of Harmful Child Labour	48
6.22	Employment Records of Workers	49
6.23	Workers' Organisations	49
6.24	Non-Discrimination and Equal Opportunity.....	50
7.	Plant, Materials and Workmanship	50
7.1	Manner of Execution.....	50

7.2	Samples	50
7.3	Inspection	51
7.4	Testing.....	51
7.5	Rejection	52
7.6	Remedial Work.....	53
7.7	Ownership of Plant and Materials.....	53
7.8	Royalties.....	53
8.	Commencement, Delays and Suspension	54
8.1	Commencement of Works	54
8.2	Time for Completion	55
8.3	Programme.....	55
8.4	Extension of Time for Completion.....	56
8.5	Delays Caused by Authorities.....	57
8.6	Rate of Progress.....	57
8.7	Delay Damages	58
8.8	Suspension of Work	58
8.9	Consequences of Suspension	58
8.10	Payment for Plant and Materials in Event of Suspension	59
8.11	Prolonged Suspension	59
8.12	Resumption of Work	60
9.	Tests on Completion.....	60
9.1	Contractor's Obligations	60
9.2	Delayed Tests.....	60
9.3	Retesting	61
9.4	Failure to Pass Tests on Completion.....	61
10.	Employer's Taking Over	61
10.1	Taking Over of the Works and Sections	61
10.2	Taking Over of Parts of the Works.....	62
10.3	Interference with Tests on Completion	64
11.	Defects Liability.....	64
11.1	Completion of Outstanding Work and Remedying Defects.....	64
11.2	Cost of Remedying Defects.....	65
11.3	Extension of Defects Notification Period.....	65
11.4	Failure to Remedy Defects	66
11.5	Removal of Defective Work	66
11.6	Further Tests	66
11.7	Right of Access.....	67
11.8	Contractor to Search	67
11.9	Performance Certificate	67
11.10	Unfulfilled Obligations.....	67
11.11	Clearance of Site	68
12.	Measurement and Evaluation.....	68

12.1	Works to be Measured	68
12.2	Method of Measurement.....	69
12.3	Evaluation.....	69
12.4	Omissions.....	70
13.	Variations and Adjustments	71
13.1	Right to Vary.....	71
13.2	Value Engineering	72
13.3	Variation Procedure	73
13.4	Payment in Applicable Currencies	73
13.5	Provisional Sums.....	73
13.6	Daywork	74
13.7	Adjustments for Changes in Legislation	75
13.8	Adjustments for Changes in Cost	75
14.	Contract Price and Payment	77
14.1	The Contract Price.....	77
14.2	Advance Payment	78
14.3	Application for Interim Payment Certificates	80
14.4	Schedule of Payments.....	81
14.5	Plant and Materials intended for the Works	81
14.6	Issue of Interim Payment Certificates	83
14.7	Payment	84
14.8	Delayed Payment	84
14.9	Payment of Retention Money	85
14.10	Statement at Completion	86
14.11	Application for Final Payment Certificate	87
14.12	Discharge	87
14.13	Issue of Final Payment Certificate	88
14.14	Cessation of Employer's Liability	88
14.15	Currencies of Payment	88
15.	Termination by Employer	89
15.1	Notice to Correct.....	89
15.2	Termination by Employer.....	90
15.3	Valuation at Date of Termination	91
15.4	Payment after Termination	91
15.5	Employer's Entitlement to Termination for Convenience	92
15.6	Corrupt or Fraudulent Practices.....	92
16.	Suspension and Termination by Contractor.....	94
16.1	Contractor's Entitlement to Suspend Work.....	94
16.2	Termination by Contractor	95
16.3	Cessation of Work and Removal of Contractor's Equipment.....	96
16.4	Payment on Termination	97
17.	Risk and Responsibility.....	97

17.1	Indemnities	97
17.2	Contractor's Care of the Works	98
17.3	Employer's Risks	99
17.4	Consequences of Employer's Risks	99
17.5	Intellectual and Industrial Property Rights	100
17.6	Limitation of Liability	101
17.7	Use of Employer's Accommodation/Facilities	102
18.	Insurance	102
18.1	General Requirements for Insurances	102
18.2	Insurance for Works and Contractor's Equipment	104
18.3	Insurance against Injury to Persons and Damage to Property	106
18.4	Insurance for Contractor's Personnel	107
19.	Force Majeure	107
19.1	Definition of Force Majeure	107
19.3	Duty to Minimise Delay	109
19.4	Consequences of Force Majeure	109
19.5	Force Majeure Affecting Subcontractor	109
19.6	Optional Termination, Payment and Release	109
19.7	Release from Performance	110
20.	Claims, Disputes and Arbitration	111
20.1	Contractor's Claims	111
20.2	Appointment of the Dispute Board	113
20.3	Failure to Agree on the Composition of the Dispute Board	114
20.4	Obtaining Dispute Board's Decision	115
20.5	Amicable Settlement	116
20.6	Arbitration	116
20.7	Failure to Comply with Dispute Board's Decision	117
20.8	Expiry of Dispute Board's Appointment	118
Prilog	Error! Bookmark not defined.	

General Conditions (GC)

[Name of Employer]

[Name of Contract]

These General Conditions are the MDB Harmonized Edition of the Conditions of Contract for Construction prepared and copyrighted by the International Federation of Consulting Engineers (*Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils*, or FIDIC), © FIDIC 2010 - All rights reserved.

This publication is exclusive for the use by Project Executing Agencies in projects financed in whole or in part by KfW as provided under the License Agreement dated March 10th, 2014, between KfW and FIDIC, and consequently, no part of this publication may be reproduced, translated, adapted, stored in a retrieval system or communicated, in any form or by any means, whether mechanical, electronic, magnetic, photocopying, recording or otherwise, without prior permission in writing from FIDIC.

General Conditions

1. General Provisions

1.1 Definitions

In the Conditions of Contract (“these Conditions”), which include Particular Conditions, Parts A and B, and these General Conditions, the following words and expressions shall have the meanings stated. Words indicating persons or parties include corporations and other legal entities, except where the context requires otherwise.

1.1.1 The Contract

1.1.1.1 “Contract” means the Contract Agreement, the Letter of Acceptance, the Letter of Tender, these Conditions, the Specification, the Drawings, the Schedules, and the further documents (if any) which are listed in the Contract Agreement or in the Letter of Acceptance.

1.1.1.2 “Contract Agreement” means the contract agreement referred to in Sub-Clause 1.6 [Contract Agreement].

1.1.1.3 “Letter of Acceptance” means the letter of formal acceptance, signed by the Employer, of the Letter of Tender, including any annexed memoranda comprising agreements between and signed by both Parties. If there is no such letter of acceptance, the expression “Letter of Acceptance” means the Contract Agreement and the date of issuing or receiving the Letter of Acceptance means the date of signing the Contract Agreement.

1.1.1.4 “Letter of Tender” means the document entitled letter of tender or letter of bid, which was completed by the Contractor and includes the signed offer to the Employer for the Works.

1.1.1.5 “Specification” means the document entitled specification, as included in the Contract, and any additions and modifications to the specification in accordance with the Contract. Such document specifies the Works.

1.1.1.6 “Drawings” means the drawings of the Works, as included in the Contract, and any additional and

modified drawings issued by (or on behalf of) the Employer in accordance with the Contract.

1.1.1.7 “Schedules” means the document(s) entitled schedules, completed by the Contractor and submitted with the Letter of Tender, as included in the Contract. Such document may include the Bill of Quantities, data, lists, and schedules of rates and/or prices.

1.1.1.8 “Tender” means the Letter of Tender and all other documents which the Contractor submitted with the Letter of Tender, as included in the Contract.

1.1.1.9 “Bill of Quantities”, “Daywork Schedule” and “Schedule of Payment Currencies” mean the documents so named (if any) which are comprised in the Schedules.

1.1.1.10 “Contract Data” means the pages completed by the Employer entitled contract data which constitute Part A of the Particular Conditions.

1.1.2 Parties and Persons

1.1.2.1 “Party” means the Employer or the Contractor, as the context requires.

1.1.2.2 “Employer” means the person named as employer in the Contract Data and the legal successors in title to this person.

1.1.2.3 “Contractor” means the person(s) named as contractor in the Letter of Tender accepted by the Employer and the legal successors in title to this person(s).

1.1.2.4 “Engineer” means the person appointed by the Employer to act as the Engineer for the purposes of the Contract and named in the Contract Data, or other person appointed from time to time by the Employer and notified to the Contractor under Sub-Clause 3.4 [Replacement of the Engineer].

1.1.2.5 “Contractor’s Representative” means the person named by the Contractor in the Contract or appointed from time to time by the Contractor under Sub-Clause 4.3 [Contractor’s Representative], who acts on behalf of the

Contractor.

1.1.2.6 “Employer’s Personnel” means the Engineer, the assistants referred to in Sub-Clause 3.2 [Delegation by the Engineer] and all other staff, labour and other employees of the Engineer and of the Employer; and any other personnel notified to the Contractor, by the Employer or the Engineer, as Employer’s Personnel.

1.1.2.7 “Contractor’s Personnel” means the Contractor’s Representative and all personnel whom the Contractor utilises on Site, who may include the staff, labour and other employees of the Contractor and of each Subcontractor; and any other personnel assisting the Contractor in the execution of the Works.

1.1.2.8 “Subcontractor” means any person named in the Contract as a subcontractor, or any person appointed as a subcontractor, for a part of the Works; and the legal successors in title to each of these persons.

1.1.2.9 “DB” means the person or three persons appointed under Sub-Clause 20.2 [Appointment of the Dispute Board] or Sub-Clause 20.3 [Failure to Agree on the Composition of the Dispute Board]

1.1.2.10 “FIDIC” means the Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils, the international federation of consulting engineers.

1.1.2.11 “Bank” means the financing institution (if any) named in the Contract Data.

1.1.2.12 “Borrower” means the person (if any) named as the borrower in the Contract Data.

1.1.3 Dates, Tests, Periods and Completion

1.1.3.1 “Base Date” means the date 28 days prior to the latest date for submission of the Tender.

1.1.3.2 “Commencement Date” means the date notified under Sub-Clause 8.1 [Commencement of Works].

1.1.3.3 “Time for Completion” means the time for

completing the Works or a Section (as the case may be) under Sub-Clause 8.2 [Time for Completion], as stated in the Contract Data (with any extension under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion]), calculated from the Commencement Date.

1.1.3.4 “Tests on Completion” means the tests which are specified in the Contract or agreed by both Parties or instructed as a Variation, and which are carried out under Clause 9 [Tests on Completion] before the Works or a Section (as the case may be) are taken over by the Employer.

1.1.3.5 “Taking-Over Certificate” means a certificate issued under Clause 10 [Employer’s Taking Over].

1.1.3.6 “Tests after Completion” means the tests (if any) which are specified in the Contract and which are carried out in accordance with the Specification after the Works or a Section (as the case may be) are taken over by the Employer.

1.1.3.7 “Defects Notification Period” means the period for notifying defects in the Works or a Section (as the case may be) under Sub-Clause 11.1 [Completion of Outstanding Work and Remedying Defects], which extends over 365 days except if otherwise stated in the Contract Data (with any extension under Sub-Clause 11.3 [Extension of Defects Notification Period]), calculated from the date on which the Works or Section is completed as certified under Sub-Clause 10.1 [Taking Over of the Works and Sections]..

1.1.3.8 “Performance Certificate” means the certificate issued under Sub-Clause 11.9 [Performance Certificate]..

1.1.3.9 “Day” means a calendar day and “year” means 365 days.

1.1.4 Money and Payments

1.1.4.1 “Accepted Contract Amount” means the amount accepted in the Letter of Acceptance for the execution and completion of the Works and the remedying of any defects.

- 1.1.4.2 “Contract Price” means the price defined in Sub-Clause 14.1 [The Contract Price], and includes adjustments in accordance with the Contract.
- 1.1.4.3 “Cost” means all expenditure reasonably incurred (or to be incurred) by the Contractor, whether on or off the Site, including overhead and similar charges, but does not include profit.
- 1.1.4.4 “Final Payment Certificate” means the payment certificate issued under Sub-Clause 14.13 [Issue of Final Payment Certificate].
- 1.1.4.5 “Final Statement” means the statement defined in Sub-Clause 14.11 [Application for Final Payment Certificate].
- 1.1.4.6 “Foreign Currency” means a currency in which part (or all) of the Contract Price is payable, but not the Local Currency.
- 1.1.4.7 “Interim Payment Certificate” means a payment certificate issued under Clause 14 [Contract Price and Payment], other than the Final Payment Certificate.
- 1.1.4.8 “Local Currency” means the currency of the Country.
- 1.1.4.9 “Payment Certificate” means a payment certificate issued under Clause 14 [Contract Price and Payment].
- 1.1.4.10 “Provisional Sum” means a sum (if any) which is specified in the Contract as a provisional sum, for the execution of any part of the Works or for the supply of Plant, Materials or services under Sub-Clause 13.5 [Provisional Sums].
- 1.1.4.11 “Retention Money” means the accumulated retention moneys which the Employer retains under Sub-Clause 14.3 [Application for Interim Payment Certificates] and pays under Sub-Clause 14.9 [Payment of Retention Money].
- 1.1.4.12 “Statement” means a statement submitted by the Contractor as part of an application, under Clause 14 [Contract Price and Payment], for a payment certificate.

1.1.5 Works and Goods

- 1.1.5.1 “Contractor’s Equipment” means all apparatus, machinery, vehicles and other things required for the execution and completion of the Works and the remedying of any defects. However, Contractor’s Equipment excludes Temporary Works, Employer’s Equipment (if any), Plant, Materials and any other things intended to form or forming part of the Permanent Works.
- 1.1.5.2 “Goods” means Contractor’s Equipment, Materials, Plant and Temporary Works, or any of them as appropriate.
- 1.1.5.3 “Materials” means things of all kinds (other than Plant) intended to form or forming part of the Permanent Works, including the supply-only materials (if any) to be supplied by the Contractor under the Contract.
- 1.1.5.4 “Permanent Works” means the permanent works to be executed by the Contractor under the Contract.
- 1.1.5.5 “Plant” means the apparatus, machinery and other equipment intended to form or forming part of the Permanent Works, including vehicles purchased for the Employer and relating to the construction or operation of the Works.
- 1.1.5.6 “Section” means a part of the Works specified in the Contract Data as a Section (if any).
- 1.1.5.7 “Temporary Works” means all temporary works of every kind (other than Contractor’s Equipment) required on Site for the execution and completion of the Permanent Works and the remedying of any defects.
- 1.1.5.8 “Works” mean the Permanent Works and the Temporary Works, or either of them as appropriate.

1.1.6 Other Definitions

- 1.1.6.1 “Contractor’s Documents” means the calculations, computer programs and other software, drawings, manuals, models and other documents of a technical nature (if any) supplied by the Contractor under the Contract.
- 1.1.6.2 “Country” means the country in which the Site (or most of it) is located, where the Permanent

Works are to be executed.

- 1.1.6.3 “Employer’s Equipment” means the apparatus, machinery and vehicles (if any) made available by the Employer for the use of the Contractor in the execution of the Works, as stated in the Specification; but does not include Plant which has not been taken over by the Employer.
- 1.1.6.4 “Force Majeure” is defined in Clause 19 [Force Majeure]..
- 1.1.6.5 “Laws” means all national (or state) legislation, statutes, ordinances and other laws, and regulations and by-laws of any legally constituted public authority.
- 1.1.6.6 “Performance Security” means the security (or securities, if any) under Sub-Clause 4.2 [Performance Security]..
- 1.1.6.7 “Site” means the places where the Permanent Works are to be executed, including storage and working areas, and to which Plant and Materials are to be delivered, and any other places as may be specified in the Contract as forming part of the Site.
- 1.1.6.8 “Unforeseeable” means not reasonably foreseeable by an experienced contractor by the Base Date.
- 1.1.6.9 “Variation” means any change to the Works, which is instructed or approved as a variation under Clause 13 [Variations and Adjustments].
- 1.1.6.10 “Notice of Dissatisfaction” means the notice given by either Party to the other under Sub-Clause 20.4 [Obtaining Dispute Board’s Decision] indicating its dissatisfaction and intention to commence arbitration.

1.2 Interpretation

In the Contract, except where the context requires otherwise:

- (a) words indicating one gender include all genders;
- (b) words indicating the singular also include the plural and words indicating the plural also include the

singular;

- (c) provisions including the word “agree”, “agreed” or “agreement” require the agreement to be recorded in writing;
- (d) “written” or “in writing” means hand-written, type-written, printed or electronically made, and resulting in a permanent record; and
- (e) the word “tender” is synonymous with “bid” and “tenderer” with “bidder” and the words “tender documents” with “bidding documents”

The marginal words and other headings shall not be taken into consideration in the interpretation of these Conditions.

In these Conditions, provisions including the expression "Cost plus profit" require this profit to be one-twentieth (5%) of this Cost unless otherwise indicated in the Contract Data.

1.3 Communications

Wherever these Conditions provide for the giving or issuing of approvals, certificates, consents, determinations, notices, requests and discharges, these communications shall be:

- (a) in writing and delivered by hand (against receipt), sent by mail or courier, or transmitted using any of the agreed systems of electronic transmission as stated in the Contract Data; and
- (b) delivered, sent or transmitted to the address for the recipient's communications as stated in the Contract Data. However:
 - (i) if the recipient gives notice of another address, communications shall thereafter be delivered accordingly; and
 - (ii) if the recipient has not stated otherwise when requesting an approval or consent, it may be sent to the address from which the request was issued.

Approvals, certificates, consents and determinations shall not be unreasonably withheld or delayed. When a certificate is issued to a Party, the certifier shall send a

copy to the other Party. When a notice is issued to a Party, by the other Party or the Engineer, a copy shall be sent to the Engineer or the other Party, as the case may be.

1.4 Law and Language

The Contract shall be governed by the law of the country or other jurisdiction stated in the Contract Data.

The ruling language of the Contract shall be that stated in the Contract Data.

The language for communications shall be that stated in the Contract Data. If no language is stated there, the language for communications shall be the ruling language of the Contract.

1.5 Priority of Documents

The documents forming the Contract are to be taken as mutually explanatory of one another. For the purposes of interpretation, the priority of the documents shall be in accordance with the following sequence:

- (a) the Contract Agreement (if any),
- (b) the Letter of Acceptance,
- (c) the Letter of Tender,
- (d) the Particular Conditions – Part A,
- (e) the Particular Conditions – Part B
- (f) these General Conditions
- (g) the Specification,
- (h) the Drawings, and
- (i) the Schedules and any other documents forming part of the Contract.

If an ambiguity or discrepancy is found in the documents, the Engineer shall issue any necessary clarification or instruction.

1.6 Contract Agreement

The Parties shall enter into a Contract Agreement within 28 days after the Contractor receives the Letter of Acceptance, unless the Particular Conditions establish otherwise. The Contract Agreement shall be based upon the form annexed to the Particular Conditions. The costs of stamp duties and similar charges (if any) imposed by law in connection with entry into the Contract Agreement shall be borne by the Employer.

1.7 Assignment

Neither Party shall assign the whole or any part of the Contract or any benefit or interest in or under the Contract. However, either Party:

- (a) may assign the whole or any part with the prior agreement of the other Party, at the sole discretion of such other Party, and
- (b) may, as security in favour of a bank or financial institution, assign its right to any moneys due, or to become due, under the Contract.

1.8 Care and Supply of Documents

The Specification and Drawings shall be in the custody and care of the Employer. Unless otherwise stated in the Contract, two copies of the Contract and of each subsequent Drawing shall be supplied to the Contractor, who may make or request further copies at the cost of the Contractor.

Each of the Contractor's Documents shall be in the custody and care of the Contractor, unless and until taken over by the Employer. Unless otherwise stated in the Contract, the Contractor shall supply to the Engineer six copies of each of the Contractor's Documents.

The Contractor shall keep, on the Site, a copy of the Contract, publications named in the Specification, the Contractor's Documents (if any), the Drawings and Variations and other communications given under the Contract. The Employer's Personnel shall have the right of access to all these documents at all reasonable times.

If a Party becomes aware of an error or defect in a document which was prepared for use in executing the Works, the Party shall promptly give notice to the other Party of such error or defect.

1.9 Delayed Drawings or

The Contractor shall give notice to the Engineer whenever the Works are likely to be delayed or disrupted

Instructions

if any necessary drawing or instruction is not issued to the Contractor within a particular time, which shall be reasonable. The notice shall include details of the necessary drawing or instruction, details of why and by when it should be issued, and the nature and amount of the delay or disruption likely to be suffered if it is late.

If the Contractor suffers delay and/or incurs Cost as a result of a failure of the Engineer to issue the notified drawing or instruction within a time which is reasonable and is specified in the notice with supporting details, the Contractor shall give a further notice to the Engineer and shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost plus profit, which shall be included in the Contract Price.

After receiving this further notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

However, if and to the extent that the Engineer's failure was caused by any error or delay by the Contractor, including an error in, or delay in the submission of, any of the Contractor's Documents, the Contractor shall not be entitled to such extension of time, Cost or profit.

1.10 Employer's Use of Contractor's Documents

As between the Parties, the Contractor shall retain the copyright and other intellectual property rights in the Contractor's Documents and other design documents made by (or on behalf of) the Contractor.

The Contractor shall be deemed (by signing the Contract) to give to the Employer a non-terminable transferable non-exclusive royalty-free licence to copy, use and communicate the Contractor's Documents, including making and using modifications of them. This licence shall:

- (a) apply throughout the actual or intended working life (whichever is longer) of the relevant parts of the Works,

- (b) entitle any person in proper possession of the relevant part of the Works to copy, use and communicate the Contractor's Documents for the purposes of completing, operating, maintaining, altering, adjusting, repairing and demolishing the Works, and
- (c) in the case of Contractor's Documents which are in the form of computer programs and other software, permit their use on any computer on the Site and other places as envisaged by the Contract, including replacements of any computers supplied by the Contractor.

The Contractor's Documents and other design documents made by (or on behalf of) the Contractor shall not, without the Contractor's consent, be used, copied or communicated to a third party by (or on behalf of) the Employer for purposes other than those permitted under this Sub-Clause.

1.11 Contractor's Use of Employer's Documents

As between the Parties, the Employer shall retain the copyright and other intellectual property rights in the Specification, the Drawings and other documents made by (or on behalf of) the Employer. The Contractor may, at his cost, copy, use, and obtain communication of these documents for the purposes of the Contract. They shall not, without the Employer's consent, be copied, used or communicated to a third party by the Contractor, except as necessary for the purposes of the Contract.

1.12 Confidential Details

The Contractor's and the Employer's Personnel shall disclose all such confidential and other information as may be reasonably required in order to verify compliance with the Contract and allow its proper implementation.

Each of them shall treat the details of the Contract as private and confidential, except to the extent necessary to carry out their respective obligations under the Contract or to comply with applicable Laws. Each of them shall not publish or disclose any particulars of the Works prepared by the other Party without the previous agreement of the other Party. However, the Contractor shall be permitted to disclose any publicly available information, or information otherwise required to establish his qualifications to compete for other projects.

1.13 Compliance with Laws

The Contractor shall, in performing the Contract, comply with applicable Laws. Unless otherwise stated in the Particular Conditions:

- (a) the Employer shall have obtained (or shall obtain) the planning, zoning, building permit or similar permission for the Permanent Works, and any other permissions described in the Specification as having been (or to be) obtained by the Employer; and the Employer shall indemnify and hold the Contractor harmless against and from the consequences of any failure to do so; and
- (b) the Contractor shall give all notices, pay all taxes, duties and fees, and obtain all permits, licences and approvals, as required by the Laws in relation to the execution and completion of the Works and the remedying of any defects; and the Contractor shall indemnify and hold the Employer harmless against and from the consequences of any failure to do so, unless the Contractor is impeded to accomplish these actions and shows evidence of its diligence.

1.14 Joint and Several Liability

If the Contractor constitutes (under applicable Laws) a joint venture, consortium or other unincorporated grouping of two or more persons:

- (a) these persons shall be deemed to be jointly and severally liable to the Employer for the performance of the Contract;
- (b) these persons shall notify the Employer of their leader who shall have authority to bind the Contractor and each of these persons; and
- (c) the Contractor shall not alter its composition or legal status without the prior consent of the Employer.

1.15 Inspections and Audit by the Bank

The Contractor shall permit the Bank and/or persons appointed by the Bank to inspect the Site and/or the Contractor's accounts and records relating to the performance of the Contract and to have such accounts and records audited by auditors appointed by the Bank if required by the Bank.

2. The Employer

2.1 Right of Access to the Site

The Employer shall give the Contractor right of access to, and possession of, all parts of the Site within the time (or times) stated in the Contract Data. The right and possession may not be exclusive to the Contractor. If, under the Contract, the Employer is required to give (to the Contractor) possession of any foundation, structure, plant or means of access, the Employer shall do so in the time and manner stated in the Specification. However, the Employer may withhold any such right or possession until the Performance Security has been received.

If no such time is stated in the Contract Data, the Employer shall give the Contractor right of access to, and possession of, the Site within such times as required to enable the Contractor to proceed without disruption in accordance with the programme submitted under Sub-Clause 8.3 [Programme].

If the Contractor suffers delay and/or incurs Cost as a result of a failure by the Employer to give any such right or possession within such time, the Contractor shall give notice to the Engineer and shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost plus profit, which shall be included in the Contract Price.

After receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

However, if and to the extent that the Employer's failure was caused by any error or delay by the Contractor, including an error in, or delay in the submission of, any of the Contractor's Documents, the Contractor shall not be entitled to such extension of time, Cost or profit.

2.2 Permits, Licences or Approvals

The Employer shall provide, at the request of the Contractor, such reasonable assistance as to allow the Contractor to obtain properly:

- (a) copies of the Laws of the Country which are

relevant to the Contract but are not readily available, and

- (b) any permits, licences or approvals required by the Laws of the Country:
 - (i) which the Contractor is required to obtain under Sub-Clause 1.13 [Compliance with Laws],
 - (ii) for the delivery of Goods, including clearance through customs, and
 - (iii) for the export of Contractor's Equipment when it is removed from the Site.

2.3 Employer's Personnel

The Employer shall be responsible for ensuring that the Employer's Personnel and the Employer's other contractors on the Site:

- (a) co-operate with the Contractor's efforts under Sub-Clause 4.6 [Co-operation], and
- (b) take actions similar to those which the Contractor is required to take under sub-paragraphs (a), (b) and (c) of Sub-Clause 4.8 [Safety Procedures] and under Sub-Clause 4.18 [Protection of the Environment].

2.4 Employer's Financial Arrangements

The Employer shall submit, before the Commencement Date and thereafter within 28 days after receiving any request from the Contractor, reasonable evidence that financial arrangements have been made and are being maintained which will enable the Employer to pay the Contract Price punctually (as estimated at that time) in accordance with Clause 14 [Contract Price and Payment]. Before the Employer makes any material change to his financial arrangements, the Employer shall give notice to the Contractor with detailed particulars.

In addition, if the Bank has notified to the Borrower that the Bank has suspended disbursements under its loan, which finances in whole or in part the execution of the Works, the Employer shall give notice of such suspension to the Contractor with detailed particulars, including the date of such notification, with a copy to the Engineer, within 7 days of the Borrower having received the suspension notification from the Bank. If alternative funds will be available in appropriate currencies to the Employer to continue making payments to the Contractor

beyond a date 60 days after the date of Bank notification of the suspension, the Employer shall provide reasonable evidence in his notice of the extent to which such funds will be available.

2.5 Employer's Claims

If the Employer considers himself to be entitled to any payment under any Clause of these Conditions or otherwise in connection with the Contract, and/or to any extension of the Defects Notification Period, the Employer or the Engineer shall give notice and particulars to the Contractor. However, notice is not required for payments due under Sub-Clause 4.19 [Electricity, Water and Gas], under Sub-Clause 4.20 [Employer's Equipment and Free-Issue Materials], or for other services requested by the Contractor.

The notice shall be given as soon as practicable and no longer than 28 days after the Employer became aware, or should have become aware, of the event or circumstances giving rise to the claim. A notice relating to any extension of the Defects Notification Period shall be given before the expiry of such period.

The particulars shall specify the Clause or other basis of the claim, and shall include substantiation of the amount and/or extension to which the Employer considers himself to be entitled in connection with the Contract. The Engineer shall then proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine (i) the amount (if any) which the Employer is entitled to be paid by the Contractor, and/or (ii) the extension (if any) of the Defects Notification Period in accordance with Sub-Clause 11.3 [Extension of Defects Notification Period].

This amount may be included as a deduction in the Contract Price and Payment Certificates. The Employer shall only be entitled to set off against or make any deduction from an amount certified in a Payment Certificate, or to otherwise claim against the Contractor, in accordance with this Sub-Clause.

3. The Engineer

3.1 Engineer's Duties and Authority

The Employer shall appoint the Engineer who shall carry out the duties assigned to him in the Contract. The Engineer's staff shall include suitably qualified engineers

and other professionals who are competent to carry out these duties.

The Engineer shall have no authority to amend the Contract.

The Engineer may exercise the authority attributable to the Engineer as specified in or necessarily to be implied from the Contract. If the Engineer is required to obtain the approval of the Employer before exercising a specified authority, the requirements shall be as stated in the Particular Conditions. The Employer shall promptly inform the Contractor of any change to the authority attributed to the Engineer.

However, whenever the Engineer exercises a specified authority for which the Employer's approval is required, then (for the purposes of the Contract) the Employer shall be deemed to have given approval.

Except as otherwise stated in these Conditions:

- (a) whenever carrying out duties or exercising authority, specified in or implied by the Contract, the Engineer shall be deemed to act for the Employer;
- (b) the Engineer has no authority to relieve either Party of any duties, obligations or responsibilities under the Contract;
- (c) any approval, check, certificate, consent, examination, inspection, instruction, notice, proposal, request, test, or similar act by the Engineer (including absence of disapproval) shall not relieve the Contractor from any responsibility he has under the Contract, including responsibility for errors, omissions, discrepancies and non-compliances; and
- (d) any act by the Engineer in response to a Contractor's request except as otherwise expressly specified shall be notified in writing to the Contractor within 28 days of receipt.

The following provisions shall apply:

The Engineer shall obtain the specific approval of the Employer before taking action under the following Sub-

Clauses of these Conditions:

- (a) Sub-Clause 4.12: agreeing or determining an extension of time and/or additional cost.
- (b) Sub-Clause 13.1: instructing a Variation, except;
 - (i) in an emergency situation as determined by the Engineer, or
 - (ii) if such a Variation would increase the Accepted Contract Amount by less than the percentage specified in the Contract Data.
- (c) Sub-Clause 13.3: Approving a proposal for Variation submitted by the Contractor in accordance with Sub Clause 13.1 or 13.2.
- (d) Sub-Clause 13.4: Specifying the amount payable in each of the applicable currencies

Notwithstanding the obligation, as set out above, to obtain approval, if, in the opinion of the Engineer, an emergency occurs affecting the safety of life or of the Works or of adjoining property, he may, without relieving the Contractor of any of his duties and responsibility under the Contract, instruct the Contractor to execute all such work or to do all such things as may, in the opinion of the Engineer, be necessary to abate or reduce the risk. The Contractor shall forthwith comply, despite the absence of approval of the Employer, with any such instruction of the Engineer. The Engineer shall determine an addition to the Contract Price, in respect of such instruction, in accordance with Clause 13 and shall notify the Contractor accordingly, with a copy to the Employer.

3.2 Delegation by the Engineer

The Engineer may from time to time assign duties and delegate authority to assistants, and may also revoke such assignment or delegation. These assistants may include a resident engineer, and/or independent inspectors appointed to inspect and/or test items of Plant and/or Materials. The assignment, delegation or revocation shall be in writing and shall not take effect until copies have been received by both Parties. However, unless otherwise agreed by both Parties, the Engineer shall not delegate the authority to determine any matter in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations].

Each assistant, to whom duties have been assigned or authority has been delegated, shall only be authorised to issue instructions to the Contractor to the extent defined by the delegation. Any approval, check, certificate, consent, examination, inspection, instruction, notice, proposal, request, test, or similar act by an assistant, in accordance with the delegation, shall have the same effect as though the act had been an act of the Engineer. However:

- (a) any failure to disapprove any work, Plant or Materials shall not constitute approval, and shall therefore not prejudice the right of the Engineer to reject the work, Plant or Materials;
- (b) if the Contractor questions any determination or instruction of an assistant, the Contractor may refer the matter to the Engineer, who shall promptly confirm, reverse or vary the determination or instruction.

3.3 Instructions of the Engineer

The Engineer may issue to the Contractor (at any time) instructions and additional or modified Drawings which may be necessary for the execution of the Works and the remedying of any defects, all in accordance with the Contract. The Contractor shall only take instructions from the Engineer, or from an assistant to whom the appropriate authority has been delegated under this Clause. If an instruction constitutes a Variation, Clause 13 [Variations and Adjustments] shall apply.

The Contractor shall comply with the instructions given by the Engineer or delegated assistant, on any matter related to the Contract. Whenever practicable, their instructions shall be given in writing. If the Engineer or a delegated assistant:

- (a) gives an oral instruction,
- (b) receives a written confirmation of the instruction, from (or on behalf of) the Contractor, within two working days after giving the instruction, and
- (c) does not reply by issuing a written rejection and/or instruction within two working days after receiving the confirmation,

then the confirmation shall constitute the written instruction of the Engineer or delegated assistant (as the case may

be).

3.4 Replacement of the Engineer

If the Employer intends to replace the Engineer, the Employer shall, not less than 21 days before the intended date of replacement, give notice to the Contractor of the name, address and relevant experience of the intended replacement Engineer. If the Contractor considers the intended replacement Engineer to be unsuitable, he has the right to raise objection against him by notice to the Employer, with supporting particulars, and the Employer shall give full and fair consideration to this objection.

3.5 Determinations

Whenever these Conditions provide that the Engineer shall proceed in accordance with this Sub-Clause 3.5 to agree or determine any matter, the Engineer shall consult with each Party in an endeavour to reach agreement. If agreement is not achieved, the Engineer shall make a fair determination in accordance with the Contract, taking due regard of all relevant circumstances.

The Engineer shall give notice to both Parties of each agreement or determination, with supporting particulars, within 28 days from the receipt of the corresponding claim or request except when otherwise specified. Each Party shall give effect to each agreement or determination unless and until revised under Clause 20 [Claims, Disputes and Arbitration].

4. The Contractor

4.1 Contractor's General Obligations

The Contractor shall design (to the extent specified in the Contract), execute and complete the Works in accordance with the Contract and with the Engineer's instructions, and shall remedy any defects in the Works.

The Contractor shall provide the Plant and Contractor's Documents specified in the Contract, and all Contractor's Personnel, Goods, consumables and other things and services, whether of a temporary or permanent nature, required in and for this design, execution, completion and remedying of defects.

All equipment, material, and services to be incorporated in or required for the Works shall have their origin in any eligible source country as defined by the Bank.

The Contractor shall be responsible for the adequacy,

stability and safety of all Site operations and of all methods of construction. Except to the extent specified in the Contract, the Contractor (i) shall be responsible for all Contractor's Documents, Temporary Works, and such design of each item of Plant and Materials as is required for the item to be in accordance with the Contract, and (ii) shall not otherwise be responsible for the design or specification of the Permanent Works.

The Contractor shall, whenever required by the Engineer, submit details of the arrangements and methods which the Contractor proposes to adopt for the execution of the Works. No significant alteration to these arrangements and methods shall be made without this having previously been notified to the Engineer..

If the Contract specifies that the Contractor shall design any part of the Permanent Works, then unless otherwise stated in the Particular Conditions:

- (a) the Contractor shall submit to the Engineer the Contractor's Documents for this part in accordance with the procedures specified in the Contract;
- (b) these Contractor's Documents shall be in accordance with the Specification and Drawings, shall be written in the language for communications defined in Sub-Clause 1.4 [Law and Language], and shall include additional information required by the Engineer to add to the Drawings for co-ordination of each Party's designs;
- (c) the Contractor shall be responsible for this part and it shall, when the Works are completed, be fit for such purposes for which the part is intended as are specified in the Contract; and
- (d) prior to the commencement of the Tests on Completion, the Contractor shall submit to the Engineer the "as-built" documents and, if applicable, operation and maintenance manuals in accordance with the Specification and in sufficient detail for the Employer to operate, maintain, dismantle, reassemble, adjust and repair this part of the Works. Such part shall not be considered to be completed for the purposes of taking-over under Sub-Clause 10.1 [Taking Over of the Works and Sections] until these documents and manuals have been submitted to the

Engineer.

4.2 Performance Security

The Contractor shall obtain (at his cost) a Performance Security for proper performance, in the amount stated in the Contract Data and denominated in the currency(ies) of the Contract or in a freely convertible currency acceptable to the Employer. If an amount is not stated in the Contract Data, this Sub-Clause shall not apply.

The Contractor shall deliver the Performance Security to the Employer within 28 days after receiving the Letter of Acceptance, and shall send a copy to the Engineer. The Performance Security shall be issued by a reputable bank or financial institution selected by the Contractor, and shall be in the form annexed to the Particular Conditions, as stipulated by the Employer in the Contract Data, or in another form approved by the Employer.

The Contractor shall ensure that the Performance Security is valid and enforceable until the Contractor has executed and completed the Works and remedied any defects. If the terms of the Performance Security specify its expiry date, and the Contractor has not become entitled to receive the Performance Certificate by the date 28 days prior to the expiry date, the Contractor shall extend the validity of the Performance Security until the Works have been completed and any defects have been remedied.

The Employer shall not make a claim under the Performance Security, except for amounts to which the Employer is entitled under the Contract.

The Employer shall indemnify and hold the Contractor harmless against and from all damages, losses and expenses (including legal fees and expenses) resulting from a claim under the Performance Security to the extent to which the Employer was not entitled to make the claim.

The Employer shall return the Performance Security to the Contractor within 21 days after receiving a copy of the Performance Certificate.

Without limitation to the provisions of the rest of this Sub-Clause, whenever the Engineer determines an addition or a reduction to the Contract Price as a result of a change in cost and/or legislation, or as a result of a Variation, amounting to more than 25 percent of the portion of the Contract Price payable in a specific currency, the

Contractor shall at the Engineer's request promptly increase, or may decrease, as the case may be, the value of the Performance Security in that currency by an equal percentage.

4.3 Contractor's Representative

The Contractor shall appoint the Contractor's Representative and shall give him all authority necessary to act on the Contractor's behalf under the Contract.

Unless the Contractor's Representative is named in the Contract, the Contractor shall, prior to the Commencement Date, submit to the Engineer for consent the name and particulars of the person the Contractor proposes to appoint as Contractor's Representative. If consent is withheld or subsequently revoked in terms of Sub-Clause 6.9 [Contractor's Personnel], or if the appointed person fails to act as Contractor's Representative, the Contractor shall similarly submit the name and particulars of another suitable person for such appointment.

The Contractor shall not, without the prior consent of the Engineer, revoke the appointment of the Contractor's Representative or appoint a replacement.

The whole time of the Contractor's Representative shall be given to directing the Contractor's performance of the Contract. If the Contractor's Representative is to be temporarily absent from the Site during the execution of the Works, a suitable replacement person shall be appointed, subject to the Engineer's prior consent, and the Engineer shall be notified accordingly.

The Contractor's Representative shall, on behalf of the Contractor, receive instructions under Sub-Clause 3.3 [Instructions of the Engineer].

The Contractor's Representative may delegate any powers, functions and authority to any competent person, and may at any time revoke the delegation. Any delegation or revocation shall not take effect until the Engineer has received prior notice signed by the Contractor's Representative, naming the person and specifying the powers, functions and authority being delegated or revoked.

The Contractor's Representative shall be fluent in the language for communications defined in Sub-Clause 1.4

[Law and Language]. If the Contractor's Representative's delegates are not fluent in the said language, the Contractor shall make competent interpreters available during all working hours in a number deemed sufficient by the Engineer.

4.4 Subcontractors

The Contractor shall not subcontract the whole of the Works.

The Contractor shall be responsible for the acts or defaults of any Subcontractor, his agents or employees, as if they were the acts or defaults of the Contractor. Unless otherwise stated in the Particular Conditions:

- (a) the Contractor shall not be required to obtain consent to suppliers solely of Materials, or to a subcontract for which the Subcontractor is named in the Contract;
- (b) the prior consent of the Engineer shall be obtained to other proposed Subcontractors;
- (c) the Contractor shall give the Engineer not less than 28 days' notice of the intended date of the commencement of each Subcontractor's work, and of the commencement of such work on the Site; and
- (d) each subcontract shall include provisions which would entitle the Employer to require the subcontract to be assigned to the Employer under Sub-Clause 4.5 [Assignment of Benefit of Subcontract] (if or when applicable) or in the event of termination under Sub-Clause 15.2 [Termination by Employer].

The Contractor shall ensure that the requirements imposed on the Contractor by Sub-Clause 1.12 [Confidential Details] apply equally to each Subcontractor.

Where practicable, the Contractor shall give fair and reasonable opportunity for contractors from the Country to be appointed as Subcontractors.

4.5 Assignment of Benefit of Subcontract

If a Subcontractor's obligations extend beyond the expiry date of the relevant Defects Notification Period and the Engineer, prior to this date, instructs the Contractor to assign the benefit of such obligations to the Employer, then the Contractor shall do so. Unless otherwise stated in the assignment, the Contractor shall have no liability to the Employer for the work carried out by the Subcontractor after the assignment takes effect.

4.6 Co-operation

The Contractor shall, as specified in the Contract or as instructed by the Engineer, allow appropriate opportunities for carrying out work to:

- (a) the Employer's Personnel,
- (b) any other contractors employed by the Employer, and
- (c) the personnel of any legally constituted public authorities,

who may be employed in the execution on or near the Site of any work not included in the Contract.

Any such instruction shall constitute a Variation if and to the extent that it causes the Contractor to suffer delays and/or to incur Unforeseeable Cost. Services for these personnel and other contractors may include the use of Contractor's Equipment, Temporary Works or access arrangements which are the responsibility of the Contractor.

If, under the Contract, the Employer is required to give to the Contractor possession of any foundation, structure, plant or means of access in accordance with Contractor's Documents, the Contractor shall submit such documents to the Engineer in the time and manner stated in the Specification.

4.7 Setting Out

The Contractor shall set out the Works in relation to original points, lines and levels of reference specified in the Contract or notified by the Engineer. The Contractor shall be responsible for the correct positioning of all parts of the Works, and shall rectify any error in the positions, levels, dimensions or alignment of the Works.

The Employer shall be responsible for any errors in these specified or notified items of reference, but the Contractor shall use reasonable efforts to verify their accuracy before they are used.

If the Contractor suffers delay and/or incurs Cost from executing work which was necessitated by an error in these items of reference, and an experienced contractor could not reasonably have discovered such error and avoided this delay and/or Cost, the Contractor shall give notice to the Engineer and shall be entitled subject to Sub-

Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost plus profit, which shall be included in the Contract Price.

After receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine (i) whether and (if so) to what extent the error could not reasonably have been discovered, and (ii) the matters described in sub-paragraphs (a) and (b) above related to this e.

4.8 Safety Procedures

The Contractor shall:

- (a) comply with all applicable safety regulations,
- (b) take care for the safety of all persons entitled to be on the Site,
- (c) use reasonable efforts to keep the Site and Works clear of unnecessary obstruction so as to avoid danger to these persons,
- (d) provide fencing, lighting, guarding and watching of the Works until completion and taking over under Clause 10 [Employer's Taking Over], and
- (e) provide any Temporary Works (including roadways, footways, guards and fences) which may be necessary, because of the execution of the Works, for the use and protection of the public and of owners and occupiers of adjacent land.

4.9 Quality Assurance

The Contractor shall institute a quality assurance system to demonstrate compliance with the requirements of the Contract. The system shall be in accordance with the details stated in the Contract. The Engineer shall be entitled to audit any aspect of the system.

Details of all procedures and compliance documents shall be submitted to the Engineer for information before each design and execution stage is commenced. When any document of a technical nature is issued to the Engineer, evidence of the prior approval by the Contractor himself

shall be apparent on the document itself.

Compliance with the quality assurance system shall not relieve the Contractor of any of his duties, obligations or responsibilities under the Contract.

4.10 Site Data

The Employer shall have made available to the Contractor for his information, prior to the Base Date, all relevant data in the Employer's possession on sub-surface and hydrological conditions at the Site, including environmental aspects. The Employer shall similarly make available to the Contractor all such data which come into the Employer's possession after the Base Date. The Contractor shall be responsible for interpreting all such data.

To the extent which was practicable (taking account of cost and time), the Contractor shall be deemed to have obtained all necessary information as to risks, contingencies and other circumstances which may influence or affect the Tender or Works. To the same extent, the Contractor shall be deemed to have inspected and examined the Site, its surroundings, the above data and other available information, and to have been satisfied before submitting the Tender as to all relevant matters, including (without limitation):

- (a) the form and nature of the Site, including sub-surface conditions,
- (b) the hydrological and climatic conditions,
- (c) the extent and nature of the work and Goods necessary for the execution and completion of the Works and the remedying of any defects,
- (d) the Laws, procedures and labour practices of the Country, and
- (e) the Contractor's requirements for access, accommodation, facilities, personnel, power, transport, water and other services.

4.11 Sufficiency of the Accepted Contract Amount

The Contractor shall be deemed to:

- (a) have satisfied himself as to the correctness and sufficiency of the Accepted Contract Amount, and

- (b) have based the Accepted Contract Amount on the data, interpretations, necessary information, inspections, examinations and satisfaction as to all relevant matters referred to in Sub-Clause 4.10 [Site Data].

Unless otherwise stated in the Contract, the Accepted Contract Amount covers all the Contractor's obligations under the Contract (including those under Provisional Sums, if any) and all things necessary for the proper execution and completion of the Works and the remedying of any defects.

4.12 Unforeseeable Physical Conditions

In this Sub-Clause, "physical conditions" means natural physical conditions and man-made and other physical obstructions and pollutants, which the Contractor encounters at the Site when executing the Works, including sub-surface and hydrological conditions but excluding climatic conditions.

If the Contractor encounters adverse physical conditions which he considers to have been Unforeseeable, the Contractor shall give notice to the Engineer as soon as practicable.

This notice shall describe the physical conditions, so that they can be inspected by the Engineer, and shall set out the reasons why the Contractor considers them to be Unforeseeable. The Contractor shall continue executing the Works, using such proper and reasonable measures as are appropriate for the physical conditions, and shall comply with any instructions which the Engineer may give. If an instruction constitutes a Variation, Clause 13 [Variations and Adjustments] shall apply.

If and to the extent that the Contractor encounters physical conditions which are Unforeseeable, gives such a notice, and suffers delay and/or incurs Cost due to these conditions, the Contractor shall be entitled subject to notice under Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost, which shall be included in the Contract Price.

Upon receiving such notice and inspecting and/or investigating these physical conditions, the Engineer shall

proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine (i) whether and (if so) to what extent these physical conditions were Unforeseeable, and (ii) the matters described in sub-paragraphs (a) and (b) above related to this extent.

However, before additional Cost is finally agreed or determined under sub-paragraph (ii), the Engineer may also review whether other physical conditions in similar parts of the Works (if any) were more favourable than could reasonably have been foreseen when the Contractor submitted the Tender. If and to the extent that these more favourable conditions were encountered, the Engineer may proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine the reductions in Cost which were due to these conditions, which may be included (as deductions) in the Contract Price and Payment Certificates. However, the net effect of all adjustments under sub-paragraph (b) and all these reductions, for all the physical conditions encountered in similar parts of the Works, shall not result in a net reduction in the Contract Price.

The Engineer shall take account of any evidence of the physical conditions foreseen by the Contractor when submitting the Tender, which shall be made available by the Contractor, but shall not be bound by the Contractor's interpretation of any such evidence.

4.13 Rights of Way and Facilities

Unless otherwise specified in the Contract the Employer shall provide effective access to and possession of the Site including special and/or temporary rights-of-way which are necessary for the Works. The Contractor shall obtain, at his risk and cost, any additional rights of way or facilities outside the Site which he may require for the purposes of the Works.

4.14 Avoidance of Interference

The Contractor shall not interfere unnecessarily or improperly with:

- (a) the convenience of the public, or
- (b) the access to and use and occupation of all roads and footpaths, irrespective of whether they are public or in the possession of the Employer or of others.

The Contractor shall indemnify and hold the Employer harmless against and from all damages, losses and expenses (including legal fees and expenses) resulting from any such unnecessary or improper interference.

4.15 Access Route

The Contractor shall be deemed to have been satisfied as to the suitability and availability of access routes to the Site at Base Date. The Contractor shall use reasonable efforts to prevent any road or bridge from being damaged by the Contractor's traffic or by the Contractor's Personnel. These efforts shall include the proper use of appropriate vehicles and routes.

Except as otherwise stated in these Conditions:

- (a) the Contractor shall (as between the Parties) be responsible for any maintenance which may be required for his use of access routes;
- (b) the Contractor shall provide all necessary signs or directions along access routes, and shall obtain any permission which may be required from the relevant authorities for his use of routes, signs and directions;
- (c) the Employer shall not be responsible for any claims which may arise from the use or otherwise of any access route;
- (d) the Employer does not guarantee the suitability or availability of particular access routes; and
- (e) Costs due to non-suitability or non-availability, for the use required by the Contractor, of access routes shall be borne by the Contractor.

4.16 Transport of Goods

Unless otherwise stated in the Particular Conditions:

- (a) the Contractor shall give the Engineer not less than 21 days' notice of the date on which any Plant or a major item of other Goods will be delivered to the

Site;

- (b) the Contractor shall be responsible for packing, loading, transporting, receiving, unloading, storing and protecting all Goods and other things required for the Works; and
- (c) the Contractor shall indemnify and hold the Employer harmless against and from all damages, losses and expenses (including legal fees and expenses) resulting from the transport of Goods, and shall negotiate and pay all claims arising from their transport.

4.17 Contractor's Equipment

The Contractor shall be responsible for all Contractor's Equipment. When brought on to the Site, Contractor's Equipment shall be deemed to be exclusively intended for the execution of the Works. The Contractor shall not remove from the Site any major items of Contractor's Equipment without the consent of the Engineer. However, consent shall not be required for vehicles transporting Goods or Contractor's Personnel off Site.

4.18 Protection of the Environment

The Contractor shall take all reasonable steps to protect the environment (both on and off the Site) and to limit damage and nuisance to people and property resulting from pollution, noise and other results of his operations.

The Contractor shall ensure that emissions, surface discharges and effluent from the Contractor's activities shall not exceed the values stated in the Specification or prescribed by applicable Laws.

4.19 Electricity, Water and Gas

The Contractor shall, except as stated below, be responsible for the provision of all power, water and other services he may require for his construction activities and to the extent defined in the Specifications, for the tests.

The Contractor shall be entitled to use for the purposes of the Works such supplies of electricity, water, gas and other services as may be available on the Site and of which details and prices are given in the Specification. The Contractor shall, at his risk and cost, provide any apparatus necessary for his use of these services and for measuring the quantities consumed.

The quantities consumed and the amounts due (at these prices) for such services shall be agreed or determined by

the Engineer in accordance with Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] and Sub-Clause 3.5 [Determinations]. The Contractor shall pay these amounts to the Employer.

4.20 Employer's Equipment and Free-Issue Materials

The Employer shall make the Employer's Equipment (if any) available for the use of the Contractor in the execution of the Works in accordance with the details, arrangements and prices stated in the Specification. Unless otherwise stated in the Specification:

- (a) the Employer shall be responsible for the Employer's Equipment, except that
- (b) the Contractor shall be responsible for each item of Employer's Equipment whilst any of the Contractor's Personnel is operating it, driving it, directing it or in possession or control of it.

The appropriate quantities and the amounts due (at such stated prices) for the use of Employer's Equipment shall be agreed or determined by the Engineer in accordance with Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] and Sub-Clause 3.5 [Determinations]. The Contractor shall pay these amounts to the Employer.

The Employer shall supply, free of charge, the "free-issue materials" (if any) in accordance with the details stated in the Specification. The Employer shall, at his risk and cost, provide these materials at the time and place specified in the Contract. The Contractor shall then visually inspect them, and shall promptly give notice to the Engineer of any shortage, defect or default in these materials. Unless otherwise agreed by both Parties, the Employer shall immediately rectify the notified shortage, defect or default.

After this visual inspection, the free-issue materials shall come under the care, custody and control of the Contractor. The Contractor's obligations of inspection, care, custody and control shall not relieve the Employer of liability for any shortage, defect or default not apparent from a visual inspection.

4.21 Progress Reports

Unless otherwise stated in the Particular Conditions, monthly progress reports shall be prepared by the Contractor and submitted to the Engineer in six copies. The first report shall cover the period up to the end of the first calendar month following the Commencement Date. Reports shall be submitted monthly thereafter, each within

7 days after the last day of the period to which it relates.

Reporting shall continue until the Contractor has completed all work which is known to be outstanding at the completion date stated in the Taking-Over Certificate for the Works.

Each report shall include:

- (a) charts and detailed descriptions of progress, including each stage of design (if any), Contractor's Documents, procurement, manufacture, delivery to Site, construction, erection and testing; and including these stages for work by each nominated Subcontractor (as defined in Clause 5 [Nominated Subcontractors]),
- (b) photographs showing the status of manufacture and of progress on the Site;
- (c) for the manufacture of each main item of Plant and Materials, the name of the manufacturer, manufacture location, percentage progress, and the actual or expected dates of:
 - (i) commencement of manufacture,
 - (ii) Contractor's inspections,
 - (iii) tests, and
 - (iv) shipment and arrival at the Site;
- (d) the details described in Sub-Clause 6.10 [Records of Contractor's Personnel and Equipment];
- (e) copies of quality assurance documents, test results and certificates of Materials;
- (f) list of notices given under Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] and notices given under Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims];
- (g) safety statistics, including details of any hazardous incidents and activities relating to environmental aspects and public relations; and
- (h) comparisons of actual and planned progress, with

details of any events or circumstances which may jeopardise the completion in accordance with the Contract, and the measures being (or to be) adopted to overcome delays.

4.22 Security of the Site

Unless otherwise stated in the Particular Conditions:

- (a) the Contractor shall be responsible for keeping unauthorised persons off the Site, and
- (b) authorised persons shall be limited to the Contractor's Personnel and the Employer's Personnel; and to any other personnel notified to the Contractor, by the Employer or the Engineer, as authorised personnel of the Employer's other contractors on the Site.

4.23 Contractor's Operations on Site

The Contractor shall confine his operations to the Site, and to any additional areas which may be obtained by the Contractor and agreed by the Engineer as additional working areas. The Contractor shall take all necessary precautions to keep Contractor's Equipment and Contractor's Personnel within the Site and these additional areas, and to keep them off adjacent land..

During the execution of the Works, the Contractor shall keep the Site free from all unnecessary obstruction, and shall store or dispose of any Contractor's Equipment or surplus materials. The Contractor shall clear away and remove from the Site any wreckage, rubbish and Temporary Works which are no longer required.

Upon the issue of a Taking-Over Certificate, the Contractor shall clear away and remove, from that part of the Site and Works to which the Taking-Over Certificate refers, all Contractor's Equipment, surplus material, wreckage, rubbish and Temporary Works. The Contractor shall leave that part of the Site and the Works in a clean and safe condition. However, the Contractor may retain on Site, during the Defects Notification Period, such Goods as are required for the Contractor to fulfil obligations under the Contract.

4.24 Fossils

All fossils, coins, articles of value or antiquity, and structures and other remains or items of geological or archaeological interest found on the Site shall be placed under the care and authority of the Employer. The Contractor shall take reasonable precautions to prevent

Contractor's Personnel or other persons from removing or damaging any of these findings.

The Contractor shall, upon discovery of any such finding, promptly give notice to the Engineer, who shall issue instructions for dealing with it. If the Contractor suffers delay and/or incurs Cost from complying with the instructions, the Contractor shall give a further notice to the Engineer and shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost, which shall be included in the Contract Price.

After receiving this further notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

5. Nominated Subcontractors

5.1 Definition of "nominated Subcontractor"

In the Contract, "nominated Subcontractor" means a Subcontractor:

- (a) who is stated in the Contract as being a nominated Subcontractor, or
- (b) whom the Engineer, under Clause 13 [Variations and Adjustments], instructs the Contractor to employ as a Subcontractor subject to Sub-Clause 5.2 [Objection to Notification].

5.2 Objection to Nomination

The Contractor shall not be under any obligation to employ a nominated Subcontractor against whom the Contractor raises reasonable objection by notice to the Engineer as soon as practicable, with supporting particulars. An objection shall be deemed reasonable if it arises from (among other things) any of the following matters, unless the Employer agrees in writing to indemnify the Contractor against and from the consequences of the matter:

- (a) there are reasons to believe that the Subcontractor does not have sufficient competence, resources or financial strength;

- (b) the nominated Subcontractor does not accept to indemnify the Contractor against and from any negligence or misuse of Goods by the nominated Subcontractor, his agents and employees; or
- (c) the nominated Subcontractor does not accept to enter into a subcontract which specifies that, for the subcontracted work (including design, if any), the nominated Subcontractor shall:
 - (i) undertake to the Contractor such obligations and liabilities as will enable the Contractor to discharge his obligations and liabilities under the Contract;
 - (ii) indemnify the Contractor against and from all obligations and liabilities arising under or in connection with the Contract and from the consequences of any failure by the Subcontractor to perform these obligations or to fulfil these liabilities, and
 - (iii) be paid only if and when the Contractor has received from the Employer payments for sums due under the Subcontract referred to under Sub-Clause 5.3 [Payment to nominated Subcontractors].

5.3 Payments to nominated Subcontractors

The Contractor shall pay to the nominated Subcontractor the amounts shown on the nominated Subcontractor's invoices approved by the Contractor which the Engineer certifies to be due in accordance with the subcontract. These amounts plus other charges shall be included in the Contract Price in accordance with sub-paragraph (b) of Sub-Clause 13.5 [Provisional Sums], except as stated in Sub-Clause 5.4 [Evidence of Payments].

5.4 Evidence of Payments

Before issuing a Payment Certificate which includes an amount payable to a nominated Subcontractor, the Engineer may request the Contractor to supply reasonable evidence that the nominated Subcontractor has received all amounts due in accordance with previous Payment Certificates, less applicable deductions for retention or otherwise. Unless the Contractor:

- (a) submits this reasonable evidence to the Engineer, or
- (b)

- (i) satisfies the Engineer in writing that the Contractor is reasonably entitled to withhold or refuse to pay these amounts, and
- (ii) submits to the Engineer reasonable evidence that the nominated Subcontractor has been notified of the Contractor's entitlement,

then the Employer may (at his sole discretion) pay, direct to the nominated Subcontractor, part or all of such amounts previously certified (less applicable deductions) as are due to the nominated Subcontractor and for which the Contractor has failed to submit the evidence described in sub-paragraphs (a) or (b) above. The Contractor shall then repay, to the Employer, the amount which the nominated Subcontractor was directly paid by the Employer.

6. Staff and Labour

6.1 Engagement of Staff and Labour

Except as otherwise stated in the Specification, the Contractor shall make arrangements for the engagement of all staff and labour, local or otherwise, and for their payment, feeding, transport, and, when appropriate, housing.

The Contractor is encouraged, to the extent practicable and reasonable, to employ staff and labour with appropriate qualifications and experience from sources within the Country.

6.2 Rates of Wages and Conditions of Labour

The Contractor shall pay rates of wages, and observe conditions of labour, which are not lower than those established for the trade or industry where the work is carried out. If no established rates or conditions are applicable, the Contractor shall pay rates of wages and observe conditions which are not lower than the general level of wages and conditions observed locally by employers whose trade or industry is similar to that of the Contractor.

The Contractor shall inform the Contractor's Personnel about their liability to pay personal income taxes in the Country in respect of such of their salaries, wages, allowances and any benefits as are subject to tax under the Laws of the Country for the time being in force, and

the Contractor shall perform such duties in regard to such deductions thereof as may be imposed on him by such Laws.

6.3 Persons in the Service of Employer

The Contractor shall not recruit, or attempt to recruit, staff and labour from amongst the Employer's Personnel.

6.4 Labour Laws

The Contractor shall comply with all the relevant labour Laws applicable to the Contractor's Personnel, including Laws relating to their employment, health, safety, welfare, immigration and emigration, and shall allow them all their legal rights.

The Contractor shall require his employees to obey all applicable Laws, including those concerning safety at work.

6.5 Working Hours

No work shall be carried out on the Site on locally recognised days of rest, or outside the normal working hours stated in the Contract Data, unless:

- (a) otherwise stated in the Contract,
- (b) the Engineer gives consent, or
- (c) the work is unavoidable, or necessary for the protection of life or property or for the safety of the Works, in which case the Contractor shall immediately advise the Engineer.

6.6 Facilities for Staff and Labour

Except as otherwise stated in the Specification, the Contractor shall provide and maintain all necessary accommodation and welfare facilities for the Contractor's Personnel. The Contractor shall also provide facilities for the Employer's Personnel as stated in the Specification.

The Contractor shall not permit any of the Contractor's Personnel to maintain any temporary or permanent living quarters within the structures forming part of the Permanent Works.

6.7 Health and Safety

The Contractor shall at all times take all reasonable precautions to maintain the health and safety of the Contractor's Personnel. In collaboration with local health authorities, the Contractor shall ensure that medical staff, first aid facilities, sick bay and ambulance service are available at all times at the Site and at any

accommodation for Contractor's and Employer's Personnel, and that suitable arrangements are made for all necessary welfare and hygiene requirements and for the prevention of epidemics.

The Contractor shall appoint an accident prevention officer at the Site, responsible for maintaining safety and protection against accidents. This person shall be qualified for this responsibility, and shall have the authority to issue instructions and take protective measures to prevent accidents. Throughout the execution of the Works, the Contractor shall provide whatever is required by this person to exercise this responsibility and authority.

The Contractor shall send, to the Engineer, details of any accident as soon as practicable after its occurrence. The Contractor shall maintain records and make reports concerning health, safety and welfare of persons, and damage to property, as the Engineer may reasonably require.

HIV-AIDS Prevention. The Contractor shall conduct an HIV-AIDS awareness programme via an approved service provider, and shall undertake such other measures as are specified in this Contract to reduce the risk of the transfer of the HIV virus between and among the Contractor's Personnel and the local community, to promote early diagnosis and to assist affected individuals.

The Contractor shall throughout the contract (including the Defects Notification Period): (i) conduct Information, Education and Communication (IEC) campaigns, at least every other month, addressed to all the Site staff and labour (including all the Contractor's employees, all Subcontractors and any other Contractor's or Employer's personnel employees, and all truck drivers and crew making deliveries to Site for construction activities) and to the immediate local communities, concerning the risks, dangers and impact, and appropriate avoidance behaviour with respect to, of Sexually Transmitted Diseases (STD) - or Sexually Transmitted Infections (STI) in general and HIV/AIDS in particular; (ii) provide male or female condoms for all Site staff and labour as appropriate; and (iii) provide for STI and HIV/AIDS screening, diagnosis, counselling and referral to a dedicated national STI and HIV/AIDS programme, (unless otherwise agreed) of all Site staff and labour.

The Contractor shall include in the programme to be submitted for the execution of the Works under Sub-Clause 8.3 an alleviation programme for Site staff and labour and their families in respect of Sexually Transmitted Infections (STI) and Sexually Transmitted Diseases (STD) including HIV/AIDS. The STI, STD and HIV/AIDS alleviation programme shall indicate when, how and at what cost the Contractor plans to satisfy the requirements of this Sub-Clause and the related specification. For each component, the programme shall detail the resources to be provided or utilised and any related sub-contracting proposed. The programme shall also include provision of a detailed cost estimate with supporting documentation. Payment to the Contractor for preparation and implementation this programme shall not exceed the Provisional Sum dedicated for this purpose.

6.8 Contractor's Superintendence

Throughout the execution of the Works, and as long thereafter as is necessary to fulfil the Contractor's obligations, the Contractor shall provide all necessary superintendence to plan, arrange, direct, manage, inspect and test the work.

Superintendence shall be given by a sufficient number of persons having adequate knowledge of the language for communications (defined in Sub-Clause 1.4 [Law and Language]) and of the operations to be carried out (including the methods and techniques required, the hazards likely to be encountered and methods of preventing accidents), for the satisfactory and safe execution of the Works.

6.9 Contractor's Personnel

The Contractor's Personnel shall be appropriately qualified, skilled and experienced in their respective trades or occupations. The Engineer may require the Contractor to remove (or cause to be removed) any person employed on the Site or Works, including the Contractor's Representative if applicable, who:

- (a) persists in any misconduct or lack of care,
- (b) carries out duties incompetently or negligently,
- (c) fails to conform with any provisions of the Contract, or
- (d) persists in any conduct which is prejudicial to safety, health, or the protection of the environment.

If appropriate, the Contractor shall then appoint (or cause to be appointed) a suitable replacement person.

6.10 Records of Contractor's Personnel and Equipment

The Contractor shall submit, to the Engineer, details showing the number of each class of Contractor's Personnel and of each type of Contractor's Equipment on the Site. Details shall be submitted each calendar month, in a form approved by the Engineer, until the Contractor has completed all work which is known to be outstanding at the completion date stated in the Taking-Over Certificate for the Works.

6.11 Disorderly Conduct

The Contractor shall at all times take all reasonable precautions to prevent any unlawful, riotous or disorderly conduct by or amongst the Contractor's Personnel, and to preserve peace and protection of persons and property on and near the Site.

6.12 Foreign Personnel

The Contractor may bring in to the Country any foreign personnel who are necessary for the execution of the Works to the extent allowed by the applicable Laws. The Contractor shall ensure that these personnel are provided with the required residence visas and work permits. The Employer will, if requested by the Contractor, use his best endeavours in a timely and expeditious manner to assist the Contractor in obtaining any local, state, national or government permission required for bringing in the Contractor's personnel..

The Contractor shall be responsible for the return of these personnel to the place where they were recruited or to their domicile. In the event of the death in the Country of any of these personnel or members of their families, the Contractor shall similarly be responsible for making the appropriate arrangements for their return or burial.

6.13 Supply of Foodstuffs

The Contractor shall arrange for the provision of a sufficient supply of suitable food as may be stated in the Specification at reasonable prices for the Contractor's Personnel for the purposes of or in connection with the Contract.

6.14 Supply of Water

The Contractor shall, having regard to local conditions, provide on the Site an adequate supply of drinking and other water for the use of the Contractor's Personnel.

6.15 Measures against Insect

The Contractor shall at all times take the necessary precautions to protect the Contractor's Personnel

and Pest Nuisance	employed on the Site from insect and pest nuisance, and to reduce the danger to their health. The Contractor shall comply with all the regulations of the local health authorities, including use of appropriate insecticide.
6.16 Alcoholic Liquor or Drugs	The Contractor shall not, otherwise than in accordance with the Laws of the Country, import, sell, give, barter or otherwise dispose of any alcoholic liquor or drugs, or permit or allow importation, sale, gift, barter or disposal thereof by Contractor's Personnel.
6.17 Arms and Ammunition	The Contractor shall not give, barter, or otherwise dispose of, to any person, any arms or ammunition of any kind, or allow Contractor's Personnel to do so.
6.18 Festivals and Religious Customs	The Contractor shall respect the Country's recognized festivals, days of rest and religious or other customs.
6.19 Funeral Arrangements	The Contractor shall be responsible, to the extent required by local regulations, for making any funeral arrangements for any of his local employees who may die while engaged upon the Works.
6.20 Prohibition of Forced or Compulsory Labour	The Contractor shall not employ forced labour, which consists of any work or service, not voluntarily performed, that is exacted from an individual under threat of force or penalty, and includes any kind of involuntary or compulsory labour, such as indentured labour, bonded labour or similar labour-contracting arrangements.
6.21 Prohibition of Harmful Child Labour	The Contractor shall not employ children in a manner that is economically exploitative, or is likely to be hazardous, or to interfere with, the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral, or social development. Where the relevant labour laws of the Country have provisions for employment of minors, the Contractor shall follow those laws applicable to the Contractor. Children below the age of 18 years shall not be employed in dangerous work.

**6.22 Employment
Records of
Workers**

The Contractor shall keep complete and accurate records of the employment of labour at the Site. The records shall include the names, ages, genders, hours worked and wages paid to all workers. These records shall be summarized on a monthly basis and submitted to the Engineer. These records shall be included in the details to be submitted by the Contractor under Sub-Clause 6.10 [Records of Contractor's Personnel and Equipment].

**6.23 Workers'
Organisations**

In countries where the relevant labour laws recognise workers' rights to form and to join workers' organisations of their choosing without interference and to bargain collectively, the Contractor shall comply with such laws. Where the relevant labour laws substantially restrict workers' organisations, the Contractor shall enable alternative means for the Contractor's Personnel to express their grievances and protect their rights regarding working conditions and terms of employment. In either case described above, and where the relevant labour laws are silent, the Contractor shall not discourage the Contractor's Personnel from forming or joining workers' organisations of their choosing or from bargaining collectively, and shall not discriminate or retaliate against the Contractor's Personnel who participate, or seek to participate, in such organisations and bargain collectively. The Contractor shall engage with such workers' representatives. Workers' organisations are expected to fairly represent the workers in the workforce.

6.24 Non-Discrimination and Equal Opportunity

The Contractor shall not make employment decisions on the basis of personal characteristics unrelated to inherent job requirements. The Contractor shall base the employment relationship on the principle of equal opportunity and fair treatment, and shall not discriminate with respect to aspects of the employment relationship, including recruitment and hiring, compensation (including wages and benefits), working conditions and terms of employment, access to training, promotion, termination of employment or retirement, and discipline. In countries where the relevant labour laws provide for non-discrimination in employment, the Contractor shall comply with such laws. When the relevant labour laws are silent on non-discrimination in employment, the Contractor shall meet this Sub-Clause's requirements. Special measures of protection or assistance to remedy past discrimination or selection for a particular job based on the inherent requirements of the job shall not be deemed discrimination.

7. Plant, Materials and Workmanship**7.1 Manner of Execution**

The Contractor shall carry out the manufacture of Plant, the production and manufacture of Materials, and all other execution of the Works:

- (a) in the manner (if any) specified in the Contract,
- (b) in a proper workmanlike and careful manner, in accordance with recognised good practice, and
- (c) with properly equipped facilities and non-hazardous Materials, except as otherwise specified in the Contract.

7.2 Samples

The Contractor shall submit the following samples of Materials, and relevant information, to the Engineer for consent prior to using the Materials in or for the Works:

- (a) manufacturer's standard samples of Materials and samples specified in the Contract, all at the Contractor's cost, and
- (b) additional samples instructed by the Engineer as a Variation.

Each sample shall be labelled as to origin and intended

use in the Works.

7.3 Inspection

The Employer's Personnel shall at all reasonable times:

- (a) have full access to all parts of the Site and to all places from which natural Materials are being obtained, and
- (b) during production, manufacture and construction (at the Site and elsewhere), be entitled to examine, inspect, measure and test the materials and workmanship, and to check the progress of manufacture of Plant and production and manufacture of Materials.

The Contractor shall give the Employer's Personnel full opportunity to carry out these activities, including providing access, facilities, permissions and safety equipment. No such activity shall relieve the Contractor from any obligation or responsibility.

The Contractor shall give notice to the Engineer whenever any work is ready and before it is covered up, put out of sight, or packaged for storage or transport. The Engineer shall then either carry out the examination, inspection, measurement or testing without unreasonable delay, or promptly give notice to the Contractor that the Engineer does not require to do so. If the Contractor fails to give the notice, he shall, if and when required by the Engineer, uncover the work and thereafter reinstate and make good, all at the Contractor's cost.

7.4 Testing

This Sub-Clause shall apply to all tests specified in the Contract, other than the Tests after Completion (if any).

Except as otherwise specified in the Contract, the Contractor shall provide all apparatus, assistance, documents and other information, electricity, equipment, fuel, consumables, instruments, labour, materials, and suitably qualified and experienced staff, as are necessary to carry out the specified tests efficiently. The Contractor shall agree, with the Engineer, the time and place for the specified testing of any Plant, Materials and other parts of the Works.

The Engineer may, under Clause 13 [Variations and Adjustments], vary the location or details of specified tests, or instruct the Contractor to carry out additional tests. If these varied or additional tests show that the

tested Plant, Materials or workmanship is not in accordance with the Contract, the cost of carrying out this Variation shall be borne by the Contractor, notwithstanding other provisions of the Contract.

The Engineer shall give the Contractor not less than 24 hours' notice of the Engineer's intention to attend the tests. If the Engineer does not attend at the time and place agreed, the Contractor may proceed with the tests, unless otherwise instructed by the Engineer, and the tests shall then be deemed to have been made in the Engineer's presence.

If the Contractor suffers delay and/or incurs Cost from complying with these instructions or as a result of a delay for which the Employer is responsible, the Contractor shall give notice to the Engineer and shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost plus profit, which shall be included in the Contract Price.

After receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

The Contractor shall promptly forward to the Engineer duly certified reports of the tests. When the specified tests have been passed, the Engineer shall endorse the Contractor's test certificate, or issue a certificate to him, to that effect. If the Engineer has not attended the tests, he shall be deemed to have accepted the readings as accurate.

7.5 Rejection

If, as a result of an examination, inspection, measurement or testing, any Plant, Materials or workmanship is found to be defective or otherwise not in accordance with the Contract, the Engineer may reject the Plant, Materials or workmanship by giving notice to the Contractor, with reasons. The Contractor shall then promptly make good the defect and ensure that the rejected item complies with the Contract.

If the Engineer requires this Plant, Materials or

workmanship to be retested, the tests shall be repeated under the same terms and conditions. If the rejection and retesting cause the Employer to incur additional costs, the Contractor shall subject to Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] pay these costs to the Employer.

7.6 Remedial Work

Notwithstanding any previous test or certification, the Engineer may instruct the Contractor to:

- (a) remove from the Site and replace any Plant or Materials which is not in accordance with the Contract,
- (b) remove and re-execute any other work which is not in accordance with the Contract, and
- (c) execute any work which is urgently required for the safety of the Works, whether because of an accident, unforeseeable event or otherwise.

The Contractor shall comply with the instruction within a reasonable time, which shall be the time (if any) specified in the instruction, or immediately if urgency is specified under sub-paragraph (c).

If the Contractor fails to comply with the instruction, the Employer shall be entitled to employ and pay other persons to carry out the work. Except to the extent that the Contractor would have been entitled to payment for the work, the Contractor shall subject to Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] pay to the Employer all costs arising from this failure.

7.7 Ownership of Plant and Materials

Except as otherwise provided in the Contract, each item of Plant and Materials shall, to the extent consistent with the Laws of the Country, become the property of the Employer at whichever is the earlier of the following times, free from liens and other encumbrances:

- (a) when it is incorporated in the Works;
- (b) when the Contractor is paid the corresponding value of the Plant and Materials under Sub-Clause 8.10 [Payment for Plant and Materials in Event of Suspension].

7.8 Royalties

Unless otherwise stated in the Specification, the Contractor shall pay all royalties, rents and other

payments for:

- (a) natural Materials obtained from outside the Site, and
- (b) the disposal of material from demolitions and excavations and of other surplus material (whether natural or man-made), except to the extent that disposal areas within the Site are specified in the Contract.

8. Commencement, Delays and Suspension

8.1

Commencement of Works

Except as otherwise specified in the Particular Conditions of Contract, the Commencement Date shall be the date at which the following precedent conditions have all been fulfilled and the Engineer's notification recording the agreement of both Parties on such fulfilment and instructing to commence the Work is received by the Contractor:

- (a) signature of the Contract Agreement by both Parties, and if required, approval of the Contract by relevant authorities of the Country;
- (b) delivery to the Contractor of reasonable evidence of the Employer's financial arrangements (under Sub-Clause 2.4 [Employer's Financial Arrangements]);
- (c) except if otherwise specified in the Contract Data, effective access to and possession of the Site given to the Contractor together with such permission(s) under (a) of Sub-Clause 1.13 [Compliance with Laws] as required for the commencement of the Works
- (d) receipt by the Contractor of the Advance Payment under Sub-Clause 14.2 [Advance Payment] provided that the corresponding bank guarantee has been delivered by the Contractor.

If the said Engineer's instruction is not received by the Contractor within 180 days from his receipt of the Letter of Acceptance, the Contractor shall be entitled to terminate the Contract under Sub-Clause 16.2 [Termination by Contractor].

The Contractor shall commence the execution of the Works as soon as is reasonably practicable after the Commencement Date, and shall then proceed with the Works with due expedition and without delay.

8.2 Time for Completion

The Contractor shall complete the whole of the Works, and each Section (if any), within the Time for Completion for the Works or Section (as the case may be), including:

- (a) achieving the passing of the Tests on Completion, and
- (b) completing all work which is stated in the Contract as being required for the Works or Section to be considered to be completed for the purposes of taking-over under Sub-Clause 10.1 [Taking Over of the Works and Sections].

8.3 Programme

The Contractor shall submit a detailed time programme to the Engineer within 28 days after receiving the notice under Sub-Clause 8.1 [Commencement of Works]. The Contractor shall also submit a revised programme whenever the previous programme is inconsistent with actual progress or with the Contractor's obligations. Each programme shall include:

- (a) the order in which the Contractor intends to carry out the Works, including the anticipated timing of each stage of design (if any), Contractor's Documents, procurement, manufacture of Plant, delivery to Site, construction, erection and testing,
- (b) each of these stages for work by each nominated Subcontractor (as defined in Clause 5 [Nominated Subcontractors]),
- (c) the sequence and timing of inspections and tests specified in the Contract, and
- (d) a supporting report which includes:
 - (i) a general description of the methods which the Contractor intends to adopt, and of the major stages, in the execution of the Works, and
 - (ii) details showing the Contractor's reasonable estimate of the number of each class of Contractor's Personnel and of each type of Contractor's Equipment, required on the Site for

each major stage.

Unless the Engineer, within 21 days after receiving a programme, gives notice to the Contractor stating the extent to which it does not comply with the Contract, the Contractor shall proceed in accordance with the programme, subject to his other obligations under the Contract. The Employer's Personnel shall be entitled to rely upon the programme when planning their activities.

The Contractor shall promptly give notice to the Engineer of specific probable future events or circumstances which may adversely affect the work, increase the Contract Price or delay the execution of the Works. The Engineer may require the Contractor to submit an estimate of the anticipated effect of the future event or circumstances, and/or a proposal under Sub-Clause 13.3 [Variation Procedure].

If, at any time, the Engineer gives notice to the Contractor that a programme fails (to the extent stated) to comply with the Contract or to be consistent with actual progress and the Contractor's stated intentions, the Contractor shall submit a revised programme to the Engineer in accordance with this Sub-Clause.

8.4 Extension of Time for Completion

The Contractor shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to an extension of the Time for Completion if and to the extent that completion for the purposes of Sub-Clause 10.1 [Taking Over of the Works and Sections] is or will be delayed by any of the following causes:

- (a) a Variation (unless an adjustment to the Time for Completion has been agreed under Sub-Clause 13.3 [Variation Procedure]) or other substantial change in the quantity of an item of work included in the Contract,
- (b) a cause of delay giving an entitlement to extension of time under a Sub-Clause of these Conditions,
- (c) exceptionally adverse climatic conditions,
- (d) Unforeseeable shortages in the availability of personnel or Goods caused by epidemic or governmental actions, or
- (e) any delay, impediment or prevention caused by or

attributable to the Employer, the Employer's Personnel, or the Employer's other contractors.

If the Contractor considers himself to be entitled to an extension of the Time for Completion, the Contractor shall give notice to the Engineer in accordance with Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims]. When determining each extension of time under Sub-Clause 20.1, the Engineer shall review previous determinations and may increase, but shall not decrease, the total extension of time.

8.5 Delays Caused by Authorities

If the following conditions apply, namely:

- (a) the Contractor has diligently followed the procedures laid down by the relevant legally constituted public authorities in the Country,
- (b) these authorities delay or disrupt the Contractor's work, and
- (c) the delay or disruption was Unforeseeable,

then this delay or disruption will be considered as a cause of delay under sub-paragraph (b) of Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion].

8.6 Rate of Progress

If, at any time:

- (a) actual progress is too slow to complete within the Time for Completion, and/or
- (b) progress has fallen (or will fall) behind the current programme under Sub-Clause 8.3 [Programme],

other than as a result of a cause listed in Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], then the Engineer may instruct the Contractor to submit, under Sub-Clause 8.3 [Programme], a revised programme and supporting report describing the revised methods which the Contractor proposes to adopt in order to expedite progress and complete within the Time for Completion.

Unless the Engineer notifies otherwise, the Contractor shall adopt these revised methods, which may require increases in the working hours and/or in the numbers of Contractor's Personnel and/or Goods, at the risk and cost of the Contractor. If these revised methods cause the Employer to incur additional costs, the Contractor shall subject to notice under Sub-Clause 2.5 [Employer's

Claims] pay these costs to the Employer, in addition to delay damages (if any) under Sub-Clause 8.7 below.

Additional costs of revised methods including acceleration measures, instructed by the Engineer to reduce delays resulting from causes listed under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion] shall be paid by the Employer, without generating, however, any other additional payment benefit to the Contractor.

8.7 Delay Damages

If the Contractor fails to comply with Sub-Clause 8.2 [Time for Completion], the Contractor shall subject to notice under Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] pay delay damages to the Employer for this default. These delay damages shall be the sum stated in the Contract Data, which shall be paid for every day which shall elapse between the relevant Time for Completion and the date stated in the Taking-Over Certificate. However, the total amount due under this Sub-Clause shall not exceed the maximum amount of delay damages (if any) stated in the Contract Data.

These delay damages shall be the only damages due from the Contractor for such default, other than in the event of termination under Sub-Clause 15.2 [Termination by Employer] prior to completion of the Works. These damages shall not relieve the Contractor from his obligation to complete the Works, or from any other duties, obligations or responsibilities which he may have under the Contract.

8.8 Suspension of Work

The Engineer may at any time instruct the Contractor to suspend progress of part or all of the Works. During such suspension, the Contractor shall protect, store and secure such part or the Works against any deterioration, loss or damage.

The Engineer may also notify the cause for the suspension. If and to the extent that the cause is notified and is the responsibility of the Contractor, the following Sub-Clauses 8.9, 8.10 and 8.11 shall not apply.

8.9 Consequences of Suspension

If the Contractor suffers delay and/or incurs Cost from complying with the Engineer's instructions under Sub-Clause 8.8 [Suspension of Work] and/or from resuming the work, the Contractor shall give notice to the Engineer and shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1

[Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost, which shall be included in the Contract Price.

After receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

The Contractor shall not be entitled to an extension of time for, or to payment of the Cost incurred in, making good the consequences of the Contractor's faulty design, workmanship or materials, or of the Contractor's failure to protect, store or secure in accordance with Sub-Clause 8.8 [Suspension of Work].

8.10 Payment for Plant and Materials in Event of Suspension

The Contractor shall be entitled to payment of the value (as at the date of suspension) of Plant and/or Materials which have not been delivered to Site, if:

- (a) the work on Plant or delivery of Plant and/or Materials has been suspended for more than 28 days, and
- (b) the Contractor has marked the Plant and/or Materials as the Employer's property in accordance with the Engineer's instructions.

8.11 Prolonged Suspension

If the suspension under Sub-Clause 8.8 [Suspension of Work] has continued for more than 84 days, the Contractor may request the Engineer's permission to proceed. If the Engineer does not give permission within 28 days after being requested to do so, the Contractor may, by giving notice to the Engineer, treat the suspension as an omission under Clause 13 [Variations and Adjustments] of the affected part of the Works. If the suspension affects the whole of the Works, the Contractor may give notice of termination under Sub-Clause 16.2 [Termination by Contractor].

8.12 Resumption of Work

After the permission or instruction to proceed is given, the Contractor and the Engineer shall jointly examine the Works and the Plant and Materials affected by the suspension. The Contractor shall make good any deterioration or defect in or loss of the Works or Plant or Materials, which has occurred during the suspension after receiving from the Engineer an instruction to this effect under Clause 13 [Variations and Adjustments].

9. Tests on Completion**9.1 Contractor's Obligations**

The Contractor shall carry out the Tests on Completion in accordance with this Clause and Sub-Clause 7.4 [Testing], after providing the documents in accordance with sub-paragraph (d) of Sub-Clause 4.1 [Contractor's General Obligations].

The Contractor shall give to the Engineer not less than 21 days' notice of the date after which the Contractor will be ready to carry out each of the Tests on Completion. Unless otherwise agreed, Tests on Completion shall be carried out within 14 days after this date, on such day or days as the Engineer shall instruct.

In considering the results of the Tests on Completion, the Engineer shall make allowances for the effect of any use of the Works by the Employer on the performance or other characteristics of the Works. As soon as the Works, or a Section, have passed any Tests on Completion, the Contractor shall submit a certified report of the results of these Tests to the Engineer.

9.2 Delayed Tests

If the Tests on Completion are being unduly delayed by the Employer, Sub-Clause 7.4 [Testing] (fifth paragraph) and/or Sub-Clause 10.3 [Interference with Tests on Completion] shall be applicable.

If the Tests on Completion are being unduly delayed by the Contractor, the Engineer may by notice require the Contractor to carry out the Tests within 21 days after receiving the notice. The Contractor shall carry out the Tests on such day or days within that period as the Contractor may fix and of which he shall give notice to the Engineer.

If the Contractor fails to carry out the Tests on Completion within the period of 21 days, the Employer's Personnel

may proceed with the Tests at the risk and cost of the Contractor. The Tests on Completion shall then be deemed to have been carried out in the presence of the Contractor and the results of the Tests shall be accepted as accurate.

9.3 Retesting

If the Works, or a Section, fail to pass the Tests on Completion, Sub-Clause 7.5 [Rejection] shall apply, and the Engineer or the Contractor may require the failed Tests, and Tests on Completion on any related work, to be repeated under the same terms and conditions.

9.4 Failure to Pass Tests on Completion

If the Works, or a Section, fail to pass the Tests on Completion repeated under Sub-Clause 9.3 [Retesting], the Engineer shall be entitled to:

- (a) order further repetition of Tests on Completion under Sub-Clause 9.3;
- (b) if the failure deprives the Employer of substantially the whole benefit of the Works or Section, reject the Works or Section (as the case may be), in which event the Employer shall have the same remedies as are provided in sub-paragraph (c) of Sub-Clause 11.4 [Failure to Remedy Defects]; or
- (c) issue a Taking-Over Certificate, if the Employer so requests.

In the event of sub-paragraph (c), the Contractor shall proceed in accordance with all other obligations under the Contract, and the Contract Price shall be reduced by such amount as shall be appropriate to cover the reduced value to the Employer as a result of this failure. Unless the relevant reduction for this failure is stated (or its method of calculation is defined) in the Contract, the Employer may require the reduction to be (i) agreed by both Parties (in full satisfaction of this failure only) and paid before this Taking-Over Certificate is issued, or (ii) determined and paid under Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] and Sub-Clause 3.5 [Determinations].

10. Employer's Taking Over

10.1 Taking Over of the Works and Sections

Except as stated in Sub-Clause 9.4 [Failure to Pass Tests on Completion], the Works shall be taken over by the Employer when (i) the Works have been completed in

accordance with the Contract, including the matters described in Sub-Clause 8.2 [Time for Completion] and except as allowed in sub-paragraph (a) below, and (ii) a Taking-Over Certificate for the Works has been issued, or is deemed to have been issued in accordance with this Sub-Clause.

The Contractor may apply by notice to the Engineer for a Taking-Over Certificate not earlier than 14 days before the Works will, in the Contractor's opinion, be complete and ready for taking over. If the Works are divided into Sections, the Contractor may similarly apply for a Taking-Over Certificate for each Section.

The Engineer shall, within 28 days after receiving the Contractor's application:

- (a) issue the Taking-Over Certificate to the Contractor, stating the date on which the Works or Section were completed in accordance with the Contract, except for any minor outstanding work and defects which will not substantially affect the use of the Works or Section for their intended purpose (either until or whilst this work is completed and these defects are remedied); or
- (b) reject the application, giving reasons and specifying the work required to be done by the Contractor to enable the Taking-Over Certificate to be issued. The Contractor shall then complete this work before issuing a further notice under this Sub-Clause.

If the Engineer fails either to issue the Taking-Over Certificate or to reject the Contractor's application within the period of 28 days, and if the Works or Section (as the case may be) are substantially in accordance with the Contract, the Taking-Over Certificate shall be deemed to have been issued on the last day of that period.

10.2 Taking Over of Parts of the Works

The Engineer may, at the sole discretion of the Employer, issue a Taking-Over Certificate for any part of the Permanent Works.

The Employer shall not use any part of the Works (other than as a temporary measure which is either specified in the Contract or agreed by both Parties) unless and until the Engineer has issued a Taking-Over Certificate for this part. However, if the Employer does use any part of the

Works before the Taking-Over Certificate is issued:

- (a) the part which is used shall be deemed to have been taken over as from the date on which it is used,
- (b) the Contractor shall cease to be liable for the care of such part as from this date, when responsibility shall pass to the Employer, and
- (c) if requested by the Contractor, the Engineer shall issue a Taking-Over Certificate for this part.

After the Engineer has issued a Taking-Over Certificate for a part of the Works, the Contractor shall be given the earliest opportunity to take such steps as may be necessary to carry out any outstanding Tests on Completion. The Contractor shall carry out these Tests on Completion as soon as practicable before the expiry date of the relevant Defects Notification Period.

If the Contractor incurs Cost as a result of the Employer taking over and/or using a part of the Works, other than such use as is specified in the Contract or agreed by the Contractor, the Contractor shall (i) give notice to the Engineer and (ii) be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to payment of any such Cost plus profit, which shall be included in the Contract Price. After receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine this Cost and profit.

If a Taking-Over Certificate has been issued for a part of the Works (other than a Section), the delay damages thereafter for completion of the remainder of the Works shall be reduced. Similarly, the delay damages for the remainder of the Section (if any) in which this part is included shall also be reduced. For any period of delay after the date stated in this Taking-Over Certificate, the proportional reduction in these delay damages shall be calculated as the proportion which the value of the part so certified bears to the value of the Works or Section (as the case may be) as a whole. The Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these proportions. The provisions of this paragraph shall only apply to the daily rate of delay damages under Sub-Clause 8.7 [Delay Damages], and shall not affect the maximum amount of these damages.

10.3 Interference with Tests on Completion

If the Contractor is prevented, for more than 14 days, from carrying out the Tests on Completion by a cause for which the Employer is responsible, the Employer shall be deemed to have taken over the Works or Section (as the case may be) on the date when the Tests on Completion would otherwise have been completed.

The Engineer shall then issue a Taking-Over Certificate accordingly, and the Contractor shall carry out the Tests on Completion as soon as practicable, before the expiry date of the Defects Notification Period. The Engineer shall require the Tests on Completion to be carried out by giving 14 days' notice and in accordance with the relevant provisions of the Contract.

If the Contractor suffers delay and/or incurs Cost as a result of this delay in carrying out the Tests on Completion, the Contractor shall give notice to the Engineer and shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost plus profit, which shall be included in the Contract Price.

After receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

10.4 Surfaces Requiring Reinstatement

Except as otherwise stated in a Taking-Over Certificate, a certificate for a Section or part of the Works shall not be deemed to certify completion of any ground or other surfaces requiring reinstatement.

11. Defects Liability

11.1 Completion of Outstanding Work and Remedying Defects

In order that the Works and Contractor's Documents, and each Section, shall be in the condition required by the Contract (fair wear and tear excepted) by the expiry date of the relevant Defects Notification Period or as soon as practicable thereafter, the Contractor shall:

- (a) complete any work which is outstanding on the date stated in a Taking-Over Certificate, within such

reasonable time as is instructed by the Engineer, and

- (b) execute all work required to remedy defects or damage, as may be notified by (or on behalf of) the Employer on or before the expiry date of the Defects Notification Period for the Works or Section (as the case may be).

If a defect appears or damage occurs, the Contractor shall be notified accordingly, by (or on behalf of) the Employer.

11.2 Cost of Remedying Defects

All work referred to in sub-paragraph (b) of Sub-Clause 11.1 [Completion of Outstanding Work and Remedying Defects] shall be executed at the risk and cost of the Contractor, if and to the extent that the work is attributable to:

- (a) any design for which the Contractor is responsible,
- (b) Plant, Materials or workmanship not being in accordance with the Contract, or
- (c) failure by the Contractor to comply with any other obligation.

If and to the extent that such work is attributable to any other cause, the Contractor shall be notified promptly by (or on behalf of) the Employer, and Sub-Clause 13.3 [Variation Procedure] shall apply.

11.3 Extension of Defects Notification Period

The Employer shall be entitled subject to Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] to an extension of the Defects Notification Period for the Works or a Section if and to the extent that the Works, Section or a major item of Plant (as the case may be, and after taking over) cannot be used for the purposes for which they are intended by reason of a defect or by reason of damage attributable to the Contractor. However, a Defects Notification Period shall not be extended by more than two years.

If delivery and/or erection of Plant and/or Materials was suspended under Sub-Clause 8.8 [Suspension of Work] or Sub-Clause 16.1 [Contractor's Entitlement to Suspend Work], the Contractor's obligations under this Clause shall not apply to any defects or damage occurring more than two years after the Defects Notification Period for the Plant and/or Materials would otherwise have expired.

11.4 Failure to Remedy Defects

If the Contractor fails to remedy any defect or damage within a reasonable time, a date may be fixed by (or on behalf of) the Employer, on or by which the defect or damage is to be remedied. The Contractor shall be given reasonable notice of this date.

If the Contractor fails to remedy the defect or damage by this notified date and this remedial work was to be executed at the cost of the Contractor under Sub-Clause 11.2 [Cost of Remedying Defects], the Employer may (at his option):

- (a) carry out the work himself or by others, in a reasonable manner and at the Contractor's cost, but the Contractor shall have no responsibility for this work; and the Contractor shall subject to Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] pay to the Employer the costs reasonably incurred by the Employer in remedying the defect or damage;
- (b) require the Engineer to agree or determine a reasonable reduction in the Contract Price in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations]; or
- (c) if the defect or damage deprives the Employer of substantially the whole benefit of the Works or any major part of the Works, terminate the Contract as a whole, or in respect of such major part which cannot be put to the intended use. Without prejudice to any other rights, under the Contract or otherwise, the Employer shall then be entitled to recover all sums paid for the Works or for such part (as the case may be), plus financing costs and the cost of dismantling the same, clearing the Site and returning Plant and Materials to the Contractor.

11.5 Removal of Defective Work

If the defect or damage cannot be remedied expeditiously on the Site and the Employer gives consent, the Contractor may remove from the Site for the purposes of repair such items of Plant as are defective or damaged. This consent may require the Contractor to increase the amount of the Performance Security by the full replacement cost of these items, or to provide other appropriate security.

11.6 Further Tests

If the work of remedying of any defect or damage may affect the performance of the Works, the Engineer may require the repetition of any of the tests described in the

Contract. The requirement shall be made by notice within 28 days after the defect or damage is remedied.

These tests shall be carried out in accordance with the terms applicable to the previous tests, except that they shall be carried out at the risk and cost of the Party liable, under Sub-Clause 11.2 [Cost of Remedying Defects], for the cost of the remedial work.

11.7 Right of Access

Until the Performance Certificate has been issued, the Contractor shall have such right of access to the Works as is reasonably required in order to comply with this Clause, except as may be inconsistent with the Employer's reasonable security restrictions.

11.8 Contractor to Search

The Contractor shall, if required by the Engineer, search for the cause of any defect, under the direction of the Engineer. Unless the defect is to be remedied at the cost of the Contractor under Sub-Clause 11.2 [Cost of Remedying Defects], the Cost of the search plus profit shall be agreed or determined by the Engineer in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] and shall be included in the Contract Price.

11.9 Performance Certificate

Performance of the Contractor's obligations shall not be considered to have been completed until the Engineer has issued the Performance Certificate to the Contractor, stating the date on which the Contractor completed his obligations under the Contract.

The Engineer shall issue the Performance Certificate within 28 days after the latest of the expiry dates of the Defects Notification Periods, or as soon thereafter as the Contractor has supplied all the Contractor's Documents and completed and tested all the Works, including remedying any defects. A copy of the Performance Certificate shall be issued to the Employer.

Only the Performance Certificate shall be deemed to constitute acceptance of the Works.

11.10 Unfulfilled Obligations

After the Performance Certificate has been issued, each Party shall remain liable for the fulfilment of any obligation which remains unperformed at that time. For the purposes of determining the nature and extent of unperformed obligations, the Contract shall be deemed to remain in force.

11.11 Clearance of Site

Upon receiving the Performance Certificate, the Contractor shall remove any remaining Contractor's Equipment, surplus material, wreckage, rubbish and Temporary Works from the Site.

If all these items have not been removed within 28 days after receipt by the Contractor of the Performance Certificate, the Employer may sell or otherwise dispose of any remaining items. The Employer shall be entitled to be paid the costs incurred in connection with, or attributable to, such sale or disposal and restoring the Site.

Any balance of the moneys from the sale shall be paid to the Contractor. If these moneys are less than the Employer's costs, the Contractor shall pay the outstanding balance to the Employer.

12. Measurement and Evaluation**12.1 Works to be Measured**

The Works shall be measured, and valued for payment, in accordance with this Clause. The Contractor shall show in each application under Sub-Clauses 14.3 [Application for Interim Payment Certificates], 14.10 [Statement on Completion] and 14.11 [Application for Final Payment Certificate] the quantities and other particulars detailing the amounts which he considers to be entitled under the Contract.

Whenever the Engineer requires any part of the Works to be measured, reasonable notice shall be given to the Contractor's Representative, who shall:

- (a) promptly either attend or send another qualified representative to assist the Engineer in making the measurement, and
- (b) supply any particulars requested by the Engineer.

If the Contractor fails to attend or send a representative, the measurement made by (or on behalf of) the Engineer shall be accepted as accurate.

Except as otherwise stated in the Contract, wherever any Permanent Works are to be measured from records, these shall be prepared by the Engineer. The Contractor shall, as and when requested, attend to examine and agree the records with the Engineer, and shall sign the same when

agreed. If the Contractor does not attend, the records shall be accepted as accurate.

If the Contractor examines and disagrees the records, and/or does not sign them as agreed, then the Contractor shall give notice to the Engineer of the respects in which the records are asserted to be inaccurate. After receiving this notice, the Engineer shall review the records and either confirm or vary them and certify the payment of the undisputed part. If the Contractor does not so give notice to the Engineer within 14 days after being requested to examine the records, they shall be accepted as accurate.

12.2 Method of Measurement

Except as otherwise stated in the Contract and notwithstanding local practice:

- (a) measurement shall be made of the net actual quantity of each item of the Permanent Works, and
- (b) the method of measurement shall be in accordance with the Bill of Quantities or other applicable Schedules.

12.3 Evaluation

Except as otherwise stated in the Contract, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine the Contract Price by evaluating each item of work, applying the measurement agreed or determined in accordance with the above Sub-Clauses 12.1 and 12.2 and the appropriate rate or price for the item.

For each item of work, the appropriate rate or price for the item shall be the rate or price specified for such item in the Contract or, if there is no such item, specified for similar work.

Any item of work included in the Bill of Quantities for which no rate or price was specified shall be considered as included in other rates and prices in the Bill of Quantities and will not be paid for separately.

However, a new rate or price shall be appropriate for an item of work if:

- (a)
 - (i) the measured quantity of the item is changed by more than 25% from the quantity of this item in

the Bill of Quantities or other Schedule,

- (ii) this change in quantity multiplied by such specified rate for this item exceeds 0.25% of the Accepted Contract Amount,
- (iii) this change in quantity directly changes the Cost per unit quantity of this item by more than 1%, and
- (iv) this item is not specified in the Contract as a "fixed rate item";

or

(b)

- (i) the work is instructed under Clause 13 [Variations and Adjustments],
- (ii) no rate or price is specified in the Contract for this item, and
- (iii) no specified rate or price is appropriate because the item of work is not of similar character, or is not executed under similar conditions, as any item in the Contract.

Each new rate or price shall be derived from any relevant rates or prices in the Contract, with reasonable adjustments to take account of the matters described in sub-paragraph (a) and/or (b), as applicable. If no rates or prices are relevant for the derivation of a new rate or price, it shall be derived from the reasonable Cost of executing the work, together with profit, taking account of any other relevant matters.

Until such time as an appropriate rate or price is agreed or determined, the Engineer shall determine a provisional rate or price for the purposes of Interim Payment Certificates as soon as the concerned work commences.

12.4 Omissions

Whenever the omission of any work forms part (or all) of a Variation, the value of which has not been agreed, if:

- (a) the Contractor will incur (or has incurred) cost which, if the work had not been omitted, would have been deemed to be covered by a sum forming part of the

Accepted Contract Amount;

- (b) the omission of the work will result (or has resulted) in this sum not forming part of the Contract Price; and
- (c) this cost is not deemed to be included in the evaluation of any substituted work;

then the Contractor shall give notice to the Engineer accordingly, with supporting particulars. Upon receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine this cost, which shall be included in the Contract Price.

13. Variations and Adjustments

13.1 Right to Vary

Variations may be initiated by the Engineer at any time prior to issuing the Taking-Over Certificate for the Works, either by an instruction or by a request for the Contractor to submit a proposal.

The Contractor shall execute and be bound by each Variation, unless the Contractor promptly gives notice to the Engineer stating (with supporting particulars) that (i) the Contractor cannot readily obtain the Goods required for the Variation, or (ii) such Variation triggers a substantial change in the sequence or progress of the Works. Upon receiving this notice, the Engineer shall cancel, confirm or vary the instruction.

Each Variation may include:

- (a) changes to the quantities of any item of work included in the Contract (however, such changes do not necessarily constitute a Variation),
- (b) changes to the quality and other characteristics of any item of work,
- (c) changes to the levels, positions and/or dimensions of any part of the Works,
- (d) omission of any work unless it is to be carried out by others,
- (e) any additional work, Plant, Materials or services necessary for the Permanent Works, including any

associated Tests on Completion, boreholes and other testing and exploratory work, or

- (f) changes to the sequence or timing of the execution of the Works.

The Contractor shall not make any alteration and/or modification of the Permanent Works, unless and until the Engineer instructs or approves a Variation.

13.2 Value Engineering

The Contractor may, at any time, submit to the Engineer a written proposal which (in the Contractor's opinion) will, if adopted, (i) accelerate completion, (ii) reduce the cost to the Employer of executing, maintaining or operating the Works, (iii) improve the efficiency or value to the Employer of the completed Works, or (iv) otherwise be of benefit to the Employer.

The proposal shall be prepared at the cost of the Contractor and shall include the items listed in Sub-Clause 13.3 [Variation Procedure].

If a proposal, which is approved by the Engineer, includes a change in the design of part of the Permanent Works, then unless otherwise agreed by both Parties:

- (a) the Contractor shall design this part,
- (b) sub-paragraphs (a) to (d) of Sub-Clause 4.1 [Contractor's General Obligations] shall apply, and
- (c) if this change results in a reduction in the contract value of this part, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine a fee, which shall be included in the Contract Price. This fee shall be half (50%) of the difference between the following amounts:
 - (i) such reduction in contract value, resulting from the change, excluding adjustments under Sub-Clause 13.7 [Adjustments for Changes in Legislation] and Sub-Clause 13.8 [Adjustments for Changes in Cost], and
 - (ii) the reduction (if any) in the value to the Employer of the varied works, taking account of any reductions in quality, anticipated life or operational efficiencies.

However, if amount (i) is less than amount (ii), there shall not be a fee.

13.3 Variation Procedure

If the Engineer requests a proposal, prior to instructing a Variation, the Contractor shall respond in writing as soon as practicable, either by giving reasons why he cannot comply (if this is the case) or by submitting:

- (a) a description of the proposed work to be performed and a programme for its execution,
- (b) the Contractor's proposal for any necessary modifications to the programme according to Sub-Clause 8.3 [Programme] and to the Time for Completion, and
- (c) the Contractor's proposal for evaluation of the Variation.

The Engineer shall, as soon as practicable after receiving such proposal (under Sub-Clause 13.2 [Value Engineering] or otherwise), respond with approval, disapproval or comments. The Contractor shall not delay any work whilst awaiting a response.

Each instruction to execute a Variation, with any requirements for the recording of Costs, shall be issued by the Engineer to the Contractor, who shall acknowledge receipt.

Each Variation shall be evaluated in accordance with Clause 12 [Measurement and Evaluation], unless the Engineer instructs or approves otherwise in accordance with this Clause.

13.4 Payment in Applicable Currencies

If the Contract provides for payment of the Contract Price in more than one currency, then whenever an adjustment is agreed, approved or determined as stated above, the amount payable in each of the applicable currencies shall be specified. For this purpose, reference shall be made to the actual or expected currency proportions of the Cost of the varied work, and to the proportions of various currencies specified for payment of the Contract Price.

13.5 Provisional Sums

Each Provisional Sum shall only be used, in whole or in part, in accordance with the Engineer's instructions, and the Contract Price shall be adjusted accordingly. The total sum paid to the Contractor shall include only such amounts, for the work, supplies or services to which the

Provisional Sum relates, as the Engineer shall have instructed. For each Provisional Sum, the Engineer may instruct:

- (a) work to be executed (including Plant, Materials or services to be supplied) by the Contractor and valued under Sub-Clause 13.3 [Variation Procedure]; and/or
- (b) Plant, Materials or services to be purchased by the Contractor, from a nominated Subcontractor (as defined in Clause 5 [Nominated Subcontractors]) or otherwise; and for which there shall be included in the Contract Price:
 - (i) the actual amounts paid (or due to be paid) by the Contractor, and
 - (ii) a sum for overhead charges and profit, calculated as a percentage of these actual amounts by applying the relevant percentage rate (if any) stated in the appropriate Schedule. If there is no such rate, the percentage rate stated in the Contract Data shall be applied.

The Contractor shall, when required by the Engineer, produce quotations, invoices, vouchers and accounts or receipts in substantiation.

13.6 Daywork

For work of a minor or incidental nature, the Engineer may instruct that a Variation shall be executed on a daywork basis. The work shall then be valued in accordance with the Daywork Schedule included in the Contract, and the following procedure shall apply. If a Daywork Schedule is not included in the Contract, this Sub-Clause shall not apply.

Before ordering Goods for the work, the Contractor shall submit quotations to the Engineer. When applying for payment, the Contractor shall submit invoices, vouchers and accounts or receipts for any Goods.

Except for any items for which the Daywork Schedule specifies that payment is not due, the Contractor shall deliver each day to the Engineer accurate statements in duplicate which shall include the following details of the resources used in executing the previous day's work:

- (a) the names, occupations and time of Contractor's Personnel,

- (b) the identification, type and time of Contractor's Equipment and Temporary Works, and
- (c) the quantities and types of Plant and Materials used.

One copy of each statement will, if correct, or when agreed, be signed by the Engineer and returned to the Contractor. The Contractor shall then submit priced statements of these resources to the Engineer, prior to their inclusion in the next Statement under Sub-Clause 14.3 [Application for Interim Payment Certificates].

13.7 Adjustments for Changes in Legislation

The Contract Price shall be adjusted to take account of any increase or decrease in Cost resulting from a change in the Laws of the Country (including the introduction of new Laws and the repeal or modification of existing Laws) or in the judicial or official governmental interpretation of such Laws, made after the Base Date, which affect the Contractor in the performance of obligations under the Contract.

If the Contractor suffers (or will suffer) delay and/or incurs (or will incur) additional Cost as a result of these changes in the Laws or in such interpretations, made after the Base Date, the Contractor shall give notice to the Engineer and shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost, which shall be included in the Contract Price.

After receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

Notwithstanding the foregoing, the Contractor shall not be entitled to an extension of time if the relevant delay has already been taken into account in the determination of a previous extension of time and such Cost shall not be separately paid if the same shall already have been taken into account in the indexing of any inputs to the table of adjustment data in accordance with the provisions of Sub-Clause 13.8 [Adjustments for Changes in Cost].

13.8 Adjustments for In this Sub-Clause, "table of adjustment data" means the

Changes in Cost

completed table of adjustment data for local and foreign currencies included in the Schedules. If there is no such table of adjustment data, this Sub-Clause shall not apply.

If this Sub-Clause applies, the amounts payable to the Contractor shall be adjusted for rises or falls in the cost of labour, Goods and other inputs to the Works, by the addition or deduction of the amounts determined by the formulae prescribed in this Sub-Clause. To the extent that full compensation for any rise or fall in Costs is not covered by the provisions of this or other Clauses, the Accepted Contract Amount shall be deemed to have included amounts to cover the contingency of other rises and falls in costs.

The adjustment to be applied to the amount otherwise payable to the Contractor, as valued in accordance with the appropriate Schedule and certified in Payment Certificates, shall be determined from formulae for each of the currencies in which the Contract Price is payable. No adjustment is to be applied to work valued on the basis of Cost or current prices. The formulae shall be of the following general type:

$P_n = a + b \frac{L_n}{L_o} + c \frac{E_n}{E_o} + d \frac{M_n}{M_o} + \dots$ where:

“ P_n ” is the adjustment multiplier to be applied to the estimated contract value in the relevant currency of the work carried out in period “ n ”, this period being a month unless otherwise stated in the Contract Data ;

“ a ” is a fixed coefficient, stated in the relevant table of adjustment data, representing the non-adjustable portion in contractual payments;

“ b ”, “ c ”, “ d ”, ... are coefficients representing the estimated proportion of each cost element related to the execution of the Works, as stated in the relevant table of adjustment data; such tabulated cost elements may be indicative of resources such as labour, equipment and materials;

“ L_n ”, “ E_n ”, “ M_n ”, ... are the current cost indices or reference prices for period “ n ”, expressed in the relevant currency of payment, each of which is applicable to the relevant tabulated cost element on the date 49 days prior to the last day of the period (to which the particular Payment Certificate relates); and

“ L_o ”, “ E_o ”, “ M_o ”, ... are the base cost indices or reference

prices, expressed in the relevant currency of payment, each of which is applicable to the relevant tabulated cost element on the Base Date.

The cost indices or reference prices stated in the table of adjustment data shall be used. If their source is in doubt, it shall be determined by the Engineer. For this purpose, reference shall be made to the values of the indices at stated dates (quoted in the fourth and fifth columns respectively of the table) for the purposes of clarification of the source; although these dates (and thus these values) may not correspond to the base cost indices.

In cases where the “currency of index” is not the relevant currency of payment, each index shall be converted into the relevant currency of payment at the selling rate, established by the central bank of the Country, of this relevant currency on the above date for which the index is required to be applicable.

Until such time as each current cost index is available, the Engineer shall determine a provisional index for the issue of Interim Payment Certificates. When a current cost index is available, the adjustment shall be recalculated accordingly.

If the Contractor fails to complete the Works within the Time for Completion, adjustment of prices thereafter shall be made using either (i) each index or price applicable on the date 49 days prior to the expiry of the Time for Completion of the Works, or (ii) the current index or price, whichever is more favourable to the Employer.

The weightings (coefficients) for each of the factors of cost stated in the table(s) of adjustment data shall only be adjusted if they have been rendered unreasonable, unbalanced or inapplicable, as a result of Variations.

14. Contract Price and Payment

14.1 The Contract Price

Unless otherwise stated in the Particular Conditions:

- (a) the Contract Price shall be agreed or determined under Sub-Clause 12.3 [Evaluation] and be subject to adjustments in accordance with the Contract;

- (b) the Contractor shall pay all taxes, duties and fees required to be paid by him under the Contract, and the Contract Price shall not be adjusted for any of these costs except as stated in Sub-Clause 13.7 [Adjustments for Changes in Legislation];
- (c) any quantities which may be set out in the Bill of Quantities or other Schedule are estimated quantities and are not to be taken as the actual and correct quantities:
 - (i) of the Works which the Contractor is required to execute, or
 - (ii) for the purposes of Clause 12 [Measurement and Evaluation]; and
- (d) the Contractor shall submit to the Engineer, within 28 days after the Commencement Date, a proposed breakdown of each lump sum price in the Schedules. The Engineer may take account of the breakdown when preparing Payment Certificates, but shall not be bound by it.

Notwithstanding the provisions of subparagraph (b), Contractor's Equipment, including essential spare parts therefor, imported by the Contractor for the sole purpose of executing the Contract shall be exempt from the payment of import duties and taxes upon importation.

14.2 Advance Payment

The Employer shall make an advance payment, as an interest-free loan for mobilisation and cash flow support, when the Contractor submits a guarantee in accordance with this Sub-Clause. The total advance payment, the number and timing of instalments (if more than one), and the applicable currencies and proportions, shall be as stated in the Contract Data.

Unless and until the Employer receives this guarantee, or if the total advance payment is not stated in the Contract Data, this Sub-Clause shall not apply.

The Engineer shall deliver to the Employer and to the Contractor an Interim Payment Certificate for the advance payment or its first instalment after receiving a Statement (under Sub-Clause 14.3 [Application for Interim Payment Certificates]) and after the Employer receives (i) the Performance Security in accordance with Sub-Clause 4.2

[Performance Security] and (ii) a guarantee in amounts and currencies equal to the advance payment. This guarantee shall be issued by a reputable bank or financial institution selected by the Contractor and shall be in the form annexed to the Particular Conditions or in another form approved by the Employer.

The Contractor shall ensure that the guarantee is valid and enforceable until the advance payment has been repaid, but its amount shall be progressively reduced by the amount repaid by the Contractor as indicated in the Payment Certificates. If the terms of the guarantee specify its expiry date, and the advance payment has not been repaid by the date 28 days prior to the expiry date, the Contractor shall extend the validity of the guarantee until the advance payment has been repaid.

Unless stated otherwise in the Contract Data, the advance payment shall be repaid through percentage deductions from the interim payments determined by the Engineer in accordance with Sub-Clause 14.6 [Issue of Interim Payment Certificates], as follows:

- (a) deductions shall commence in the next interim Payment Certificate following that in which the total of all certified interim payments (excluding the advance payment and deductions and repayments of retention) exceeds 30 percent (30%) of the Accepted Contract Amount less Provisional Sums; and
- (b) deductions shall be made at the amortisation rate stated in the Contract Data of the amount of each Interim Payment Certificate (excluding the advance payment and deductions for its repayments as well as deductions for retention money) in the currencies and proportions of the advance payment until such time as the advance payment has been repaid; provided that the advance payment shall be completely repaid prior to the time when 90 percent (90%) of the Accepted Contract Amount less Provisional Sums has been certified for payment.

If the advance payment has not been repaid prior to the issue of the Taking-Over Certificate for the Works or prior to termination under Clause 15 [Termination by Employer], Clause 16 [Suspension and Termination by Contractor] or Clause 19 [Force Majeure] (as the case may be), the whole of the balance then outstanding shall immediately

become due and in case of termination under Clause 15 [Termination by Employer], except for Sub-Clause 15.5 [Employer's Entitlement to Termination for Convenience], payable by the Contractor to the Employer.

14.3 Application for Interim Payment Certificates

The Contractor shall submit a Statement in six copies to the Engineer after the end of each month, in a form approved by the Engineer, showing in detail the amounts to which the Contractor considers himself to be entitled, together with supporting documents which shall include the report on the progress during this month in accordance with Sub-Clause 4.21 [Progress Reports].

The Statement shall include the following items, as applicable, which shall be expressed in the various currencies in which the Contract Price is payable, in the sequence listed:

- (a) the estimated contract value of the Works executed and the Contractor's Documents produced up to the end of the month (including Variations but excluding items described in sub-paragraphs (b) to (g) below);
- (b) any amounts to be added and deducted for changes in legislation and changes in cost, in accordance with Sub-Clause 13.7 [Adjustments for Changes in Legislation] and Sub-Clause 13.8 [Adjustments for Changes in Cost];
- (c) any amount to be deducted for retention, calculated by applying the percentage of retention stated in the Contract Data to the total of the above amounts, until the amount so retained by the Employer reaches the limit of Retention Money (if any) stated in the Contract Data;
- (d) any amounts to be added for the advance payment and (if more than one instalment) and to be deducted for its repayments in accordance with Sub-Clause 14.2 [Advance Payment];
- (e) any amounts to be added and deducted for Plant and Materials in accordance with Sub-Clause 14.5 [Plant and Materials intended for the Works];
- (f) any other additions or deductions which may have become due under the Contract or otherwise, including those under Clause 20 [Claims, Disputes]

and Arbitration]; and

- (g) the deduction of amounts certified in all previous Payment Certificates.

14.4 Schedule of Payments

If the Contract includes a schedule of payments specifying the instalments in which the Contract Price will be paid, then unless otherwise stated in this schedule:

- (a) the instalments quoted in this schedule of payments shall be the estimated contract values for the purposes of sub-paragraph (a) of Sub-Clause 14.3 [Application for Interim Payment Certificates];;
- (b) Sub-Clause 14.5 [Plant and Materials intended for the Works] shall not apply; and
- (c) if these instalments are not defined by reference to the actual progress achieved in executing the Works, and if actual progress is found to be less or more than that on which this schedule of payments was based, then the Engineer may proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine revised instalments, which shall take account of the extent to which progress is less or more than that on which the instalments were previously based.

If the Contract does not include a schedule of payments, the Contractor shall submit non-binding estimates of the payments which he expects to become due during each quarterly period. The first estimate shall be submitted within 42 days after the Commencement Date. Revised estimates shall be submitted at quarterly intervals, until the Taking-Over Certificate has been issued for the Works.

14.5 Plant and Materials intended for the Works

If this Sub-Clause applies, Interim Payment Certificates shall include, under sub-paragraph (e) of Sub-Clause 14.3, (i) an amount for Plant and Materials which have been sent to the Site for incorporation in the Permanent Works, and (ii) a reduction when the contract value of such Plant and Materials is included as part of the Permanent Works under sub-paragraph (a) of Sub-Clause 14.3 [Application for Interim Payment Certificates].

If the lists referred to in sub-paragraphs (b)(i) or (c)(i) below are not included in the Schedules, this Sub-Clause shall not apply.

The Engineer shall determine and certify each addition if the following conditions are satisfied:

- (a) the Contractor has:
 - (i) kept satisfactory records (including the orders, receipts, Costs and use of Plant and Materials) which are available for inspection, and
 - (ii) submitted a statement of the Cost of acquiring and delivering the Plant and Materials to the Site, supported by satisfactory evidence;

and either:

- (b) the relevant Plant and Materials:
 - (i) are those listed in the Schedules for payment when shipped,
 - (ii) have been shipped to the Country, en route to the Site, in accordance with the Contract; and
 - (iii) are described in a clean shipped bill of lading or other evidence of shipment, which has been submitted to the Engineer together with evidence of payment of freight and insurance, any other documents reasonably required, and a bank guarantee in a form and issued by an entity approved by the Employer in amounts and currencies equal to the amount due under this Sub-Clause: this guarantee may be in a similar form to the form referred to in Sub-Clause 14.2 [Advance Payment] and shall be valid until the Plant and Materials are properly stored on Site and protected against loss, damage or deterioration;

or

- (c) the relevant Plant and Materials:
 - (i) are those listed in the Schedules for payment when delivered to the Site, and
 - (ii) have been delivered to and are properly stored on the Site, are protected against loss, damage or deterioration, and appear to be in accordance with the Contract.

The additional amount to be certified shall be the equivalent of eighty percent (80%) of the Engineer's determination of the cost of the Plant and Materials (including delivery to Site), taking account of the documents mentioned in this Sub-Clause and of the contract value of the Plant and Materials.

The currencies for this additional amount shall be the same as those in which payment will become due when the contract value is included under sub-paragraph (a) of Sub-Clause 14.3 [Application for Interim Payment Certificates]. At that time, the Payment Certificate shall include the applicable reduction which shall be equivalent to, and in the same currencies and proportions as, this additional amount for the relevant Plant and Materials.

14.6 Issue of Interim Payment Certificates

No amount will be certified or paid until the Employer has received and approved the Performance Security. Thereafter, the Engineer shall, within 28 days after receiving a Statement and supporting documents, deliver to the Employer and to the Contractor an Interim Payment Certificate which shall state the amount which the Engineer fairly determines to be due, with all supporting particulars for any reduction or withholding made by the Engineer on the Statement if any.

However, prior to issuing the Taking-Over Certificate for the Works, the Engineer shall not be bound to issue an Interim Payment Certificate in an amount which would (after retention and other deductions) be less than the minimum amount of Interim Payment Certificates (if any) stated in the Contract Data. In this event, the Engineer shall give notice to the Contractor accordingly.

An Interim Payment Certificate shall not be withheld for any other reason, although:

- (a) if any thing supplied or work done by the Contractor is not in accordance with the Contract, the cost of rectification or replacement may be withheld until rectification or replacement has been completed; and/or
- (b) if the Contractor was or is failing to perform any work or obligation in accordance with the Contract, and had been so notified by the Engineer, the value of this work or obligation may be withheld until the work

or obligation has been performed.

The Engineer may in any Payment Certificate make any correction or modification that should properly be made to any previous Payment Certificate. A Payment Certificate shall not be deemed to indicate the Engineer's acceptance, approval, consent or satisfaction.

14.7 Payment

The Employer shall pay to the Contractor:

- (a) the first instalment of the advance payment within 42 days after issuing the Letter of Acceptance or within 21 days after receiving the documents in accordance with Sub-Clause 4.2 [Performance Security] and Sub-Clause 14.2 [Advance Payment], whichever is later;
- (b) the amount certified in each Interim Payment Certificate within 56 days after the Engineer receives the Statement and supporting documents; or, at a time when the Bank's loan or credit (from which part of the payments to the Contractor is being made) is suspended, the amount shown on any statement submitted by the Contractor within 14 days after such statement is submitted, any discrepancy being rectified in the next payment to the Contractor; and
- (c) the amount certified in the Final Payment Certificate within 56 days after the Employer receives this Payment Certificate; or, at a time when the Bank's loan or credit (from which part of the payments to the Contractor is being made) is suspended, the undisputed amount shown in the Final Statement within 56 days after the date of notification of the suspension in accordance with Sub-Clause 16.2 [Termination by Contractor].

Payment of the amount due in each currency shall be made into the bank account, nominated by the Contractor, in the payment country (for this currency) specified in the Contract.

14.8 Delayed Payment

If the Contractor does not receive payment in accordance with Sub-Clause 14.7 [Payment], the Contractor shall be entitled to receive financing charges compounded monthly on the amount unpaid during the period of delay. This period shall be deemed to commence on the date for payment specified in Sub-Clause 14.7 [Payment],

irrespective (in the case of its sub-paragraph (b)) of the date on which any Interim Payment Certificate is issued.

Unless otherwise stated in the Particular Conditions, these financing charges shall be calculated at the annual rate of three percentage points above the discount rate of the central bank in the country of the currency of payment, or if not available, the interbank offered rate, and shall be paid in such currency.

The Contractor shall be entitled to this payment without formal notice or certification, and without prejudice to any other right or remedy.

14.9 Payment of Retention Money

When the Taking-Over Certificate has been issued for the Works, the first half of the Retention Money shall be certified by the Engineer for payment to the Contractor. If a Taking-Over Certificate is issued for a Section or part of the Works, a proportion of the Retention Money shall be certified and paid. This proportion shall be half (50%) of the proportion calculated by dividing the estimated contract value of the Section or part, by the estimated final Contract Price.

Promptly after the latest of the expiry dates of the Defects Notification Periods, the outstanding balance of the Retention Money shall be certified by the Engineer for payment to the Contractor. If a Taking-Over Certificate was issued for a Section, a proportion of the second half of the Retention Money shall be certified and paid promptly after the expiry date of the Defects Notification Period for the Section. This proportion shall be half (50%) of the proportion calculated by dividing the estimated contract value of the Section by the estimated final Contract Price.

However, if any work remains to be executed under Clause 11 [Defects Liability], the Engineer shall be entitled to withhold certification of the estimated cost of this work until it has been executed.

When calculating these proportions, no account shall be taken of any adjustments under Sub-Clause 13.7 [Adjustments for Changes in Legislation] and Sub-Clause 13.8 [Adjustments for Changes in Cost].

Unless otherwise stated in the Particular Conditions, when the Taking-Over Certificate has been issued for the Works

and the first half of the Retention Money has been certified for payment by the Engineer, the Contractor shall be entitled to substitute a guarantee, in the form annexed to the Particular Conditions or in another form approved by the Employer and issued by a reputable bank or financial institution selected by the Contractor, for the second half of the Retention Money. The Contractor shall ensure that the guarantee is in the amounts and currencies of the second half of the Retention Money and is valid and enforceable until the Contractor has executed and completed the Works and remedied any defects, as specified for the Performance Security in Sub-Clause 4.2. On receipt by the Employer of the required guarantee, the Engineer shall certify and the Employer shall pay the second half of the Retention Money. The release of the second half of the Retention Money against a guarantee shall then be in lieu of the release under the second paragraph of this Sub-Clause. The Employer shall return the guarantee to the Contractor within 21 days after receiving a copy of the Performance Certificate.

If the Performance Security required under Sub-Clause 4.2 is in the form of a demand guarantee, and the amount guaranteed under it when the Taking-Over Certificate is issued is more than half of the Retention Money, then the Retention Money guarantee will not be required. If the amount guaranteed under the Performance Security when the Taking-Over Certificate is issued is less than half of the Retention Money, the Retention Money guarantee will only be required for the difference between half of the Retention Money and the amount guaranteed under the Performance Security.

14.10 Statement at Completion

Within 84 days after receiving the Taking-Over Certificate for the Works, the Contractor shall submit to the Engineer six copies of a Statement at completion with supporting documents, in accordance with Sub-Clause 14.3 [Application for Interim Payment Certificates], showing:

- (a) the value of all work done in accordance with the Contract up to the date stated in the Taking-Over Certificate for the Works,
- (b) any further sums which the Contractor considers to be due, and
- (c) an estimate of any other amounts which the Contractor considers will become due to him under

the Contract. Estimated amounts shall be shown separately in this Statement at completion.

The Engineer shall then certify in accordance with Sub-Clause 14.6 [Issue of Interim Payment Certificates].

14.11 Application for Final Payment Certificate

Within 56 days after receiving the Performance Certificate, the Contractor shall submit, to the Engineer, six copies of a draft final statement with supporting documents showing in detail in a form approved by the Engineer:

- (a) the value of all work done in accordance with the Contract, and
- (b) any further sums which the Contractor considers to be due to him under the Contract or otherwise.

If the Engineer disagrees with or cannot verify any part of the draft final statement, the Contractor shall submit such further information as the Engineer may reasonably require within 28 days from receipt of said draft and shall make such changes in the draft as may be agreed between them. The Contractor shall then prepare and submit to the Engineer the final statement as agreed. This agreed statement is referred to in these Conditions as the "Final Statement".

However if, following discussions between the Engineer and the Contractor and any changes to the draft final statement which are agreed, it becomes evident that a dispute exists, the Engineer shall deliver to the Employer (with a copy to the Contractor) an Interim Payment Certificate for the agreed parts of the draft final statement. Thereafter, if the dispute is finally resolved under Sub-Clause 20.4 [Obtaining Dispute Board's Decision] or Sub-Clause 20.5 [Amicable Settlement], the Contractor shall then prepare and submit to the Employer (with a copy to the Engineer) a Final Statement.

14.12 Discharge

When submitting the Final Statement, the Contractor shall submit a discharge which confirms that the total of the Final Statement represents full and final settlement of all moneys due to the Contractor under or in connection with the Contract. This discharge may state that it becomes effective when the Contractor has received the Performance Security and the outstanding balance of this total, in which event the discharge shall be effective on such date.

14.13 Issue of Final Payment Certificate

Within 28 days after receiving the Final Statement and discharge in accordance with Sub-Clause 14.11 [Application for Final Payment Certificate] and Sub-Clause 14.12 [Discharge], the Engineer shall deliver, to the Employer and to the Contractor, the Final Payment Certificate which shall state:

- (a) the amount which he fairly determines is finally due, and
- (b) after giving credit to the Employer for all amounts previously paid by the Employer and for all sums to which the Employer is entitled, the balance (if any) due from the Employer to the Contractor or from the Contractor to the Employer, as the case may be.

If the Contractor has not applied for a Final Payment Certificate in accordance with Sub-Clause 14.11 [Application for Final Payment Certificate] and Sub-Clause 14.12 [Discharge], the Engineer shall request the Contractor to do so. If the Contractor fails to submit an application within a period of 28 days, the Engineer shall issue the Final Payment Certificate for such amount as he fairly determines to be due.

14.14 Cessation of Employer's Liability

The Employer shall not be liable to the Contractor for any matter or thing under or in connection with the Contract or execution of the Works, except to the extent that the Contractor shall have included an amount expressly for it:

- (a) in the Final Statement and also
- (b) (except for matters or things arising after the issue of the Taking-Over Certificate for the Works) in the Statement at completion described in Sub-Clause 14.10 [Statement at Completion].

However, this Sub-Clause shall not limit the Employer's liability under his indemnification obligations, or the Employer's liability in any case of fraud, deliberate default or reckless misconduct by the Employer.

14.15 Currencies of Payment

The Contract Price shall be paid in the currency or currencies named in the Schedule of Payment Currencies. If more than one currency is so named, payments shall be made as follows:

- (a) if the Accepted Contract Amount was expressed in Local Currency only:

- (i) the proportions or amounts of the Local and Foreign Currencies, and the fixed rates of exchange to be used for calculating the payments, shall be as stated in the Schedule of Payment Currencies, except as otherwise agreed by both Parties;
 - (ii) payments and deductions under Sub-Clause 13.5 [Provisional Sums] and Sub-Clause 13.7 [Adjustments for Changes in Legislation] shall be made in the applicable currencies and proportions; and
 - (iii) other payments and deductions under sub-paragraphs (a) to (d) of Sub-Clause 14.3 [Application for Interim Payment Certificates] shall be made in the currencies and proportions specified in sub-paragraph (a)(i) above;
- (b) payment of the damages specified in the Contract Data, shall be made in the currencies and proportions specified in the Schedule of Payment Currencies;
- (c) other payments to the Employer by the Contractor shall be made in the currency in which the sum was expended by the Employer, or in such currency as may be agreed by both Parties;
- (d) if any amount payable by the Contractor to the Employer in a particular currency exceeds the sum payable by the Employer to the Contractor in that currency, the Employer may recover the balance of this amount from the sums otherwise payable to the Contractor in other currencies; and
- (e) if no rates of exchange are stated in the Schedule of Payment Currencies, they shall be those prevailing on the Base Date and determined by the central bank of the Country.

15. Termination by Employer

15.1 Notice to Correct

If the Contractor fails to carry out any obligation under the Contract, the Engineer may by notice require the Contractor to make good the failure and to remedy it

within a specified reasonable time.

15.2 Termination by Employer

The Employer shall be entitled to terminate the Contract if the Contractor:

- (a) fails to comply with Sub-Clause 4.2 [Performance Security] or with a notice under Sub-Clause 15.1 [Notice to Correct],
- (b) abandons the Works or otherwise plainly demonstrates the intention not to continue performance of his obligations under the Contract,
- (c) without reasonable excuse fails:
 - (i) to proceed with the Works in accordance with Clause 8 [Commencement, Delays and Suspension], or
 - (ii) to comply with a notice issued under Sub-Clause 7.5 [Rejection] or Sub-Clause 7.6 [Remedial Work], within 28 days after receiving it,
- (d) subcontracts the whole of the Works or assigns the Contract without the required agreement,
- (e) becomes bankrupt or insolvent, goes into liquidation, has a receiving or administration order made against him, compounds with his creditors, or carries on business under a receiver, trustee or manager for the benefit of his creditors, or if any act is done or event occurs which (under applicable Laws) has a similar effect to any of these acts or events, or
- (f) gives or offers to give (directly or indirectly) to any person any bribe, gift, gratuity, commission or other thing of value, as an inducement or reward:
 - (i) for doing or forbearing to do any action in relation to the Contract, or
 - (ii) for showing or forbearing to show favour or disfavour to any person in relation to the Contract,

or if any of the Contractor's Personnel, agents or Subcontractors gives or offers to give (directly or indirectly) to any person any such inducement or reward as is described in this sub-paragraph (f). However, lawful inducements and rewards to Contractor's Personnel shall

not entitle termination.

In any of these events or circumstances, the Employer may, upon giving 14 days' notice to the Contractor, terminate the Contract and expel the Contractor from the Site. However, in the case of sub-paragraph (e) or (f), the Employer may by notice terminate the Contract immediately.

The Employer's election to terminate the Contract shall not prejudice any other rights of the Employer, under the Contract or otherwise.

The Contractor shall then leave the Site and deliver any required Goods, all Contractor's Documents, and other design documents made by or for him, to the Engineer. However, the Contractor shall use his best efforts to comply immediately with any reasonable instructions included in the notice (i) for the assignment of any subcontract, and (ii) for the protection of life or property or for the safety of the Works.

After termination, the Employer may complete the Works and/or arrange for any other entities to do so. The Employer and these entities may then use any Goods, Contractor's Documents and other design documents made by or on behalf of the Contractor.

The Employer shall then give notice that the Contractor's Equipment and Temporary Works will be released to the Contractor at or near the Site. The Contractor shall promptly arrange their removal, at the risk and cost of the Contractor. However, if by this time the Contractor has failed to make a payment due to the Employer, these items may be sold by the Employer in order to recover this payment. Any balance of the proceeds shall then be paid to the Contractor.

**15.3 Valuation at
Date of
Termination**

As soon as practicable after a notice of termination under Sub-Clause 15.2 [Termination by Employer] has taken effect, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine the value of the Works, Goods and Contractor's Documents, and any other sums due to the Contractor for work executed in accordance with the Contract.

**15.4 Payment after
Termination**

After a notice of termination under Sub-Clause 15.2 [Termination by Employer] has taken effect, the Employer may:

- (a) proceed in accordance with Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims],
- (b) withhold further payments to the Contractor until the costs of execution, completion and remedying of any defects, damages for delay in completion (if any), and all other costs incurred by the Employer, have been established, and/or
- (c) recover from the Contractor any losses and damages incurred by the Employer and any extra costs of completing the Works, after allowing for any sum due to the Contractor under Sub-Clause 15.3 [Valuation at Date of Termination]. After recovering any such losses, damages and extra costs, the Employer shall pay any balance to the Contractor.

15.5 Employer's Entitlement to Termination for Convenience

The Employer shall be entitled to terminate the Contract, at any time for the Employer's convenience, by giving notice of such termination to the Contractor. The termination shall take effect 28 days after the later of the dates on which the Contractor receives this notice or the Employer returns the Performance Security. The Employer shall not terminate the Contract under this Sub-Clause in order to execute the Works himself or to arrange for the Works to be executed by another contractor or to avoid a termination of the Contract by the Contractor under Clause 16.2 [Termination by Contractor].

After this termination, the Contractor shall proceed in accordance with Sub-Clause 16.3 [Cessation of Work and Removal of Contractor's Equipment] and shall be paid in accordance with Sub-Clause 16.4 [Payment on Termination].

15.6 Corrupt or Fraudulent Practices

If the Employer determines, based on reasonable evidence, that the Contractor has engaged in corrupt, fraudulent, collusive or coercive practices, in competing for or in executing the Contract, then the Employer may, after giving 14 days notice to the Contractor, terminate the Contract and expel him from the Site, and the provisions of Clause 15 shall apply as if such termination had been made under Sub-Clause 15.2 [Termination by Employer].

Should any employee of the Contractor be determined, based on reasonable evidence, to have engaged in corrupt, fraudulent or coercive practice during the execution of the work then that employee shall be removed in accordance with Sub-Clause 6.9 [Contractor's

Personnel].

For the purposes of this Sub-Clause:

- (i) “corrupt practice” is the offering, giving, receiving or soliciting, directly or indirectly, of anything of value to influence improperly the actions of another party;¹
- (ii) “fraudulent practice” is any act or omission, including a misrepresentation, that knowingly or recklessly misleads, or attempts to mislead, a party to obtain a financial or other benefit or to avoid an obligation;²
- (iii) “collusive practice” is an arrangement between two or more parties designed to achieve an improper purpose, including to influence improperly the actions of another party;³
- (iv) “coercive practice” is impairing or harming, or threatening to impair or harm, directly or indirectly, any party or the property of the party to influence improperly the actions of a party;⁴
- (v) “obstructive practice” is
 - (aa) deliberately destroying, falsifying, altering or concealing of evidence material to the investigation or making false statements to investigators in order to materially impede a Bank investigation into allegations of a corrupt, fraudulent, coercive or collusive practice; and/or threatening, harassing or intimidating any party to prevent it from disclosing its

¹ “Another party” refers to a public official acting in relation to the procurement process or contract execution]. In this context, “public official” includes World Bank staff and employees of other organizations taking or reviewing procurement decisions.

² “Party” refers to a public official; the terms “benefit” and “obligation” relate to the procurement process or contract execution; and the “act or omission” is intended to influence the procurement process or contract execution.

³ “Parties” refers to participants in the procurement process (including public officials) attempting to establish bid prices at artificial, non competitive levels.

⁴ “Party” refers to a participant in the procurement process or contract execution.

knowledge of matters relevant to the investigation or from pursuing the investigation, or

- (bb) acts intended to materially impede the exercise of the Bank's inspection and audit rights provided for under Sub-Clause 1.15 [Inspections and Audits by the Bank].

16. Suspension and Termination by Contractor

16.1 Contractor's Entitlement to Suspend Work

If the Engineer fails to certify in accordance with Sub-Clause 14.6 [Issue of Interim Payment Certificates] or the Employer fails to comply with Sub-Clause 2.4 [Employer's Financial Arrangements] or Sub-Clause 14.7 [Payment], the Contractor may, after giving not less than 21 days' notice to the Employer, suspend work (or reduce the rate of work) unless and until the Contractor has received the Payment Certificate, reasonable evidence or payment, as the case may be and as described in the notice.

Notwithstanding the above, if the Bank has suspended disbursements under the loan or credit from which payments to the Contractor are being made, in whole or in part, for the execution of the Works, and no alternative funds are available as provided for in Sub-Clause 2.4 [Employer's Financial Arrangements], the Contractor may by notice suspend work or reduce the rate of work at any time, but not less than 7 days after the Borrower having received the suspension notification from the Bank.

The Contractor's action shall not prejudice his entitlements to financing charges under Sub-Clause 14.8 [Delayed Payment] and to termination under Sub-Clause 16.2 [Termination by Contractor].

If the Contractor subsequently receives such Payment Certificate, evidence or payment (as described in the relevant Sub-Clause and in the above notice) before giving a notice of termination, the Contractor shall resume normal working as soon as is reasonably practicable.

If the Contractor suffers delay and/or incurs Cost as a result of suspending work (or reducing the rate of work) in accordance with this Sub-Clause, the Contractor shall give

notice to the Engineer and shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost plus profit, which shall be included in the Contract Price.

After receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

16.2 Termination by Contractor

The Contractor shall be entitled to terminate the Contract if:

- (a) the Contractor does not receive the reasonable evidence within 42 days after giving notice under Sub-Clause 16.1 [Contractor's Entitlement to Suspend Work] in respect of a failure to comply with Sub-Clause 2.4 [Employer's Financial Arrangements],
- (b) the Engineer fails, within 56 days after receiving a Statement and supporting documents, to issue the relevant Payment Certificate,
- (c) the Contractor does not receive the amount due under an Interim Payment Certificate within 42 days after the expiry of the time stated in Sub-Clause 14.7 [Payment] within which payment is to be made (except for deductions in accordance with Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims]),
- (d) the Employer substantially fails to perform his obligations under the Contract in such manner as to materially and adversely affect the economic balance of the Contract and/or the ability of the Contractor to perform the Contract,
- (e) the Employer fails to comply with Sub-Clause 1.6 [Contract Agreement] or Sub-Clause 1.7 [Assignment],
- (f) a prolonged suspension affects the whole of the Works as described in Sub-Clause 8.11 [Prolonged Suspension], or

- (g) the Employer becomes bankrupt or insolvent, goes into liquidation, has a receiving or administration order made against him, compounds with his creditors, or carries on business under a receiver, trustee or manager for the benefit of his creditors, or if any act is done or event occurs which (under applicable Laws) has a similar effect to any of these acts or events.
- (h) the Contractor does not receive the Engineer's instruction recording the agreement of both Parties on the fulfilment of the conditions for the Commencement of Works under Sub-Clause 8.1 [Commencement of Works].

In any of these events or circumstances, the Contractor may, upon giving 14 days' notice to the Employer, terminate the Contract. However, in the case of subparagraph (f) or (g), the Contractor may by notice terminate the Contract immediately.

In the event the Bank suspends the loan or credit from which part or whole of the payments to the Contractor are being made, if the Contractor has not received the sums due to him upon expiration of the 14 days referred to in Sub-Clause 14.7 [Payment] for payments under Interim Payment Certificates, the Contractor may, without prejudice to the Contractor's entitlement to financing charges under Sub-Clause 14.8 [Delayed Payment], take one of the following actions, namely (i) suspend work or reduce the rate of work under Sub-Clause 16.1 above, or (ii) terminate the Contract by giving notice to the Employer, with a copy to the Engineer, such termination to take effect 14 days after the giving of the notice.

The Contractor's election to terminate the Contract shall not prejudice any other rights of the Contractor, under the Contract or otherwise.

16.3 Cessation of Work and Removal of Contractor's Equipment

After a notice of termination under Sub-Clause 15.5 [Employer's Entitlement to Termination for Convenience], Sub-Clause 16.2 [Termination by Contractor] or Sub-Clause 19.6 [Optional Termination, Payment and Release] has taken effect, the Contractor shall promptly:

- (a) cease all further work, except for such work as may have been instructed by the Engineer for the

protection of life or property or for the safety of the Works,

- (b) hand over Contractor's Documents, Plant, Materials and other work, for which the Contractor has received payment, and
- (c) remove all other Goods from the Site, except as necessary for safety, and leave the Site.

16.4 Payment on Termination

After a notice of termination under Sub-Clause 16.2 [Termination by Contractor] has taken effect, the Employer shall promptly:

- (a) return the Performance Security to the Contractor,
- (b) pay the Contractor in accordance with Sub-Clause 19.6 [Optional Termination, Payment and Release], and
- (c) pay to the Contractor the amount of any loss or damage sustained by the Contractor as a result of this termination.

17. Risk and Responsibility

17.1 Indemnities

The Contractor shall indemnify and hold harmless the Employer, the Employer's Personnel, and their respective agents, against and from all claims, damages, losses and expenses (including legal fees and expenses) in respect of:

- (a) bodily injury, sickness, disease or death, of any person whatsoever arising out of or in the course of or by reason of the Contractor's design (if any), the execution and completion of the Works and the remedying of any defects, unless attributable to any negligence, wilful act or breach of the Contract by the Employer, the Employer's Personnel, or any of their respective agents, and
- (b) damage to or loss of any property, real or personal (other than the Works), to the extent that such damage or loss arises out of or in the course of or by reason of the Contractor's design (if any), the execution and completion of the Works and the remedying of any defects, unless and to the extent

that any such damage or loss is attributable to any negligence, wilful act or breach of the Contract by the Employer, the Employer's Personnel, their respective agents, or anyone directly or indirectly employed by any of them.

The Employer shall indemnify and hold harmless the Contractor, the Contractor's Personnel, and their respective agents, against and from all claims, damages, losses and expenses (including legal fees and expenses) in respect of (1) bodily injury, sickness, disease or death, which is attributable to any negligence, wilful act or breach of the Contract by the Employer, the Employer's Personnel, or any of their respective agents, and (2) the matters for which liability may be excluded from insurance cover, as described in sub-paragraphs (d)(i), (ii) and (iii) of Sub-Clause 18.3 [Insurance Against Injury to Persons and Damage to Property].

17.2 Contractor's Care of the Works

The Contractor shall take full responsibility for the care of the Works and Goods from the Commencement Date until the Taking-Over Certificate is issued (or is deemed to be issued under Sub-Clause 10.1 [Taking Over of the Works and Sections]) for the Works, when responsibility for the care of the Works shall pass to the Employer. If a Taking-Over Certificate is issued (or is so deemed to be issued) for any Section or part of the Works, responsibility for the care of the Section or part shall then pass to the Employer.

After responsibility has accordingly passed to the Employer, the Contractor shall take responsibility for the care of any work which is outstanding on the date stated in a Taking-Over Certificate, until this outstanding work has been completed.

If any loss or damage happens to the Works, Goods or Contractor's Documents during the period when the Contractor is responsible for their care, from any cause not listed in Sub-Clause 17.3 [Employer's Risks], the Contractor shall rectify the loss or damage at the Contractor's risk and cost, so that the Works, Goods and Contractor's Documents conform with the Contract.

The Contractor shall be liable for any loss or damage caused by any actions performed by the Contractor after a Taking-Over Certificate has been issued. The Contractor

shall also be liable for any loss or damage which occurs after a Taking-Over Certificate has been issued and which arose from a previous event for which the Contractor was liable.

17.3 Employer's Risks

The risks referred to in Sub-Clause 17.4 [Consequences of Employer's Risks] below, insofar as they directly affect the execution of the Works in the Country, are:

- (a) war, hostilities (whether war be declared or not), invasion, act of foreign enemies,
- (b) rebellion, terrorism, sabotage by persons other than the Contractor's Personnel, revolution, insurrection, military or usurped power, or civil war, within the Country,
- (c) riot, commotion or disorder within the Country by persons other than the Contractor's Personnel,
- (d) munitions of war, explosive materials, ionising radiation or contamination by radio-activity, within the Country, except as may be attributable to the Contractor's use of such munitions, explosives, radiation or radio-activity,
- (e) pressure waves caused by aircraft or other aerial devices travelling at sonic or supersonic speeds,
- (f) use or occupation by the Employer of any part of the Permanent Works, except as may be specified in the Contract,
- (g) design of any part of the Works by the Employer's Personnel or by others for whom the Employer is responsible, and
- (h) any operation of the forces of nature which is Unforeseeable or against which an experienced contractor could not reasonably have been expected to have taken adequate preventive precautions.

17.4 Consequences of Employer's Risks

If and to the extent that any of the risks listed in Sub-Clause 17.3 above results in loss or damage to the Works, Goods or Contractor's Documents, the Contractor shall promptly give notice to the Engineer and shall rectify this loss or damage to the extent required by the Engineer.

If the Contractor suffers delay and/or incurs Cost from rectifying this loss or damage, the Contractor shall give a further notice to the Engineer and shall be entitled subject

to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) payment of any such Cost, which shall be included in the Contract Price. In the case of sub-paragraphs (f) and (g) of Sub-Clause 17.3 [Employer's Risks], Cost plus profit shall be payable.

After receiving this further notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

17.5 Intellectual and Industrial Property Rights

In this Sub-Clause, "infringement" means an infringement (or alleged infringement) of any patent, registered design, copyright, trade mark, trade name, trade secret or other intellectual or industrial property right relating to the Works; and "claim" means a claim (or proceedings pursuing a claim) alleging an infringement.

Whenever a Party does not give notice to the other Party of any claim within 28 days of receiving the claim, the first Party shall be deemed to have waived any right to indemnity under this Sub-Clause.

The Employer shall indemnify and hold the Contractor harmless against and from any claim alleging an infringement which is or was:

- (a) an unavoidable result of the Contractor's compliance with the Contract, or
- (b) a result of any Works being used by the Employer:
 - (i) for a purpose other than that indicated by, or reasonably to be inferred from, the Contract, or
 - (ii) in conjunction with any thing not supplied by the Contractor, unless such use was disclosed to the Contractor prior to the Base Date or is stated in the Contract.

The Contractor shall indemnify and hold the Employer harmless against and from any other claim which arises out of or in relation to (i) the manufacture, use, sale or import of any Goods, or (ii) any design for which the

Contractor is responsible.

If a Party is entitled to be indemnified under this Sub-Clause, the indemnifying Party may (at its cost) conduct negotiations for the settlement of the claim, and any litigation or arbitration which may arise from it. The other Party shall, at the request and cost of the indemnifying Party, assist in contesting the claim. This other Party (and its Personnel) shall not make any admission which might be prejudicial to the indemnifying Party, unless the indemnifying Party failed to take over the conduct of any negotiations, litigation or arbitration upon being requested to do so by such other Party.

17.6 Limitation of Liability

Neither Party shall be liable to the other Party for loss of use of any Works, loss of profit, loss of any contract or for any indirect or consequential loss or damage which may be suffered by the other Party in connection with the Contract, other than as specifically provided in Sub-Clause 8.7 [Delay Damages]; Sub-Clause 11.2 [Cost of Remedying Defects]; Sub-Clause 15.4 [Payment after Termination]; Sub-Clause 16.4 [Payment on Termination]; Sub-Clause 17.1 [Indemnities]; Sub-Clause 17.4(b) [Consequences of Employer's Risks] and Sub-Clause 17.5 [Intellectual and Industrial Property Rights].

The total liability of the Contractor to the Employer, under or in connection with the Contract other than under Sub-Clause 4.19 [Electricity, Water and Gas], Sub-Clause 4.20 [Employer's Equipment and Free-Issue Materials], Sub-Clause 17.1 [Indemnities] and Sub-Clause 17.5 [Intellectual and Industrial Property Rights], shall not exceed the sum resulting from the application of a multiplier (less or greater than one) to the Accepted Contract Amount, as stated in the Contract Data, or (if such multiplier or other sum is not so stated) the Accepted Contract Amount.

This Sub-Clause shall not limit liability in any case of fraud, deliberate default or reckless misconduct by the defaulting Party.

17.7 Use of Employer's Accommodation/Facilities

The Contractor shall take full responsibility for the care of the Employer provided accommodation and facilities, if any, as detailed in the Specification, from the respective dates of hand-over to the Contractor until cessation of occupation (where hand-over or cessation of occupation may take place after the date stated in the Taking-Over Certificate for the Works).

If any loss or damage happens to any of the above items while the Contractor is responsible for their care arising from any cause whatsoever other than those for which the Employer is liable, the Contractor shall, at his own cost, rectify the loss or damage to the satisfaction of the Engineer.

18. Insurance**18.1 General Requirements for Insurances**

In this Clause, "insuring Party" means, for each type of insurance, the Party responsible for effecting and maintaining the insurance specified in the relevant Sub-Clause.

Wherever the Contractor is the insuring Party, each insurance shall be effected with insurers and in terms approved by the Employer. These terms shall be consistent with any terms agreed by both Parties before the date of the Letter of Acceptance. This agreement of terms shall take precedence over the provisions of this Clause.

Wherever the Employer is the insuring Party, each insurance shall be effected with insurers and in terms acceptable to the Contractor. These terms shall be consistent with any terms agreed by both Parties before the date of the Letter of Acceptance. This agreement of terms shall take precedence over the provisions of this Clause.

If a policy is required to indemnify joint insured, the cover shall apply separately to each insured as though a separate policy had been issued for each of the joint insured. If a policy indemnifies additional joint insured, namely in addition to the insured specified in this Clause, (i) the Contractor shall act under the policy on behalf of these additional joint insured except that the Employer shall act for Employer's Personnel, (ii) additional joint

insured shall not be entitled to receive payments directly from the insurer or to have any other direct dealings with the insurer, and (iii) the insuring Party shall require all additional joint insured to comply with the conditions stipulated in the policy.

Each policy insuring against loss or damage shall provide for payments to be made in the currencies required to rectify the loss or damage. Payments received from insurers shall be used for the rectification of the loss or damage.

The relevant insuring Party shall, within the respective periods stated in the Contract Data (calculated from the Commencement Date), submit to the other Party:

- (a) evidence that the insurances described in this Clause have been effected, and
- (b) copies of the policies for the insurances described in Sub-Clause 18.2 [Insurance for Works and Contractor's Equipment] and Sub-Clause 18.3 [Insurance against Injury to Persons and Damage to Property].

When each premium is paid, the insuring Party shall submit evidence of payment to the other Party. Whenever evidence or policies are submitted, the insuring Party shall also give notice to the Engineer.

Each Party shall comply with the conditions stipulated in each of the insurance policies. The insuring Party shall keep the insurers informed of any relevant changes to the execution of the Works and ensure that insurance is maintained in accordance with this Clause.

Neither Party shall make any material alteration to the terms of any insurance without the prior approval of the other Party. If an insurer makes (or attempts to make) any alteration, the Party first notified by the insurer shall promptly give notice to the other Party.

If the insuring Party fails to effect and keep in force any of the insurances it is required to effect and maintain under the Contract, or fails to provide satisfactory evidence and copies of policies in accordance with this Sub-Clause, the other Party may (at its option and without prejudice to any other right or remedy) effect insurance for the relevant

coverage and pay the premiums due. The insuring Party shall pay the amount of these premiums to the other Party, and the Contract Price shall be adjusted accordingly.

Nothing in this Clause limits the obligations, liabilities or responsibilities of the Contractor or the Employer, under the other terms of the Contract or otherwise. Any amounts not insured or not recovered from the insurers shall be borne by the Contractor and/or the Employer in accordance with these obligations, liabilities or responsibilities. However, if the insuring Party fails to effect and keep in force an insurance which is available and which it is required to effect and maintain under the Contract, and the other Party neither approves the omission nor effects insurance for the coverage relevant to this default, any moneys which should have been recoverable under this insurance shall be paid by the insuring Party.

Payments by one Party to the other Party shall be subject to Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] or Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims], as applicable.

The Contractor shall be entitled to place all insurance relating to the Contract (including, but not limited to the insurance referred to Clause 18) with insurers from any eligible source country.

18.2 Insurance for Works and Contractor's Equipment

The insuring Party shall insure the Works, Plant, Materials and Contractor's Documents for not less than the full reinstatement cost including the costs of demolition, removal of debris and professional fees and profit. This insurance shall be effective from the date by which the evidence is to be submitted under sub-paragraph (a) of Sub-Clause 18.1 [General Requirements for Insurances], until the date of issue of the Taking-Over Certificate for the Works.

The insuring Party shall maintain this insurance to provide cover until the date of issue of the Performance Certificate, for loss or damage for which the Contractor is liable arising from a cause occurring prior to the issue of the Taking-Over Certificate, and for loss or damage caused by the Contractor in the course of any other operations (including those under Clause 11 [Defects Liability]).

The insuring Party shall insure the Contractor's Equipment for not less than the full replacement value, including delivery to Site. For each item of Contractor's Equipment, the insurance shall be effective while it is being transported to the Site and until it is no longer required as Contractor's Equipment.

Unless otherwise stated in the Particular Conditions, insurances under this Sub-Clause:

- (a) shall be effected and maintained by the Contractor as insuring Party,
- (b) shall be in the joint names of the Parties, who shall be jointly entitled to receive payments from the insurers, payments being held or allocated to the Party actually bearing the costs of rectifying the loss or damage,
- (c) shall cover all loss and damage from any cause not listed in Sub-Clause 17.3 [Employer's Risks],
- (d) shall also cover, to the extent specifically required in the bidding documents of the Contract, loss or damage to a part of the Works which is attributable to the use or occupation by the Employer of another part of the Works, and loss or damage from the risks listed in sub-paragraphs (c), (g) and (h) of Sub-Clause 17.3 [Employer's Risks], excluding (in each case) risks which are not insurable at commercially reasonable terms, with deductibles per occurrence of not more than the amount stated in the Contract Data (if an amount is not so stated, this sub-paragraph (d) shall not apply), and
- (e) may however exclude loss of, damage to, and reinstatement of:
 - (i) a part of the Works which is in a defective condition due to a defect in its design, materials or workmanship (but cover shall include any other parts which are lost or damaged as a direct result of this defective condition and not as described in sub-paragraph (ii) below),
 - (ii) a part of the Works which is lost or damaged in order to reinstate any other part of the Works if this other part is in a defective condition due to a

defect in its design, materials or workmanship,

- (iii) a part of the Works which has been taken over by the Employer, except to the extent that the Contractor is liable for the loss or damage, and
- (iv) Goods while they are not in the Country, subject to Sub-Clause 14.5 [Plant and Materials intended for the Works].

If, more than one year after the Base Date, the cover described in sub-paragraph (d) above ceases to be available at commercially reasonable terms, the Contractor shall (as insuring Party) give notice to the Employer, with supporting particulars. The Employer shall then (i) be entitled subject to Sub-Clause 2.5 [Employer's Claims] to payment of an amount equivalent to such commercially reasonable terms as the Contractor should have expected to have paid for such cover, and (ii) be deemed, unless he obtains the cover at commercially reasonable terms, to have approved the omission under Sub-Clause 18.1 [General Requirements for Insurances].

18.3 Insurance against Injury to Persons and Damage to Property

The insuring Party shall insure against each Party's liability for any loss, damage, death or bodily injury which may occur to any physical property (except things insured under Sub-Clause 18.2 [Insurance for Works and Contractor's Equipment]) or to any person (except persons insured under Sub-Clause 18.4 [Insurance for Contractor's Personnel]), which may arise out of the Contractor's performance of the Contract and occurring before the issue of the Performance Certificate.

This insurance shall be for a limit per occurrence of not less than the amount stated in the Contract Data, with no limit on the number of occurrences. If an amount is not stated in the Contract Data, this Sub-Clause shall not apply.

Unless otherwise stated in the Particular Conditions, the insurances specified in this Sub-Clause:

- (a) shall be effected and maintained by the Contractor as insuring Party,
- (b) shall be in the joint names of the Parties,
- (c) shall be extended to cover liability for all loss and

damage to the Employer's property (except things insured under Sub-Clause 18.2) arising out of the Contractor's performance of the Contract, and

- (d) may however exclude liability to the extent that it arises from:
 - (i) the Employer's right to have the Permanent Works executed on, over, under, in or through any land, and to occupy this land for the Permanent Works,
 - (ii) damage which is an unavoidable result of the Contractor's obligations to execute the Works and remedy any defects, and
 - (iii) a cause listed in Sub-Clause 17.3 [Employer's Risks], except to the extent that cover is available at commercially reasonable terms.

18.4 Insurance for Contractor's Personnel

The Contractor shall effect and maintain insurance against liability for claims, damages, losses and expenses (including legal fees and expenses) arising from injury, sickness, disease or death of any person employed by the Contractor or any other of the Contractor's Personnel.

The insurance shall cover the Employer and the Engineer against liability for claims, damages, losses and expenses (including legal fees and expenses) arising from injury, sickness, disease or death of any person employed by the Contractor or any other of the Contractor's Personnel, except that this insurance may exclude losses and claims to the extent that they arise from any act or neglect of the Employer or of the Employer's Personnel.

The insurance shall be maintained in full force and effect during the whole time that these personnel are assisting in the execution of the Works. For a Subcontractor's employees, the insurance may be effected by the Subcontractor, but the Contractor shall be responsible for compliance with this Clause.

19. Force Majeure

19.1 Definition of Force Majeure

In this Clause, "Force Majeure" means an exceptional event or circumstance:

- (a) which is beyond a Party's control,
- (b) which such Party could not reasonably have provided against before entering into the Contract,
- (c) which, having arisen, such Party could not reasonably have avoided or overcome, and
- (d) which is not substantially attributable to the other Party.

Force Majeure may include, but is not limited to, exceptional events or circumstances of the kind listed below, so long as conditions (a) to (d) above are satisfied:

- (i) war, hostilities (whether war be declared or not), invasion, act of foreign enemies,
- (ii) rebellion, terrorism, sabotage by persons other than the Contractor's Personnel, revolution, insurrection, military or usurped power, or civil war,
- (iii) riot, commotion, disorder, strike or lockout by persons other than the Contractor's Personnel,
- (iv) munitions of war, explosive materials, ionising radiation or contamination by radio-activity, except as may be attributable to the Contractor's use of such munitions, explosives, radiation or radio-activity, and
- (v) natural catastrophes such as earthquake, hurricane, typhoon or volcanic activity.

19.2 Notice of Force Majeure

If a Party is or will be prevented from performing its substantial obligations under the Contract by Force Majeure, then it shall give notice to the other Party of the event or circumstances constituting the Force Majeure and shall specify the obligations, the performance of which is or will be prevented. The notice shall be given within 14 days after the Party became aware, or should have become aware, of the relevant event or circumstance constituting Force Majeure.

The Party shall, having given notice, be excused performance of its obligations for so long as such Force Majeure prevents it from performing them.

Notwithstanding any other provision of this Clause, Force

Majeure shall not apply to obligations of either Party to make payments to the other Party under the Contract.

19.3 Duty to Minimise Delay

Each Party shall at all times use all reasonable endeavours to minimise any delay in the performance of the Contract as a result of Force Majeure.

A Party shall give notice to the other Party when it ceases to be affected by the Force Majeure.

19.4 Consequences of Force Majeure

If the Contractor is prevented from performing his substantial obligations under the Contract by Force Majeure of which notice has been given under Sub-Clause 19.2 [Notice of Force Majeure], and suffers delay and/or incurs Cost by reason of such Force Majeure, the Contractor shall be entitled subject to Sub-Clause 20.1 [Contractor's Claims] to:

- (a) an extension of time for any such delay, if completion is or will be delayed, under Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and
- (b) if the event or circumstance is of the kind described in sub-paragraphs (i) to (iv) of Sub-Clause 19.1 [Definition of Force Majeure] and, in sub-paragraphs (ii) to (iv), occurs in the Country, payment of any such Cost, including the costs of rectifying or replacing the Works and/or Goods damaged or destroyed by Force Majeure, to the extent they are not indemnified through the insurance policy referred to in Sub-Clause 18.2 [Insurance for Works and Contractor's Equipment].

After receiving this notice, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine these matters.

19.5 Force Majeure Affecting Subcontractor

If any Subcontractor is entitled under any contract or agreement relating to the Works to relief from force majeure on terms additional to or broader than those specified in this Clause, such additional or broader force majeure events or circumstances shall not excuse the Contractor's non-performance or entitle him to relief under this Clause.

19.6 Optional Termination, Payment and

If the execution of substantially all the Works in progress is prevented for a continuous period of 84 days by reason of Force Majeure of which notice has been given under

Release

Sub-Clause 19.2 [Notice of Force Majeure], or for multiple periods which total more than 140 days due to the same notified Force Majeure, then either Party may give to the other Party a notice of termination of the Contract. In this event, the termination shall take effect 7 days after the notice is given, and the Contractor shall proceed in accordance with Sub-Clause 16.3 [Cessation of Work and Removal of Contractor's Equipment].

Upon such termination, the Engineer shall determine the value of the work done and issue a Payment Certificate which shall include:

- (a) the amounts payable for any work carried out for which a price is stated in the Contract;
- (b) the Cost of Plant and Materials ordered for the Works which have been delivered to the Contractor, or of which the Contractor is liable to accept delivery: this Plant and Materials shall become the property of (and be at the risk of) the Employer when paid for by the Employer, and the Contractor shall place the same at the Employer's disposal;
- (c) other Cost or liabilities which in the circumstances were reasonably and necessarily incurred by the Contractor in the expectation of completing the Works;
- (d) the Cost of removal of Temporary Works and Contractor's Equipment from the Site and the return of these items to the Contractor's works in his country (or to any other destination at no greater cost); and
- (e) the Cost of repatriation of the Contractor's staff and labour employed wholly in connection with the Works at the date of termination.

19.7 Release from Performance

Notwithstanding any other provision of this Clause, if any event or circumstance outside the control of the Parties (including, but not limited to, Force Majeure) arises which makes it impossible or unlawful for either or both Parties to fulfil its or their contractual obligations or which, under the law governing the Contract, entitles the Parties to be released from further performance of the Contract, then upon notice by either Party to the other Party of such event

or circumstance:

- (a) the Parties shall be discharged from further performance, without prejudice to the rights of either Party in respect of any previous breach of the Contract, and
- (b) the sum payable by the Employer to the Contractor shall be the same as would have been payable under Sub-Clause 19.6 [Optional Termination, Payment and Release] if the Contract had been terminated under Sub-Clause 19.6.

20. Claims, Disputes and Arbitration

20.1 Contractor's Claims

If the Contractor considers himself to be entitled to any extension of the Time for Completion and/or any additional payment, under any Clause of these Conditions or otherwise in connection with the Contract, the Contractor shall give notice to the Engineer, describing the event or circumstance giving rise to the claim. The notice shall be given as soon as practicable, and not later than 28 days after the Contractor became aware, or should have become aware, of the event or circumstance.

If the Contractor fails to give notice of a claim within such period of 28 days, the Time for Completion shall not be extended, the Contractor shall not be entitled to additional payment, and the Employer shall be discharged from all liability in connection with the claim. Otherwise, the following provisions of this Sub-Clause shall apply.

The Contractor shall also submit any other notices which are required by the Contract, and supporting particulars for the claim, all as relevant to such event or circumstance.

The Contractor shall keep such contemporary records as may be necessary to substantiate any claim, either on the Site or at another location acceptable to the Engineer. Without admitting the Employer's liability, the Engineer may, after receiving any notice under this Sub-Clause, monitor the record-keeping and/or instruct the Contractor to keep further contemporary records. The Contractor shall permit the Engineer to inspect all these records, and

shall (if instructed) submit copies to the Engineer.

Within 42 days after the Contractor became aware (or should have become aware) of the event or circumstance giving rise to the claim, or within such other period as may be proposed by the Contractor and approved by the Engineer, the Contractor shall send to the Engineer a fully detailed claim which includes full supporting particulars of the basis of the claim and of the extension of time and/or additional payment claimed. If the event or circumstance giving rise to the claim has a continuing effect:

- (a) this fully detailed claim shall be considered as interim;
- (b) the Contractor shall send further interim claims at monthly intervals, giving the accumulated delay and/or amount claimed, and such further particulars as the Engineer may reasonably require; and
- (c) the Contractor shall send a final claim within 28 days after the end of the effects resulting from the event or circumstance, or within such other period as may be proposed by the Contractor and approved by the Engineer.

Within 42 days after receiving a claim or any further particulars supporting a previous claim, or within such other period as may be proposed by the Engineer and approved by the Contractor, the Engineer shall respond with approval, or with disapproval and detailed comments. He may also request any necessary further particulars, but shall nevertheless give his response on the principles of the claim within the above defined time period.

Within the above defined period of 42 days, the Engineer shall proceed in accordance with Sub-Clause 3.5 [Determinations] to agree or determine (i) the extension (if any) of the Time for Completion (before or after its expiry) in accordance with Sub-Clause 8.4 [Extension of Time for Completion], and/or (ii) the additional payment (if any) to which the Contractor is entitled under the Contract.

Each Payment Certificate shall include such additional payment for any claim as has been reasonably substantiated as due under the relevant provision of the Contract. Unless and until the particulars supplied are

sufficient to substantiate the whole of the claim, the Contractor shall only be entitled to payment for such part of the claim as he has been able to substantiate.

If the Engineer does not respond within the timeframe defined in this Clause, either Party may consider that the claim is rejected by the Engineer and any of the Parties may refer to the Dispute Board in accordance with Sub-Clause 20.4 [Obtaining Dispute Board's Decision].

The requirements of this Sub-Clause are in addition to those of any other Sub-Clause which may apply to a claim. If the Contractor fails to comply with this or another Sub-Clause in relation to any claim, any extension of time and/or additional payment shall take account of the extent (if any) to which the failure has prevented or prejudiced proper investigation of the claim, unless the claim is excluded under the second paragraph of this Sub-Clause.

20.2 Appointment of the Dispute Board

Disputes shall be referred to a DB for decision in accordance with Sub-Clause 20.4 [Obtaining Dispute Board's Decision]. The Parties shall appoint a DB by the date stated in the Contract Data.

The DB shall comprise, as stated in the Contract Data, either one or three suitably qualified persons ("the members"), each of whom shall be fluent in the language for communication defined in the Contract and shall be a professional experienced in the type of construction involved in the Works and with the interpretation of contractual documents. If the number is not so stated and the Parties do not agree otherwise, the DB shall comprise three persons.

If the Parties have not jointly appointed the DB 21 days before the date stated in the Contract Data and the DB is to comprise three persons, each Party shall nominate one member for the approval of the other Party. The first two members shall recommend and the Parties shall agree upon the third member, who shall act as chairman.

However, if a list of potential members has been agreed by the Parties and is included in the Contract, the members shall be selected from those on the list, other than anyone who is unable or unwilling to accept appointment to the DB.

The agreement between the Parties and either the sole member or each of the three members shall incorporate by reference the General Conditions of Dispute Board Agreement contained in the Appendix to these General Conditions, with such amendments as are agreed between them.

The terms of the remuneration of either the sole member or each of the three members, including the remuneration of any expert whom the DB consults, shall be mutually agreed upon by the Parties when agreeing the terms of appointment. Each Party shall be responsible for paying one-half of this remuneration.

If at any time the Parties so agree, they may jointly refer a matter to the DB for it to give its opinion. Neither Party shall consult the DB on any matter without the agreement of the other Party.

If a member declines to act or is unable to act as a result of death, disability, resignation or termination of appointment, a replacement shall be appointed in the same manner as the replaced person was required to have been nominated or agreed upon, as described in this Sub-Clause.

The appointment of any member may be terminated by mutual agreement of both Parties, but not by the Employer or the Contractor acting alone. Unless otherwise agreed by both Parties, the appointment of the DB (including each member) shall expire when the discharge referred to in Sub-Clause 14.12 [Discharge] shall have become effective.

**20.3 Failure to Agree
on the
Composition of
the Dispute
Board**

If any of the following conditions apply, namely:

- (a) the Parties fail to agree upon the appointment of the sole member of the DB by the date stated in the first paragraph of Sub-Clause 20.2, [Appointment of the Dispute Board],
- (b) either Party fails to nominate a member (for approval by the other Party), or fails to approve a member nominated by the other Party, of a DB of three persons by such date,
- (c) the Parties fail to agree upon the appointment of the third member (to act as chairman) of the DB by such

date, or

- (d) the Parties fail to agree upon the appointment of a replacement person within 42 days after the date on which the sole member or one of the three members declines to act or is unable to act as a result of death, disability, resignation or termination of appointment,

then the appointing entity or official named in the Contract Data shall, upon the request of either or both of the Parties and after due consultation with both Parties, appoint this member of the DB. This appointment shall be final and conclusive. Each Party shall be responsible for paying one-half of the remuneration of the appointing entity or official.

20.4 Obtaining Dispute Board's Decision

If a dispute (of any kind whatsoever) arises between the Parties in connection with, or arising out of, the Contract or the execution of the Works, including any dispute as to any certificate, determination, instruction, opinion or valuation of the Engineer, either Party may refer the dispute in writing to the DB for its decision, with copies to the other Party and the Engineer. Such reference shall state that it is given under this Sub-Clause.

For a DB of three persons, the DB shall be deemed to have received such reference on the date when it is received by the chairman of the DB.

Both Parties shall promptly make available to the DB all such additional information, further access to the Site, and appropriate facilities, as the DB may require for the purposes of making a decision on such dispute. The DB shall be deemed to be not acting as arbitrator(s).

Within 84 days after receiving such reference, or within such other period as may be proposed by the DB and approved by both Parties, the DB shall give its decision, which shall be reasoned and shall state that it is given under this Sub-Clause. The decision shall be binding on both Parties, who shall promptly give effect to it unless and until it shall be revised in an amicable settlement or an arbitral award as described below. Unless the Contract has already been abandoned, repudiated or terminated, the Contractor shall continue to proceed with the Works in accordance with the Contract.

If either Party is dissatisfied with the DB's decision, then

either Party may, within 28 days after receiving the decision, give a Notice of Dissatisfaction to the other Party indicating its dissatisfaction and intention to commence arbitration. If the DB fails to give its decision within the period of 84 days (or as otherwise approved) after receiving such reference, then either Party may, within 28 days after this period has expired, give a Notice of Dissatisfaction to the other Party.

In either event, this Notice of Dissatisfaction shall state that it is given under this Sub-Clause, and shall set out the matter in dispute and the reason(s) for dissatisfaction. Except as stated in Sub-Clause 20.7 [Failure to Comply with Dispute Board's Decision] and Sub-Clause 20.8 [Expiry of Dispute Board's Appointment], neither Party shall be entitled to commence arbitration of a dispute unless a Notice of Dissatisfaction has been given in accordance with this Sub-Clause.

If the DB has given its decision as to a matter in dispute to both Parties, and no Notice of Dissatisfaction has been given by either Party within 28 days after it received the DB's decision, then the decision shall become final and binding upon both Parties.

20.5 Amicable Settlement

Where a Notice of Dissatisfaction has been given under Sub-Clause 20.4 above, both Parties shall attempt to settle the dispute amicably before the commencement of arbitration. However, unless both Parties agree otherwise, the Party giving a Notice of Dissatisfaction in accordance with Sub-Clause 20.4 above should move to commence arbitration after the fifty-sixth day from the day on which a Notice of Dissatisfaction was given, even if no attempt at an amicable settlement has been made.

20.6 Arbitration

Any dispute between the Parties arising out of or in connection with the Contract not settled amicably in accordance with Sub-Clause 20.5 above and in respect of which the DB's decision (if any) has not become final and binding shall be finally settled by arbitration. Arbitration shall be conducted as follows:

- (a) if the contract is with foreign contractors,
 - (i) for contracts financed by all participating Banks except under sub-paragraph (a) (2) below: international arbitration (1) with proceedings administered by the arbitration

institution designated in the Contract Data, and conducted under the rules of arbitration of such institution; or, if so specified in the Contract Data, (2) international arbitration in accordance with the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL); or (3) if neither an arbitration institution nor UNCITRAL arbitration rules are specified in the Contract Data, with proceedings administered by the International Chamber of Commerce (ICC) and conducted under the ICC Rules of Arbitration; by one or more arbitrators appointed in accordance with said arbitration rules

- (b) if the Contract is with domestic contractors, arbitration with proceedings conducted in accordance with the laws of the Employer's country.

The place of arbitration shall be the neutral location specified in the Contract Data; and the arbitration shall be conducted in the language for communications defined in Sub-Clause 1.4 [Law and Language].

The arbitrators shall have full power to open up, review and revise any certificate, determination, instruction, opinion or valuation of the Engineer, and any decision of the DB, relevant to the dispute. Nothing shall disqualify representatives of the Parties and the Engineer from being called as a witness and giving evidence before the arbitrators on any matter whatsoever relevant to the dispute.

Neither Party shall be limited in the proceedings before the arbitrators to the evidence or arguments previously put before the DB to obtain its decision, or to the reasons for dissatisfaction given in its Notice of Dissatisfaction. Any decision of the DB shall be admissible in evidence in the arbitration.

Arbitration may be commenced prior to or after completion of the Works. The obligations of the Parties, the Engineer and the DB shall not be altered by reason of any arbitration being conducted during the progress of the Works.

20.7 Failure to

In the event that a Party fails to comply with a final and

**Comply with
Dispute Board's
Decision**

binding DB decision, then the other Party may, without prejudice to any other rights it may have, refer the failure itself to arbitration under Sub-Clause 20.6 [Arbitration]. Sub-Clause 20.4 [Obtaining Dispute Board's Decision] and Sub-Clause 20.5 [Amicable Settlement] shall not apply to this reference.

**20.8 Expiry of
Dispute Board's
Appointment**

If a dispute arises between the Parties in connection with, or arising out of, the Contract or the execution of the Works and there is no DB in place, whether by reason of the expiry of the DB's appointment or otherwise:

- (a) Sub-Clause 20.4 [Obtaining Dispute Board's Decision] and Sub-Clause 20.5 [Amicable Settlement] shall not apply, and
- (b) the dispute may be referred directly to arbitration under Sub-Clause 20.6 [Arbitration].

APPENDIX

A General Conditions of Dispute Board Agreement

1. Definitions

Each “Dispute Board Agreement” is a tripartite agreement by and between:

- (a) the “Employer”;
- (b) the “Contractor”; and
- (c) the “Member” who is defined in the Dispute Board Agreement as being:
 - (i) the sole member of the “DB” and, where this is the case, all references to the “Other Members” do not apply, or
 - (ii) one of the three persons who are jointly called the “DB” (or “Dispute Board”) and, where this is the case, the other two persons are called the “Other Members”.

The Employer and the Contractor have entered (or intend to enter) into a contract, which is called the “Contract” and is defined in the Dispute Board Agreement, which incorporates this Appendix. In the Dispute Board Agreement, words and expressions which are not otherwise defined shall have the meanings assigned to them in the Contract.

2. General Provisions

Unless otherwise stated in the Dispute Board Agreement, it shall take effect on the latest of the following dates:

- (a) the Commencement Date defined in the Contract,
- (b) when the Employer, the Contractor and the Member have each signed the Dispute Board Agreement, or
- (c) when the Employer, the Contractor and each of the Other Members (if any) have respectively each signed a dispute board agreement.

This employment of the Member is a personal appointment. At any time, the Member may give not less than 70 days’ notice of resignation to the Employer and to the Contractor, and the Dispute Board Agreement shall terminate upon the expiry of this period.

3. Warranties

The Member warrants and agrees that he/she is and shall be impartial and independent of the Employer, the Contractor and the Engineer. The Member shall promptly disclose, to

each of them and to the Other Members (if any), any fact or circumstance which might appear inconsistent with his/her warranty and agreement of impartiality and independence.

When appointing the Member, the Employer and the Contractor relied upon the Member's representations that he/she is:

- (a) experienced in the work which the Contractor is to carry out under the Contract,
- (b) experienced in the interpretation of contract documentation, and
- (c) fluent in the language for communications defined in the Contract.

4. General Obligations of the Member

The Member shall:

- (a) have no interest financial or otherwise in the Employer, the Contractor or Engineer, nor any financial interest in the Contract except for payment under the Dispute Board Agreement;
- (b) not previously have been employed as a consultant or otherwise by the Employer, the Contractor or the Engineer, except in such circumstances as were disclosed in writing to the Employer and the Contractor before they signed the Dispute Board Agreement;
- (c) have disclosed in writing to the Employer, the Contractor and the Other Members (if any), before entering into the Dispute Board Agreement and to his/her best knowledge and recollection, any professional or personal relationships with any director, officer or employee of the Employer, the Contractor or the Engineer, and any previous involvement in the overall project of which the Contract forms part;
- (d) not, for the duration of the Dispute Board Agreement, be employed as a consultant or otherwise by the Employer, the Contractor or the Engineer, except as may be agreed in writing by the Employer, the Contractor and the Other Members (if any);
- (e) comply with the annexed procedural rules and with Sub-Clause 20.4 of the Conditions of Contract;
- (f) not give advice to the Employer, the Contractor, the Employer's Personnel or the Contractor's Personnel

concerning the conduct of the Contract, other than in accordance with the annexed procedural rules;

- (g) not while a Member enter into discussions or make any agreement with the Employer, the Contractor or the Engineer regarding employment by any of them, whether as a consultant or otherwise, after ceasing to act under the Dispute Board Agreement;
- (h) ensure his/her availability for all site visits and hearings as are necessary;
- (i) become conversant with the Contract and with the progress of the Works (and of any other parts of the project of which the Contract forms part) by studying all documents received which shall be maintained in a current working file;
- (j) treat the details of the Contract and all the DB's activities and hearings as private and confidential, and not publish or disclose them without the prior written consent of the Employer, the Contractor and the Other Members (if any); and
- (k) be available to give advice and opinions, on any matter relevant to the Contract when requested by both the Employer and the Contractor, subject to the agreement of the Other Members (if any).

**5. General
Obligations of
the Employer
and the
Contractor**

The Employer, the Contractor, the Employer's Personnel and the Contractor's Personnel shall not request advice from or consultation with the Member regarding the Contract, otherwise than in the normal course of the DB's activities under the Contract and the Dispute Board Agreement. The Employer and the Contractor shall be responsible for compliance with this provision, by the Employer's Personnel and the Contractor's Personnel respectively.

The Employer and the Contractor undertake to each other and to the Member that the Member shall not, except as otherwise agreed in writing by the Employer, the Contractor, the Member and the Other Members (if any):

- (a) be appointed as an arbitrator in any arbitration under the Contract;
- (b) be called as a witness to give evidence concerning any dispute before arbitrator(s) appointed for any arbitration

under the Contract; or

- (c) be liable for any claims for anything done or omitted in the discharge or purported discharge of the Member's functions, unless the act or omission is shown to have been in bad faith.

The Employer and the Contractor hereby jointly and severally indemnify and hold the Member harmless against and from claims from which he is relieved from liability under the preceding paragraph.

Whenever the Employer or the Contractor refers a dispute to the DB under Sub-Clause 20.4 of the Conditions of Contract, which will require the Member to make a site visit and attend a hearing, the Employer or the Contractor shall provide appropriate security for a sum equivalent to the reasonable expenses to be incurred by the Member. No account shall be taken of any other payments due or paid to the Member.

6. Payment

The Member shall be paid as follows, in the currency named in the Dispute Board Agreement:

- (a) a retainer fee per calendar month, which shall be considered as payment in full for:
 - (i) being available on 28 days' notice for all site visits and hearings;
 - (ii) becoming and remaining conversant with all project developments and maintaining relevant files;
 - (iii) all office and overhead expenses including secretarial services, photocopying and office supplies incurred in connection with his duties; and
 - (iv) all services performed hereunder except those referred to in sub-paragraphs (b) and (c) of this Clause.

The retainer fee shall be paid with effect from the last day of the calendar month in which the Dispute Board Agreement becomes effective; until the last day of the calendar month in which the Taking-Over Certificate is issued for the whole of the Works.

With effect from the first day of the calendar month following the month in which the Taking-Over Certificate is issued for the whole of the Works, the retainer fee shall be reduced by

one third .This reduced fee shall be paid until the first day of the calendar month in which the Member resigns or the Dispute Board Agreement is otherwise terminated.

- (b) a daily fee which shall be considered as payment in full for:
 - (i) each day or part of a day up to a maximum of two days' travel time in each direction for the journey between the Member's home and the Site, or another location of a meeting with the Other Members (if any);
 - (ii) each working day on Site visits, hearings or preparing decisions; and
 - (iii) each day spent reading submissions in preparation for a hearing.
- (c) all reasonable expenses including necessary travel expenses (air fare in less than first class, hotel and subsistence and other direct travel expenses) incurred in connection with the Member's duties, as well as the cost of telephone calls, courier charges, faxes and telexes: a receipt shall be required for each item in excess of five percent of the daily fee referred to in sub-paragraph (b) of this Clause;
- (d) any taxes properly levied in the Country on payments made to the Member (unless a national or permanent resident of the Country) under this Clause 6.

The retainer and daily fees shall be as specified in the Dispute Board Agreement. Unless it specifies otherwise, these fees shall remain fixed for the first 24 calendar months, and shall thereafter be adjusted by agreement between the Employer, the Contractor and the Member, at each anniversary of the date on which the Dispute Board Agreement became effective.

If the parties fail to agree on the retainer fee or the daily fee, the appointing entity or official named in the Contract Data shall determine the amount of the fees to be used.

The Member shall submit invoices for payment of the monthly retainer and air fares quarterly in advance. Invoices for other expenses and for daily fees shall be submitted following the conclusion of a Site visit or hearing. All invoices shall be accompanied by a brief description of activities performed

during the relevant period and shall be addressed to the Contractor.

The Contractor shall pay each of the Member's invoices in full within 56 calendar days after receiving each invoice and shall apply to the Employer (in the Statements under the Contract) for reimbursement of one-half of the amounts of these invoices. The Employer shall then pay the Contractor in accordance with the Contract.

If the Contractor fails to pay to the Member the amount to which he/she is entitled under the Dispute Board Agreement, the Employer shall pay the amount due to the Member and any other amount which may be required to maintain the operation of the DB; and without prejudice to the Employer's rights or remedies. In addition to all other rights arising from this default, the Employer shall be entitled to reimbursement of all sums paid in excess of one-half of these payments, plus all costs of recovering these sums and financing charges calculated at the rate specified in Sub-Clause 14.8 of the Conditions of Contract.

If the Member does not receive payment of the amount due within 70 days after submitting a valid invoice, the Member may (i) suspend his/her services (without notice) until the payment is received, and/or (ii) resign his/her appointment by giving notice under Clause 7.

7. Termination

At any time: (i) the Employer and the Contractor may jointly terminate the Dispute Board Agreement by giving 42 days' notice to the Member; or (ii) the Member may resign as provided for in Clause 2.

If the Member fails to comply with the Dispute Board Agreement, the Employer and the Contractor may, without prejudice to their other rights, terminate it by notice to the Member. The notice shall take effect when received by the Member.

If the Employer or the Contractor fails to comply with the Dispute Board Agreement, the Member may, without prejudice to his other rights, terminate it by notice to the Employer and the Contractor. The notice shall take effect when received by them both.

Any such notice, resignation and termination shall be final and binding on the Employer, the Contractor and the Member. However, a notice by the Employer or the

Contractor, but not by both, shall be of no effect.

8. Default of the Member

If the Member fails to comply with any of his obligations under Clause 4 (a) - (d) above, he shall not be entitled to any fees or expenses hereunder and shall, without prejudice to their other rights, reimburse each of the Employer and the Contractor for any fees and expenses received by the Member and the Other Members (if any), for proceedings or decisions (if any) of the DB which are rendered void or ineffective by the said failure to comply.

If the Member fails to comply with any of his obligations under Clause 4 (e) - (k) above, he shall not be entitled to any fees or expenses hereunder from the date and to the extent of the non-compliance and shall, without prejudice to their other rights, reimburse each of the Employer and the Contractor for any fees and expenses already received by the Member, for proceedings or decisions (if any) of the DB which are rendered void or ineffective by the said failure to comply.

9. Disputes

Any dispute or claim arising out of or in connection with this Dispute Board Agreement, or the breach, termination or invalidity thereof, shall be finally settled by institutional arbitration. If no other arbitration institute is agreed, the arbitration shall be conducted under the Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce by one arbitrator appointed in accordance with these Rules of Arbitration.

PROCEDURAL RULES

Unless otherwise agreed by the Employer and the Contractor, the DB shall visit the Site at intervals of not more than 140 days, including times of critical construction events, at the request of either the Employer or the Contractor. Unless otherwise agreed by the Employer, the Contractor and the DB, the period between consecutive visits shall not be less than 70 days, except as required to convene a hearing as described below.

The timing of and agenda for each Site visit shall be as agreed jointly by the DB, the Employer and the Contractor, or in the absence of agreement, shall be decided by the DB. The purpose of Site visits is to enable the DB to become and remain acquainted with the progress of the Works and of any actual or potential problems or claims, and, as far as reasonable, to endeavour to prevent potential problems or claims from becoming disputes.

Site visits shall be attended by the Employer, the Contractor and the Engineer and shall be co-ordinated by the Employer in co-operation with the Contractor. The Employer shall ensure the provision of appropriate conference facilities and secretarial and copying services. At the conclusion of each Site visit and before leaving the site, the DB shall prepare a report on its activities during the visit and shall send copies to the Employer and the Contractor.

The Employer and the Contractor shall furnish to the DB one copy of all documents which the DB may request, including Contract documents, progress reports, variation instructions, certificates and other documents pertinent to the performance of the Contract. All communications between the DB and the Employer or the Contractor shall be copied to the other Party. If the DB comprises three persons, the Employer and the Contractor shall send copies of these requested documents and these communications to each of these persons.

If any dispute is referred to the DB in accordance with Sub-Clause 20.4 of the Conditions of Contract, the DB shall proceed in accordance with Sub-Clause 20.4 and these Rules. Subject to the time allowed to give notice of a decision and other relevant factors, the DB shall:

- (a) act fairly and impartially as between the Employer and the Contractor, giving each of them a reasonable opportunity of putting his case and responding to the other's case, and
- (b) adopt procedures suitable to the dispute, avoiding unnecessary delay or expense.

The DB may conduct a hearing on the dispute, in which event it will decide on the date and place for the hearing and may request that written documentation and arguments from the Employer and the Contractor be presented to it prior to or at the hearing.

Except as otherwise agreed in writing by the Employer and the Contractor, the DB shall have power to adopt an inquisitorial procedure, to refuse admission to hearings or audience at hearings to any persons other than representatives of the Employer, the Contractor and the Engineer, and to proceed in the absence of any party who the DB is satisfied received notice of the hearing; but shall have discretion to decide whether and to what extent this power may be exercised.

The Employer and the Contractor empower the DB, among other things, to:

- (a) establish the procedure to be applied in deciding a dispute,
- (b) decide upon the DB's own jurisdiction, and as to the scope of any dispute referred to it,
- (c) conduct any hearing as it thinks fit, not being bound by any rules or procedures other than those contained in the Contract and these Rules,
- (d) take the initiative in ascertaining the facts and matters required for a decision,
- (e) make use of its own specialist knowledge, if any,
- (f) decide upon the payment of financing charges in accordance with the Contract,
- (g) decide upon any provisional relief such as interim or conservatory measures, and
- (h) open up, review and revise any certificate, decision, determination, instruction, opinion or valuation of the Engineer, relevant to the dispute.

The DB shall not express any opinions during any hearing concerning the merits of any arguments advanced by the Parties. Thereafter, the DB shall make and give its decision in accordance with Sub-Clause 20.4, or as otherwise agreed by the Employer and the Contractor in writing. If the DB comprises three persons:

- (a) it shall convene in private after a hearing, in order to have discussions and prepare its decision;
- (b) it shall endeavour to reach a unanimous decision: if this proves impossible the applicable decision shall be made by a majority of the Members, who may require the minority Member to prepare a written report for submission to the Employer and the Contractor; and
- (c) if a Member fails to attend a meeting or hearing, or to fulfil any required function, the other two Members may nevertheless proceed to make a decision, unless:
 - (i) either the Employer or the Contractor does not agree that they do so, or
 - (ii) the absent Member is the chairman and he/she instructs the other Members not to make a decision.

**XXXII sjednica Koordinacionog odbora
za realizaciju druge faze "Programa energetske efikasnosti u javnim zgradama"**

Zapisnik

Projekat: Program energetske efikasnosti u javnim zgradama u Crnoj Gori, faza II (EEPPB II)
Predmet: XXXII sjednica Koordinacionog odbora za realizaciju EEPPB II
Datum: 26.03.2020.godine
Mjesto: Izjašnjavanje elektronskim putem

Poslato: **Ministarstvo ekonomije:**
Marko Radulović, predsjednik Koordinacionog odbora
Dragica Sekulić, član Koordinacionog odbora
Nikola Vujović, član Koordinacionog odbora
Žana Radulović, član Koordinacionog odbora
Ministarstvo prosvjete:
Filip Grujić, član Koordinacionog odbora
Vesna Krivokapić, član Koordinacionog odbora
Ministarstvo rada i socijalnog staranja:
Dragan Đukanović, član Koordinacionog odbora
Ministarstvo finansija:
Dragan Đukanović, član Koordinacionog odbora
Uprava za imovinu:
Radovan Mašanović, član Koordinacionog odbora
Jedinica za implementaciju projekta/ PIU:
Sandra Šipčić
KfW:
Ana Brailo-Batrićević, posmatrač

Dnevni red XXXII sjednice Koordinacionog odbora za realizaciju "Programa energetske efikasnosti u javnim zgradama u Crnoj Gori - faza II" je sledeći:

1. Razmatranje i usvajanje informacije o rezultatima tenderskog postupka za odabir izvođača radova na adaptaciji zgrade više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici – GB2 (klaster III), sa preporukom za potpisivanje ugovora

1. Razmatranje i usvajanje informacije o rezultatima tenderskog postupka za odabir izvođača radova na rekonstrukciji zgrade više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici – GB2 (klaster III), sa preporukom za potpisivanje ugovora

Javni poziv za pretkvalifikaciju objavljen je 23.05.2019.godine. Pretkvalifikacioni postupak je završen 23/10/2019.godine. Poziv kvalifikovanim ponuđačima za dostavljanje ponuda za tender za izvođenje radova na zgrade više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici – GB2 (klaster III), poslat je 23.10.2019.godine. Rok za dostavljanje ponuda je bio 30.12.2019.godine. Ponude su dostavili sledeći ponuđači:

1. JV Bombeton doo Cetinje i Telemont doo Podgorica;
2. JV Roaming Montenegro doo Nikšić, Mezon doo Danilovgrad i Termoinženjering doo Podgorica;
3. JV Ramel doo Nikšić, LD Gradnja doo Nikšić i Ening doo Nikšić
4. EDIL AL-IT sh.p.k. Tirana, Albanija

Kao najpovoljnija ponuda za izvođenje radova na adaptaciji objekta GB2, odabrana je ponuda JV Ramel doo Nikšić, Ening doo Nikšić i LD Gradnja doo Nikšić. Vrijednost ponuđenih radova iznosi 4.807.575,72 eura, dok je rok za završetak radova sedam mjeseci.

U skladu sa odredbama Posebnog ugovora, tenderski postupak se sprovodi prema pravilima KfW banke. Na tenderski dokument i tenderski postupak dobijena je saglasnost banke.

Ugovor o izvođenju radova će biti realizovan u skladu sa *FIDIC Pink book (MDB Harmonised Conditions o Contract for construction for participating development bank)*.

Izvod iz ugovora sa opštim podacima je dat u tabeli ispod:

Uslovi	Tačka	Podaci
Naziv ugovora		Adaptacija zgrade više ministarstava na Rimskom trgu, klaster III
Naziv i adresa Investitora	1.1.2.2 i 1.3	Ministarstvo ekonomije Direktorat za energetiku i energetske efikasnosti Rimski trg 46 81000 Podgorica Crna Gora
Naziv i adresa Nadzornog organa	1.1.2.4 i 1.3	<i>Fichtner GmbH & Co KG</i> <i>Sarweystr. 3</i> 70191 Stuttgart Njemačka
Naziv banke	1.1.2.11	KfW razvojna banka
Naziv zajmoprimaoca	1.1.2.12	Crna Gora
Rok za završetak	1.1.3.3	210 kalendarskih dana
Rok za obavještanje o nepravilnostima	1.1.3.7	550 kalendarskih dana
Sekcije	1.1.5.6	Nije primjenjivo – samo sekcije koje se odnose na djelove u kojima se izvode radovi
Sistemi elektronskog prenosa	1.3	Putem faksa ili zvaničnom elektronskom poštom
Važeći zakon	1.4	Zakon Crne Gore
Jezik	1.4	Engleski
Jezik za komunikaciju	1.4	Engleski
Rok za pristup gradilištu	2.1	Dan početka
Dužnosti i ovlaštenje Nadzornog organa	3.1	Potrebna je saglasnost Investitora za izmjene koje rezultiraju uvećanjem prihvaćene cijene za više od 1% u ukupnom iznosu i 2000 EUR po izmjeni.
Garancija za dobro izvršenje posla	4.2	Potvrda za dobro izvršenje posla je u formi garancije, koja se aktivira na prvi poziv, u iznosu od deset (10) posto ugovorne cijene ("Činidbena garancija"). Činidbena garancija treba da bude u formi koju je navela banka i koja je u prilogu ovih posebnih uslova.
Uobičajeno radno vrijeme	6.5	40 sati/nedjeljno
Naknada štete prouzrokovane kašnjenjem za radove	8.7 i 14.15(b)	0.1% finalne Ugovorne cijene po danu.
Maksimalni iznos naknade štete prouzrokovane kašnjenjem	8.7	Deset (10) % finalne Ugovorne cijene.
Okvirne sume	13.5.(b)(ii)	Nije primjenjivo
Korekcije uslijed promjene troškova	13.8	Nije primjenjivo

Ukupna avansna uplata	14.2	Dvadeset (20) % posto od prihvaćene ugovorne cijene, koja je plativa u valutama i iznosima u kojima je plativa prihvaćena ugovorna cijena. Avansna garancija treba da bude u formi koju je navela banka i koja je u prilogu ovih posebnih uslova ("Avansna garancija").
Otplaćivanje stope amortizacije avansne uplate	14.2(b)	Dvadeset (20) %
Procenat garantnog depozita	14.3	5%
Limit garantnog depozita	14.3	Nema limita.
Minimalni iznos privremenih situacija	14.6	200,000 EUR.
Plaćanje	14.7	Plaćanje iznosa Izvođaču vrši se na sledećem računu/računima banke: (navesti podatke o bankovnom računu u vrijeme potpisivanja ugovora)
Izvor objavljivanja komercijalnih kamatnih stopa za finansijske troškove u slučaju odloženog plaćanja	14.8	Kamatna stopa je EUR LIBOR 12 meseci+200 baznih poena
Valuta plaćanja	14.15	Valuta plaćanja je EURO
Maksimalna ukupna odgovornost Izvođača prema Investitoru	17.6	Vrijednost proizvoda od 1.1. pomnožena sa prihvaćenom ugovornom cijenom.
Rokovi za dostavljanje osiguranja:	18.1	
a. dokaz o osiguranju.		14 dana
b. relevantne polise		14 dana
Maksimalni iznos odbitaka za osiguranje rizika Investitora	18.2 (d)	Nije primjenjivo
Minimalni iznos osiguranja od trećeg lica	18.3	1,000,000 EUR po slučaju, sa neograničenim brojem slučajeva
Datum do kada će biti imenovana Komisija za rješavanje sporova	20.2	28 dana nakon datuma početka, ali u svakom slučaju prije plaćanja avansa
Komisiju za rješavanje sporova čini	20.2	Jedan član
Spisak potencijalnih članova Komisije za rješavanje sporova	20.2	Nema ga
Imenovanje (ukoliko nije dogovoreno) vrši	20.3	Predsjednik FIDIC-a ili lice koje je imenovao predsjednik
Institucija za arbitražu	20.6 (a)	FIDIC
Pravila arbitraže	20.6 (a)	Međunarodna Privredna komora
Pravila arbitraže	20.6 (b)	Mjesto arbitraže: Podgorica, Crna Gora, za domaćeg izvođača Pariz, Francuska, za inostranog izvođača

ZAKLJUČAK

1. Koordinacioni odbor je usvojio informaciju o tenderskom postupku za odabir izvođača radova na rekonstrukciji zgrade više ministarstava na Rimskom trgu u Podgorici – GB2 (klaster III) i daje saglasnost za potpisivanje ugovora sa JV Ramel-Ening- LD Gradnja.

Na osnovu izjašnjavanja elektronskim putem Zapisnik usvojen od strane Koordinacionog odbora.

Zapisnik pripremila,
Sandra Šipčić